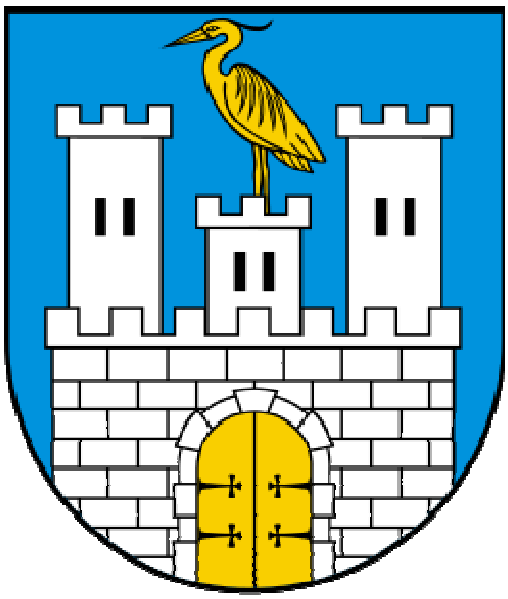
PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
USTALEŃ PLANU OGÓLNEGO GMINY CZAPLINEK

OPRACOWANIE:
E-Projekt Karol Jaworski

Czaplinek, 2024/25

SPIS TREŚCI

1. PRZEDMIOT, CEL, METODA OPRACOWANIA 2

1.1 PRZEDMIOT I CEL PROGNOZY 2
1.2 METODA OPRACOWANIA 3
1.3 PODSTAWY PRAWNE, NA KTÓRYCH OPARTO PROGNOZĘ 4
1.4 ŹRÓDŁA INFORMACJI WYKORZYSTANE PRZY SPORZĄDZENIU PROGNOZY 6

2 INFORMACJE O ZAWARTOŚCI, GŁÓWNYCH CELACH PROJEKTOWANEGO PLANU OGÓLNEGO ORAZ JEGO POWIĄZANIA Z INNYMI DOKUMENTAMI 7

2.1 POŁOŻENIE TERENU 7
2.2 ZAWARTOŚĆ I GŁÓWNE CELE DOKUMENTU 7
2.3 POWIĄZANIA PROJEKTU PLANU Z INNYMI DOKUMENTAMI 8

3 STAN ŚRODOWISKA OBJĘTEGO PRZEWIDYWANYM ZNACZĄCYM ODDZIAŁYWANIEM PROJEKTU PLANU OGÓLNEGO 9

3.1 GŁÓWNE UWARUNKOWANIA ŚRODOWISKOWE 9
3.2 STAN ŚRODOWISKA 61
3.3 ZASOBY PRZYRODNICZE I ICH OCHRONA PRAWNA 69
3.4 TERENY ZAGROŻONE POWODZIĄ 91

4 ANALIZA ISTNIEJĄCYCH PROBLEMÓW OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNYCH Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTU PLANU OGÓLNEGO, W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCYCH OBSZARÓW PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE NA PODSTAWIE USTAWY O OCHRONIE PRZYRODY 93

5 CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTU PLANU OGÓLNEGO ORAZ SPOSOBY, W JAKICH TE CELE I INNE PROBLEMY ŚRODOWISKA ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWYWANIA DOKUMENTU 97

6 ANALIZA PRZEWIDYWANYCH ZNACZĄCYCH ODDZIAŁYWAŃ RÓŻNEGO RODZAJU NA POSZCZEGÓLNE KOMPONENTY ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO I KULTUROWEGO 98

6.1 SKUTKI DLA ŚRODOWISKA WYNIKAJĄCE Z PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU 99
6.2 WPŁYW USTALEŃ PLANU OGÓLNEGO NA POSZCZEGÓLNE KOMPONENTY ŚRODOWISKA 100

7 ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO, MOGĄCYCH BYĆ REZULTATEM REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU 134

8 PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA. 136

9 INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO. 136

10 STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM. 137

11 OŚWIADCZENIE, O KTÓRYM MOWA W ART. 74A UST. 2 USTAWY Z DNIA 3 PAŹDZIERNIKA 2008 R. O UDOSTĘPNIANIU INFORMACJI O ŚRODOWISKU I JEGO OCHRONIE, UDZIALE SPOŁECZEŃSTWA W OCHRONIE ŚRODOWISKA ORAZ O OCENACH ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO. 142

1. PRZEDMIOT, CEL, METODA OPRACOWANIA

1.1 Przedmiot i cel prognozy

Przedmiotem opracowania jest prognoza oddziaływania na środowisko ustaleń projektu planu ogólnego dla obszaru określonego w uchwale Nr LXVIII/612/24 Rady Miejskiej w Czaplinek z dnia 29 lutego 2024 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia planu ogólnego gminy Czaplinek.

Prognoza oddziaływania na środowisko powstała, jako realizacja zapisów ustawy o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, a także ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Zgodnie z art. 46 ust 1 pkt 1 ustawa z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* projekt planu ogólnego wymaga przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. W ramach przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko organ opracowujący projekt planu ogólnego gminy sporządza prognozę oddziaływania na środowisko. Stanowi ona niezbędny załącznik do projektu planu ogólnego i podlega opiniowaniu przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska i organy państwowej inspekcji sanitarnej oraz podlega konsultacjom społecznym.

Jednocześnie należy wskazać iż, zgodnie z pismem Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 09 lipca 2025 r. znak: DPR-II.720.93.2025.RR **plan ogólny przedstawia schemat zagospodarowania przestrzeni**, normy w nim zawarte maja na celu wskazanie ram w jakich ma się mieścić docelowe zagospodarowanie przestrzeni i stanowią wytyczne dla szczegółowych działań projektowych na kolejnych etapach procesu planistycznego. Podkreślić należy, że **plan ogólny nie będzie określał docelowego przeznaczenia terenu, a będzie jedynie wskazywał na katalog przeznaczeń terenu możliwych do wyznaczenia w planach miejscowych.** W ustawie wskazano, że plan ogólny pomimo statusu aktu prawna miejscowego, nie kształtuje sposobu wykonywania prawa własności, w takim rozumieniu, że **normy ustanowione w planie ogólnym nie są wiążące wprost w przypadku podejmowania działań bezpośrednio wpływających na zagospodarowanie terenu, w tym procedur budowlanych.**

Celem opracowania prognozy jest:

wypełnienie wymogów ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz ustaw związanych z ochroną środowiska,

określenie warunków lokalizacji, zagospodarowania terenu i procesu budowy, które spowodują, że podstawowe walory środowiska przyrodniczego nie ulegną zniszczeniu. Ponadto zagospodarowanie musi spełnić takie warunki, ażeby w procesie eksploatacji nie wystąpiły zjawiska niekorzystne dla człowieka i przyrody.

Przy opracowaniu prognozy kierowano się wytycznymi zawartymi w art. 51 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, zgodnie z którym prognoza ta powinna:

1. zawierać:
   - informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami,
   - informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy,
   - propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania,

- informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko,
- streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym;

2. określać, analizować i oceniać:
   - istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu,
   - stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem,
   - istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody,
   - cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu,
   - przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na: różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki, dobra materialne, z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy;
3. przedstawiać:
   - rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru,
   - biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg dokumentu oraz cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru – rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

1.2 Metoda opracowania

Informacje zawarte w niniejszej prognozie oddziaływania na środowisko, zostały opracowane stosownie do stanu współczesnej wiedzy i metod oceny oraz zostały dostosowane do zawartości i stopnia szczegółowości projektowanych ustaleń planu oraz etapu przyjęcia tego dokumentu w procesie opracowywania projektów dokumentów powiązanych z projektowanym planem ogólnym.

Podczas opracowywania prognozy dokonano:

- określenia stanu środowiska na podstawie obserwacji terenowych oraz analizy materiałów archiwalnych,
- analizy i oceny przydatności terenów pod względem planowanych funkcji terenu oraz ich oddziaływań na środowisko,
- oceny potencjalnych zagrożeń środowiska, istotnych z punktu widzenia projektowanych zmian oraz wpływ zapisów ustaleń projektu planu na funkcjonowanie środowiska.

1.3 Podstawy prawne, na których oparto prognozę

- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2024 r. poz. 54 ze zm.);
- Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. 2024 r. poz. 1478);
- Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2024 r. poz. 1112);
- Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1130);
- Ustawa z dnia 28 września 1991 r. o lasach (Dz. U. z 2024 r. poz. 530);
- Ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz. U. z 2024 r. poz. 82);
- Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz. U. z 2023 r. poz. 1587 ze zm.);
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. z 2024 r. poz. 1290);
- Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz. U. z 2023 r. poz. 1478 ze zm.);
- Ustawa z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne (Dz.U. z 2024 r. poz.266 ze zm.);
- Ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz.U. z 2024 r. poz. 399);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 09 września 2002 r. w sprawie opracowań ekofizjograficznych (Dz. U. z 2002 r. Nr 155, poz.1298);
- Rozporządzenie Ministra Rozwoju z dnia 29 stycznia 2016 r. w sprawie rodzajów i ilości znajdujących się w zakładzie substancji niebezpiecznych, decydujących o zaliczeniu zakładu do zakładu o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (Dz. U. z 2016 r. poz. 138);
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 26 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. z 2019 r. poz.1839 ze zm.);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków (Dz. U. z 2011 r. Nr 25, poz. 133 ze zm.);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. z 2014 r., poz. 1409);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz. U. z 2014 r., poz. 1408);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. z 2022 r., poz. 2380);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 13 kwietnia 2010 r. w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000 (Dz. U. z 2014 r. poz. 1713);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 września 2011 roku w sprawie listy roślin i zwierząt gatunków obcych, które w przypadku uwolnienia do środowiska przyrodniczego mogą zagrozić gatunkom rodzimym lub siedliskom przyrodniczym (Dz.U. 2011 nr 210 poz. 1260);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. z 2014 r., poz. 112);

- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (Dz. U. z 2021 r. poz. 845);
- Rozporządzenie Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej z dnia 25 kwietnia 2012 r. w sprawie ustalania geotechnicznych warunków posadawiania obiektów budowlanych (Dz. U. z 2012 r. poz. 463);
- Rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 17 grudnia 2019 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz. U. poz. 2448);
- Rozporządzeniem Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 15 grudnia 2020 r. w sprawie zakresu i sposobu prowadzenia okresowych badań poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz.U. z 2020 r. poz. 2311);
- Rozporządzenie Ministra Klimatu z dnia 2 stycznia 2020 r. w sprawie katalogu odpadów (Dz. U. z 2020 r. poz. 10);
- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa (wersja ujednolicona);
- Uchwale Nr XLV/543/23 Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 14 września 2023 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochrony dla Drawskiego Parku Krajobrazowego (Dz.Urz. Woj. Zach. z 2023 r. poz. 5051);
- Uchwała Nr XXXVII/499/14 Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 24 czerwca 2014 r. w sprawie Drawskiego Parku Krajobrazowego (Dz. Urz. Woj. Zach. z 2014 r. poz. 2919);
- Uchwała Nr XXXII/375/09 Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 15 września 2009 r. w sprawie obszarów chronionego krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Zach. z 2021 r. poz. 2091);
- Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 24 czerwca 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Drawska PLB320019 (Dz. U. z 2014 r. poz. 2674 ze zm.);
- Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 29 kwietnia 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Jeziora Czaplineckie PLH320039 (Dz. U. Woj. Zach. z 2014 r. poz.1920 ze zm.);
- Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 21 kwietnia 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Puszcza nad Gwdą Drawy PLB320012 (Dz. Urz. Woj. Zach. z 2015 r. poz.2773 ze zm.);
- Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 4 grudnia 2019 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Brzozowe Bagno koło Czaplinka” (Dz. Urz. Woj. Zach. z 2019 r. poz. 6476).

1.4 Źródła informacji wykorzystane przy sporządzeniu prognozy

- https://mapy.geoportal.gov.pl/;
- https://mapa.korytarze.pl/;
- www.natura2000.gdos.gov.pl;
- https://www.pgi.gov.pl/; mapy hydrogeologiczne;
- https://geologia.pgi.gov.pl/mapy; mapy geologiczne;
- https://isok.gov.pl/hydroportal.html;
- https://www.bdl.lasy.gov.pl/portal/mapy;
- https://crfop.gdos.gov.pl/; Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska;
- https://powietrze.gios.gov.pl/pjp/; Inspekcja Ochrony Środowiska;
- https://mjwp.gios.gov.pl/; monitoring jakości wód podziemnych;
- Program ochrony środowiska województwa zachodniopomorskiego 2030, Szczecin 2021 r.;
- Stan środowiska w województwie zachodniopomorskim. Raport 2022. GIOŚ Szczecin;
- Roczna ocena jakości powietrza w województwie zachodniopomorskim. Raport wojewódzki za rok 2022. GIOŚ Szczecin, 2023 r.;
- Strategia Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2030;
- Waloryzacja przyrodnicza województwa zachodniopomorskiego, Biuro Konserwacji Przyrody w Szczecinie, 2010 r.;
- Waloryzacji przyrodnicza gminy Czaplinek (Biuro Konserwacji Przyrody, Szczecin 2004 r.);
- Strategia Rozwoju Gminy Czaplinek na lata 2014-2020, 2014 r.;
- Program ochrony Środowiska dla gminy Czaplinek na lata 2023-2026 z perspektywą na lata 2027- 2030 r., 2023 r.
- Raport o stanie gminy Czaplinek za 2024 r.;
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Czaplinek, uchwała Nr XLIII/384/22 Rady Miejskiej w Czaplinku z dnia 22 lutego 2022 r.;
- Wizja w terenie.

2 INFORMACJE O ZAWARTOŚCI, GŁÓWNYCH CELACH PROJEKTOWANEGO PLANU OGÓLNEGO ORAZ JEGO POWIĄZANIA Z INNYMI DOKUMENTAMI

2.1 Położenie terenu

Gmina Czaplinek jest gminą miejsko - wiejską, położoną w środkowo-wschodniej części województwa zachodniopomorskiego, w powiecie drawskim. Powierzchnia gminy wynosi 364,8 km². Gmina Czaplinek jest największym i najatrakcyjniejszym ośrodkiem turystycznym na Pojezierzu Drawskim. Oprócz turystyki na terenie gminy rozwija się przemysł i rolnictwo. W skład gminy wchodzi 29 sołectw: Broczyno, Byszkowo, Czarne Małe, Czarne Wielkie, Drahimek, Głęboczek, Kluczewo, Kołomąt, Łazice, Łąka, Łysinin, Machliny, Miłkowo, Niwka, Nowe Drawsko, Ostroróg, Piaseczno, Pławno, Prosinko, Prosino, Psie Głowy, Rzepowo, Siemczyno, Sikory, Stare Drawsko, Stare Gonne, Trzciniec, Żelisławie i Żerdno. Na terenie gminy znajduje się 48 miejscowości wiejskich.

Przez teren gminy przebiega droga krajowa nr 20 (Stargard - Gdynia), droga wojewódzka nr 163 (Kołobrzeg - Wałcz), droga wojewódzka nr 171 (Bobolice - Czaplinek) i droga wojewódzka nr 177 (Czaplinek - droga krajowa nr 10) oraz linia kolejowa nr 210 (Chojnice - Runowo Pomorskie).

2.2 Zawartość i główne cele dokumentu

Zgodnie z art. 13a ustawy z dnia z dnia 27 marca 2003 roku *o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym* dla obszaru gminy z wyłączeniem terenów zamkniętych innych niż ustalane przez ministra właściwego do spraw transportu, rada gminy uchwala plan ogólny gminy.

W planie ogólnym określa się strefy planistyczne i gminne standardy urbanistyczne. Można określić także obszary uzupełnienia zabudowy i obszary zabudowy śródmiejskiej.

Plan ogólny w zakresie stref planistycznych i gminnych standardów urbanistycznych i obszarów zabudowy śródmiejskiej uwzględnia się przy sporządzaniu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego oraz stanowi podstawę prawną decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu.

Plan ogólny w zakresie obszarów uzupełnienia zabudowy stanowi podstawę prawną decyzji o warunkach zabudowy.

Plan ogólny jest aktem prawa miejscowego

Ustalenia planu ogólnego określa się, uwzględniając uwarunkowania rozwoju przestrzennego gminy, w szczególności:

1) ustalenia planu zagospodarowania przestrzennego województwa;
2) znajdujące się na obszarze gminy:
   a) formy ochrony przyrody oraz ich otuliny,
   b) obszary szczególnego zagrożenia powodzią, wały przeciwpowodziowe oraz pasy o szerokości 50 m od stopy wału,
   c) obszary gruntów zmeliorowanych,
   d) tereny zagrożone ruchami masowymi ziemi oraz tereny, na których występują te ruchy, e) strefy ochronne ujęć wody,
   e) obszary ochronne zbiorników wód śródlądowych,
   f) tereny górnicze i obszary górnicze wraz z filarami ochronnymi,

g) udokumentowane złoża kopalin, kompleksy podziemnego składowania dwutlenku węgla i podziemne bezzbiornikowe magazyny substancji,
h) obszary uzdrowisk oraz obszary ochrony uzdrowiskowej,
i) zabytki objęte formami ochrony, o których mowa w ustawie z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, lub ujęte w wojewódzkiej lub gminnej ewidencji zabytków oraz dobra kultury współczesnej,
j) obszary pomników zagłady i ich strefy ochronne,
k) tereny zamknięte i ich strefy ochronne,
l) obszary ograniczonego użytkowania,
m) obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub remediacji,
n) obszary zdegradowane i obszary rewitalizacji,
o) obszary ciche w aglomeracji oraz obszary ciche poza aglomeracją,
p) grunty rolne stanowiące użytki rolne klas I–III oraz grunty leśne,
q) zakłady o zwiększonym i dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej,
r) obszary pasa nadbrzeżnego, w tym w szczególności pasa technicznego;

3) rozmieszczenie istniejących i planowanych obiektów infrastruktury społecznej, transportowej i technicznej wraz z obowiązującymi dla nich ograniczeniami w zagospodarowaniu;
4) rekomendacje i wnioski zawarte w audycie krajobrazowym oraz krajobrazy priorytetowe;
5) opracowanie ekofizjograficzne w zakresie wymagań, o których mowa w art. 72 ust. 1–3 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska;
6) zapotrzebowanie na nową zabudowę mieszkaniową w gminie.

Prognoza oddziaływania na środowisko wraz z projektem planu ogólnego, jest przedmiotem społecznej oceny i podlega konsultacjom społecznym, a jej ustalenia mogą mieć wpływ na decyzję Rady Gminy w sprawie uchwalenia planu ogólnego.

2.3 Powiązania projektu planu z innymi dokumentami

Na politykę przestrzenną, a także ekologiczną, gminy Czaplinek znaczący wpływ wywierają przyjęte przez Radę Miejską dokumenty o charakterze strategicznym, w szczególności:
obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego na terenie gminy Czaplinek,
Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Czaplinek, uchwała Nr XLIII/384/22 Rady Miejskiej w Czaplinku z dnia 22 lutego 2022 r.,
Waloryzacji przyrodnicza gminy Czaplinek (Biuro Konserwacji Przyrody, Szczecin 2004 r.),
Strategia Rozwoju Gminy Czaplinek na lata 2014-2020, 2014 r.,
Program ochrony Środowiska dla gminy Czaplinek na lata 2023-2026 z perspektywą na lata 2027- 2030 r., 2023 r.
Raport o stanie gminy Czaplinek za 2024 r.,
wnioski złożone w ramach procedury sporządzania planu ogólnego gminy Czaplinek.

3 STAN ŚRODOWISKA OBJĘTEGO PRZEWIDYWANYM ZNACZĄCYM ODDZIAŁYWANIEM PROJEKTU PLANU OGÓLNEGO

3.1 Główne uwarunkowania środowiskowe

3.1.1 Położenie terenu

Pod względem regionalizacji fizycznogeograficznej Polski wg Kondrackiego, tereny objęte opracowaniem położone są w:

Megaregionie: Pozaalpejska Europa Zachodnia (3)
Prowincji: Niż Środkowoeuropejski (31)
Podprowincji: Pojezierze Południowobałtyckie (314–316)
Makroregionie**:** Pojezierze Zachodniopomorskie (314.4)
Mezoregion: **Pojezierze Drawskie**(314.45)
Makroregionie**:** Pojezierze Południowopomorskie (314.6–7)
Mezoregion: **Pojezierze Szczecineckie** (314.66)
Mezoregion: R**ównina Wałecka** (314.65)

Podprowincja Pojezierza Południowobałtyckie cechuje się występowaniem krajobrazów młodoglacjalnych z dużą ilością bezodpływowych zagłębień i jezior związanych z zanikaniem lodu lodowcowego, zagrzebanego w materiale morenowym lub lodowcowo - rzecznym, przy czym rozróżnia się pagórkowate wysoczyzny morenowe i równiny sandrowe.

Makroregion Pojezierze Zachodniopomorskie to obszar obejmujący strefę marginalną fazy pomorskiej ostatniego zlodowacenia. Wzgórza morenowe osiągają dość znaczne wysokości przekraczające 250 m. Występują tu żyzne gleby brunatne wytworzone na glinach zwałowych, stanowiące potencjalne siedlisko lasów bukowych:

- **mezoregion Pojezierze Drawskie** ciągnie się wzdłuż północnej i centralnej części gminy. Jest on przedłużeniem moren Pojezierza Ińskiego w kierunku północno-wschodnim. Od południa i południowego wschodu do Pojezierza Drawskiego przylega Równina Wałecka, z którą od wschodu sąsiaduje Pojezierze Szczecineckie.

Makroregion Pojezierze Południowopomorskie położone jest na zewnątrz moren czołowych pomorskiej fazy zlodowacenia bałtyckiego. Obejmuje rozległe równiny sandrowe wzdłuż: Drawy, Gwdy, Brdy i Wdy. Miejscami występują wzniesienia morenowe:

- **mezoregion Pojezierze Szczecineckie** obejmuje obszar wysoczyzny morenowej położonej na zewnątrz moren czołowych fazy pomorskiej, pomiędzy sandrem Równiny Wałeckiej na zachodzie a doliną Gwdy na wschodzie.
- **mezoregion Równina Wałecka** jest sandrem w dorzeczach prawych dopływów Gwdy. Na sandrze tym występują wytopiska jezior rynnowych, z których do największych należy jezioro Wąsosze. Równina prawie w całości jest zalesiona i cechuje się bardzo słabo rozwiniętą siecią osadniczą. Miejscami spod piasków wynurzają się ostańce morenowe.

3.1.2 Geologia. Geomorfologia

Ukształtowanie powierzchni terenu jest silnie zróżnicowane, wykazuje wyraźne cechy rzeźby młodoglacjalnej[1]. Omawiany obszar leży w obrębie oddziaływania lądolodów dwóch faz stadiału górnego zlodowacenia Wisły: fazy leszczyńsko - poznańskiej i pomorskiej. Faza leszczyńsko – poznańska zaznacza się jednym, lokalnie dwoma poziomami glin zwałowych oraz strefą recesyjnych moren martwego lodu. Maksymalny zasięg lądolodu fazy pomorskiej odwzorowuje się marginalną depresją jezior wytopiskowych oraz odrębnym poziomem glin na jej zapleczu.

Obszar położony jest w osiowej części wału pomorskiego. Podłoże piętra kenozoicznego, o łącznej miąższości około 270 m, tworzą utwory jury dolnej wykształcone jako piaskowce z wkładkami łupków. Łączna miąższość występujących powyżej osadów paleogenu: eocenu (mułki i iły z węglem brunatnym) i oligocenu (iły z wkładkami mułków i piasków glaukonitowych) wynosi około 60 m. Na tym obszarze poza strefami obniżeń o charakterze erozyjno - egzaracyjnym, występują osady mioceńskie o miąższości dochodzącej do 20 m. Miocen wykształcony jest jako piaski i mułki z węglem brunatnym. Bezpośrednio na podłożu mioceńskim i pod najstarszym poziomem glin zwałowych występują mułki i piaski zastoiskowe, piaski i żwiry wodnolodowcowe, a w rynnach subglacjalnych - piaski i żwiry z okresu zlodowaceń południowopolskich, o miąższości dochodzącej do 30 m.

Najstarszy poziom glin zwałowych z okresu zlodowaceń południowopolskich rozpowszechniony jest niemal na całym obszarze, miąższość osadów, mieści się w przedziale od 5 do 25 m. Interglacjał Wielki utożsamiany jest z utworami rzecznymi, stwierdzonymi w okolicach jeziora Komorze. Okres zlodowaceń środkowopolskich pozostawił po sobie dwa poziomy glacjalne. Gliny zwałowe zlodowacenia odry lokalnie podścielane są przez mułki i piaski zastoiskowe oraz piaski wodnolodowcowe. Miąższość glin zwałowych nie przekracza 30 m. Na tym obszarze powszechnie występują również gliny zwałowe z okresu zlodowacenia warty o miąższości od kilku do kilkunastu metrów.

Południowe krańce gminy pokrywają osady wodnolodowcowe fazy pomorskiej oraz miejscami gliny zwałowe i utwory wodnolodowcowe fazy leszczyńsko-poznańskiej. Gliny pokrywają otoczone sandrem wzgórza w rejonie Byszkowa - Kamiennej Góry, Machlin i Motarzewa, gdzie zalegają do wysokości 155,0 m n.p.m.

Interglacjał eemski reprezentują osady wypełniające dolinę rzeczną o przebiegu zgodnym z przebiegiem depresji marginalnej Komorze - Pile.

Dwa kompleksy glacjalne zlodowacenia wisły, rozdzielone serią międzyglinową, reprezentują dwie fazy stadiału górnego: leszczyńsko - poznańską i pomorską. Miąższości osadów ostatniego zlodowacenia mieści się w przedziale 20 - 30 m, a lokalnie, w strefach rynien subglacjalnych, osiąga 60 m.

Podczas transgresji lądolodu stadiału głównego, w strefach dolinnych i obniżeniach kopalnej powierzchni interglacjalnej osadziła się kilkunastometrowa seria piasków drobnoziarnistych, mułków i iłów warwowych. Okres transgresji pozostawił po sobie również poziom piaszczystych i piaszczysto - żwirowych osadów wodnolodowcowych, o miąższości mieszczącej się w przedziale 10 - 15 m. Dolne gliny zwałowe fazy leszczyńsko - poznańskiej, o zmiennej miąższości (od 8 do 30 m), tworzą rozległą wysoczyznę polodowcową.

Gliny fazy leszczyńskopoznańskiej odsłaniają się w również obrębie południowej strefy sandru Dobrzycy, na pozostałym terenie są przykryte przez piaszczysto-żwirowe osady lodowcowe i sandrowe, a w północnej części przez gliny zwałowe fazy pomorskiej. Osady międzyglinowe to piaski i żwiry wodnolodowcowe o kilkumetrowej miąższości. W północnej części opracowania przykrywa je nieciągły poziom górnych glin zwałowych fazy

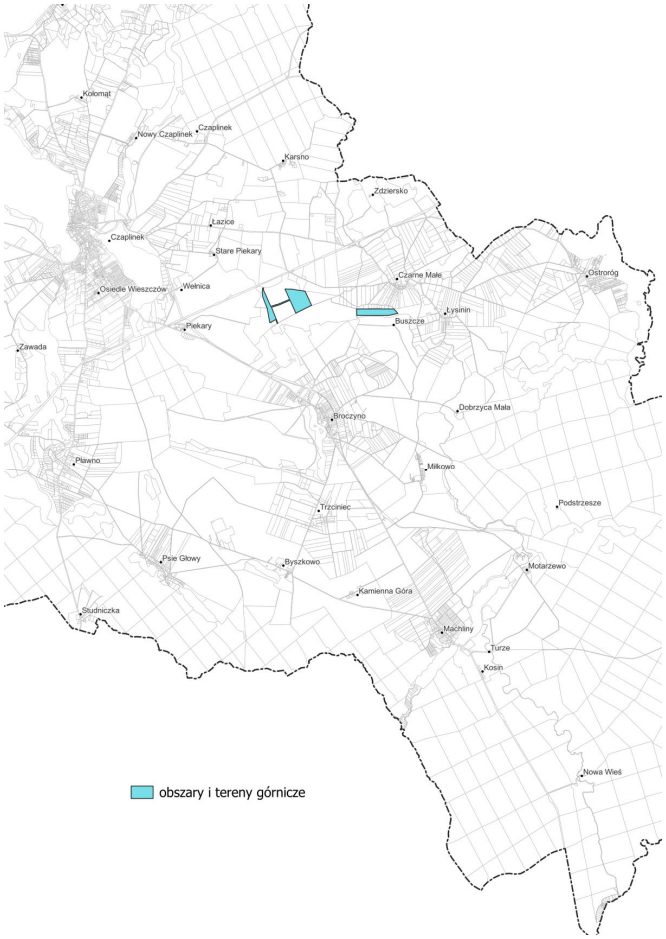
[1] https://bazadata.pgi.gov.pl/data/mgsp/txt/mgsp0197.pdf

pomorskiej o miąższości od kilku do 20 m, które tworzą falistą wysoczyznę polodowcową. W południowo-wschodniej części gminy znajduje się sandr Dobrzycy. Ważnym elementem budowy geologicznej omawianego obszaru są liczne, południkowo usytuowane rynny subglacjalne, tworząc długie i wąskie jeziora rynnowe.
Osady holoceńskie to namuły i piaski humusowe rzeczne, występujące w dnach rozcięć erozyjnych Dobrzycy, torfy, gytie oraz kreda jeziorna występujące w dnach i zarastających zatokach współczesnych jezior oraz namuły zagłębień bezodpływowych.

3.1.2.1 Złoża surowców mineralnych

Na terenie gminy znajduje się obszar górniczy Broczyno (nr w rejestrze 10-16/3/230) o powierzchni 11,595 ha i teren górniczy Łazice (nr w rejestrze 10-16/1/40b) o powierzchni 25,163 ha.

Rysunek 1 Schemat położenia obszarów i terenów górniczych na terenie gminy Czaplinek[2]

Na terenie gminy Czaplinek znajdują się udokumentowane złoża kopalin, które przedstawiono w tabeli poniżej.

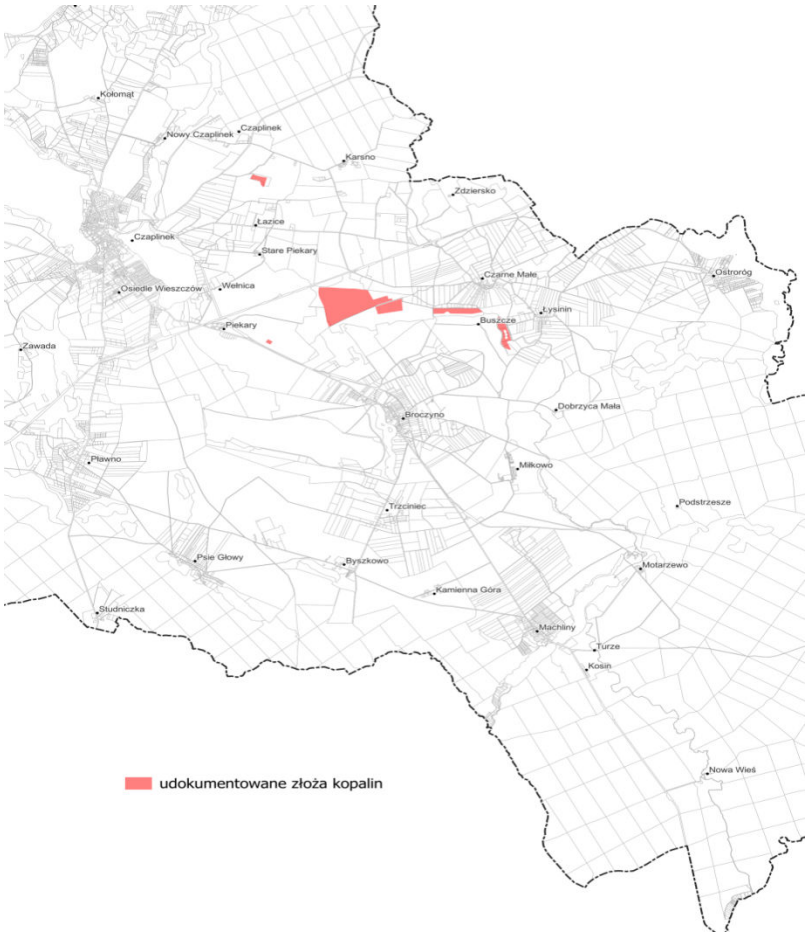
Tabela 1 Wykaz udokumentowanych złóż kopalin na terenie gminy Czaplinek[3]

[2] opracowanie własne na podstawie https://geoportal.pgi.gov.pl/midas-web

[3] https://geoportal.pgi.gov.pl/midas-web

Lp.	Nr złoża	Nazwa złoża	Kopaliny	Powierzchnia udokumentowanego złoża (ha)	Stan zagospodarowania
1.	18026	Broczyno	Torfy	9,2120	złoże rozpoznane szczegółowo
2.	3395	Karsno	Piaski i żwiry	3,05	eksploatacja zaniechana
3.	9250	Łazice	Torfy	54,8355	złoże zagospodarowane
4.	21470	Łazice I	Torfy	13,4303	złoże rozpoznane szczegółowo
5.	10637	Łysinin	Torfy	5,4385	eksploatacja zaniechana
6.	11570	Łysinin- pole B	Torfy	1,9444	eksploatacja zaniechana
7.	3396	Piekary	Piaski i żwiry	1,0	eksploatacja zaniechana

Rysunek 2 Udokumentowane złoża kopalin na terenie gminy Czaplinek[4]

3.1.3 Gleby

Gleby na terenie gminy Czaplinek powstały głównie z osadów pozostawionych przez lodowiec i jego wody roztopowe. Przeważają gleby bielicowe wytworzone z piasków luźnych i słabo gliniastych a także z glin zwałowych oraz piasków naglinowych. Południowa część gminy zajmuje rozległe obszary sandrowe powstałe ze

[4] opracowanie własne na podstawie https://geoportal.pgi.gov.pl/midas-web

żwirów i piasków naniesionych przez wody spływające z topniejącego lodowca. Na tych terenach wykształciły się gleby bielicowe.

Charakterystycznymi typami gleb w północnej części gminy są: gleby brunatne, bielicowe i pseudobielicowe, powstałe na glinach zwałowych, piaskach słabo gliniastych i gliniastych. Bielice piaskowe powstały na piaskach gliniastych i zaliczane są do IV i V klasy bonitacyjnej. Natomiast gleby bielicowe nagliniaste i glinowe zaliczane są do III lub IV klasy bonitacyjnej, nadają się one pod uprawę żyta, owsa i ziemniaków.

Najbardziej przydatne rolniczo gleby znajdują się rejonie miejscowości: Sikory, Kuszewo, Karsno, Czarne Małe, Broczyno, Miłkowo i Trzciniec.

Gleby brunatne wytworzone z glin zwałowych i piasków naglinowych występują marginalnie na południe oraz północ od jeziora Drawsko w okolicy Kluczewa. Cechą charakterystyczną tych gleb jest powleczenie ich cząstek cienką warstewką związków żelaza, co nadaje im rdzawobrunatne zabarwienie. Gleby te posiadają zazwyczaj nieco wyższą wartość użytkową niż gleby bielicowe.

Mady wyścielają dolinę Drawy oraz pas wokół jeziora Drawsko. Są to gleby związane z osadami wodnymi powstającymi podczas okresowych wezbrań Drawy czy zmian poziomu wód wymienionych zbiorników. Odznaczają się warstwowym ułożeniem namułów, iłów, piasków odkładanych w czasie każdego wylewu.

3.1.4 Hydrografia

Wody podziemne i gruntowe

Zgodnie z hydrogeologicznym podziałem Polski dokonanym przez Paczyńskiego obszar opracowania należy do makroregionu północno-zachodniego, regionu V-pomorskiego, rejonu VA-pilskiego. Teren znajduje się w Prowincji Odry, Regionie Warty, Subregionie Warty nizinnym w obrębie zlewni Drawy IV rzędu i Gwdy IV rzędu i należy do Jednolitej Części Wód Podziemnych **JCWPd nr 25 i nr 26**.[5]

Zachodnia część gminy położona jest w obrębie JCWPd nr 25 użytkowe poziomy wodonośne występują w obrębie utworów czwartorzędowych w strukturach sandru Drawy i poziomie międzyglinowym w poziomie mioceńskim neogenu. Rzeka Drawa i jej dopływy oraz jeziora (np. Drawskie) stanowią bazę drenażu poziomów wodonośnych czwartorzędu. Szereg jezior na omawianym obszarze nacina przypowierzchniowy kompleks glin zwałowych wchodząc w użytkowy poziom wodonośny. Generalnie jeziora można podzielić na: - płytkie, których wody pozostają w związku z pierwszym użytkowym poziomem wodonośnym wód podziemnych, - głębokie, których wody pozostają w związku z pierwszym i drugim użytkowym poziomem wodonośnym. Obszar zlewni stanowi w większości obszar zasilania poziomu mioceńskiego, którego osią drenażu jest dolina Noteci. Z uwagi na brak dużych poborów na ujęciach wód podziemnych, układ krążenia w zlewni zachowuje charakter naturalny.

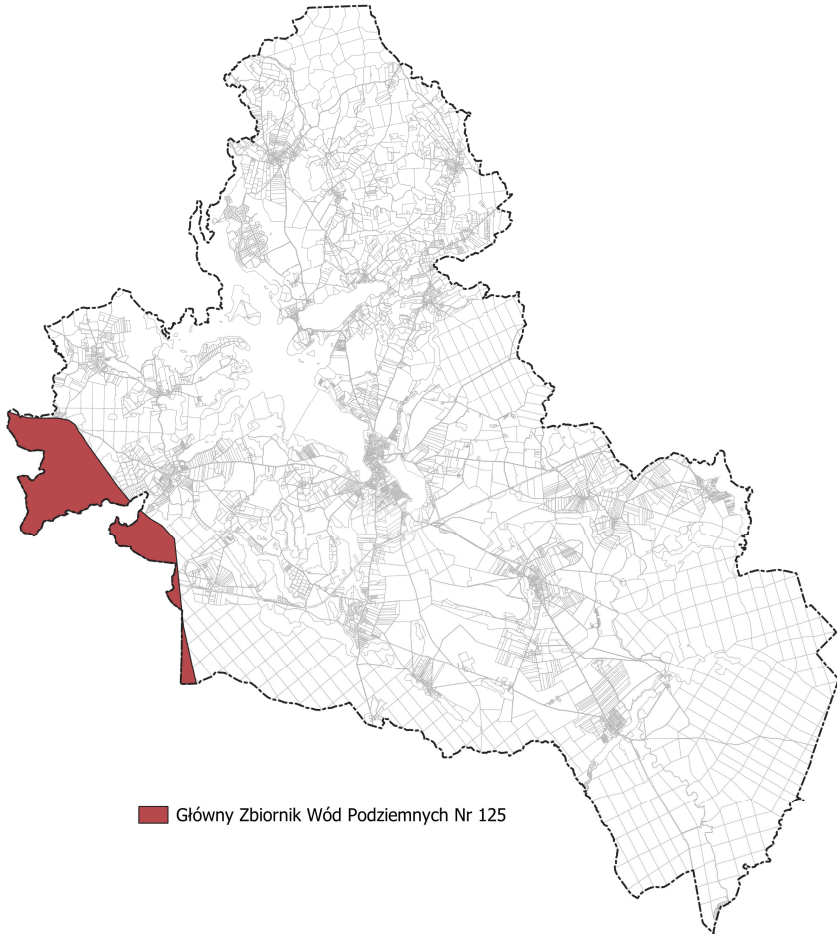
Wschodnia część gminy położona jest w obrębie JCWPd nr 26 - bogactwo form morfologicznych składających się na rzeźbę młodoglacjalną, któremu towarzyszy urozmaicona budowa geologiczna, sprawiła, że na tym obszarze występują 3 systemy krążenia wód: obieg lokalny, przypowierzchniowy związany z płytkim krążeniem wód, drenowany przez dopływy Gwdy a zasilany infiltracyjnie, system pośredni związany z lateralnym dopływem z sąsiednich jednostek i drenowany przez Gwdę, system regionalny, gdzie alimentacja zachodzi w północnej części zlewni, natomiast drenaż w dolinie Gwdy i Noteci na południu.

[5] http://mjwp.gios.gov.pl

Na opisywanym terenie występują dwa użytkowe piętra wodonośne - czwartorzędowe i neogeńskie. W czwartorzędowym piętrze wodonośnym wydzielone zostały cztery poziomy wodonośne: przypowierzchniowy, międzyglinowy, podglinowy i poziom dolinny. Przypowierzchniowy poziom wodonośny, zbudowany z utworów piaszczysto - żwirowych o zmiennych parametrach hydrogeologicznych zasilany jest bezpośrednio wodami z infiltracji atmosferycznej. Miąższość osadów wodonośnych mieści się w przedziale od 10 do 20 m, a zwierciadło wód podziemnych ma charakter swobodny. Poziom przypowierzchniowy jest przedmiotem eksploatacji wielu pojedynczych studni, których wydajności zawierają się w przedziale od 10 do 50 m3 /h. Międzyglinowy poziom wodonośny reprezentowany jest przez osady piaszczyste kopalnych dolin rzecznych powstałych w okresie zlodowaceń Odry i Warty. Poziom międzyglinowy, którego miąższość lokalnie przekracza 40 m, jest izolowany od powierzchni warstwą glin o miąższości dochodzącej do 50 m. Ze względu na dobrą jakość wód jest to najczęściej eksploatowany poziom wodonośny; ujęcia znajdują się między innymi w miejscowościach: Czarne Wielkie i Czarne Małe. Wydajności jednostkowe studzien są zmienne, mieszczą się w przedziale od 6 do 50 m^3 /h. 16 Podglinowy poziom wodonośny (czwartorzędowo-neogeński) związany jest z piaszczysto-żwirowymi osadami podglinowymi najstarszego zlodowacenia oraz ze stropowymi partiami osadów mioceńskich. Poziom ten jest dobrze izolowany od powierzchni terenu i charakteryzuje się dużą zasobnością, jednak ze względu na głębokość występowania jego wykorzystanie jest niewielkie.

Zachodnie krańce gminy Czaplinek w rejonie jeziora Krosino położone są w granicach Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 125 Zbiornik międzymorenowy Wałcz-Piła**.** Jest to czwartorzędowy zbiornik międzymorenowy Wałcz - Piła, wymagający wysokiej ochrony OWO.

Rysunek 3 Zasięg Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 125 na terenie gminy Czaplinek

Wody powierzchniowe

Wody powierzchniowe na tym terenie reprezentowane są przez rzeki, strumienie oraz sieć kanałów i rowów, w tym melioracyjnych. Przez obszar gminy Czaplinek przebiega główny dział wodny oddzielający dorzecze Odry od zlewni Parsęty, należącej do zlewni rzek Przymorza. Położenie gminy Czaplinek na granicy różnych systemów zlewniowych sprawia, że na jej obszarze nie ma dużych rzek. Występują tu natomiast strumienie, biorące początek w wododziałowych rejonach lub też górne odcinki rzek, które dopiero po kilkunastu, kilkudziesięciu kilometrach nabierają charakteru większych rzek.

Gmina leży w obrębie i pomiędzy wododziałami następujących rzek:

- **zlewnia Dębnicy – Parsęty:** zajmuje niewielką część gminy. Zlokalizowana jest ona w północno-wschodniej części gminy; Dębnica wypływa z jeziora Kołbackiego i praktycznie zaraz opuszcza granice gminy Czaplinek;
- **zlewnia Drawy – Noteci:** gmina ta odwadniana jest zasadniczo przez zlewnię Drawy, z której wody, za pośrednictwem Noteci, Warty i Odry odprowadzane są do Bałtyku; na zlewnię cząstkową składają się jej dopływy, które w większości są bezimienne; Drawa jest drugim, co do wielkości po Gwdzie, dopływem Noteci; jej średni spadek wynosi 0,61%, a przepływ 19 m^3/s. Powierzchnia zlewni wynosi około 3200 km^2, a jej długość prawie 200 km. Jest największym ciekiem gminy Czaplinek; źródła jej leżą pomiędzy Połczynem - Zdrój, a Kluczewem - poza granicami gminy, w gminie Połczyn Zdrój, w pasie wzniesień morenowych, w rynnie subglacjalnej; w gminie Czaplinek Drawa przepływa, m.in. przez jeziora: Prosino, Żerdno, Drawsko, Rzepowskie, Krosino; posiada liczne i bogate w wodę dopływy, które jednakże płyną poza jej granicami, rzeka na całej długości meandruje płynąc głęboką śródleśną doliną lub wśród rozległych podmokłych łąk. Różnice wysokości pomiędzy dnem doliny a sąsiadującą wysoczyzną dochodzą do 60 m; stoki doliny w znacznej

części pokrywa buczyna pomorska; Drawa na całej długości tworzy malownicze wąwozy i przełomy, a szybki nurt i strome zbocza upodobniają ją do rzek górskich. Jest jednym z najpiękniejszych szlaków kajakowych w Polsce; od miejscowości Stare Drawsko wytyczono szlak kajakowy im. kardynała Karola Wojtyły, który przed laty spływał Drawą;

- **zlewnia Piławy – Gwdy**: Piława jest największym dopływem Gwdy; wypływa z jeziora Komorze, położonego na Pojezierzu Drawskim, graniczącym z gminą Czaplinek; Stąd jej zlewnia prawie w całości leży poza granicami tej gminy; Piława jest jedną z atrakcyjniejszych szlaków kajakowych Pomorza Zachodniego;
- **zlewnia Dobrzycy – Gwdy**: w obrębie tej zlewni można wyróżnić kilka cząstkowych zlewni. Do nich należy zaliczyć, m.in.:
  - zlewnię górnego odcinka Dobrzycy - rzeka ta o charakterze rzeki podgórskiej bierze swój początek w kompleksie lasów pomiędzy Łubowem, a wsią Czarne Małe; buduje ją sieć jezior i zbiorników leżących w kompleksie Borów Krajeńskich oraz lasów, które porastają obszar zbudowany z glin zwałowych;
  - zlewnię jeziora Komorze - w gminie Czaplinek znajduje się zachodnia część tej zlewni, tj. zbudowana jest głównie z glin zwałowych, a wschodnią, leżącą poza granicą tej gminy, budują przede wszystkim utwory piaszczyste; obszar zlewni jest w ok. 60 % pokryty przez lasy; charakterystyczna jest bardzo rzadka sieć rzeczna, jezioro zasilane jest z rzadka przez okresowe, krótkie cieki i rowy melioracyjne dopływające bezpośrednio do jeziora; podstawowym źródłem wody jest zasilanie podziemne;
  - zlewnię jeziora Nobliny (Niewlino) - w południowo-wschodniej części gminy. Na terenie gminy obejmuje małe cieki (częściowo okresowe), odwadniających obszary rolnicze, a także leśne; na zlewnię składają się głównie tereny polodowcowe budowane przez gliny zwałowe;
  - zlewnię jezior Kaleńskie i Krzemno - bezpośrednie zlewnie jezior są małe, zbudowane z piasków sandrowych, gliny morenowe występują po północno-wschodniej stronie jeziora Kaleńskiego; brak jest tu jakichkolwiek trwałych cieków wodnych, zasilających te jeziora. Otoczenie jezior jest prawie w całości leśne (Krzemno) lub leśno - rolnicze (Kaleńskie).

Koryta rzeczne na terenie gminy Czaplinek, pod względem stanu zachowania naturalnej fizjonomii, należy zaliczyć do przekształconych, miejscami silnie. Na znacznej części obszaru agrocenoz, a także po części w lasach ich koryta zostały wyprostowane i skanalizowane. Niekiedy nawet rzeki na pewnych odcinkach ujęte są w podziemne kanały, jak np. dopływ jez. Drawsko na północ od Czaplinka. Naturalne koryta rzek zachowały się głównie tam, gdzie napotykano na poważne trudności związane z niedostępnością terenu, zbyt głębokimi dolinami i zbyt dużymi spadkami w przełomowych odcinkach rzek. Tu można zaliczyć dopływ jez. Dołgie Wielkie, odcinek wschodniego dopływu jez. Żerdno.

Pod względem występowania jezior, stawów i innych stałych i okresowych zbiorników wód stojących gmina Czaplinek jest zaliczana do gmin o najwyższej jeziorności w województwie zachodniopomorskim. Na terenie gminy jest 47 zbiorników wodnych liczących ponad 1 ha. Największe jeziora położone na terenie gminy to:

Drawsko największe jezioro Pojezierza Drawskiego, położone między Czaplinkiem na wschodzie, Siemczynem na zachodzie i Kluczewem na północy. Swój niecodzienny kształt, stanowiący o niezwykłej atrakcyjności, a przypominający nieregularną gwiazdę zawdzięcza lodowcowi, którego dziwne uleżenie spowodowało skrzyżowanie kilku rynien spływających wód właśnie w miejscu dzisiejszego jeziora Drawsko. Innymi ważnymi atutami są liczne wyspy, urozmaicone brzegi, od płaskich piaszczystych lub bagnistych do ostrych klifów wysokich na kilkanaście metrów, czyste wody i niecodzienny, szmaragdowy kolor wód przypominający morze. Wszystko to stanowi, że jezioro Drawsko jest jednym z najbardziej atrakcyjnych

turystycznie jezior w Polsce, a dzięki niezbyt dużemu ruchowi turystycznemu, dla wielu osób o wiele milsze od zatłoczonych jezior mazurskich. W odmętach jeziora, na niezwykle urozmaiconym dnie, pełnym płycizn i wielkich głębin żyje reliktowy krab. Dno zbiornika zasadniczo jest piaszczyste, liczne są głazy i kamienie, czasami wystające ponad wodę, czasami skryte tuż pod powierzchnią wody. Jezioro Drawsko ma powierzchnię 1871 ha, jego rozpiętość północ-południe wynosi 11 km, wschód-zachód 7 km, a długość linii brzegowej wynosi 75 km. Maksymalna głębokość oscyluje w okolicach 83 m. Jest to drugie jezioro w Polsce pod względem głębokości, średnia głębokość wynosi 18 metrów. Na jeziorze wyodrębniono 14 zatok:

- zatoka Chmielewska (Magistracka), położona w południowej części jeziora, obok wsi Niwka, jest to Niewielka zatoka, zarastająca trzcinami,
- zatoka Henrykowska (Siemczyńska), położona w zachodniej części jeziora, wąska, długa zatoka, przypominająca fiord,
- zatoka Kwiatkowska położona w zachodniej części jeziora, dostępna mimo małej szerokości,
- zatoka Rękawicka położona w zachodniej części jeziora, niewielka zatoka, o charakterystycznym kształcie przypominającym pięść w rękawicy,
- zatoka Harcerska mała zatoka o brzegach piaszczystych, rzadko odwiedzana, spokojna, miejsca dogodne do cumowania przy półwyspie Gardno, leżącym na północ od zatoki,
- zatoka Rzepowska, w zachodniej części jeziora, niedaleko wsi Rzepowo, z zatoki wypływa Drawa,
- zatoka Owcza (Uraz), położona w północnej części jeziora, oba brzegi są wysokie, klifowe,
- zatoka Kluczewska (Północna), położona w północnej części jeziora, wąska o długości 3 km,
- zatoka Cicha (Spokojna), we wschodniej części jeziora, w pobliżu Drahimka, osłonięta od wiatrów wysepką, zarośnięta trzcinami,
- zatoka Drahimska, w pobliżu Starego Drawska, piękne piaszczyste brzegi,
- zatoka Ptasia, we wschodniej części jeziora, w pobliżu Nowego Drawska, zarastająca trzciną,
- zatoka Pięciu Pomostów, położona w południowej części jeziora, słabo wyodrębniona, obok zatoki znajduje się największa głębia jeziora sięgająca do 83 metrów (w środku jeziora między zatoką Pięciu Pomostów a zatoką Chmielewska),
- zatoka Plaża położona w południowej części jeziora,
- zatoka Basen - najbardziej na południe wysunięta część jeziora, powstała w wyniku zapadnięcia się kredowych pieczar pod koniec XVIII wieku, głęboka na 24 metry.

Na jeziorze Drawsko znajduje się 12 wysp. Największą jest Bielawa, piąta w kraju pod względem wielkości wyspa jeziorna. Jest ona w części zagospodarowana i zamieszkana. Dwie niewielkie wysepki Lelum i Polelum w zatoce Henrykowskiej, cztery zarośnięte trzcinami i wilgotne: Mokra, Środkowa, Zachodnia i Bagienna w zatoce Rzepowskiej, dwie: Wielka Bielawa i Malutka Samotna w części środkowej jeziora. Dzika (Bobrowa) leży przy wejściu do zatoki Cichej, trzy ostatnie to znajdujące się w zatoce Ptasiej: Żurawia, Czapla i Kacza.

Żerdno prawdopodobnie dawna zatoka jeziora Drawsko, odgrodzona sztuczną groblą około 1000 lat temu przy rozbudowie grodziska w Starym Drawsku. Powierzchnia 205 ha, maksymalna głębokość 36 m, średnia głębokość 15 m. Przepływa przez nie Drawa wpływająca tu na wysokości Żerdna, a wypływająca w Starym Drawsku. Brzegi w większości są łatwo dostępne, a obrzeże posiada bardzo ostre skłony. Na brzegu znajdują się liczne dzikie pomosty i kładki. Jak większość jezior tej gminy szuwar trzcinowy jest rzadki i jest go niewiele. Dno jeziora wyściela drobny żwir, który sprawia wrażenie srebrzenia się toni. Dlatego też czasami jest

nazywane Srebrnym. Połączone są z jez. Drawsko krótkim kanałem, niestety bardzo płytkim, kamienistym i z nisko zawieszonym mostem, co stanowi przeszkodę bardzo trudną do pokonania, nawet dla niezbyt dużych żaglówek.

Krosino położone w korycie Drawy o powierzchni 177 ha, długość 4,5 km, szerokość do 0,7 km, maksymalnej głębokości do 17 m, posiada jedną nieduża wyspę Krosinę. Linia brzegowa jest dosyć monotonna, jednostajna, nie ma większych półwyspów. Kształt jeziora przypomina lustrzane odbicie litery L. Akwen ten nie posiada większych półwyspów, ale widoczne są niewielkie cyple. Brzegi w większości są łatwo dostępne, chociaż miejscami bardzo strome. Dno jezioro jest bardzo czyste, piaszczysto - żwirowe, woda ma dużą przejrzystość. Część zachodniego brzegu w pobliżu wysepki (już poza granicami gminy) nosi nazwę Drawisko. Jest to dawne ujście Drawy. Obecnie jest to obszar podmokły i nieco bagnisty, trudno dostępny od strony lądu. Zachodnia część jeziora (za wypływem Drawy) jest na terenie jednostki wojskowej.

Niewlino (Nobliny) to jezioro położone na wschodzie gminy o powierzchni 153 ha, rozpiętość z północy na południe 2,9 km, szerokość do 1,2 km, maksymalna głębokość 17 m, posiada jedną nieduża wyspę, linia brzegowa jest urozmaicona, liczne są niewielkie zatoki i półwyspy wcinające się w jezioro. Brzegi w większości są łatwo dostępne, raczej niskie i pozbawione wysokich klifów. Dno jeziora od strony Ostrorogu i Noblin jest bardzo czyste, żwirowe, od strony wschodniej miejscami jest przykryte cienką warstwą mułu.

Krzemno to **j**ezioro lobeliowe o powierzchnia 145 ha, średnia szerokość do 0,6 km, przy czym rozpiętość maksymalna z zachodu na wschód to 3,6 km, maksymalna głębokość to około 36 m. Linia brzegowa jest bardzo urozmaicona, brzeg miejscami bardzo stromy a dno piaszczysto - żwirowe.. Głęboki półwysep dzieli je na dwie części a przesmyk między nimi ma zaledwie 40 metrów szerokość i nazywany jest Spalonym Mostem, gdyż stał tu niegdyś most, spalony w 1945 r., a jego pale do dziś są widoczne w toni jeziora.

Czaplino to jedno z największych (powierzchnia 110 ha) w granicach miasta Czaplinek. Wydłużone jest w kierunku północ - południe. Maksymalna głębokość około 23 m. Połączone z jeziorem Drawsko niewielką, kamienistą strugą. Brzegi w większości są trudno dostępne, klifowe.

Kaleńskie jest zaliczane jest do jezior lobeliowych. Powierzchnia 114 ha, długość 3,3 km, szerokość do 0,5 km, maksymalna głębokość dochodzi do 34 m. Linia brzegowa jest urozmaicona, m.in. przez długi półwysep dzielący jezioro na dwie części, zatokę zachodnią i zatokę wschodnią. W najwęższym miejscu jezioro ma poniżej 100 m szerokości. Brzegi w większości są łatwo dostępne, znaczna ich część jest zalesiona. Od północnego brzegu dno gwałtownie opada.

Prosino to nieduży (o powierzchni 61 ha), ale cenny przyrodniczo akwen Pojezierza Drawskiego. Od 1988 r. jezioro objęte jest ochroną, ponieważ jego wody wraz z przyległymi szuwarami i fragmentami zarośli weszły w skład rezerwatu przyrody. Jest to rezerwat ornitologiczny, utworzony w celu ochrony miejsc lęgowych i bytowych rzadkich ptaków wodnych i błotnych.

Kołbackie położone na skraju gminy Czaplinek, w pobliżu wsi Czarne Wielkie o powierzchni 43 ha, długość 2,1 km, szerokość do 0,3 km, maksymalnej głębokości 5 m. Jest przedzielone na dwie części sztucznie usypaną groblą. Jest ono pięknie położone w otoczeniu głównie sosnowego lasu. Linia brzegowa jest mało urozmaicona, brzegi w większości są niskie, twarde, łatwo dostępne, ale od strony wschodniej jest również odcinek niezbyt wysokiego klifu. Z jeziora wypływa rzeka Dębnica, tworząca miejscami piękny przełom.

Machliny Małe i Machliny Duże to dwa niewielkie jeziorka, leżące w południowej części gminy Czaplinek, położone w tej samej rynnie polodowcowej, co jeziora Machlinko i Kaczory (gmina Wierzchowo). Jezioro

Machliny Małe o powierzchni 28 ha a Machliny Duże o powierzchni 46 ha, łącznej długości 3 km, szerokość maksymalna 0,3 km, maksymalna głębokość 10 m. Brzegi jeziora Machliny Małe są łatwo dostępne, niskie, Machliny Duże mają w większości brzegi trudno dostępne, klifowe.

W granicach gminy Czaplinek znajduje się **5 jezior lobeliowych: Ciemniak, Łęka, Kaleńskie, Krzemno oraz Siemięcin**. Jeziora lobeliowe charakteryzują się niską trofią, są bezodpływowymi zbiornikami lub o niskim współczynniku wymiany wód, położonymi w zlewniach leśnych, z charakterystycznymi gatunkami roślin: *Lobelia dortmanna, Isoetes lacustris* i *Litorella uniflora.* W jeziorze Łęka nielicznie występują wszystkie trzy gatunki wskaźnikowe, w Krzemnie tylko *Litorella a* w Kaleńskim *Isoetes*. Zasługują one na szczególną ochronę i przeciwdziałanie jakimkolwiek wpływom zlewniowym, które mogłyby prowadzić do wzrostu ich trofii. Badacze jezior lobeliowych zwracają uwagę, że działaniem priorytetowym w stosunku do tych zbiorników jest zracjonalizowanie gospodarki rolnej w otoczeniu, ochrona jakości wód podziemnych, zalesienie gruntów wyłączonych z produkcji rolnej. Stąd gospodarka leśna w zlewni jez. Krzemno powinna być prowadzona z kategorycznym wykluczeniem zrębów zupełnych.

Na terenie gminy występują licznie tereny podmokłe obejmujące **torfowiska, bagna i mokradła**. Większość z nich jest położona na terenach lasów. Na terenach użytkowanych rolniczo tereny podmokłe znajdują się w licznych zagłębieniach terenu. Torfowiska pełnią istotną rolę w retencjonowaniu fosforu i denitryfikacji azotanów, zbiorniki torfowiskowe regulują stosunki wodne na torfowiskach, zapobiegając ich przesuszeniu. Na terenie gminy znajdują się dwa rezerwaty przyrody „Brunatna Gleba" i „Brzozowe Bagno koło Czaplinka" , które zostały powołane celem ochrony cennych siedlisk bagiennych.

W północnej części opracowania znajdują się **małe zbiorniki śródpolne i śródleśne,** które pełnią istotną rolę w kształtowaniu jakości wód podziemnych i powierzchniowych oraz w stabilizacji zasobów wodnych i kształtowaniu geo- i bioróżnorodności w krajobrazie. Pełnią funkcję retencyjną w stosunku do fosforu, materii organicznej i metali ciężkich oraz w znaczący sposób przyczyniają się do usuwania azotu z obiegu przez intensywne procesy denitryfikacji. Zbiorniki śródleśne zmniejszają odpływ związków humusowych i fosforu ze zlewni leśnych.

3.1.5 Klimat

Teren będący przedmiotem opracowania według podziału Polski na regiony klimatyczne zaliczany jest do Regionu Środkowopomorskiego (R-VII), obejmującego znaczną część Pojezierza Drawskiego (A. Woś 1999). W skład tego regionu wschodzi także część Równiny Gryfickiej, Pojezierze Choszczeńskie, Pojezierze Ińskie, Wysoczyzna Łobeska, Pojezierze Szczecineckie, Równina Drawska, Pojezierze Wałeckie, Równina Wałecka, fragment Równiny Białogardzkiej oraz Dolina Gwdy. Klimat jest tutaj bardziej ostry w porównaniu z regionem zachodniopomorskim. Mniej jest dni ciepłych, a więcej przymrozkowych i mroźnych. Częstsze są także dni z opadem atmosferycznym.

Charakterystyczne są:

- częste zmiany pogody,
- dość duża wilgotność bezwzględna powietrza,
- wiatry z kierunków południowo-zachodnich.

Klimat lokalny zachowuje podstawowe cechy klimatu krainy pas – południowo-pomorski, które ulegają modyfikacji w zależności od warunków fizjograficznych. Na klimat lokalny w gminie mają wpływ:

- ukształtowanie terenu, głównie ekspozycja zboczy południowa lub północna
- warunki gruntowo-wodne,

- rodzaj podłoża piaszczyste, gliniaste czy torfowe
- stosunki wodne w gruncie, tereny suche lub podmokłe
- pokrycie szatą roślinną w zależności od siedliska, zespołami roślinności torfowiskowo-bagiennej, zespołami trawiastymi łąk i pastwisk, terenami bez zadrzewień, pokrycie lasami.

Charakterystyczną cechą gminy jest duża lesistość, dominacja siedlisk borowych, na piaszczystym podłożu oraz duża liczba jezior. Te czynniki powodują, że klimat lokalny charakteryzuje się znaczną łagodnością w zakresie amplitudy termicznej, dość dużą wilgotnością powietrza, na ogół słabszymi wiatrami, późno przychodzącą wiosną. Z punktu widzenia osadnictwa – stałego zamieszkania ludzi i pobytów rekreacyjnych jest to klimat korzystny.

Tereny o niekorzystnych cechach klimatu – nadmiernej wilgotności, obniżonej temperaturze, słabym przewietrzaniu, częstym zaleganiu mgieł to rejony podmokłych, torfiastych obniżeń.

Na podstawie danych z IMGW z wielolecia, przeciętna roczna temperatura na tym terenie wynosi ok. 8,8 °C przy przeciętnej temp. miesiąca najcieplejszego (lipiec) od 18,4 do 19°C, a najchłodniejszego (styczeń) ok. -0,2- 0,8°C. Przeciętna temperatura okresu maj - lipiec mieści się w przedziale 12,7-17,7 °C. Roczna suma opadów osiąga wartość w granicach 549-714 mm. Najmniej opadów notuje się *w* kwietniu a najwięcej w lipcu i sierpniu. W okresie letnim i jesiennym dominują wiatry *z* kierunku zachodniego, natomiast zimą przeważają wiatry południowo-zachodnie. Liczba dni z przymrozkami od 66 do 77. Zaleganie pokrywy śnieżnej 28-40 dni, choć zdarzają się zimy zupełnie bezśnieżne. Średnia liczba dni pochmurnych 98-108. Średnie ciśnienie atmosferyczne to 1008 hPa.

Topoklimat

Istotną cechą lokalnego klimatu jest bardzo duża zmienność i nieregularność, uwarunkowana przede wszystkim rzeźbą terenu, ekspozycją, rodzajem pokrycia terenu oraz występowaniem wód powierzchniowych i terenów podmokłych.

Na omawianych w niniejszym opracowaniu terenach występuje klimat charakterystyczny dla przeważającego obszaru gminy. Pozostają one pod wpływem mas wilgotnego powietrza z uwagi na lokalizację w bezpośrednim lub pośrednim sąsiedztwie jezior i obszarów podmokłych.

Aby odnieść się do konkretnego obszaru należy określić jego topoklimat, który uzależniony jest m.in. od:

- ukształtowania terenu, głównie ekspozycji zboczy,
- warunków gruntowo-wodne,
- rodzaju podłoża: piaszczyste, gliniaste czy torfowe,
- stosunków wodnych w gruncie: tereny suche lub podmokłe,
- pokrycia szatą roślinną w zależności od siedliska, zespołami roślinności torfowiskowo-bagiennej, zespołami trawiastymi łąk i pastwisk, terenami bez zadrzewień, pokrycie lasami,
- rodzaj zagospodarowania terenu (np. tereny zurbanizowane).

Wg M. Klugego i J. Paszyńskiego wyróżnia się następujące grupy topoklimatów:

- topoklimat form wypukłych,
- topoklimat form płaskich,
- topoklimat form wklęsłych,
- topoklimat obszarów zalesionych,

- topoklimat obszarów zurbanizowanych,
- topoklimat zbiorników wodnych.

Urozmaicona rzeźba powierzchni gminy ze znacznymi deniwelacjami, występowanie licznych jezior i dolin rzecznych powodują znaczne zróżnicowanie topoklimatów.

W rejonach wzgórz i pagórków oraz na wysoczyznach morenowych występują topoklimaty form wypukłych, charakteryzujące się dużą wymianą ciepła pomiędzy powierzchnią a atmosferą.

Na terenach sandrowych i zastoiskowych panują topoklimaty form płaskich, gdzie wymiana ciepła między podłożem a atmosferą osiąga wartości średnie. W dolinach rzecznych, rynnach glacjalnych i bezodpływowych obniżeniach terenu występują topoklimaty form wklęsłych, z częstymi inwersjami temperatury powietrza.

Obszary zalesione charakteryzują się znacznie niższymi spadkami temperatur nocnych na skutek osłonięcia powierzchni granicznej i wysokiego promieniowania cieplnego podłoża.

Wysoka jeziorność gminy łagodzi klimat ponieważ duże zbiorniki wodne charakteryzują się dużą wymianą ciepła z podłożem, na skutek czego amplitudy temperatury w przyziemnej warstwie powietrza są znacznie mniejsze niż na terenach sąsiednich

3.1.6 Szata roślinna

Roślinność potencjalna

Według regionalizacji geobotanicznej (Matuszkiewicz J. M. 2008 r.), gmina Czaplinek położona jest w następujących jednostkach:

- Prowincja Morze Bałtyckie
- Prowincja Środkowoeuropejska
- Podprowincja Południowobałtycka
- Dział Pomorski
  - Kraina Pojezierzy Środkowopomorskich
  - Okręg Drawsko-Szczecinecki
    - Podokręg Drawski
    - Podokręg Połczyński
    - Podokręg Barwicki
  - Kraina Sandrowych Przedpoli Pojezierzy Środkowopomorskich
  - Podkraina Wałecka
    - Okręg Doliny Gwdy
    - Podokręg Pilski

Według potencjalnej mapy roślinności naturalnej Polski (J. M. Matuszkiewicz, 2008 r.), obszar gminy znajduje się w następujących grupach:

- acydofilny pomorski las bukowo-dębowy,
- kontynentalne bory mieszane sosnowo – dębowe.

W obniżeniach terenu i w pobliżu cieków wodnych położone są:

- grąd subatlantycki, seria uboga,

- kontynentalny bór bagienny,
- niżowy łęg jesionowo-olszowy,
- olsy środkowoeuropejskie.

acydofilny pomorski las bukowo-dębowy - zespół leśny o nazwie naukowej Fago-Quercetum petraeae, z klasy *Quercetea robori-petraeae,* rzędu *Quercetalia robori-petraeae* i związku *Quercion robori-petraeae*. Siedliska lasu bukowo-dębowego rozpowszechnione są w Polsce w pasie Pobrzeży i Pojezierzy Południowobałtyckich, zwykle na pagórkach moreny czołowej, najczęściej o wystawie zachodniej i północno-zachodniej, rzadziej moreny dennej, a wyjątkowo na sandrach. Gleby, z którymi związane jest występowanie tego zespołu, wykształcone są na ogół z piasków gliniastych lub glin lekkich i należą do gleb bielicowych, brunatnych albo płowych, odpowiadających typowi siedliskowemu boru mieszanego świeżego. W drzewostanie najliczniej reprezentowany jest buk i dąb bezszypułkowy, a we wschodnich rejonach zasięgu zespołu, także dąb szypułkowy. Z innych gatunków drzew najczęściej występuje sosna oraz brzozy: brodawkowata i omszona. Słabo wykształcony podszyt tworzy jarzębina i kruszyna. Cechą charakterystyczną runa o fizjonomii krzewinkowo-trawiastej, jest współwystępowanie przedstawicieli trzech grup ekologiczno-socjologicznych: gatunków borowych: borówki czarnej, borówki brusznicy i siódmaczka pospolitego; gatunków znajdujących optimum w żyznych i średnio żyznych lasach liściastych: zawilca gajowego, turzycy palczastej, czy perłówki zwisłej; gatunków występujących z najwyższą stałością w zbiorowiskach kwaśnych dąbrów, do których należy między innymi groszek skrzydlasty, kłosówka miękka, jastrzębiec sabaudzki i jastrzębiec gładki.

kontynentalne bory mieszane sosnowo - dębowe - zbiorowiska leśne w typie siedliskowym boru mieszanego z równorzędnym udziałem sosny oraz dębu w drzewostanie, należące do klasy *Vaccinio-Piceetea,* rzędu *Piceetalia excelsae* i związku *Dicrano-Pinion*. W Polsce wyróżnia się dwa zespoły – kontynentalny bór mieszany *Querco roboris-Pinetumi subborealny* bór mieszany *Serratulo-Pinetum.* Zasięg pierwszego obejmuje głównie rejony centralne i wschodnie, natomiast drugiego – tylko wschodnią, a zwłaszcza północno-wschodnią część kraju. Gleby zbudowane są przeważnie z piasków i żwirów pochodzenia wodnego, wodnolodowcowego lub lodowcowego (sandry, piaski rzeczne, tarasów akumulacyjnych, piaski akumulacji lodowcowej z głazami, piaski i żwiry ozów lub moreny czołowej itp.). Drzewostan kontynentalnego boru mieszanego składa się zwykle z sosny i dębu szypułkowego (rzadziej szypułkowego) z domieszką brzozy brodawkowatej, graba i osiki. W warstwie krzewów częste są: jarzębina, kruszyna i leszczyna, a w zielnej – siódmaczek leśny, konwalijka dwulistna, pszeniec zwyczajny, kosmatka owłosiona, trzcinnik leśny, kostrzewa owcza, borówka czarna i brusznica oraz orlica. Warstwę mszystą tworzą: rokietnik pospolity, widłoząb falisty, gajnik lśniący i płonnik strojny. W subborelanym borze mieszanym, zwłaszcza na obszarze północno-wschodniej Polski ważnym komponentem drzewostanu jest świerk. W bogatej warstwie runa najliczniejszy udział mają: borówka czarna, trzcinnik leśny, konwalijka dwulistna, malina kamionka, konwalia majowa, poziomka pospolita i brusznica.

Roślinność rzeczywista

Na obszarze gminy stwierdzono 205 różnego typu zbiorowisk roślinnych[6]. Przeważają zbiorowiska powstałe pod wpływem czynników naturalnych, jest ich 146 (72 % powierzchni gminy). Spośród nich największą

[6] Waloryzacji przyrodnicza gminy Czaplinek (Biuro Konserwacji Przyrody, Szczecin 2004 r.)

łączną powierzchnię zajmują zbiorowiska leśne (42% obszaru gminy) oraz różne typy naturalnych zespołów występujących w powiązaniu z kompleksami drzewostanowymi, jak fitocenony oszyjkowe, okrajkowe, porębowe, murawowe, dróg leśnych, czy niektóre wrzosowiskowe. Zbiorowiska seminaturalne, czyli półnaturalne, podobnie jak naturalne złożone z rodzimych gatunków, są powiązane z użytkami zielonymi (łąkami i pastwiskami) i zajmują około 6,4 % powierzchni gruntów rolnych w gminie. Wykształcają się także jako murawy napiaskowe (psammofilne) oraz ugrupowania wrzosowiskowe, głównie na obszarach sandrowych i piaszczystych. Pozostałą część gminy zajmują zbiorowiska synantropijne tj. antropogeniczne, zbudowane głównie z gatunków obcych. Część z nich, występuje w powiązaniu z gruntami ornymi, które zajmują obecnie w gminie około 33 % jej powierzchni, a także z uprawami w przydomowych ogródkach. Specyficzną grupę tworzy 11 zespołów ksenospontanicznych: moczarki kanadyjskiej *Elodeetum canadensis*, które wykształcający się w wodach strumieni, tataraku *Acoretum calami* - widywany w niewielkich (przeżyźnionych) oczkach wodnych, situ chudego *Juncetum macri* - głównie rozprzestrzeniający się wzdłuż dróg leśnych biegnących przez ubogie siedliska kwaśnych dąbrów *Calamagrostio-Quercetum arundinaceae*, rdestowca ostrokończystego *Polygonetum cuspidati* oraz sachalińskiego *Aegopodio-Reynoutrietum sachalinensis* - uciekających z przydomowych ogrodów, lepiężnika różowego *Aegopodio-Petasitetum* - uprawianego na Pomorzu w przydworskich parkach jako roślinę leczniczą, niecierpka Royleya - *Impatienti glanduliferae-Convolvuletum sepium* oraz nawłoci (kanadyjskiej i późnej) *Rudbeckio-Solidaginetum*, zespół *Sicyo-Echinocystietum lobatae* i robinii *Chelidonio-Robinietum* (rozprzestrzeniającej się na glebach ubogich w azot). Najszerzej rozpowszechnionym zespołem ksenospontanicznym jest *Impatientetum parviflorae*, z udziałem niecierpka drobnokwiatowego, należącego do grupy roślin o wybitnych zdolnościach hemerofilnych na siedliskach mezo- i eutroficznych lasów liściastych z *Querco-Fagetea*.

Wśród 205 stwierdzonych zbiorowisk roślinnych znajduje się: 16 zespołów leśnych i 13 krzewiastych, 4 ziołoroślowe porębowe, 35 wodnych (w tym jedno źródliskowe), 41 bagiennych, 8 terofitów namulnych, 6 muraw psammofilnych i kserotermicznych, 7 ciepłolubnych ziołorośli okrajkowych, 18 łąkowych i pastwiskowych razem dywanowymi, 4 wrzosowiskowe, 21 nitrofilnych ziołorośli okrajkowych, 1 paprociowe, a także 32 synantropijne segetalne (chwastów polnych i ogródkowych) oraz ruderalne.

W wyniku inwentaryzacji przeprowadzonej w 2002 roku na obszarze gminy stwierdzono 722 gatunki flory naczyniowej. Do rzadko notowanych zaliczono natomiast 12 gatunków oraz 76 bardzo rzadkich, mających w gminie do 3 stanowisk.

Lasy i zarośla

Lasy

W gminie Czaplinek lasy zajmują 15 313 ha, co stanowi około 42 % powierzchni. Lasy gminy administracyjnie należą do czterech Nadleśnictw: Borne Sulinowo (obręb Broczyno), Czaplinek (obręby Czaplinek i Piława), Połczyn Zdrój (obręb Połczyn Zdrój) i Świerczyna (obręb Nowy Dwór). Największą powierzchnię zajmują drzewostany Nadleśnictwa Czaplinek. Tak duża lesistość wynika przede wszystkim z położenia gminy w Krainie Sandrowych Przedpoli Pojezierzy Środkowopomorskich. Największym obszarem borów świeżych i suchych jest obręb Broczyno w Nadleśnictwa Borne Sulinowo, położony na równinach sandrowych Piławy. Wschodnia część gminy położona jest na obszarach moren pagórkowatych, o dużych deniwelacjach, które są

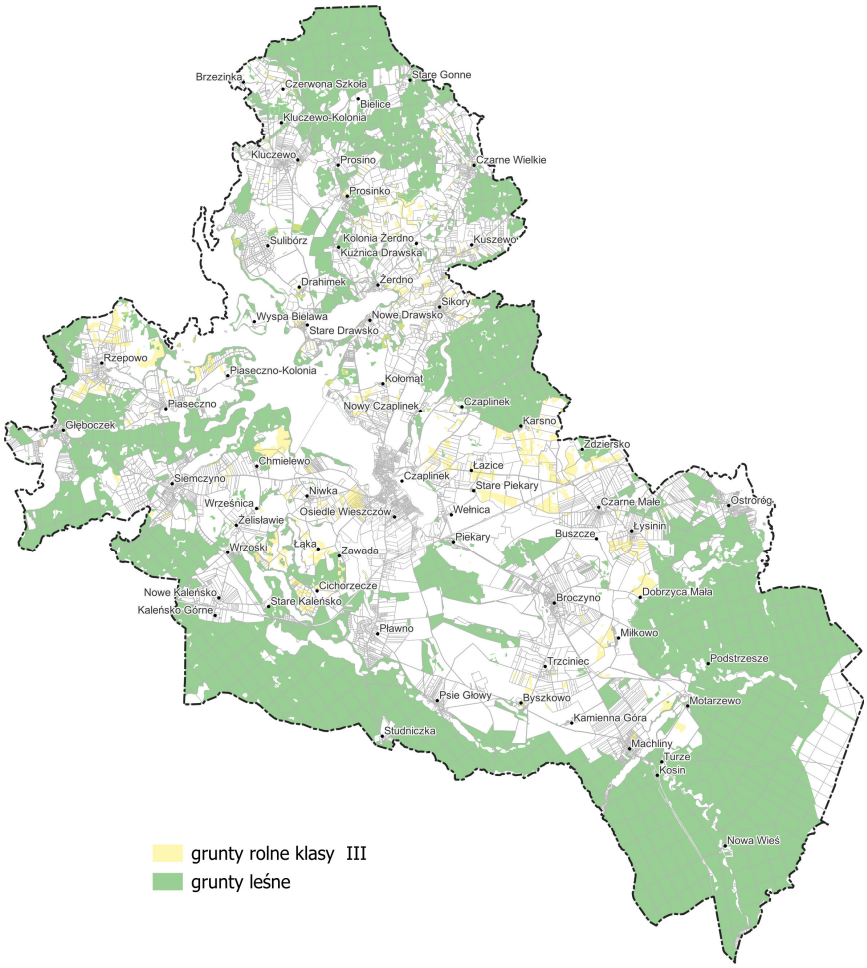
przyczyną procesów erozyjnych gleb. Na tym obszarze znajdują się lasy Nadleśnictwa Świerczyna przy południowo - wschodniej granicy gminy, Nadleśnictwa Połczyn Zdrój (przy granicy północno-wschodniej) oraz duża część drzewostanów Nadl. Czaplinek. Na terenach okresowo podmokłych i bagiennych wykształciły się olsy, zbiorowiska łęgowe, brzeziny bagienne i bory bagienne. Znajduję się one głównie w strefach wytopiskowych po bryłach martwego lodu. Większość tych siedlisk jest objęta ochroną siedliskową.

Na terenie gminy największą powierzchnię zajmują bory mieszane świeże i bory świeże jak również duże areały są zajmują siedliska lasoborowe. Na tych obszarach dominuje sosna zwyczajna *Pinus sylvestris*, która występuje prawie na wszystkich typach siedlisk. Zwykle towarzyszy jej świerk *Picea Excela*. Na najżyźniejszych siedliskach gminy występują lasy bukowe. Na glebach uboższych buk *Fagus sylvatica* rośnie ze świerkiem i z sosną. Na żyznych siedliskach lasów świeżych przeważają buki nad dębami - szypułkowym *Quercus robur* i bezszypułkowym *Quercus petraea*. Natomiast na siedliskach żyznych i wilgotnych przeważają dęby nad bukami i tworzą dąbrowy lub lasy z domieszką olszy czarnej *Alnus glutinosa*, lipy drobnolistnej *Tilia cordata* i innych gatunków.

Wokół prywatnych posesji, gospodarstw, instytucji i zakładów, a także wzdłuż ulic, występują następujące drzewa i krzewy: świerki pospolite i srebrne, sosny zwyczajne, jodły jednobarwne, choinę kanadyjską, platany zwyczajne, modrzew europejski, cyprysy, żywotniki, topole białe, czarne, osiki i włoskie, olchy czarne, wierzby purpurowe, kruche, wiciowe, białe, bez czarny i lilak, trzmielinę pospolitą, różę dziką, derenie, leszczyny pospolite, wiązy pospolite, kasztanowce zwyczajne, brzozy brodawkowate, klony zwyczajne i jawory, jesiony pospolite, octowce, robinie akacjowe, graby, lipy drobnolistne, dęby szypułkowe i czerwone, jarzębiny zwyczajne, jarzęby różaneczniki, czeremchę amerykańską, drzewa owocowe.

Rysunek 4 Położenie lasów i gruntów klasy III na terenie gminy Czaplinek[7]

[7] opracowanie własne na podstawie https://www.bdl.lasy.gov.pl/portal/mapy

Zbiorowiska zaroślowe

Zbiorowiska zaroślowe, nie mają istotnego znaczenia powierzchniowego w budowie szaty roślinnej gminy, jednak pełnią bardzo ważne funkcje ekologiczne.

Na glebach organicznych największą rolę odgrywają płaty ugrupowań wierzby łozy *Salicetum cinereae* oraz wierzby uszatej *Salicetum auritae* z klasy *Alnetea glutinosae.*

Zbiorowiska wierzby łozy występują na glebach wykształconych z torfów niskich lub utworów mułowych na siedliskach żyznego olsu porzeczkowego *Carici elongatae-Alnetum.* Zarośla wierzby łozy są stałym elementem obrzeży jezior od strony litoralu.

Zarośla wierzby uszatej *Salicetum auritae* tworzą zwarte kompleksy w obrębie podmokłych, zabagnionych użytków zielonych, zarastają śródpolne oczka wytopiskowe oraz często występują na torfowiskach przejściowych w końcowej, przedleśnej fazie lądowienia tych biotopów, w procesie sukcesji pierwotnej.

Zarośla bzu czarnego *Aegopodio-Sambucetum* są rozpowszechnione na wszystkich obszarach osadniczych, szczególnie w miejscach przenawożonych i wilgotnych.

Zarośla derenia świdwy *Euonymo-Cornetum sanguinei* są częste na siedliskach łęgowych, grądowych i żyznych buczyn, między innymi wokół jez. Drawsko. Rozwijają się tam na oszyjkach lasów, od strony gruntów ornych lub użytków zielonych.

Czyżnie z zespołu *Euonymo-Prunetum spinosae* występują w oszyjkach drzewostanów na siedliskach grądowych (w przykrawędziowych partiach doliny rzeki Drawy) oraz na obrzeżach lasów bukowo - dębowych i kwaśnych dąbrów trzcinnikowych.
Zespół kruszyny pospolitej *Molinio-Franguletum* rozwijaja się w wilgotnych dąbrowach *Calamagrostio-Quercetum petraeae* (w południowej części drzewostanów gminy Czaplinek, należących do obrębu Nowy Dwór).
Na terenie gminy zanotowano także występowanie następujących zespołów zaroślowych: wikliny nadrzeczne *Salicetum triandro-viminalis* (nad rz. Drawą), leszczyny *Euonymo-Coryletum* rozwijający się przeważnie na siedliskach grądu *Stellario-Carpinetum*, termofilne zakrzewienia z ligustrem *Ligustro-Cornetum* (w mocno zubożałej postaci przy wschodnim brzegu jez. Pławskiego Małego, w rejonie zarośniętego wyrobiska kruszywa), żarnowczyska *Rubo-Sarothamnetum* typowe dla siedlisk kwaśnej dąbrowy, porębowe zakrzewienia z wierzbą iwą *Salicetum caprae* oraz zakrzewienia bzu koralowego *Sambucetum racemosae*.

Nitrofilne i ciepłolubne ziołorośla okrajkowe oraz roślinność porębowa

Na terenie gminy Czaplinek występują dwa zbiorowiska ziołoroślowe, zbudowane z bylin nitrofilnych, wilgociolubnych oraz z roślin termofilnych. Obszarami częstego występowania tych pierwszych były wszystkie naturalne struktury krajobrazu na siedliskowych obszarach łęgowych, grądowych i buczynowych. Znajdują się one w krajobrazach osadniczo-polnych w rejonach: Kluczewa, Drahimka, Kuźnicy Drawskiej, Rzepowa, Piaseczna, Sikor, Siemczyna, Żelisławia, Nowego i Starego Kaleńska, Łazic, Czarnego Małego, Pławna, Broczyna, Miłkowa, Trzcińca, Byszkowa i Machlin. Łącznie zanotowano 21 zespołów okrajków azotolubnych z klasy *Artemisietea*, rzędu *Convolvuletalia sepium*, reprezentujących trzy związki: *Calystegion sepium, Galio-Alliarion* i *Petasition officinalis.* Większość z nich to pospolicie spotykane, głównie w dolinach cieków wodnych, na obrzeżach jezior, oczek śródpolnych i źródlisk. Niektóre z nich, jak zespoły trybuli leśnej *Anthriscetum sylvestris* i podagrycznika *Agropyro-Aegopodietum*, są obecne na każdym nieomal obszarze wiejskim, gdzie rozwijają się na przykład w zaniedbanych sadach i na przychaciach. Sześć asocjacji nitrofilnych ziołorośli notowano bardzo rzadko: rdestu ostrokończystego *Polygonetum cuspidati*, niecierpka Royleja *Impatienti glanduliferae-Convolvuletum sepiem*, *Sicyo-Echinocystidetum lobatae* (m.in. w Nowej Wsi nad rzeką Dobrzycą), lepiężnika różowego *Aegopodio-Petasitetum hybridi*, rdestu sachalińskiego *Polygonetum sachalinensis* (przy parku w Pławnie) oraz perzu psiego *Urtico dioicae-Agropyretum canini* (m.in. w dolinie rzeki Drawy w Nadl. Połczyn Zdrój). Roślinność ziołoroślowa mezotroficzna, stanowisk suchszych z klasy *Trifolio-Geranietea* wykształciła się jako zespoły gorysza pagórkowego i rozchodnika wielkiego *Sedo-Peucedanetum* oraz rzepika pospolitego *Trifolio-Agrimonietum*. W granicach biochor spinetyzowanej acidofilnej dąbrowy trzcinnikowej oraz acidofilnego lasu bukowo - dębowego nierzadko obserwowano fitocenozy *Lathyro-Melampyretum pratensis* z pszeńcem zwyczajnym. Na obrzeżach lasów znajdujących się wzdłuż nasypów kolejowych oraz w ich pobliżu oraz na przydrożnych skarpach znajduje się zespół wyki kaszubskiej *Agrimonio-Vicietum cassubicae.* Do zbiorowisk termofilnych okrajków na większą uwagę zasługuje zespół pszeńca gajowego *Trifolio-Melampyretum nemorosi.* Jest on bardzo rzadki w regionie. Przestrzennie i dynamicznie powiązany ze skrajami żyznych buczyn *Melico-Fagetum*, a także prześwietleniami w obrębie ich drzewostanów.

Zbiorowiska porębowe występujące na tym terenie należą głownie do klasy *Epilobietea angustifoliae.* Najpospolitsze są traworośla z trzcinnikiem leśnym *Calamagrostietum epigeios*, które w toku wtórnej sukcesji, na wilgotniejszych siedliskach, przechodzą w zarośla wierzby iwy *Salicetum caprae*, po czym często w laski osikowe *Agrostio-Populetum*.

Roślinność wodna i bagienna

Wodna i bagienna roślinność gminy jest powiązana z siecią hydrograficzną, na którą składają się rzeki i strumienie położone w zlewni rzeki Drawy, jeziora o powierzchni większej niż 1 ha oraz bardzo liczne oczka wytopiskowe.

Rzeki gminy Czaplinek są miejscem występowania między innymi trzech ugrupowań roślinności wodnej: lokalnie rzadkich fitocenoz rzęśli długoszyjkowej *Callitricho-Lemnetum minoris*, bardzo pospolitych rzęsy mniejszej *Lemnetum minoris* oraz nieczęstych jaskra (włosienicznika) krążkolistnego *Ranunculetum circinati*. Podobną roślinność wodną notowano w rowach melioracyjnych o większych odpływach. Często były to cieki o dnie intensywnie zarośniętym, z braku prac konserwacyjnych. W śródpolnych rowach na obszarach między Noblinami a Broczynem obserwowano fitocenozy trzech zespołów: spirodeli wielokorzeniowej *Lemno-Spirodeletum,* rzęsy mniejszej *Lemnetum minoris* i okrężnicy bagiennej *Hottonietum palustris*. Można w tym miejscu wspomnieć osobno o roślinności rzeki Drawy. W jej korycie, na całej długości biegu przez gminę, najczęściej obserwowano następujące zespoły: z wodnych - *Ceratophylletum demersi*, *Elodeetum canadensis, Nymphaeo-Nupharetum, Potametum lucentis, Potametum pectinati* i *Ranuculetum fluitantis;* natomiast z szuwarowych - *Caricetum acutiformis, Glycerietum maximae, Sparganietum erecti, Phragmitetum communis, Typhetum angustifoliae i T. latifoliae.*

Gminę Czaplinek cechuje duża jeziorność, a więc i stosunkowo duża rola roślinności wodnej i bagiennej litoralnej w szacie roślinnej. Zbiorniki wód stojących są zróżnicowane pod względem trofii. Na omawianym terenie występują zarówno akweny oligotroficzne, a nawet dystroficzne, mezotroficzne oraz eutroficzne. Ogólnie można jednak powiedzieć, że duże akweny przepływowe (jez. Rzepowskie i Krosino) należą do eutroficznych, z uwagi na obfity ładunek biogenów niesionych z dorzecza. Należą one do akwenów rdestnicowych, w których występują zbiorowiska z udziałem rdestnic, rogatków i wywłóczników. Na sandrowych obszarach gminy obficie występują oligo - dystroficzne zbiorniki wodne (którym obficie towarzyszy roślinność przejściowotorfowiskowa z klasy *Scheuchzerio-Caricetea fuscae*) oraz wysokotorfowiskowe mszary z *Oxycocco-Sphagnetea*. Jeziora bezodpływowe: Nawsie i Psarskie oraz jeziora przepływowe - Krzemno i Krzemienko należą do ramieniowych. Są to zbiorniki mezotroficzne, w której wody są bogate w wapń. Jezioro Krzemno jest szczególnym przypadkiem jeziora lobeliowego oraz ramieniowego. W jeziorach: Broczyno, Busino Duże, Dołgie Wielkie, Drawsko, Kołbackie, Krosino, Nawsie, Nobliny, Okole Wielkie, Piasecznik Wielki, Studnica, Szepc, Wąsosze, Wilczkowo oraz Żerdno, zanotowano między innymi następujące ugrupowania roślinności wodnej: rogatka sztywnego i rogatka krótkoszyjkowego *Ceratophylletum demersi* i *Ceratophylletum submersi*, wywłócznika okółkowego *Myriophylletum verticillati*, rdestnicy połyskującej *Potametum lucentis*, rdestnicy grzebieniastej *Potametum pectinati,* rdestnicy przeszytej *Potametum perfoliati* oraz jaskra krążkolistnego *Ranunuletum circinati*.

Roślinność bagienna gminy występuje pospolicie w obrębie stref wytopiskowych. Mają one mocno zróżnicową powierzchnię. Są rozpowszechnione w całej gminie, zarówno w krajobrazach morenowych, jak i sandrowych. W strefach takich często znajdują się drobne zbiorniki wodne od 0,5 do 1,0 ha. Z reguły są one płytkie, z szerokim litoralem opanowanym przez oczerety i szuwary. Szybko zarastają, a tempo lądowienia w dużej mierze zależy od typu zbiorowiska roślinnego, wytwarzanej przez nie biomasy.

Na terenie opracowania znajdują się następujące zbiorowiska roślinnych wodnych i szuwarowych: 8 zbiorowisk z *Lemnetea,* 19 *Potametea, 7 Litorelletea,* 1 *Montio-Cardaminetea*, 25 *Phragmitetea,* 12 *Scheuchzerio-Caricetea fuscae* oraz 3 *Oxycocco-Sphagnetea*

Na terenie gminy znajduje się pięć jezior lobeliowych: Ciemniak, Kaleńskie, Krzemno, Łęka i Siemięcin. Z gatunków lobeliowych występują: w jeziorze Ciemniak - brzeżyca jednokwiatowa *Litorella uniflora*, w jeziorze

Kaleńskim - *Isoetes lacustris*, *Litorella uniflora*, *Lobelia dortmanna* i *Myriophyllum alterniflorum*, w jeziorze Krzemnie - *Litorella uniflora* oraz *Myriophyllum alterniflorum*, w jeziorze Łęka - *Isoetes lacustris*, *Litorella uniflora*, *Lobelia dortmanna* i *Myriophyllum alterniflorum*.

Dużym walorem gminy jest także występowanie bagiennej roślinności torfowiskowej z klas *Oxycocco-Sphagnetea* oraz *Scheuchzerio-Caricetea fuscae*, a także towarzyszącej im wodnej z klasy *Litorelletea*. Szerokie rozprzestrzenienie roślinności torfowiskowej wiąże się z obecnością bardzo licznych jezior i mniejszych zbiorników wodnych wykształconych w kotlinach wytopiskowych, jak również w obrębie obniżeń wytopiskowych i rynien subglacjalnych.

Ważną grupą biotopów są źródliska. Zanotowano jeden zespół źródliskowy śledzienicy skrętolistnej *Cardamino-Chrysosplenietum alternifolii.* Jego naturalne perdochoryczne fitocenozy rozwijają się na skrzydłach dolin rzecznych, nad fitocenozami (lub w ich obrębie) łęgu jesionowo -olszowego *Fraxino-Alnetum*, w miejscach wysięków wód stokowych.

Zbiorowiska roślinne terofitów namulnych

Na terenie gminy Czaplinek roślinność ta reprezentowana jest przez dwie klasy zbiorowisk *Isoeto-Nanojuncetea* oraz *Bidentetea tripartiti*. Z klasy zbiorowisk *Isoeto-Nanojuncetea* występuje ścierniskowy zespół mysiurka drobnego *Ranunculo-Myosuretum* stwierdzony na polu po północno-wschodniej stronie Rzepowa, przy słabo przejezdnej drodze gruntowej do Warniłęgu. Z klasy zbiorowisk *Bidentetea tripartiti* zlokalizowano jedno stanowisko na polu, na ciężkiej, gliniastej glebie, po północnej stronie Żerdna, w lokalnym dołku pod Spyczną Górą. Rzadkim zbiorowiskiem tej klasy było *Eleocharito ovatae-Caricetum bohemicae* jest to zespół turzycy ciborowatej, bardzo rzadkiej, zagrożonej wymarciem rośliny namulnej stwierdzony na powierzchni mocno wypłyconego oczka wytopiskowego w Nadleśnictwie Świerczyna. Zaproponowano utworzenie tam użytku ekologicznego. Zespół situ dwudzielnego *Juncetum bufoni* w warunkach naturalnych wykształcił się w pobliżu brzegów zbiorników wodnych, ale także w bruzdach polnych i na rozjeżdżanych drogach gruntowych, w miejscach z tendencją do stagnowania wód opadowych. Zbiorowiska situ stwierdzono między innymi w następujących miejscach: na brzegach jezior: Komorze, Kortkowo, Łęgi, Nawsie, Nobliny, Psarskie i Sikory; na gruntach ornych w rejonie wsi Broczyno, Byszkowo, Dobrzyca Mała, Kluczewo, Kuźnica Drawska, Rzepowo oraz Stare Kaleńsko.

Na terenie opracowania stwierdzono 5 zbiorowisk ze związku *Bidention* są to rośliny typowe dla przeżyźnionych zbiorników wód stagnujących. Trzy należą do rzadkich: uczep zwisły *Bidentetum cernui* (m.in. znad jezior Broczyno, Kołbackie i Okółko), rdest ostrogorzki *Bidenti-Polygonetum hydropiperis* (jezioro Pławskie Małe, Siemięcin i Studniczka), rdest łagodny *Bidenti-Polygonetum mitis a* dwa do bardzo rzadkich: zespół szczawiu nadmorskiego *Rumicetum maritimi* (jezioro Wilczkowo i Prosino), oraz starca błotnego *Tephroseridetum palustris* znad jeziora Drawsko.

Murawy napiaskowe i kserotermiczne

Murawy napiaskowe (psammofilne) wykształciły się na siedliskach borów sosnowych *Cladino-Pinetum* i *Leucobryo-Pinetum*, na ubogich siedliskach acidofilnych dąbrów trzcinnikowych *Calamagrostio-Quercetum,* na terenach wysoczyzn dennomorenowych zbudowanych z utworów piaszczystych i na siedliskach lasów bukowo-dębowych *Deschampsio-Fagetum*. Murawy napiaskowe reprezentują 5 zespołów: mietlicy piaskowej *Agrostietum coarctatae*, której fitocenozy wykształcały się jedynie na nieużytkach i poboczach dróg oraz w kilkuletnich uprawach sosny (np. po wschodniej strony jeziora Ciemniak), szczotlichy sinej *Corniculario-Corynephoretum*,

goździka kropkowanego i zawciągu pospolitego *Diantho-Armerietum* (przy drogach w rejonie Psich Głów, Studniczki, Nowej Wsi naprzeciwko leśniczówki, Machlin, Motarzewa), *Cladonietum mitis* i *Polytricho piliferi-Stereocauletum condensati* (w borach po północnej stronie jeziora Szepc). Fitocenozy nawiązujące florystycznym składem i fizjonomią do muraw psammofilnych są szeroko rozpowszechnione na odłogujących polach najsłabszych kompleksów rolniczej przydatności gleb. Można je poznać po masowym występowaniu kocanek piaskowych *Helichrysum arenarium.* W starszych murawach tego typu znajduje się sosna zwyczajna.

Murawy kserotermiczne z klasy *Festuco-Brometea* nie występują na terenie opracowania, odnotowano jedynie gatunki kserotermofilne, zwykle w ciepłolubnych ziołoroślach okrajkowych z klasy *Trifolio-Geranietea sanguinei*, związku *Trifolion medii.* Do częściej spotykanych należały: przelot pospolity *Anthyllis vulneraria,* dziewięćsił pospolity *Carlina vulgaris,* chaber driakiewnik *Centaurea scabiosa,* przymiotno ostre *Erigeron acer,* wilczomlecz sosnka *Euphorbia cyparissias,* wiązówka pospolita *Filipendula vulgaris,* lucerna sierpowata *Medicago falcata,* biedrzeniec mniejszy *Pimpinella saxifraga,* pierwiosnka lekarska *Primula veris,* jaskier bulwkowy *Ranunculus bulbosus,* macierzanka zwyczajna *Thymus pulegioides* i inne. Jedynym zidentyfikowanym zbiorowiskiem muraw kserotermicznych był zespół wiechliny spłaszczonej *Tunico-Poetum compressae* (przy drodze na Spyczną Górę, w zachodniej części Rzepowa) między płytami chodnikowymi na osiedlu mieszkaniowym oraz w Karśnie (dawny PGR).

Roślinność trwałych użytków zielonych, roślinność dywanowa dróg gruntowych oraz wrzosowiskowa

Użytki zielone (łąki i pastwiska) na terenie gminy zajmują około 1 861 ha, co stanowi około 6,4 % powierzchni gruntów rolnych. Na tym obszarze zidentyfikowano 18 łąkowych i pastwiskowych zespołów z klasy *Molinio-Arrhenatheretea*.

Dwa z nich - asocjacja z bodziszkiem błotnym i tojeścią pospolitą - reprezentują ziołorośla wiązówkowe ze związku *Filipendulion.* Sukcesywnie zwiększają swój areał na wtórnie zabagnianych obszarach, rozwijając się na styku roślinności bagiennej i trawiastej. W takich miejscach do częstych należały fitocenozy z tojeścią pospolitą *Lysimachio-Filipenduletum*, z udziałem takich barwnie kwitnących bylin, jak: wierzbownica kosmata *Epilobium hirsutum*, wiązówka błotna *Filipendula ulmaria*, bodziszek błotny *Geranium palustre*, dziurawiec skrzydełkowaty *Hypericum tetrapterum*, groszek łąkowy *Lathyrus pratensis*, komonica błotna *Lotus uliginosus*, firletka poszarpana *Lychnis flos-cuculi*, karbieniec pospolity *Lycopus europaeus*, tojeść pospolita *Lysimachia vulgaris*, krwawnica pospolita *Lythrum salicaria*, niezapominajka błotna *Myosotis ssp. palustris*, jaskier ostry *Ranunculus acris*, szelężnik większy *Rhinanthus angustifolius*, czyściec błotny *Stachys palustris*, kozłek lekarski *Valeriana officinalis*, wyka ptasia *Vicia cracca* i wiele innych.

Roślinność ze związku *Calthion* jest reprezentowana przez pięć zespołów, w tym trzy w poważnym stopniu regionalnie zagrożone wymarciem. Są to: łąka ostrożeniowa, łąka z turzycą darniową oraz skupienia sitowia leśnego. Najbardziej rozpowszechnionym zbiorowiskiem łąkowym jest zespół śmiałka darniowego *Stellario-Deschampsietum.*

Roślinnośc ze związku *Arrhenatherion* jest reprezentowana jedynie przez łąkę rajgrasową. Rajgras wyniosły należy do najpospolitszych roślin gminy i rośnie na poboczach dróg i tworzy zbiorowisko o podobnym składzie do łąk świeżych *Arrhenatheretum elatioris.* Łąki rajgrasowe wykształciły się na terenach żyznej buczyny niżowej i grądu, głównie na obrzeżach użytków zielonych, w postaci niewielkich areałów.

Na terenach pastwisk zanotowano osiem zespołów z rzędu *Trifolio-Plantaginetalia*. Zbiorowisko situ sinego *Mentho longifoliae-Juncetum inflexi* stwierdzono między innymi w dolinie Drawy w Kuźnicy Drawskiej w pobliżu

pól golfowych, w dolinie Dobrzycy koło Nowej Wsi, a także w kompleksie użytków zielonych na południe od jeziora Młynówek.

Zbiorowiska dywanowe, miejsc wyjeżdżanych i wydeptywanych, należą do użytków zielonych z klasy *Molinio-Arrhenatheretea* lub do ruderalnych ugrupowań z klasy *Polygono-Poetea*, w zależności od żyzności podłoża. Na drogach poprowadzonych przez łęgowe obszary siedliskowe (*Fraxino-Alnetum* lub *Querco-Ulmetum minoris*) występuje naturalny, pionierski zespół wiechliny rocznej *Poetum annuae* lub asocjację głowienki pospolitej *Prunello-Plantaginetum*. Fitocenozy wiechliny znajdują się na stanowiskach i ścieżkach wędkarskich wydeptanych wzdłuż brzegów jezior. W krajobrazach wysoczyznowych, na drogach śródleśnych, śródpolnych, przyzagrodowych, na wydeptywanych i wyjeżdżonych placach oraz na boiskach, wiodącym zbiorowiskiem dywanowym jest *Lolio-Plantaginetum*, zespół babki zwyczajnej *Plantago major* i życicy trwałej *Lolium perenne*. Odlesione siedliska boru sosnowego świeżego *Leucobryo-Pinetum* i kwaśnej dąbrowy trzcinnikowej *Calamagrostio-Quercetum petraeae* są obszarem występowania dywanowych fitocenoz z izgrzycą przyziemną *Sieglingio-Agrostietum*, które należą do klasy *Nardo-Callunetea.* Są one często połączone z wrzosowiskowym zespołem *Pohlio-Callunetum,* wykształcającym się na poboczach dróg leśnych. Zbiorowisko izgrzycy w postaci z mietlicą pospolitą *Agrostis capillaris* jest szczególnie częste na obszarach sandrowych, w kompleksach drzewostanowych. W koleinach dróg wykształciły się pionierskie skupienia z muchotrzewem polnym i szczawiem polnym *Rumici acetosellae-Spergularietum rubrae*. Lokalne zagłębienia z tendencją do stagnowania wody, na drogach przez siedliska kwaśnodąbrowowe, czasami są miejscem występowania ksenospontanicznego zespołu situ chudego *Juncetum macri*.

Na wiejskich terenach osadniczych miejsca poddawane presji mechanicznej, są porośnięte przez pionierskie fitocenozy rdestu ptasiego i rumianku bezpromieniowego *Matricario-Polygonetum arenastri*, a w miejscach bardziej suchych, przez podobne zbiorowisko z pieprzycą gruzową - *Polygono arenastri-Lepidietum ruderalis*. Zwykle obydwa współwystępują z wymienionymi wyżej fitocenozami życicowo-babkowymi *Lolio-Plantaginetum*. W szczelinach płytek chodnikowych na zabudowanych obszarach wiejskich, łatwo można znaleźć fitocenozy *Sagino-Bryetum*, z karmnikiem rozesłanym *Sagina procumbens*.

Na terenie gminy wrzosowiska wykształciły się na odlesionych, terenach sandrowych. Jest to zespół wrzosowisk *Pohlio-Callunetumz* z dominacją wrzosu *Calluna vulgaris* oraz roślin takiech jak: śmiałek pogięty *Deschampsia flexuosa*, kostrzewa owcza *Festuca ovina*, jastrzębiec kosmaczek *Hieracium pilosella* oraz borówka brusznica *Vaccinium vitis-idaea.* Wrzosowiska czasami rozwijają się w postaci z żarnowcem *Sarothamnus scoparius*. Częstymi składnikami tej przyziemnej warstwy są: z mchów - *Brachypodium oedipodium, Ceratodon purpureus, Dicranum polysetum, Hypnum jutlandicum, Pleurozium schreberi, Polytrichum piliferum* i *Ptilidium ciliare*; natomiast z porostów - *Cladina mitis, Cladonia chlorophaea, Cladonia gracilis, Cladonia furcata, Cladonia uncialis, Coelocaulon aculeatum* i *Peltigera canina.* Na tych terenach drzewa występują pojedynczo i w dużym rozproszeniu, są to głównie sosna zwyczajna *Pinus sylvestris* i brzoza brodawkowata *Betula pendula*.

Roślinność ruderalna oraz roślinność segetalna gruntów ornych i przydomowych ogrodów

Zbiorowiska ruderalne są reprezentowane przez ugrupowania roślin o jednorocznym cyklu rozwoju z klasy *Stellarietea mediae* i rzędu *Sisymbrietalia* oraz skupienia bylin wieloletnich z klasy *Artemisietea* i rzędu *Onopordetalia.* Rozwijają się one na wszystkich typach siedlisk. Na terenach osadniczych wykształciły się na obszarach nieużytkowanych i nieurządzonych.

Na obszarach byłych zabudowań oraz wśród wiejskich zagród występują pionierskie zespoły z *Stellarietea mediae*: stokłosy dachowej, komosy wzniesionej, sałaty kompasowej, jęczmienia płonego, pokrzywy żegawki i

ślazu zaniedbanego a z grupy zespołów złożonych z roślin dwuletnich i wieloletnich z klasy *Artemisietea:* jeżyny sinej, powoju polnego, perzu właściwego, pyleńca pospolitego, bylicy piołunu, wrotycza pospolitego, serdecznika pospolitego i łopianu pajęczynowatego a także mierznicy czarnej. W ostatnich latach zauważamy intensywny rozwój nawłoci późnej *Solidago canadensis* i *S. Gigantea* na obszarach ruderalnych. Nawłoć na zajętych obszarach tworzy praktycznie monokulturowe stanowiska.

Na roślinność segetalną składa się dwanaście zespołów z klasy *Stellarietea mediae* oraz jeden ścierniskowy z *Isoeto- Nanojuncetea.*

W uprawach zbóż w zależności od potencjału siedliska występują maki, bławatki i chabry, różne gatunki wyki, kąkole, nawłocie i piołuny tworząc barwne kobierce. Na polach rzepaku czy gryki obserwujemy takie chwasty jak: przytulia czepna, chwasty rumianowate, chaber bławatek, ostrożeń polny. W uprawach okopowych obserwujemy zespół chwastnicy jednostronnej, komosy białej i goryczki polnej. Uprawy przyzagrodowe i ogródkowe są zachwaszczane przez azoto- i fosforolubne argofitocenozy z udziałem żółtlic.

W ostatnich latach niektóre gatunki segetalne stają się coraz rzadsze a nawet zanikają na polach uprawnych. Przyczyną jest udoskonalenie metod zwalczania chwastów w rolnictwie i powszechne ich stosowanie. Pozostają one tylko na miedzach, wzdłuż dróg i torowisk.

Na terenie Drawskiego Parku Krajobrazowego występują następujące gatunki roślin chronionych zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. z 2014 r. poz.1409)[8]:

- **gatunki chronionych glonów:**
  - ochronie ścisłej podlegają: ramienica szorstka *Chara aspera*, ramienica zwyczajna *Chara rudis*, hildenbrandia rzeczna *Hildenbrandia rivularis*;
  - ochronie gatunkowej częściowej podlegają: krynicznica tępa *Nitellopsis obtusa*, krynicznik giętki *Nitella flexilis*;
- **gatunki chronionych mszaków**:
  - ochronie ścisłej podlegają: widłoząb zielony *Dicranum viride*, błotniszek wełnisty *Helodium blandowii*, natorfek nagi *Odontoschisma denudatum*, bagniczka pływająca *Odontoschisma fluitans*, natorfek torfowcowy *Odontoschisma sphagni*, skorpionowiec brunatny *Scorpidium scorpioides*;
  - ochronie gatunkowej częściowej podlegają: jodłówka pospolita *Abietinella abietina*, próchniczek błotny *Aulacomnium palustre*, płaszczeniec marszczony *Buckiella undulata*, mokradłoszka zaostrzona *Calliergonella cuspidata*, krzywoszczeć torfowa *Campylopus pyriformis*, drabik drzewkowaty *Climacium dendroides*, widłoząb kędzierzawy *Dicranum polysetum*, widłoząb miotlasty *Dicranum scoparium*, dzióbkowiec Zetterstedta *Eurhynchium angustirete*, dzióbkowiec bruzdowany *Eurhynchium striatum*, miedzik płaski *Frullania dilatata*, głowiak długokłosy *Fuscocephaloziopsis macrostachya*, gajnik lśniący *Hylocomium splendens*, bielistka siwa *Leucobryum glaucum*, nowellia krzywolistna *Nowellia curvifolia*, szurpek porosły *Orthotrichum lyellii*, rokietnik pospolity *Pleurozium schreberi*, płonnik pospolity *Polytrichum*

[8] Uchwała Nr XLV/543/23 Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 14 września 2023 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochrony dla Drawskiego Parku Krajobrazowego (Dz.Urz. Woj. Zach. z 2023 r. poz. 5051)

commune, płonnik cienki *Polytrichum strictum*, brodawkowiec czysty *Pseudoscleropodium purum*, piórosz pierzasty *Ptilium crista-castrensis*, parzoch sercowaty *Porella cordeana*, fałdownik nastroszony *Rhytidiadelphus squarrosus*, torfowiec wąskolistny *Sphagnum angustifolium*, torfowiec ostrolistny *Sphagnum capillifolium*, torfowiec spiczastolistny *Sphagnum cuspidatum*, torfowiec ząbkowany *Sphagnum denticulatum*, torfowiec kończysty *Sphagnum fallax*, torfowiec frędzlowaty *Sphagnum fimbriatum*, torfowiec pogięty *Sphagnum flexuosum*, torfowiec brunatny *Sphagnum fuscum*, torfowiec Girgensohna *Sphagnum girgensohnii*, torfowiec magellański *Sphagnum magellanicum*, torfowiec tępolistny *Sphagnum obtusum*, torfowiec błotny *Sphagnum palustre*, torfowiec brodawkowaty *Sphagnum papillosum*, torfowiec okazały *Sphagnum riparium*, torfowiec czerwonawy *Sphagnum rubellum*, torfowiec Russowa *Sphagnum russowii*, torfowiec nastroszony *Sphagnum squarrosum*, torfowiec pierzasty *Sphagnum subnitens*, torfowiec obły *Sphagnum teres*, torfowiec Warnstorfa *Sphagnum warnstorfii*, pędzliczek gładkowłoskowy *Syntrichia laevipila*, pędzliczek brodawkowaty *Syntrichia papillosa*, pędzliczek zielonawy *Syntrichia virescens*, tujowiec delikatny *Thuidium delicatulum*, tujowiec włoskolistny *Thuidium philibertii*, tujowiec tamaryszkowy *Thuidium tamariscinum*, nastroszek Brucha *Ulota bruchii*, nastroszek kędzierzawy *Ulota crispa*;

– **gatunki chronionych roślin naczyniowych:**

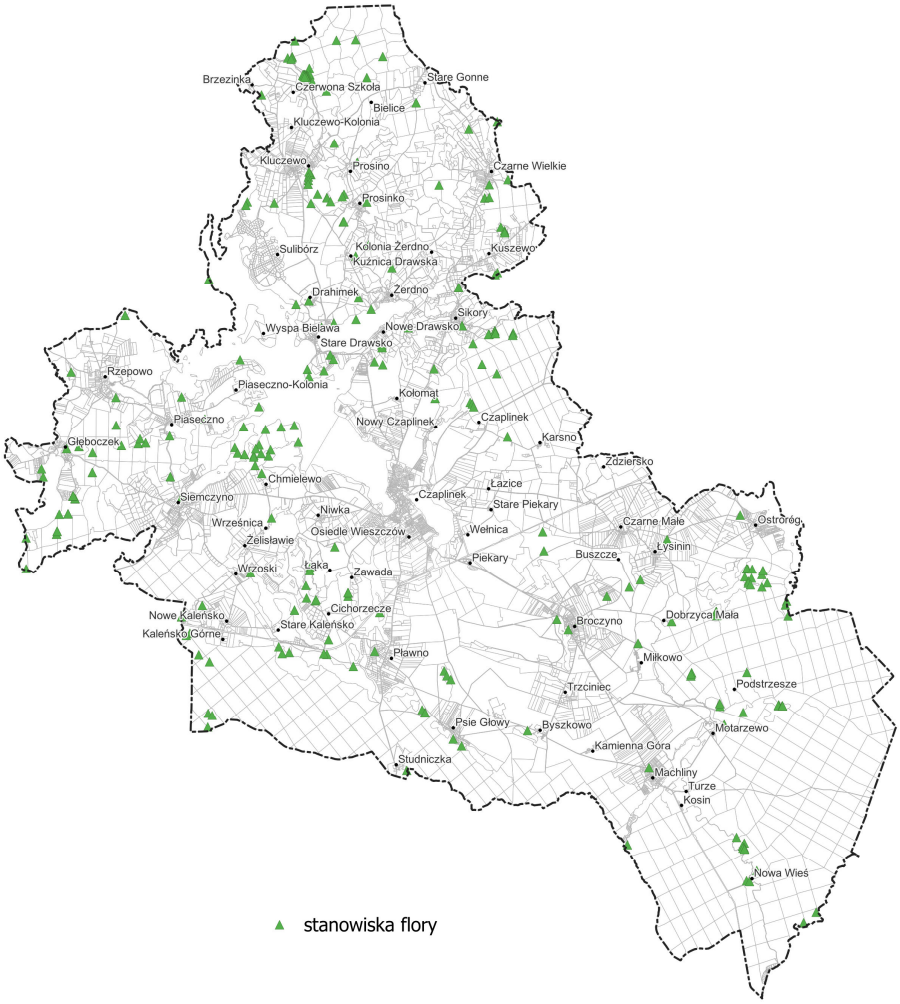
- ochronie ścisłej podlegają: turzyca strunowa *Carex chordorrhiza*, rosiczka długolistna *Drosera anglica*, rosiczka pośrednia *Drosera intermedia*, rosiczka okrągłolistna *Drosera rotundifolia*, poryblin jeziorny *Isoëtes lacustris*, lobelia jeziorna *Lobelia dortmanna*, bagnica torfowa *Scheuchzeria palustris*, pływacz drobny *Utricularia minor*;
- ochronie gatunkowej częściowej podlegają: modrzewnica zwyczajna *Andromeda polifolia*, centuria pospolita *Centaurium erythraea*, kukułka plamista *Dactylorhiza maculata*, kukułka szerokolistna *Dactylorhiza majalis*, wawrzynek wilczełyko *Daphne mezereum*, bażyna czarna *Empetrum nigrum*, kruszczyk szerokolistny *Epipactis helleborine*, kocanki piaskowe *Helichrysum arenarium*, groszek błotny *Lathyrus palustris*, bagno zwyczajne *Ledum palustre*, listera jajowata *Listera ovata*, wiciokrzew pomorski *Lonicera periclymenum*, widłak jałowcowaty *Lycopodium annotinum*, bobrek trójlistkowy *Menyanthes trifoliata*, grzybienie białe *Nymphaea alba*, grzybienie północne *Nymphaea candida*, wilżyna ciernista *Ononis spinosa*, podkolan biały *Platanthera bifolia*, gruszyczka mniejsza *Pyrola minor*, jaskier wielki *Ranunculus lingua*;
- gatunki rzadkie i zagrożone: ramienica przeciwstawna *Chara contraria*, szurpek śliczny *Orthotrichum pulchellum*, szurpek otwarty *Ortotrichum patens*, szurpek pręgowany *Orthotrichum striatum*, czerniec gronkowy *Actaea spicata*, trzcinnik prosty *Calamagrostis stricta*, turzyca obła *Carex diandra*, turzyca bagienna *Carex limosa*, nerecznica grzebieniasta *Dryopteris cristata*, sit alpejski *Juncus alpinus*, rdestnica nawodna *Potamogeton nodosus*, rdestnica wydłużona *Potamogeton praelongus*, rdestnica drobna *Potamogeton pusillus*, przygiełka biała *Rhynchospora alba*, szczaw gajowy *Rumex sanguineus*, starzec błotny *Senecio congestus*, jeżogłówka najmniejsza *Sparganium minimum*, przetacznik górski *Veronica montana*, wyka leśna *Vicia sylvatica*.

Gatunki roślin objęte ochroną, występujące na terenie objętym opracowaniem, zgodnie z Waloryzacją Przyrodniczą Województwa Zachodniopomorskiego: bagnica torfowa *Scheuchzeria palustris*,

na *Czerwonej liście roślin Polski* - gatunek narażony VU, **bagno zwyczajne** *Ledum palustre*, **bobrek trójlistkowy** *Menyanthes trifoliata,* **brzeżyca jednokwiatowa** *Littorella uniflora* na *Czerwonej liście roślin Polski* - gatunek zagrożony VU, **centuria pospolita** *Centaurium erythraea,* **elisma wodna** *Luronium natans,* **goździk piaskowy** *Dianthus arenami,* **grzybienie białe** *Nymphaea alba,* **grzybienie północne** *Nymphaea candida* **jeżogłówka najmniejsza** *Sparganium minimum* na *Czerwonej liście roślin Polski* - gatunek narażony VU*,* **kruszczyk błotny** *Epipactis palustris,* **kruszczyk szerokolistny** *Epipactis helleborine,* **lilia złotogłów** *Lilium martagon,* **listera jajowata** *Listera ovata,* **lobelia jeziorna** *Lobelia dortmanna* na *Czerwonej liście roślin Polski* - gatunek narażony VU, **modrzewnica zwyczajna** *Andromeda polifolia,* **nasiężrzał pospolity** *Ophioglossum vulgare* na *Czerwonej liście roślin Polski* - gatunek narażony VU, **pływacz drobny** *Utricularia minor* na *Czerwonej liście roślin Polski* - gatunek narażony VU, **pływacz pośredni** *Utricularia intermedia* na *Czerwonej liście roślin Polski* - gatunek narażony VU, **pływacz krótkoostrogowy** *Utricularia ochroleuca,* **podkolan biały** *Platanthera bifolia* na *Czerwonej liście roślin Polski* - gatunek narażony VU, podkolan zielonawy *Platanthera chlorantha,* **poryblin jeziorny** Isoetes lacustris na *Czerwonej liście roślin Polski* - gatunek narażony VU, **rosiczka okrągłolistna** *Drosera rotundifolia* na *Czerwonej liście roślin Polski* - gatunek bliski zagrożenia NT, **rosiczka pośrednia** *Drosera intermedia* na *Czerwonej liście roślin Polski* - gatunek narażony VU, storczyk (kukułka) plamisty *Dactylorhiza maculata* - na *Czerwonej liście roślin Polski* - gatunek zagrożony VU*,* storczyk (kukułka) szerokolistny *Dactylorhiza majalis* na *Czerwonej liście roślin Polski* - gatunek bliski zagrożenia NT, **wawrzynek wilczełyko** *Daphne mezereum,* **wiciokrzew pomorski** *Lonicera periclymenum,* **widłak jałowcowaty** *Lycopodium annotinum* na *Czerwonej liście roślin Polski* - gatunek bliski zagrożenia NT, **wierzba borówkolistna** *Salix myrtilloides* na *Czerwonej liście roślin Polski* - gatunek zagrożony EN, **wilżyna ciernista** *Ononis spinosa,* **wrzosiec bagienny** *Erica tetralix* na *Czerwonej liście roślin Polski* - gatunek narażony VU.

Na terenie opracowania znajdują się także **gatunki roślin**, które nie są objęte ochroną, jednak są **umieszczone na *Czerwonej liście roślin Polski*:** **czerniec gronkowy** *Actea spicata* na *Czerwonej liście roślin Polski* - gatunek narażony VU, **przygiełka biała** *Rhynchospora alba* na *Czerwonej liście roślin Polski* - gatunek bliski zagrożenia NT, **turzyca bagienna** *Carex limosa* na *Czerwonej liście roślin Polski* - gatunek narażony VU, Turzyca ciborowata Carex bohemica na *Czerwonej liście roślin Polski* - gatunek narażony VU, **turzyca błotna** *Carex limosa* na *Czerwonej liście roślin Polski* - gatunek narażony VU,

Rysunek 5 Schemat rozmieszczenia chronionych gatunków roślin na terenie gminy Czaplinek

3.1.7 Fauna

Fauna gminy należy do najbogatszych w województwie zachodniopomorskim. W gminie Czaplinek zanotowano 238 gatunków kręgowców: 36 gatunków ryb, 13 gatunków płazów, 5 gatunków gadów, 159 gatunków ptaków i 25 gatunków ssaków[9]. Z uwagi na brak aktualnych danych można przypuszczać, że część gatunków prawdopodobnie zmniejszyła swoją liczebność w stosunku do lat wcześniejszych m.in. perkoz dwuczuby, gągoł, łabędź niemy, kokoszka, wodnik czy brzęczka a inne, jak żuraw, dzięcioł czarny, muchołówka mała i trzciniak prawdopodobnie zwiększyły swoja liczebność.

Chronione gatunki ptaków w ramach obszaru specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 **Ostoja Drawska PLB320019: bąk** *Botaurus stellaris* na *Czerwonej liście ptaków Polski* - gatunek bliski zagrożenia NT, **błotniak stawowy** Circus aeruginosus, **bocian biały** *Ciconia ciconia*, **cyranka** *Anas querquedula* na *Czerwonej liście ptaków Polski* - gatunek narażony VU, **derkacz** *Crex crex* na *Czerwonej liście ptaków Polski* - gatunek narażony VU, **dzięcioł czarny** *Dryocopus martius*, **gągoł** *Bucephala clangula*, **kania ruda** Milvus milvus, **krakwa** *Anas strepera*, **kropiatka** *Porzana porzana,* **lelek** *Caprimulgus europaeus*, **łabędź krzykliwy** *Cygnus Cygus,* **łabędź**

[9] Waloryzacji przyrodnicza gminy Czaplinek (Biuro Konserwacji Przyrody, Szczecin 2004 r.)

niemy *Cygnus olor*, **łyska** Fulica atra, **muchówka mała** *Ficedula parva*, **orlik krzykliwy** *Aquila pomarina* na *Czerwonej liście ptaków Polski* - gatunek niedostatecznie rozpoznany DD,**nurogęś** *Mergus merganser***, perkoz dwuczuby** *Podiceps cristatus,* **perkozek** *Tachybaptus ruficollis*, **trzmielojad** *Pernis apivorus*, **puchacz zwyczajny** *Bubo Bubo,* **włochatka** *Aegolius funereus* na *Czerwonej liście ptaków Polski* - gatunek bliski zagrożenia NT, **wodnik** *Rallus aquaticus*, **zimorodek** *Alcedo atthis*, **żuraw** *Grus grus*.

Na terenie Drawskiego Parku Krajobrazowego występują następujące gatunki zwierząt podlegające ochronie gatunkowej zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (tj. Dz. U. z 2022 r. poz. 2380)[10]:

− **ścisłej ochronie gatunkowej podlegają:**

- gatunki owadów: kozioróg dębosz *Cerambyx cerdo,* pachnica *Osmoderma sp.,*
- gatunki płazów: ropucha zielona *Bufotes viridis*, ropucha paskówka *Epidalea calamita*, grzebiuszka ziemna *Pelobates fuscus*, żaba moczarowa *Rana arvalis*, rzekotka drzewna *Hyla arborea*, kumak nizinny *Bombina bombina*, traszka grzebieniasta *Triturus cristatus,*
- gatunki gadów: żółw błotny *Emys orbicularis*,
- gatunki ptaków: bąk *Botaurus stellaris*, bielik *Haliaeetus albicilla*, błotniak stawowy *Circus aeruginosus*, bocian biały *Ciconia ciconia*, bocian czarny *Ciconia nigra*, bogatka *Parus major*, brodziec piskliwy *Actitis hipoleucos*, brzęczka *Locustala luscinioides*, cierniówka *Sylvia communis*, cyranka *Spatula querquedula*, czajka *Vanellus vanellus*, czapla biała *Ardea alba*, czarnogłówka *Poecile montanus*, czubatka *Lophophanes cristatus*, derkacz *Crex crex*, droździk *Turdus iliacus*, dudek *Upupa epops*, dymówka *Hirundo rustica*, dzięcioł czarny *Dryocopus martius*, dzięcioł duży *Dendrocopos major*, dzięcioł średni *Dendrocopos medius*, dzięcioł zielony *Picus viridis*, dzięciołek *Dendrocopos minor*, dzwoniec *Chloris chloris*, gajówka *Sylvia borin*, gągoł *Bucephala clangula*, gąsiorek *Lanius collurio*, jarzębatka *Sylvia nisoria*, jastrząb *Accipiter gentilis*, jerzyk *Apus apus*, kania czarna *Milvus migrans*, kania ruda *Milvus milvus*, kapturka *Sylvia atricapilla*, kląskawka *Saxicola torquata*, kobuz *Falco subbuteo*, kokoszka *Gallinula chloropus*, kopciuszek *Phoenicurus ochruros*, kos *Turdus merula*, kowalik *Sitta europaea*, krakwa *Marecea strepera*, krętogłów *Jynx torquilla*, krogulec *Accipiter nisus*, kszyk *Gallinago gallinago*, kukułka *Cuculus canorus*, kulczyk *Scolopax rusticola*, kwiczoł *Turdus pilaris*, lelek *Caprimulgus europaeus*, lerka *Lullula arborea*, łabędź krzykliwy *Cygnus cygnus*, łabędź niemy *Cygnus olor*, łozówka *Acrocephalus palustris*, makolągwa *Linaria cannabina*, mazurek *Passer montanus*, mewa siwa *Larus canus*, modraszka *Cyanistes caeruleus*, muchołówka mała *Ficedula parva*, muchołówka szara *Muscicapa striata*, muchołówka żałobna *Ficedula hypoleuca*, mysikrólik *Regulus regulus*, myszołów *Buteo buteo*, oknówka *Delichon urbicum*, orlik krzykliwy *Aquila pomarina*, paszkot *Turdus viscivorus*, pełzacz leśny *Certhia familiaris*, pełzacz ogrodowy *Certhia brachydactyla*, perkoz dwuczuby *Podiceps cristatus*, perkozek *Tachybaptus ruficollis*, piecuszek *Phylloscopus trochilus*, piegża *Sylvia curruca*, pierwiosnek *Phylloscopus collybita*, pleszka *Phoenicurus phoenicurus*, pliszka siwa *Motacilla alba*, pliszka żółta *Motacilla flava*, pokląskwa *Saxicola rubetra*, potrzeszcz *Miliaria calandra*, potrzos *Emberiza schoeniclus*, przepiórka *Coturnix coturnix*, pustułka *Falco tinnunculus*, puszczyk *Strix aluco*, raniuszek *Aegithalos caudatus*, rokitniczka *Acrocephalus schoenobaenus*, rudzik *Erithacus rubecula*, rybitwa czarna

[10] Uchwała Nr XLV/543/23 Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 14 września 2023 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochrony dla Drawskiego Parku Krajobrazowego (Dz.Urz. Woj. Zach. z 2023 r. poz. 5051)

Chlidonias niger, rybitwa rzeczna *Sterna hirundo*, samotnik *Tringa ochropus*, sierpówka *Streptopelia decaocto*, sikora uboga *Poecile palustris*, siniak *Columba oenas*, skowronek *Alauda arvensis*, słowik szary *Luscinia luscinia*, sosnówka *Periparus ater*, sójka *Garrulus glandarius*, srokosz *Lanius excubitor*, strumieniówka *Locustella fluviatilis*, strzyżyk *Troglodytes troglodytes*, szczygieł *Carduelis carduelis*, szpak *Sturnus vulgaris*, śmieszka *Chroicocephalus ridibundus*, śpiewak *Turdus philomelos*, świerszczak *Locustella naevia*, świstun *Marecea penelope*, świstunka leśna *Phylloscopus sibilatrix*, trzciniak *Acrocephalus arundinaceus*, trzcinniczek *Acrocephalus scirpaceus*, trznadel *Emberiza citrinella*, wilga *Oriolus oriolus*, włochatka *Aegolius funereus*, wodnik *Rallus aquaticus*, wróbel *Passer domesticus*, zaganiacz *Hippolais icterina*, zięba *Fringilla coelebs*, zimorodek *Alcedo atthis*, zniczek *Regulus ignicapillus*, żuraw *Grus grus*,

- gatunki ssaków: borowiaczek *Nyctalus leisleri*, borowiec wielki *Nyctalus noctula*, gacek brunatny *Plecotus auritus*, karlik drobny *Pipistrellus pygmaeus*, karlik malutki *Pipistrellus pipistrellus*, karlik większy *Pipistrellus nathusii*, mopek *Barbastella barbastellus*, mroczek posrebrzany *Vespertilio murinus*, mroczek późny *Eptesicus serotinus*, nocek Brandta *Myotis brandtii*, nocek duży *Myotis myotis*, nocek łydkowłosy *Myotis dasycneme*, nocek Natterera *Myotis nattereri*, nocek rudy *Myotis daubentonii*, ryś *Lynx lynx*, wilk *Canis lupus*, żubr *Bison bonasus*;

− **częściowej ochronie gatunkowej podlegają:**

- gatunki owadów: biegacz gładki *Carabus glabratus,*
- gatunki ryb: koza *Cobitis taenia*, minóg strumieniowy *Lampetra planeri*, piskorz *Misgurnus fossilis*,
- gatunki płazów: ropucha szara *Bufo bufo*, żaba trawna *Rana temporaria*, żaba wodna *Pelophylax esculenta*, żaba śmieszka *Pelophylax ridibunda* żaba jeziorkowa *Pelophylax lessonae*, traszka zwyczajna *Lissotriton vulgaris,*
- gatunki gadów: zaskroniec zwyczajny *Natrix natrix*, padalec zwyczajny *Anguis fragilis*, jaszczurka zwinka *Lacerta agilis*, jaszczurka żyworodna *Zootoca vivipara*,
- gatunki ptaków: kormoran *Phalacrocorax carbo*, czapla siwa *Ardea cinerea*, mewa srebrzysta *Larus argentatus*, mewa białogłowa *Larus cachinnans*, wrona siwa *Corvus cornix*, kruk *Corvus corax*, sroka *Pica pica*,
- gatunki ssaków: badylarka *Micromys minutus*, bóbr *Castor fiber*, gronostaj *Mustela erminea*, jeż zachodni *Erinaceus europaeus*, karczownik *Arvicola terrestris*, kret *Talpa europaeus*, łasica łaska *Mustela nivalis*, mysz zaroślowa *Apodemus sylvaticus*, ryjówka aksamitna *Sorex araneus*, ryjówka mała *Sorex minutus*, rzęsorek rzeczek *Neomys fodiens*, wiewiórka pospolita *Sciurus vulgaris*, wydra *Lutra lutra*.

Chronione gatunki fauny występujące na terenie objętym opracowaniem, zgodnie z **Waloryzacją Przyrodniczą Województwa Zachodniopomorskiego:**

Owady:

ważki: świtezianka dziewica *Calopteryx virgo,* **żagnica mniejsza** *Aeshna mixta;*

Kręgowce:

ryby: jazgarz *Gymnocephalus cernuus,* **koza** *Cobitis taenia,* **leszcz** *Abramis brama,* **miętus** *Lota lota,* **okoń** *Perca fluviatilis,* **sandacz** *Lucioperca lucioperca;*

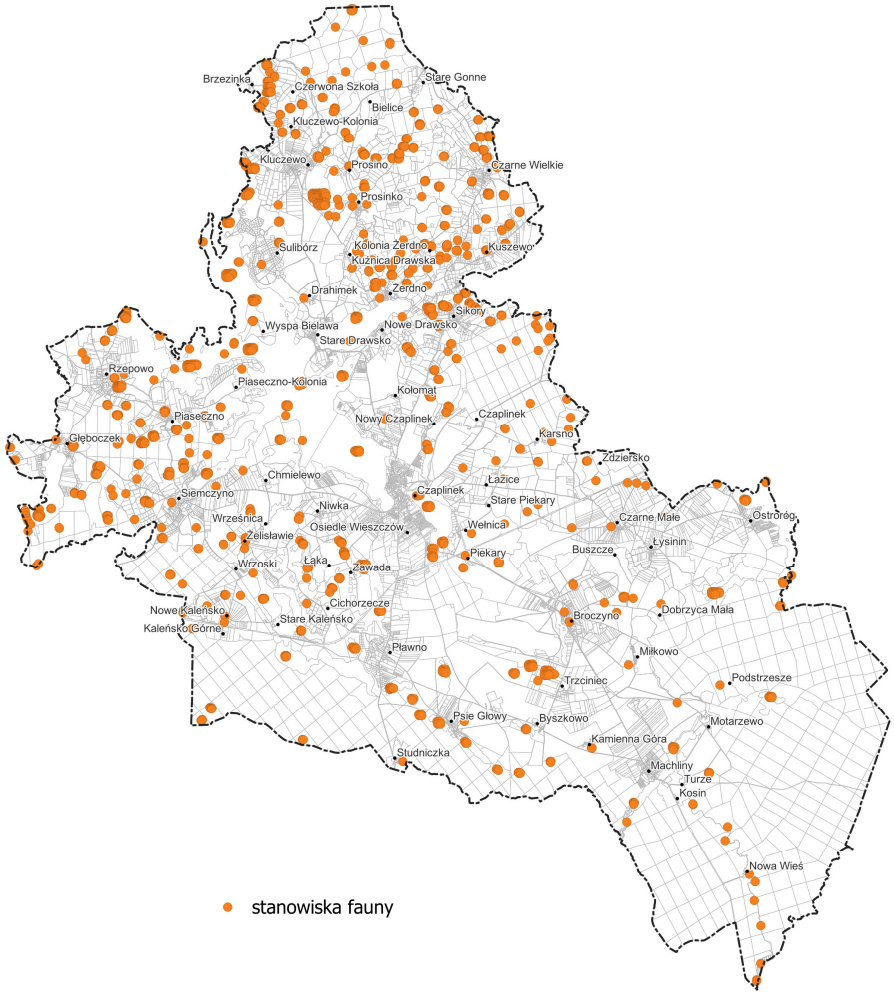
płazy: **grzebiuszka ziemna** *Pelobates fuscus***, kumak nizinny** *Bombina bombina,* **ropucha paskówka** *Bufo calamita,* **ropucha szara** *Bufo bufo,* **ropucha zielona** *Bufo virdis,* **rzekotka drzewna** *Hyla arborea,* **żaba jeziorkowa** *Rana lessonae*, **żaba moczarowa** *Rana arvalis,* **żaba trawna** *Rana temporaria,* **żaba wodna** *Rana esculenta;*

gady: **jaszczurka zwinka** *Lacerta agilis,* **jaszczurka żyworodna** *Lacerta vivipara,* **padalec zwyczajny** *Anguis fragilis,* **traszka zwyczajna** *Triturus vulgaris,* **zaskroniec zwyczajny** *Natrix natrix*, **żółw błotny** *Emys orbicularis*, **żmija zygzakowata** *Vipera berus;*

ptaki: **bąk** *Botaurus stellaris* na *Czerwonej liście ptaków Polski* - gatunek bliski zagrożenia NT, **błotniak stawowy** Circus aeruginosus, **błotniak łąkowy** *Circus pygargus***, bielik** *Haliaeetus albicilla*, **biegus mały** *Calidris temminckii,* **bocian biały** *Ciconia ciconia*, **bocian czarny** *Ciconia nigra,* **brodziec samotny** *Tringa ochropus,* **brzęczka** *Locustella luscinoides,* **brzegówka** *Riparia riparia***, burzyk popielaty** *Puffinus puffinus***, *czajka*** *Vanellus vanellus,* **cyranka** *Spatula querquedula*, **czapla siwa** *Ardea cinerea,* **czernica** *Aythya fuligula,* **derkacz** *Crex crex***, dzięcioł czarny** *Dryocopus martius***, dziwonia** *Erythrina erythrina***, fulmar** *Fulmarus glacialis***, gągoł** *Bucephala clangula***, gąsiorek** *Lanius collurio,* **głowienka** *Aythya ferinau,* **gęgawa** *Anser anser***, kania czarna** *Milvus migrans*, **kania ruda** *Milvus milvus*, **kokoszka wodna** *Galinulla chloropus,* **kormoran mały** *Microcarbo pygmaeus***, kormoran** *Phalacrocorax carbo,* **krakwa** *Marecea strepera*, **kszyk** *Gallinago gallinago*, **krzyżówka** *Anas platyrhynchos***, kulik mniejszy** *Numenius phaeopus,* **kuropatwa** *Perdix perdix,* **łabędź niemy** *Cygnus olor*, **łyska** *Fulica atra,* **mewa pospolita** *Larus canus,* **mewa śmieszka** *Larus ridibundus,* **nawałnik burzowy** *Hydrobates pelagicus,* **nur czarnoszyi** *Gavia arctica,* **nurogęś** *Mergus merganser,* **ortolan** *Emberiza hortulana,* **płaskonos** *Spatula clypeata***, perkoz dwuczuby** *Podiceps cristatus*, **perkoz rdzawoszyi** *Podiceps grisegena,* **perkoz zausznik** *Podiceps nigricollis,* **perkoz rogaty** *Podiceps auritus***, perkozek** *Tachybaptus ruficollis*, **pliszka górska** *Motacilla cinerea,* **pliszka siwa** *Motacilla alba*, **przepiórka** *Coturnix coturnix,* **puchacz** *Bubo bubo***, remiz** *Remiz pendulinus,* **rybitwa zwyczajna** *Sterna hirundo,* **rybołów** *Pandion haliaetus,* **słonka** *Scolopax rusticola,* **sierpiec** *Bucephala islandica*, **srokosz** *Lanius excubitor*, **świerszczak** *Locustella naevia,* **trzciniak** *Acrocephalus arundinaceus,* **trzcinniczek** *Acrocephalus scirpaceus*, **trzmielojad** *Pernis apivorus,* **wodnik** *Rallus aquaticus,* **zimorodek** *Alcedo atthis*;

ssaki: **bóbr europejski** *Castor fiber,* **wydra** *Lutra lutra.*

Rysunek 6 Schemat rozmieszczenia chronionych gatunków zwierząt na terenie gminy Czaplinek

3.1.8 Wartości kulturowe

Na terenie gminy znajduje się **17 zabytków** wpisanych do rejestru **zabytków nieruchomych województwa zachodniopomorskiego.**

Tabela 2 Wykaz zabytków wpisanych do rejestru zabytków nieruchomych województwa zachodniopomorskiego

Lp.	Nazwa obiektu	Miejscowość	Nr rejestru
1.	kościół	Broczyno	347
2.	park dworski	Broczyno	1105
3.	kościół Św. Trójcy wraz z otoczeniem (cmentarz przykościelny	Czaplinek	A-1994
4.	dawny kościół ewangelicki obecnie kościół p.w. św. Świętej Trójcy	Czaplinek	A-1973
5.	teren Starego Miasta	Czaplinek	438
6.	ratusz	Czaplinek	439
7.	budynek	Czaplinek	A-226
8.	młyn wodny	Głęboczek	1139
9.	kościół pw. Narodzenia św. Jana Chrzciciela wraz z otoczeniem	Kluczewo	A-381
10.	park leśny	Łazice	1108
11.	kościół pw. MB Wspomożenia Wiernych	Piaseczno	A-1972
12.	kościół pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa wraz z otoczeniem stanowiącym cmentarz przykościelny	Rzepowo	A-650
13.	pałac i park	Siemczyno	249

14.	kościół pw. Matki Boskiej Różańcowej z otoczeniem stanowiącym cmentarz przykościelny	Siemczyno	A-649
15.	park wiejski	Siemczyno	1103
16.	zamek (ruina)	Stare Drawsko	190
17.	założenie pałacowe (pałac i park) pałac	Trzciniec	1222

Gmina Czaplinek nie posiada gminnej ewidencji zabytków w związku z tym w uwarunkowaniach uwzględniono zabytki nieruchome ujęte w Wojewódzkiej Ewidencji Zabytków.

Tabela 3 Wykaz zabytków nieruchomych ujętych w Wojewódzkiej Ewidencji Zabytków

Lp.	Miejscowość	Adres	Obiekt
1.	Broczyno		park pałacowy
2.	Broczyno	Broczyno 57	młyn
3.	Broczyno	Broczyno 77	dwór z zabudowaniami gosp.
4.	Broczyno		cmentarz ewangelicki
5.	Broczyno		cmentarz parafialny
6.	Broczyno	Broczyno 73	szkoła
7.	Brzezinka	Brzezinka	dwór(czerwona szkoła)
8.	Buszcze		zespół folwarczny
9.	Byszkowo	Byszkowo 11	zespół parkowo - dworski
10.	Byszkowo		cmentarz ewangelicki
11.	Czaplinek	Sikorskiego 11	kamienica
12.	Czaplinek	Rynek 8	kamienica
13.	Czaplinek	Sikorskiego 17	kamienica
14.	Czaplinek	Sikorskiego 19	kamienica
15.	Czaplinek	Nabrzeże Drawskie	budynek Ośrodek Sportów Wodnych
16.	Czaplinek	Rynek 7	kamienica
17.	Czaplinek	Rynek 3	kamienica
18.	Czaplinek	Rynek 1	kamienica
19.	Czaplinek	Poznańska 2-2a, 4-4a, 6-6a, 8-8a	budynek mieszkalny
20.	Czaplinek	Pławieńska 10	spichlerz, młyn
21.	Czaplinek	Moniuszki 1	budynek mieszkalny
22.	Czaplinek	Moniuszki	cmentarz przykościelny
23.	Czaplinek	Młyńska 6	budynek mieszkalny
24.	Czaplinek	Sikorskiego 31	kamienica
25.	Czaplinek	Młyńska 1	budynek mieszkalny
26.	Czaplinek	Słoneczna 25	kamienica
27.	Czaplinek	Leśników 23	zespół zabudowy dawnej rzeźni
28.	Czaplinek	Leśników 19	d. kuźnia
29.	Czaplinek	Leśników 16	mleczarnia
30.	Czaplinek	Leśników 14	budynek mieszkalny
31.	Czaplinek	Leśników	wieża transformatora
32.	Czaplinek	Młyńska 4	budynek mieszkalny
33.	Czaplinek	Szczecinecka 4	budynek mieszkalny
34.	Czaplinek	Wałecka 5	kamienica
35.	Czaplinek	Wałecka 41	kamienica
36.	Czaplinek	Wałecka 40	kamienica
37.	Czaplinek	Wałecka 32	kamienica

Lp.	Miejscowość	Adres	Obiekt
38.	Czaplinek		cmentarz wojenny żołnierzy II wojny światowej
39.	Czaplinek	Wałecka 23	budynek mieszkalny
40.	Czaplinek	Wałecka 1	kamienica
41.	Czaplinek	Wałecka	cmentarz ewangelicki
42.	Czaplinek	Sikorskiego 6	kamienica
43.	Czaplinek	Szczecinecka 8	budynek mieszkalny
44.	Czaplinek	Sikorskiego 35	kamienica
45.	Czaplinek	Szczecinecka	cmentarz ewangelicki
46.	Czaplinek	Szczecinecka	cmentarz ewangelicki
47.	Czaplinek	Studzienna 3	budynek mieszkalny
48.	Czaplinek	Słoneczna 5	kamienica
49.	Czaplinek	Grunwaldzka 6-6e	budynek mieszkalny
50.	Czaplinek	Sikorskiego 8	budynek mieszkalny
51.	Czaplinek	Kościuszki 7	budynek mieszkalny z bud. gosp.
52.	Czaplinek	Sikorskiego 39	kamienica
53.	Czaplinek	Sikorskiego 37	kamienica
54.	Czaplinek	Wałecka	cmentarz parafialny
55.	Czaplinek		wodociągowa wieża ciśnień - kolejowa
56.	Czaplinek	Drahimska 15	rezydencja
57.	Czaplinek	Drahimska 14	budynek mieszkalny
58.	Czaplinek	Drahimska 1	budynek mieszkalny
59.	Czaplinek	Długa 65	kamienica
60.	Czaplinek	Długa 6	kamienica
61.	Czaplinek	Długa 47	kamienica
62.	Czaplinek	Dąbrowskiego 1	kamienica
63.	Czaplinek	Dąbrowskiego 2	kamienica
64.	Czaplinek	Jeziorna 2	budynek mieszkalny
65.	Czaplinek	Czarnkowskiego 2	kamienica
66.	Czaplinek	Drahimska 25	budynek mieszkalny
67.	Czaplinek		cmentarz ewangelicki
68.	Czaplinek		gorzelnia
69.	Czaplinek		cmentarz ewangelicki
70.	Czaplinek		kolejowa wieża ciśnień
71.	Czaplinek		zespół folwarczny
72.	Czaplinek	ul. Leśników 25	rezydencja
73.	Czaplinek	ul. Leśników 27	rezydencja
74.	Czaplinek	ul. Moniuszki 1	budynek mieszkalny
75.	Czaplinek	ul. Sikorskiego 9	bank (cz. Mieszkalny)
76.	Czaplinek	Czarnkowskiego 8	budynek mieszkalny
77.	Czaplinek	Drahimska 60	kamienica
78.	Czaplinek	Jeziorna 50	budynek administracyjny
79.	Czaplinek	Jeziorna 48	budynek mieszkalny
80.	Czaplinek	Wałecka 55	budynek mieszkalny
81.	Czaplinek	Grunwaldzka 8-6e	budynek mieszkalny
82.	Czaplinek	Wałecka 25	budynek mieszkalny
83.	Czaplinek	Grunwaldzka 1	szkoła

Lp.	Miejscowość	Adres	Obiekt
84.	Czaplinek	Górna 2	budynek mieszkalny
85.	Czaplinek	Dworcowa 4	budynek mieszkalny
86.	Czaplinek	Dworcowa 2	budynek mieszkalny
87.	Czaplinek	Drahimska 22	budynek mieszkalny
88.	Czaplinek	Drahimska 62	budynek mieszkalny
89.	Czaplinek	Drahimska 25	budynek mieszkalny
90.	Czaplinek	Drahimska 52	budynek mieszkalny
91.	Czaplinek	Drahimska 5	budynek mieszkalny
92.	Czaplinek	Drahimska 49	budynek mieszkalny
93.	Czaplinek	Drahimska 49	budynek mieszkalny
94.	Czaplinek	Drahimska 41	budynek mieszkalny
95.	Czaplinek	Drahimska 39	budynek mieszkalno-usługowy
96.	Czaplinek	Drahimska 39	budynek mieszkalny
97.	Czaplinek	Drahimska 3	młyn
98.	Czaplinek	Kamienna	cmentarz żydowski
99.	Czaplinek	Drahimska 7	budynek mieszkalny
100.	Czaplinek	Wałecka 61	budynek mieszkalny
101.	Czaplinek	Wałecka 7	kamienica
102.	Czaplinek	Wałecka 9	kamienica
103.	Czaplinek	Wąska 5	budynek mieszkalny
104.	Czaplinek	Zbożowa 1	budynek mieszkalny
105.	Czaplinek	Złocieniecka 7	budynek mieszkalny
106.	Czaplinek	Wałecka 59	budynek mieszkalny
107.	Czaplinek	Wałecka 21	kamienica
108.	Czarne Małe		cmentarz ewangelicki
109.	Czarne Małe		kościół pw. Wniebowzięcia NMP
110.	Czarne Małe	Czarne Małe 4	budynek mieszkalny z zabudowa gospodarczą
111.	Czarne Małe	Czarne Małe 25	budynek mieszkalny
112.	Czarne Małe	Czarne Małe 21	budynek mieszkalny z oborą
113.	Czarne Małe	Czarne Małe 20	budynek mieszkalny z zabudową gospodarczą
114.	Czarne Małe		budynek mieszkalny ze stodołą (szkoła)
115.	Czarne Małe		trafostacja
116.	Czarne Małe		kolejowa wieża ciśnień
117.	Czarne Małe		gorzelnia
118.	Czarne Wielkie		cmentarz parafialny
119.	Czarne Wielkie		kościół filialny pw. Najświętszego Serca Jezusowego
120.	Czarne Wielkie	Czarne Wielkie 47	budynek mieszkalny
121.	Czarne Wielkie		cmentarz ewangelicki
122.	Czarne Wielkie	Czarne Wielkie 25	budynek mieszkalny
123.	Dobrzyca Mała		zespół folwarczny
124.	Dobrzyca Mała		cmentarz ewangelicki
125.	Drahimek		cmentarz rodowy
126.	Drahimek	Drahimek 9	zespół folwarczny
127.	Głęboczek	Głęboczek 5	lamus nr 5
128.	Kamienna Góra	Kamienna Góra 1	zespół folwarczny
129.	Kamienna Góra		zespół parkowo-dworski

Lp.	Miejscowość	Adres	Obiekt
130.	Karsno		zespół folwarczny
131.	Kluczewo		układ przestrzenny
132.	Kluczewo	ul. Białego Orła 3	młyn i budynek mieszkalny
133.	Kluczewo	Gminna 10	plebania
134.	Kluczewo	5-go Marca 5	budynek mieszkalny
135.	Kluczewo	5 Marca 3	mleczarnia
136.	Kluczewo	Gminna/Orła Białego	kamień milowy
137.	Kluczewo		cmentarz parafialny
138.	Kluczewo	Orła Białego 43	budynek mieszkalny z zabudowaniami gospodarczymi
139.	Kluczewo	Kościelna 7	poczta
140.	Kuszewo		cmentarz ewangelicki
141.	Kuźnica Drawska		cmentarz ewangelicki
142.	Łąka		zespół folwarczny
143.	Łysinin		cmentarz ewangelicki
144.	Łysinin	Łysinin 19	budynek mieszkalny z zabudowaniami gospodarczymi
145.	Łysinin	Łysinin 2	gorzelnia
146.	Łysinin	Łysinin 20	budynek mieszkalny
147.	Łysinin	Łysinin 9	budynek mieszkalny
148.	Machliny		cmentarz parafialny
149.	Machliny	Machliny 44	budynek mieszkalny z zabudowaniami gospodarczymi
150.	Machliny	(leśnictwo Busino)	cmentarz leśny ewangelicki
151.	Machliny	Machliny 14	budynek mieszkalny
152.	Miłkowo		zespół parkowo-dworski
153.	Miłkowo		cmentarz ewangelicki
154.	Miłkowo	Miłkowo 1	zespół folwarczny
155.	Motarzewo		dwór z założeniem parkowym
156.	Motarzewo	Motarzewo	zespół folwarczny
157.	Nowa Wieś		cmentarz ewangelicki
158.	Ostroróg		kościół filialny pw. św. Antoniego
159.	Ostroróg	Ostroróg 15	budynek mieszkalny z zabudowaniami gospodarczymi
160.	Ostroróg		cmentarz ewangelicki
161.	Ostroróg		cmentarz ewangelicki
162.	Piaseczno		cmentarz parafialny
163.	Piaseczno		wieża transformatora
164.	Piaseczno		kościół filialny pw. NMP Wspomożenia Wiernych
165.	Piaseczno		zespół folwarczny
166.	Pławno	Pławno 21	gorzelnia
167.	Pławno		dwór wraz z założeniem parkowym
168.	Pławno	Pławno 22	zespół folwarczny
169.	Prosinko		cmentarz ewangelicki
170.	Prosinko	Prosinko 1	młyn
171.	Prosinko		cmentarz ewangelicki
172.	Prosino		cmentarz ewangelicki

Lp.	Miejscowość	Adres	Obiekt
173.	Psie Głowy	Psie Głowy	remiza
174.	Psie Głowy	Psie Głowy 20	budynek mieszkalny z zabudowaniami gospodarczymi
175.	Psie Głowy		cmentarz parafialny
176.	Rzepowo	Rzepowo 31	zespół folwarczny
177.	Rzepowo	Rzepowo 12, 13	zespół folwarczny
178.	Rzepowo		kostnica
179.	Rzepowo		dwór
180.	Rzepowo		cmentarz parafialny
181.	Siemczyno	Siemczyno 57	dom mieszkalny z zabudowaniami gospodarczymi
182.	Siemczyno		układ przestrzenny
183.	Siemczyno	Siemczyno 64	budynek mieszkalny z zabudowaniami gospodarczymi
184.	Siemczyno	Siemczyno 108	budynek mieszkalny
185.	Siemczyno	Siemczyno 101	budynek mieszkalny z zabudowaniami
186.	Siemczyno		cmentarz parafialny
187.	Siemczyno	Siemczyno 66	budynek mieszkalny
188.	Sikory		kościół filialny pw. Św. Stanisława BM
189.	Sikory	Sikory 33	budynek mieszkalny
190.	Sikory	Sikory 42	bud. mieszkalny z zabudowaniami gospodarczymi
191.	Sikory		cmentarz ewangelicki
192.	Sikory		cmentarz parafialny
193.	Sikory	Sikory 43	szkoła
194.	Stare Drawsko		układ przestrzenny
195.	Stare Drawsko		kościół filialny pw. Wszystkich Świętych
196.	Stare Drawsko	Stare Drawsko 25	szkoła
197.	Stare Drawsko		cmentarz ewangelicki
198.	Stare Drawsko		trafostacja
199.	Stare Gonne		cmentarz ewangelicki
200.	Stare Kaleńsko		zespół folwarczny
201.	Stare Piekary	Stare Piekary 5	zespół folwarczny
202.	Trzciniec		zespół folwarczny
203.	Żelisławie		zespół parkowo-dworski
204.	Żelisławie	Żelisławie 1	dwór z zabudowaniami gospodarczymi
205.	Żelisławie	Żelisławie	zespół folwarczny
206.	Żelisławie	Żelisławie 14	rządcówka
207.	Żelisławie	Żelisławie 19	leśniczówka
208.	Żerdno		cmentarz ewangelicki
209.	Żerdno	Żerdno 1	budynek mieszkalny
210.	Żerdno	Żerdno 4	budynek mieszkalny z zabudowaniami gospodarczymi
211.	Żerdno	Żerdno 5	remiza strażacka

Tabela 4 Wykaz stanowisk archeologicznych proponowanych do objęcia ochroną w Gminnej Ewidencji Zabytków

Lp.	Miejscowość	Stanowisko	Numer
1.	Stare Gonne	stan.3	AZP25-21/42
2.	Stare Gonne	stan.4	AZP25-21/43
3.	Stare Gonne	stan.15	AZP25-21/56
4.	Kluczewo	stan.3	AZP26-21/7
5.	Kluczewo	stan.7	AZP26-21/11
6.	Kluczewo	stan.9	AZP26-21/13
7.	Kluczewo	stan.10	AZP26-21/14
8.	Kluczewo	stan.11	AZP26-21/15
9.	Kluczewo	stan.12	AZP26-21/16
10.	Kluczewo	stan.13	AZP26-21/17
11.	Kluczewo	stan.14	AZP26-21/18
12.	Kluczewo	stan.15	AZP26-21/19
13.	Kluczewo	stan.17	AZP26-21/21
14.	Kluczewo	stan.19	AZP26-21/23
15.	Kluczewo	stan.21	AZP26-21/25
16.	Kluczewo	stan.22	AZP26-21/26
17.	Kluczewo	stan.24	AZP26-21/28
18.	Kluczewo	stan.25	AZP26-21/29
19	Kluczewo	stan.26	AZP26-21/30
20.	Kluczewo	stan.27	AZP26-21/31
21.	Kluczewo	stan.1	AZP26-21/34, Nr rej.693 z dnia 11.12.1968 r.
22.	Kluczewo	stan.30	AZP26-21/35
23.	Kluczewo	stan.31	AZP26-21/36
24.	Kluczewo	stan.32	AZP26-21/37
25.	Prosino	stan.3	AZP26-21/40
26.	Prosino	stan.4	AZP26-21/41
27.	Prosino	stan.5	AZP26-21/42
28.	Prosinko	stan.1	AZP26-21/43
29.	Prosinko	stan.2	AZP26-21/44
30.	Prosinko	stan.3	AZP26-21/45
31.	Prosinko	stan.4	AZP26-21/46
32.	Kuźnica Drawska	stan.1	AZP26-21/47
33.	Kuźnica Drawska	stan.2	AZP26-21/48
34.	Kuźnica Drawska	stan.3	AZP26-21/49
35.	Kuźnica Drawska	stan.4	AZP26-21/50
36.	Kuźnica Drawska	stan.6	AZP26-21/52
37.	Kuźnica Drawska	stan.7	AZP26-21/53
38.	Kuźnica Drawska	stan.8	AZP26-21/54
39.	Drahimek	stan.1	AZP26-21/55
40.	Drahimek	stan.2	AZP26-21/56
41.	Drahimek	stan.4	AZP26-21/55
42.	Drahimek	stan.5	AZP26-21/58
43.	Kuszewo	stan.5	AZP26-22/68
44.	CzarneWielkie	stan.1	AZP26-22/69
45.	Czarne Wielkie	stan.2	AZP26-22/70
46.	Czarne Wielkie	stan.3	AZP26-22/71
47.	Czarne Wielkie	stan.4	AZP26-22/72
48.	Czarne Wielkie	stan.7	AZP26-22/75
49.	Czarne Wielkie	stan.8	AZP26-22/76
50.	Czarne Wielkie	stan.9	AZP26-22/77

51.	Czarne Wielkie	stan.10	AZP26-22/78
52.	Czarne Wielkie	stan.11	AZP26-22/79
53.	Czarne Wielkie	stan.12	AZP26-22/80
54.	Czarne Wielkie	stan.13	AZP26-22/81
55.	Czarne Wielkie	stan.15	AZP26-22/83
56.	Rzepowo	stan.3	AZP27-19/24
57.	Rzepowo	stan.7	AZP27-19/28
58.	Rzepowo	stan.8	AZP27-19/29
59.	Piaseczno	stan.1	AZP27-20/1, Nr rej.705 z dnia 11.12.1968 r.
60.	Piaseczno	stan.2	AZP27-20/2
61.	Piaseczno	stan.3	AZP27-20/3
62.	Piaseczno	stan.4	AZP27-20/4
63.	Piaseczno	stan.5	AZP27-20/5
64.	Piaseczno	stan.6	AZP27-20/6
65.	Piaseczno	stan.7	AZP27-20/7
66.	Piaseczno	stan.8	AZP27-20/8
67.	Rzepowo	stan.1	AZP27-20/9
68.	Rzepowo	stan.2	AZP27-20/10
69.	Rzepowo	stan.3	AZP27-20/11
70.	Rzepowo	stan.4	AZP27-20/12
71.	Rzepowo	stan.5	AZP27-20/13
72.	Rzepowo	stan.6	AZP27-20/14
73.	Głęboczek	stan.6	AZP27-20/15
74.	Głęboczek	stan.7	AZP27-20/16
75.	Drahimek	stan.7	AZP27-21/1
76.	Drahimek	stan.8	AZP27-21/2
77.	Drahimek	stan.9	AZP27-21/3
78.	Drahimek	stan.11	AZP27-21/5
79.	Drahimek	stan.12	AZP27-21/6
80.	Drahimek	stan.13	AZP27-21/7
81.	Drahimek	stan.14	AZP27-21/8
82.	Drahimek	stan.15	AZP27-21/9
83.	Drahimek	stan.16	AZP27-21/10
84.	Drahimek	stan.17	AZP27-21/11
85.	Drahimek	stan.18	AZP27-21/12
86.	Drahimek	stan.19	AZP27-21/13
87.	Drahimek	stan.20	AZP27-21/14
88.	Drahimek	stan.21	AZP27-21/15
89.	Stare Drawsko	stan.11	AZP27-21/16
90.	Stare Drawsko	stan.12	AZP27-21/17
91.	Stare Drawsko	stan.13	AZP27-21/18
92.	Stare Drawsko	stan.14	AZP27-21/19
93.	Stare Drawsko	stan.1	AZP27-21/20
94.	Stare Drawsko	stan.5	AZP27-21/21
95.	Stare Drawsko	stan.2	AZP27-21/22 Nr rej.711 z dnia 11.12.1968 r.
96.	Stare Drawsko-Bielawa	stan.4	AZP27-21/23
97.	Stare Drawsko-Bielawa	stan.4a	AZP27-21/25
98.	Stare Drawsko-Bielawa	stan.4b	AZP27-21/25
99.	Stare Drawsko	stan.3	AZP27-21/26
100.	Stare Drawsko	stan.9	AZP27-21/30
101.	Stare Drawsko	stan.10	AZP27-21/31
102.	Nowe Drawsko	stan.1	AZP27-21/32

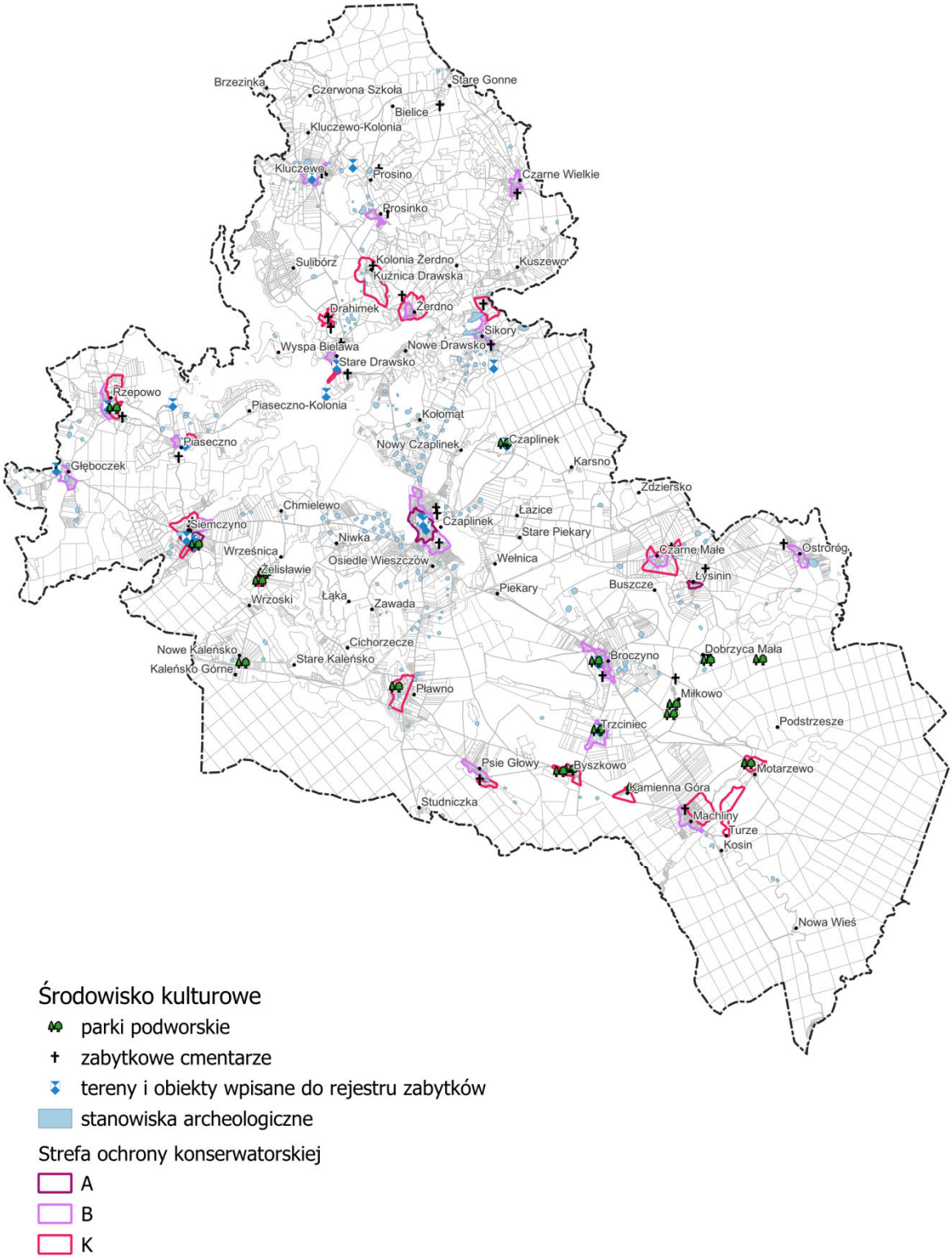
103.	Żerdno	stan.3	AZP27-21/36
104.	Żerdno	stan.4	AZP27-21/37
105.	Żerdno	stan.5	AZP27-21/38
106.	Kuszewo	stan.1	AZP27-21/39
107.	Sikory	stan.6	AZP27-21/40
108.	Sikory	stan.7	AZP27-21/41
109.	Sikory	stan.8	AZP27-21/42
110.	Sikory	stan.9	AZP27-21/43
111.	Sikory	stan.10	AZP27-21/44
112.	Sikory	stan.11	AZP27-21/45
113.	Sikory	stan.12	AZP27-21/46
114.	Sikory	stan.13	AZP27-21/47
115.	Sikory	stan.14	AZP27-21/48
116.	Sikory	stan.15	AZP27-21/49
117.	Sikory	stan.16	AZP27-21/50
118.	Sikory	stan.17	AZP27-21/51
119.	Sikory	stan.18	AZP27-21/52
120.	Sikory	stan.19	AZP27-21/53
121.	Sikory	stan.20	AZP27-21/54
122.	Sikory	stan.21	AZP27-21/55
123.	Sikory	stan.22	AZP27-21/56
124.	Sikory	stan.23	AZP27-21/57
125.	Sikory	stan.24	AZP27-21/58
126.	Sikory	stan.25	AZP27-21/59
127.	Sikory	stan.26	AZP27-21/60
128.	Sikory	stan.27	AZP27-21/61
129.	Sikory	stan.28	AZP27-21/62
130.	Sikory	stan.29	AZP27-21/63
131.	Sikory	stan.30	AZP27-21/64
132.	Sikory	stan.31	AZP27-21/65
133.	Sikory	stan.33	AZP27-21/67
134.	Kołomąt, Sikory	stan.1, stan.3	AZP27-21/68, Nr rej.708 z dnia 11.12.1968 r.
135.	Kołomąt	stan.2	AZP27-21/69
136.	Kołomąt	stan.3	AZP27-21/70
137.	Kołomąt	stan.4	AZP27-21/71
138.	Kołomąt	stan.5	AZP27-21/72
139.	Kołomąt	stan.6	AZP27-21/73
140.	Kołomąt	stan.7	AZP27-21/74
141.	Kołomąt	stan.10	AZP27-21/77
142.	Kołomąt	stan.13	AZP27-21/80
143.	Kołomąt	stan.15	AZP27-21/82
144.	Kołomąt	stan.17	AZP27-21/84
145.	Kołomąt	stan.18	AZP27-21/85
146.	Kołomąt	stan.19	AZP27-21/86
147.	Kołomąt	stan.20	AZP27-21/87
148.	Kołomąt	stan.21	AZP27-21/88
149.	Kołomąt	stan.22	AZP27-21/89
150.	Kołomąt	stan.23	AZP27-21/90
151.	Kołomąt	stan.24	AZP27-21/91
152.	Kołomąt	stan.27	AZP27-21/94
153.	Kołomąt	stan.28	AZP27-21/95
154.	Kołomąt	stan.29	AZP27-21/96
155.	Kołomąt	stan.31	AZP27-21/98

156.	Kołomąt	stan.32	AZP27-21/99
157.	Kołomąt	stan.33	AZP27-21/100
158.	Kołomąt	stan.34	AZP27-21/101
159.	Kołomąt	stan.35	AZP27-21/102
160.	Kołomąt	stan.36	AZP27-21/103
161.	Kołomąt	stan.37	AZP27-21/104
162.	Kołomąt	stan.38	AZP27-21/105
163.	Kołomąt	stan.39	AZP27-21/106
164.	Czaplinek	stan.53	AZP27-21/107
165.	Czaplinek	stan.54	AZP27-21/108
166.	Czaplinek	stan.55	AZP27-21/109
167.	Czaplinek	stan.56	AZP27-21/110
168.	Czaplinek	stan.57	AZP27-21/111
169.	Sikory	stan.2	AZP27-22/20
170.	Głęboczek	stan.2	AZP28-20/2
171.	Głęboczek	stan.4	AZP28-20/4
172.	Siemczyno	stan.3,	AZP28-20/8
173.	Siemczyno	stan.4	AZP28-20/9
174.	Siemczyno	stan.5	AZP28-20/10
175.	Siemczyno	stan.7	AZP28-20/12
176.	Siemczyno	stan.12	AZP28-20/17
177.	Siemczyno	stan.13	AZP28-20/18
178.	Siemczyno	stan.17	AZP28-20/22
179.	Siemczyno	stan.18	AZP28-20/23
180.	Żelisławie	stan.3	AZP28-20/35
181.	Żelisławie	stan.4	AZP28-20/36
182.	Żelisławie	stan.5	AZP28-20/37
183.	Siemczyno	stan.28	AZP28-21/1
184.	Chmielewo	stan.2	AZP28-21/3
185.	Niwka	stan.1	AZP28-21/5
186.	Niwka	stan.2	AZP28-21/6
187.	Niwka	stan.3	AZP28-21/7
188.	Niwka	stan.4	AZP28-21/8
189.	Niwka	stan.5	AZP28-21/9
190.	Niwka	stan.6	AZP28-21/10
191.	Niwka	stan.8	AZP28-21/12
192.	Niwka	stan.9	AZP28-21/13
193.	Niwka	stan.10	AZP28-21/14
194.	Niwka	stan.11	AZP28-21/15
195.	Niwka	stan.12	AZP28-21/16
196.	Niwka	stan.13	AZP28-21/17
197.	Niwka	stan.14	AZP28-21/18
198.	Niwka	stan.15	AZP28-21/19
199.	Niwka	stan.17	AZP28-21/21
200.	Niwka	stan.18	AZP28-21/22
201.	Niwka	stan.19	AZP28-21/23
202.	Niwka	stan.20	AZP28-21/24
203.	Niwka	stan.22	AZP28-21/26
204.	Niwka	stan. 23	AZP28-21/27
205.	Niwka	stan.25	AZP28-21/29
206.	Niwka	stan.26	AZP28-21/30
207.	Czaplinek	stan.4	AZP28-21/31
208.	Czaplinek	stan.5	AZP28-21/32
209.	Czaplinek	stan.2	AZP28-21/34

210.	Czaplinek	stan.1	AZP28-21/35
211.	Czaplinek	stan.6	AZP28-21/36
212.	Czaplinek	stan.7	AZP28-21/37
213.	Czaplinek	stan.8	AZP28-21/38
214.	Czaplinek	stan.9	AZP28-21/39
215.	Czaplinek	stan.10	AZP28-21/40
216.	Czaplinek	stan.11	AZP28-21/41
217.	Czaplinek	stan.13	AZP28-21/43
218.	Czaplinek	stan.14	AZP28-21/44
219.	Czaplinek	stan.17	AZP28-21/47
220.	Czaplinek	stan.18	AZP28-21/48
221.	Czaplinek	stan.19	AZP28-21/49
222.	Czaplinek	stan.24	AZP28-21/54
223.	Czaplinek	stan.25	AZP28-21/55
224.	Czaplinek	stan.28	AZP28-21/58
225.	Czaplinek	stan.29	AZP28-21/59
226.	Czaplinek	stan.30	AZP28-21/60
227.	Czaplinek	stan.32	AZP28-21/62
228.	Czaplinek	stan.33	AZP28-21/63
229.	Czaplinek	stan.34	AZP28-21/64
230.	Czaplinek	stan.35	AZP28-21/65
231.	Czaplinek	stan.39	AZP28-21/69
232.	Czaplinek	stan.41	AZP28-21/71
233.	Czaplinek	stan.43	AZP28-21/73
234.	Czaplinek	stan.44	AZP28-21/74
235.	Czaplinek	stan.46	AZP28-21/76
236.	Czaplinek	stan.47	AZP28-21/77
237.	Czaplinek	stan.48	AZP28-21/78
238.	Czaplinek	stan.50	AZP28-21/80
239.	Czaplinek	stan.51	AZP28-21/81
240.	Czaplinek	stan.52	AZP28-21/82
241.	Łazice	stan.1	AZP28-21/83
242.	Łazice	stan.2	AZP28-21/84
243.	Łazice	stan.3	AZP28-21/85
244.	Łazice	stan.4	AZP28-21/86
245.	Łazice	stan.5	AZP28-21/87
246.	Łąka	stan.9	AZP28-21/94
247.	Łąka	stan.10	AZP28-21/95
248.	Łąka	stan.1	AZP28-21/97
249.	Łąka	stan.2	AZP28-21/98
250.	Łąka	stan.3	AZP28-21/99
251.	Łąka	stan.5	AZP28-21/101
252.	Łysinin	stan.1	AZP28-22/1
253.	Łysinin	stan.2	AZP28-22/2
254.	Łysinin	stan.3	AZP28-22/3
255.	Łysinin	stan.4	AZP28-22/4
256.	Łysinin	stan.5	AZP28-22/5
257.	Łysinin	stan.6	AZP28-22/6
258.	Łysinin	stan.7	AZP28-22/7
259.	Czarne Małe	stan.1	AZP28-22/8
260.	Czarne Małe	stan.2	AZP28-22/9
261.	Czarne Małe	stan.3	AZP28-22/10
262.	Czarne Małe	stan.4	AZP28-22/11
263.	Czarne Małe	stan.5	AZP28-22/12

264.	Czarne Małe	stan.6	AZP28-22/13
265.	Czarne Małe	stan.7	AZP28-22/14
266.	Czarne Małe	stan.8	AZP28-22/15
267.	Czarne Małe	stan.9	AZP28-22/16
268.	Czarne Małe	stan.10	AZP28-22/17
269.	Czarne Małe	stan.11	AZP28-22/18
270.	Czarne Małe	stan.12	AZP28-22/19
271.	Czarne Małe	stan.13	AZP28-22/20
272.	Broczyno	stan.10	AZP28-22/21
273.	Broczyno	stan.11	AZP28-22/22
274.	Broczyno	stan.12	AZP28-22/23
275.	Ostroróg	stan.1	AZP28-23/4
276.	Ostroróg	stan.2	AZP28-23/5
277.	Psie Głowy	stan.1	AZP29-21/1
278.	Psie Głowy	stan.2	AZP29-21/2
279.	Psie Głowy	stan.3	AZP29-21/3
280.	Psie Głowy	stan.4	AZP29-21/4
281.	Studniczka	stan.1	AZP29-21/5
282	Pławno	stan.1	AZP29-21/6
283.	Pławno	stan.2	AZP29-21/7
284.	Pławno	stan.3	AZP29-21/8
285.	Pławno	stan.4	AZP29-21/9
286.	Pławno	stan.5	AZP29-21/10
287.	Pławno	stan.6	AZP29-21/11
288.	Machliny	stan.2	AZP29-22/2
289.	Machliny	stan.3	AZP29-22/3
290.	Machliny	stan.4	AZP29-22/4
291.	Machliny	stan.5	AZP29-22/5
292.	Machliny	stan.6	AZP29-22/6
293.	Machliny	stan.7	AZP29-22/7
294.	Byszków	stan.1	AZP29-22/8
295.	Byszków	stan.2	AZP29-22/9
296.	Broczyno	stan.1	AZP29-22/10
297.	Broczyno	stan.2	AZP29-22/11
298.	Broczyno	stan.3	AZP29-22/12
299.	Broczyno	stan.4	AZP29-22/13
300.	Broczyno	stan.5	AZP29-22/14
301.	Broczyno	stan.6	AZP29-22/15
302.	Broczyno	stan.7	AZP29-22/16
303.	Broczyno	stan.8	AZP29-22/17
304.	Broczyno	stan.9	AZP29-22/18
305.	Trzciniec	stan.1	AZP29-22/19
306.	Dobrzyca	stan.2	AZP29-22/21
307.	Dobrzyca	stan.3	AZP29-22/22
308.	Machliny	stan.2	AZP30-22/6
309.	Machliny	stan.4	AZP30-22/8
310.	Turze	stan.1	AZP30-22/9
311.	Turze	stan.1a	AZP30-22/10
312.	Nowa Wieś	stan.1	AZP30-22/11

Rysunek 7 Środowisko kulturowe na terenie gminy Czaplinek

3.1.9 Krajobraz

Na terenie gminy Czaplinek zgodnie z projektem *Audytu krajobrazowego województwa zachodniopomorskiego,* **znajdują się** następujące **krajobrazy priorytetowe:**

1) **Krajobraz wiejski na południowy wschód od Połczyna-Zdroju: Popielewo, Czarnkowie** - Obszar stanowi mocno pagórkowaty krajobraz wysoczyzny morenowej łąk i pastwisk, rzadziej pól ornych. Wśród pagórków występuje szereg zagłębień wypełnionych wodą lub torfami. Liczne cieki wodne tworzą głębokie jary o stromych zboczach. Roślinność wysoka reprezentowana jest dość licznie przez wyspowo występujące zadrzewienia śródpolne. Ponadto porasta głównie brzegi cieków i zbiorników wodnych oraz tworzy aleje wzdłuż dróg. Jedynie w północnej części znajduje się, zwarty kompleks leśny. Dominację krajobrazu naturalnego przełamują rozproszone zabudowania pojedynczych gospodarstw.
2) **Krajobraz wiejski pomiędzy jeziorami Siecino i Drawsko oraz dolinami Rakoni i Drawy** - Obszar charakteryzuje się urozmaiconą rzeźbą terenu i występowaniem licznych zagłębień polodowcowych oraz zadrzewień i zakrzewień śródpolnych. Teren delikatnie się wznosi ku północnym pagórkom moreny czołowej, które są jednymi z najwyższych w województwie (Wola Góra 219,2 m n.p.m.). Na pobliskim wzniesieniu znajduje się dominanta, otwarta dla zwiedzających przeciwpożarowa wieża obserwacyjna, z której roztacza się panorama na cały krajobraz. Wśród pagórków występują bardzo licznie zagłębienia bezodpływowe wypełnione wodą lub torfem. Czasami tereny podmokłe zajmują znaczne obszary (Smołdzięcino, Nowe Worowo). Na polach i obszarach zabagnionych występują zadrzewienia śródpolne tworzące czasami dość znacznych rozmiarów siedliska leśne. Na licznych nieużytkach zachodzi sukcesja naturalna roślinności. Urozmaiceniem krajobrazu naturalnego jest sieć dróg utwardzonych rozchodzących się promieniście z miejscowości Nowe Worowo (w centralnej części obszaru) oraz zwarta zabudowa miejscowości: Chlebowo, Mącidół, Stare Worowo, Smołdzięcino, Warniłeg. Obrazu dopełniają rozrzucone po całym obszarze pojedyncze gospodarstwa (niejednokrotnie opuszczone).
3) **Krajobraz wiejski: Żerdno, Prosinko** - Obszar stanowi mocno pofałdowany krajobraz wysoczyzny morenowej łąk, pastwisk i nieużytków. Obszar od południa ograniczony jest rynną jeziora Żerdno, a od wschodu wyraźną, lecz łagodną krawędzią dolinną wysokości dochodzącej do 35 metrów. Zachodnią granice stanowi dolina rynnowa Drawy oraz jeziora Prosino. Najwyższe wzniesienia stanowią formy akumulacji szczelinowej. Miejscami ich wysokość przekracza 200 metrów (Spyczna Góra 203,9 m n.p.m.). Wśród licznych pagórków występuje szereg zagłębień wypełnionych wodą lub torfami. Powierzchnia krajobrazu pokryta jest małymi dolinkami erozyjnymi, wcinającymi się na głębokość kilkunastu metrów. Dolinki te odwadniają większe kotlinki wytopiskowe, zalewane okresowo przez wodę. Część z nich jest pogłębiona rowami melioracyjnymi. Często występują zadrzewienia śródpolne głównie w otoczeniu zagłębień wytopiskowych, cieków oraz obszary o stromych zboczach. Dodatkowo można spotkać skupiska zdziczałych drzew owocowych będących pozostałością po dawnych gospodarstwach. Dominacje krajobrazu naturalnego 6 przełamuje zabudowa gospodarcza wsi Prosinko, Kuźnica Drawska oraz Żerdno, jak również pojedyncze z rzadka występujące gospodarstwa.

4) **Rezerwat przyrody Jezioro Prosino** - Obszar stanowi krajobraz faunistycznego rezerwatu „Jezioro Prosino" wraz z krótkim fragmentem doliny rzeki Drawy. Dolina wcześniej zmeliorowana pokryta gęsto siecią rowów odwadniających obecnie zarasta i w dużej mierze jest nieużytkowana. Tereny położone bliżej wsi Prosino wykorzystywane są jako pastwiska. Brzegi jeziora i niżej położone tereny na północ od jeziora pokryte są zwartym lasem.
5) **Krajobraz wiejski: Czarne Wielkie, Chłopowo** - Krajobraz pól uprawnych i łąk wciśnięty między zwarte rozległe kompleksy leśne. Obszar rozciągnięty południkowo miedzy miejscowościami Chłopowo i Czarne Wielkie. Wśród licznych pagórków występuje szereg zagłębień wypełnionych wodą lub torfem oraz niewielkie zgrupowania zadrzewień śródpolnych. Roślinność wysoka porasta również brzegi cieków wodnych i rowów. W centralnej części znajduje się większy, zwarty kompleks lasu mieszanego natomiast na południu duża, zmeliorowana niecka o zabagnionym podłożu. Naturalny krajobraz urozmaica sieć wąskich druk bitumicznych między miejscowościami oraz zwarte zabudowania gospodarcze Chłopowa i Czarnych Wielkich oraz ich kolonie.
6) **Krajobraz leśny leżący na północ od jezior Komorze, Brody i Strzeszyn** - Obszar stanowi pagórkowaty krajobraz polodowcowy porośnięty lasem sosnowym. Pola uprawne znajdują się tylko przy trzech wsiach tj. Komorze, Okole i Pole. Krajobraz od południa przylega bezpośrednio do równoleżnikowych jezior rynnowych Komorze (Rakowo), Brody i Strzeszyn. Przez krajobraz równoleżnikowo przebiega stroma krawędź (stok akumulacyjno-erozyjny), która dzieli krajobraz na dwie części. Wysokość stoku, szczególnie nad jeziorem Komorze, waha się od 30 do 50 m. 7 Południowa część stanowiła w przeszłości wielkie wytopisko, którego efektem jest rozległa kotlina. W rzeźbie wspomnianej kotliny dominują równoległe zespoły krętych wałów piaszczysto-żwirowych. Północna część stanowi rozległe pole sandrowe (sandr Piławy) o bardziej wyrównanej powierzchni. Dodatkowo po wschodniej stronie, południkowo biegnie system rynien subglacjalnych na dnie których, łańcuszkowo znajdują się niewielkie jeziora oraz pokłady torfu.
7) **Jezioro Drawsko, Jezioro Żerdno** - Obszar stanowi krajobraz jeziora Drawskiego. Jest to głębokie, rynnowe jezioro o bardzo mocno rozbudowanej linii brzegowej, zlokalizowane w otoczeniu wysokich pagórków moreny falistej. Cechą charakterystyczną są długie wąskie zatoki wcinające się głęboko w ląd oraz liczne półwyspy. Na jeziorze występuje szereg niewielkich wysp w tym jedna znacznych rozmiarów wyspa Bielawa. W celu ochrony walorów krajobrazowych jezioro objęte jest ochroną przyrody pod postacią m.in. Drawskiego Parku Krajobrazowego (ponadto jest to również obszar Natura 2000).
8) **Krajobraz wiejski na wschodnim brzegu jezior Drawsko, Sikory - Lipowa Góra -**Obszar stanowi pagórkowaty (zwłaszcza część północna i centralna, część południowa ma bardziej równinny charakter) krajobraz wysoczyzny morenowej pól ornych, łąk i pastwisk. Wschodnia część sąsiaduje bezpośrednio z jeziorem Żerdno, zachodnia oparta jest o zwarty kompleks leśny oraz jezioro Komorze. Wśród licznych pagórków występuje szereg zagłębień wypełnionych wodą lub torfami. Na otwartej przestrzeni często występują zadrzewienia śródpolne. W centralnej części krajobrazu występuje ekosystem bagienny wskazany do ochrony pod postacią użytku ekologicznego. Dominacje krajobrazu naturalnego przełamuje droga krajowa nr 20, droga wojewódzka biegnąca południkowo przez krajobraz oraz zwarta zabudowa wsi Sikory. W granicach wsi znajduje się również jezioro o tej samej nazwie.

9) **Siemczyno** - Krajobraz stanowi pagórkowaty obszar wsi Siemczyno z założeniem pałacowo - ogrodowym - barokowy pałac z I połowy XVIII. Charakterystycznym elementem jest bindaż - grabowa aleja ocieniona kolebkowo splatającymi się nad nią gałęziami drzew tworząc cienisty tunel. Obszar fragmentarycznie położony w granicach Drawskiego Parku Krajobrazowego.

10) **Jezioro Kaleńskie** - Jednostkę krajobrazową tworzy rynnowe Jezioro Kaleńskie wraz z bezpośrednio przylegającą strefą brzegową. Linia brzegowa urozmaicona, w części środkowej jezioro rozdziela półwysep. Jezioro Kaleńskie jest jednym z nielicznych jezior lobeliowych, charakteryzuje się wysokim poziomem czystości i przejrzystości wody.

Tabela 5 Rekomendacje i wnioski dotyczące kształtowania krajobrazów priorytetowych na terenie gminy Czaplinek

Rekomendacje i wnioski dotyczące kształtowania krajobrazu priorytetowego - Krajobraz wiejski na południowy wschód od Połczyna - Zdroju: Popielewo, Czarnkowie			
Dziedzictwo przyrodnicze	**Dziedzictwo kulturowe i fizjonomia krajobrazu**	**Walory akustyczne, zapachowe i sanitarne**	**Wytyczne do gminnych aktów planistycznych**
- zaleca się przekształcanie gruntów ornych w trwałe użytki zielone na stokach o nachyleniu powyżej 10°; w przypadku pozostawienia w użytkowaniu ornym stosowanie technik i metod zabiegów agrotechnicznych zapobiegających erozji zgodnie z przepisami i regulacjami dotyczącymi rolnictwa, - ograniczenie lokalizacji obiektów wymagających makroniwelacji i znacznych przekształceń topografii oraz zasobów przyrodniczych, - ochrona form geomorfologicznych krajobrazu, w tym stanowisk występowania skał (porwaki kredowe, głazy narzutowe), - zachowanie istniejących oczek wodnych, torfowisk i miejsc z okresowo stagnującą wodą (zbiorników astatycznych), - kształtowanie stref buforowych w formie naturalnych pasów roślinności wokół śródpolnych oczek wodnych i wzdłuż cieków, - eliminacja gatunków inwazyjnych, w tym w miarę możliwości nawłoci kanadyjskiej i nawłoci późnej, - wdrażanie Kodeksu Dobrej Praktyki Rolniczej oraz propagowanie wśród rolników programów rolnośrodowiskowo-klimatycznych, ograniczanie do niezbędnego minimum ilości stosowanych nawozów mineralnych i środków ochrony roślin, - ochrona i kształtowanie alei drzew i krzewów wzdłuż dróg oraz zadrzewień śródpolnych i miedz.	- w budynkach o wartościach historycznych rekomenduje się ochronę historycznych gabarytów, kształtów dachów, elewacji i układu okien budynków przed przekształceniami, - w budynkach historycznych sprzed 1945 r. ceglanych, tynkowanych posiadających dekoracje fasadowe lub widoczną konstrukcję ryglową, zaleca się stosowanie ociepleń wewnętrznych lub odtworzenie elewacji po ociepleniu zewnętrznym, - nowa zabudowa powinna nawiązywać do lokalnych form architektonicznych. - egzekwowanie prawa w zakresie samowolnie wznoszonych obiektów budowlanych, - ograniczenie zmian przeznaczania gruntów rolnych na cele nierolnicze, - ograniczenie zabudowy terenów otwartych i pozostawienie niezabudowanych szczytów wzniesień.		- ograniczenie zmian przeznaczania gruntów rolnych na cele nierolnicze, - ochrona układu pojedynczych zagród rozproszonych w całym obszarze krajobrazu, - zaleca się utrzymanie istniejącej kompozycji architektonicznej obiektów, w tym gabarytów wysokościowych, form dachu, kompozycji elewacji, wystroju architektonicznego, formy stolarki. - w budynkach historycznych sprzed 1945 r. ceglanych, tynkowanych posiadających dekoracje fasadowe lub widoczną konstrukcję ryglową, zaleca się stosowanie ociepleń wewnętrznych lub odtworzenie elewacji po ociepleniu zewnętrznym. stosowanie ociepleń wewnętrznych lub odtworzenie elewacji po ociepleniu zewnętrznym, - zachowanie istniejących oczek wodnych, torfowisk i miejsc z okresowo stagnującą wodą (zbiorników astatycznych), - kształtowanie stref buforowych w formie naturalnych pasów roślinności wokół śródpolnych oczek wodnych i wzdłuż cieków, - ochrona i kształtowanie zadrzewień śródpolnych i miedz oraz alei drzew i krzewów wzdłuż dróg.
Rekomendacje i wnioski dotyczące kształtowania krajobrazu priorytetowego - Krajobraz wiejski pomiędzy jeziorami Siecino i Drawsko oraz dolinami Rakoni i Drawy			
Dziedzictwo przyrodnicze	**Dziedzictwo kulturowe i fizjonomia krajobrazu**	**Walory akustyczne, zapachowe i sanitarne**	**Wytyczne do gminnych aktów planistycznych**
- zakaz eksploatacji torfu i kruszyw naturalnych, - przekształcanie gruntów ornych w	- ochrona historycznego układu ruralistycznego wsi Kluczewo, utrzymanie historycznego układu ulic i placów, utrzymanie historycznej zasady	- podłączenie istniejącej i planowanej zabudowy do systemu kanalizacji zbiorczej, - wdrożenie systematycznej kontroli	- ograniczenie zabudowy terenów otwartych oraz wyznaczenie maksymalnego zasięgu rozwoju jednostek osadniczych,

trwałe użytki zielone na stokach o nachyleniu powyżej 10°, - ochrona form geomorfologicznych krajobrazu, w tym stanowisk głazów narzutowych. - ochrona i utrzymanie zadrzewień śródpolnych, oczek wodnych i mokradeł, w tym ich odtwarzanie, - utrzymanie trwałych użytków zielonych poprzez ekstensywne użytkowanie kośne, kośno-pastwiskowe lub pastwiskowe; wyłączenie z przekształcania w grunty orne oraz pod zabudowę, - ograniczenie zmian przeznaczania gruntów rolnych na cele nierolnicze - wdrażanie Kodeksu Dobrej Praktyki Rolniczej oraz propagowanie wśród rolników programów rolno-środowiskowo -klimatycznych, ograniczanie do niezbędnego minimum ilości stosowanych nawozów mineralnych i środków ochrony roślin, - realizacja zadań zawartych w planie ochrony dla rezerwatu przyrody „Zielone Bagna”.	podziałów, – utrzymanie podstawowej sieci ulic wiejskich, linii zabudowy i zasady lokalizacji budynków i elementów zagospodarowania działek, – ochrona historycznych gabarytów, kształtów dachów, elewacji i układu okien budynków przed przekształceniami, – w budynkach historycznych ceglanych lub tynkowanych posiadających dekoracje fasadowe stosowanie ociepleń wewnętrznych lub odtworzenie elewacji po ociepleniu zewnętrznym, – opracowanie systemu zachęt ekonomicznych dla właścicieli remontujących obiekty pofolwarczne i adaptujących je dla nowych potrzeb, – zakaz lokalizowania tymczasowych obiektów budowlanych, – egzekwowanie prawa w zakresie samowolnie wznoszonych obiektów budowlanych, – realizacja nowej zabudowy wyłącznie jako uzupełnienie istniejących struktur osadniczych, – pozostawienie niezabudowanych terenów otartych, – ograniczenie zabudowy terenów otwartych i pozostawienie niezabudowanych szczytów wzniesień pełniących funkcje punktów widokowe, – ograniczenie lokalizacji masztów i anten stacji bazowych sieci telekomunikacyjnych, – niestosowanie malowania przeszkodowego masztów w sytuacji gdy nie są one przeszkodą lotniczą, – podnoszenie świadomości ludzkiej w dziedzinie ochrony zabytków, poprzez m.in. działania popularyzatorskie i edukację ekologiczną.	szczelności zbiorników bezodpływowych i wywozu ścieków z terenów zabudowanych, – uporządkowanie gospodarki ściekowej, dostosowanie do wymogów ochrony środowiska, – usuwanie nielegalnie składowanych odpadów stałych oraz likwidacja „dzikich” składowisk odpadów wraz z prowadzeniem monitoringu miejsc ich powstawania, – ochrona stref brzegowych jezior przed zanieczyszczaniem odpadami poprzez egzekwowanie utrzymania czystości w obrębie stanowisk wędkarskich.	– ochrona układu pojedynczych zagród rozproszonych w całym obszarze krajobrazu, – ochrona historycznego układu ruralistycznego wsi Kluczewo, – wpis do rejestru zabytków: układu ruralistycznego (wpisanego do ewidencji zabytków) wsi Kluczewo, – objęcie ochroną i zalecenie do – obowiązuje utrzymanie / odtworzenie istniejącej kompozycji architektonicznej obiektów, w tym gabarytów wysokościowych, form dachu, kompozycji elewacji, wystroju architektonicznego, formy stolarki; zakazuje się zmiany ilości, wielkości i kształtów otworów okiennych i drzwiowych; utrzymanie lub odtwarzanie detalu architektonicznego; dopuszcza się docieplenie elewacji budynku pod warunkiem powtórzenia detalu wystroju zachowanego i odtworzenia wg dokumentacji archiwalnej, – nowe budownictwo jako uzupełnienie istniejących struktur osadniczych, utrzymaniem lokalnych linii zabudowy, budynki mieszkalne sytuowane w pierwszej linii zabudowy, z dopuszczeniem lokalizowania budynków gospodarczych wyłącznie w drugiej linii zabudowy; budynki gospodarcze w pierwszej linii zabudowy wyłącznie w układzie szczytowym, – ochrona walorów ekspozycji krajobrazu poprzez zakaz zabudowy terenów oraz powstrzymanie przed zarastaniem roślinnością wysoką przedpola ekspozycji: ekspozycja wieży kościelnej we wsi Kluczewo od strony południowej, przedpola ekspozycji, ekspozycja wieży kościelnej we wsi Kluczewo od strony północnej, ekspozycji krajobrazu ze wzniesienia w pobliżu wsi Kluczewo w kierunku zachodnim.
Rekomendacje i wnioski dotyczące kształtowania krajobrazu priorytetowego - krajobraz wiejski: Żerdno, Prosinko			
Dziedzictwo przyrodnicze	**Dziedzictwo kulturowe i fizjonomia krajobrazu**	**Walory akustyczne, zapachowe i sanitarne**	**Wytyczne do gminnych aktów planistycznych**
– zaleca się przekształcanie gruntów ornych w trwałe użytki zielone na stokach o nachyleniu powyżej 10°; w przypadku pozostawienia w użytkowaniu ornym, stosowanie technik i metod zabiegów agrotechnicznych zapobiegających erozji, – uwzględnianie zabiegów przeciwerozyjnych (min. poprzecznostokowego układu pól, zmniejszania powierzchni/szerokości pól, stosowanie płodozmianów przeciwerozyjnych z udziałem roślin strukturotwórczych, międzyplonów i roślin ozimych), – utrzymanie ekstensywnego użytkowania rolnego użytków zielonych; wyłączenie z zabudowy, przekształcania w grunty orne i zalesienia, – maksymalne ograniczenie zmian	– zaleca się utrzymanie zwartej struktury osadniczej wsi. Ograniczenie zabudowy terenów otwartych oraz wyznaczenie maksymalnego zasięgu rozwoju jednostek osadniczych Żerdno, Prosino, Prosinko. samorząd gminny , – nowe budynki mieszkaniowe zaleca się aby nawiązywały do lokalnych form architektury rekomendowanych w części IV a, – dopuszcza się zabudowę rozproszoną w miejscach, w których wcześniej istniały budynki, z wyłączeniem szczytów wzniesień, – w budynkach o wartościach historycznych rekomenduje się ochronę historycznych gabarytów, kształtów dachów, elewacji i układu okien budynków przed przekształceniami, – w budynkach historycznych ceglanych lub tynkowanych posiadających dekoracje fasadowe zaleca się stosowanie ociepleń	– ustanowienie obszaru ochronnego Jeziora Prosino, – kształtowanie stref buforowych u podnóży stoków w miejscach intensywnych spływów wody z pól.	– zaleca się utrzymanie zwartej struktury osadniczej wsi, ograniczenie zabudowy terenów otwartych oraz wyznaczenie maksymalnego zasięgu rozwoju jednostek osadniczych Żerdno, Prosinko, Prosino, obszaru uzupełniania zabudowy, – dopuszcza się zabudowę rozproszoną w miejscach, w których wcześniej istniały budynki, z wyłączeniem szczytów wzniesień, – rekomenduje się wyłączenie z zabudowy obszarów znajdujących się w odległości 100 m od brzegu Jeziora Żerdno, za wyjątkiem obszarów, dla których w dniu wejścia w życie audytu krajobrazowego miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego oraz studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego dopuszczały mniejszą

przeznaczania gruntów rolnych na cele nierolnicze, – rekomenduje się wyłączenie z zabudowy obszarów znajdujących się w odległości 100 m od brzegu Jeziora Żerdno, za wyjątkiem obszarów, dla których w dniu wejścia w życie audytu krajobrazowego miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego oraz studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego dopuszczały mniejszą odległość, – zachowanie lub przywracanie zadrzewień śródpolnych, zakrzewień i miedz oraz alei drzew i krzewów wzdłuż dróg, – ochrona warunków wodnych poprzez zachowanie lub odtwarzanie śródpolnych oczek wodnych i mokradeł, – zachowanie i odtwarzanie stref buforowych w formie naturalnych pasów roślinności wzdłuż brzegów cieków oraz wokół śródpolnych oczek wodnych i mokradeł, – wdrażanie Kodeksu Dobrej Praktyki Rolniczej oraz propagowanie wśród rolników programów rolnośrodowiskowo-klimatycznych, ograniczanie do niezbędnego minimum ilości stosowanych nawozów mineralnych i środków ochrony roślin, – w obrębie rezerwatu przyrody „Jezioro Prosino", postępowanie zgodne z zapisami planu ochrony rezerwatu.	wewnętrznych lub odtworzenie elewacji po ociepleniu zewnętrznym; rekomenduje się aby instytucje udzielające dofinasowania na termomodernizację budynków uwzględniły wyższe koszty takich termomodernizacji, – wyłączenie z zabudowy wzniesień eksponowanych w krajobrazie, – ograniczenie zabudowy terenów otwartych, – ograniczenie lokalizacji masztów telefonii komórkowej; współpraca z innymi podmiotami w zakresie ich lokalizowania i maskowania; zmiany prawa w tym zakresie, – ochrona układów przestrzennych cmentarzy ewangelickich w Żerdnie i Prosinku oraz występującego tam starodrzewu lub pozostałości nagrobków i mogił; zachowanie ciągłości tradycyjnego sposobu użytkowania terenów otaczających.		odległość, – wyłączenie zabudowy wzniesień eksponowanych w krajobrazie, Maksymalne ograniczenie zmian przeznaczania gruntów rolnych na cele nierolnicze, – utrzymanie ekstensywnego użytkowania rolnego użytków zielonych; wyłączenie z zabudowy, przekształcania w grunty orne i zalesienia, – zachowanie lub przywracanie zadrzewień śródpolnych, zakrzewień i miedz oraz alei drzew i krzewów wzdłuż dróg, – ochrona warunków wodnych poprzez zachowanie lub odtwarzanie śródpolnych oczek wodnych i mokradeł, – zachowanie i odtwarzanie stref buforowych w formie naturalnych pasów roślinności wzdłuż brzegów cieków oraz wokół śródpolnych oczek wodnych i mokradeł, – w budynkach o wartościach historycznych rekomenduje się ochronę historycznych gabarytów, kształtów dachów, elewacji i układu okien budynków przed przekształceniami, – w budynkach historycznych sprzed 1945 r. ceglanych, ryglowych lub tynkowanych posiadających dekoracje fasadowe zaleca się stosowanie ociepleń wewnętrznych lub odtworzenie elewacji po ociepleniu zewnętrznym, – ochrona walorów ekspozycji krajobrazu z punktów widokowych ze wzniesień wokół Jeziora Żerdno, poprzez zakaz zabudowy terenów oraz przeciwdziałanie zarastaniu roślinnością wysoką.
Rekomendacje i wnioski dotyczące kształtowania krajobrazu priorytetowego - Rezerwat przyrody Jezioro Prosino			
Dziedzictwo przyrodnicze	**Dziedzictwo kulturowe i fizjonomia krajobrazu**	**Walory akustyczne, zapachowe i sanitarne**	**Wytyczne do gminnych aktów planistycznych**
– utrzymanie ekstensywnego użytkowania rolnego łąk; wyłączenie z zabudowy oraz przekształcania w grunty orne i zalesienia, – w obrębie rezerwatu przyrody „Jezioro Prosino", postępowanie zgodne z zapisami planu ochrony rezerwatu.		– wdrażanie Kodeksu Dobrej Praktyki Rolniczej oraz propagowanie wśród rolników programów rolnośrodowiskowo-klimatycznych, ograniczanie do niezbędnego minimum ilości stosowanych nawozów mineralnych i środków ochrony roślin.	– zachowanie dotychczasowego sposobu użytkowania terenu, – utrzymanie ekstensywnego użytkowania rolnego łąk; wyłączenie z zabudowy oraz przekształcania w grunty orne i zalesienia, – w obrębie rezerwatu „Jezioro Prosino" przestrzeganie ustaleń zawartych w planie ochrony rezerwatu, – ochrona walorów ekspozycji krajobrazu z punktu widokowego nad Jeziorem Prosino poprzez przeciwdziałanie zarastaniu roślinnością wysoką,
Rekomendacje i wnioski dotyczące kształtowania krajobrazu priorytetowego - Krajobraz wiejski: Czarne Wielkie, Chłopowo			
Dziedzictwo przyrodnicze	**Dziedzictwo kulturowe i fizjonomia krajobrazu**	**Walory akustyczne, zapachowe i sanitarne**	**Wytyczne do gminnych aktów planistycznych**

− utrzymanie trwałych użytków zielonych; wyłączenie z zabudowy, przekształcania w grunty orne i zalesienia, − zachowanie lub przywracanie zadrzewień śródpolnych, zakrzewień i miedz oraz alei drzew i krzewów wzdłuż dróg, − ochrona warunków wodnych poprzez zachowanie lub odtwarzanie śródpolnych oczek wodnych i mokradeł, − zachowanie i odtwarzanie stref buforowych w formie naturalnych pasów roślinności wzdłuż brzegów cieków oraz wokół śródpolnych oczek wodnych i mokradeł, − wdrażanie Kodeksu Dobrej Praktyki Rolniczej oraz propagowanie wśród rolników programów rolnośrodowiskowo-klimatycznych, ograniczanie do niezbędnego minimum ilości stosowanych nawozów mineralnych i środków ochrony roślin.	− zaleca się ograniczenie możliwości wznoszenia nowej zabudowy mieszkaniowej do obszaru zabudowy miejscowości Czarne Wielkie i Chłopowo, przy istniejących drogach z zachowaniem istniejących linii zabudowy, − nowe budynki mieszkaniowe zaleca się aby nawiązywały do lokalnych formy architektury rekomendowanych w części IV a, − dopuszcza się zabudowę rozproszoną w miejscach, w których istniały wcześniej budynki. − w budynkach o wartościach historycznych rekomenduje się ochronę historycznych gabarytów, kształtów dachów, elewacji i układu okien budynków przed przekształceniami, − w budynkach historycznych sprzed 1945 r. ceglanych lub tynkowanych posiadających dekoracje fasadowe zaleca się stosowanie ociepleń wewnętrznych lub odtworzenie elewacji po ociepleniu zewnętrznym, rekomenduje się aby instytucje udzielające dofinansowania na termomodernizację budynków uwzględniły wyższe koszty takich termomodernizacji. − ochrona walorów ekspozycji krajobrazu poprzez wyłączenie z zabudowy szczytów wzniesień pełniących funkcję punktów widokowych, − ograniczenie zabudowy terenów otwartych oraz wyznaczenie maksymalnego zasięgu rozwoju jednostek osadniczych, − ograniczenie lokalizacji masztów telefonii komórkowej; współpraca z innymi podmiotami w zakresie ich lokalizowania i maskowania; zmiana przepisów w zakresie możliwości ich lokalizacji.		− ograniczenie zabudowy terenów otwartych oraz wyznaczenie maksymalnego zasięgu rozwoju jednostek osadniczych, − zaleca się ograniczenie możliwości wznoszenia nowej zabudowy mieszkaniowej do obszaru zabudowy miejscowości Czarne Wielkie i Chłopowo, przy istniejących drogach z zachowaniem istniejących linii zabudowy, − nowe budynki mieszkaniowe zaleca się aby nawiązywały do lokalnych formy architektury rekomendowanych w części IV a, − dopuszcza się zabudowę rozproszoną w miejscach, w których istniały wcześniej budynki, − utrzymanie trwałych użytków zielonych; wyłączenie z zabudowy, przekształcania w grunty orne i zalesienia, − zachowanie lub przywracanie zadrzewień śródpolnych, zakrzewień i miedz oraz alei drzew i krzewów wzdłuż dróg, − ochrona warunków wodnych poprzez zachowanie lub odtwarzanie śródpolnych oczek wodnych i mokradeł, − zachowanie i odtwarzanie stref buforowych w formie naturalnych pasów roślinności wzdłuż brzegów cieków oraz wokół śródpolnych oczek wodnych i mokradeł, − ochrona walorów ekspozycji krajobrazu z punktów widokowych, poprzez zakaz zabudowy terenów oraz przeciwdziałanie zarastaniu roślinnością wysoką.
Rekomendacje i wnioski dotyczące kształtowania krajobrazu priorytetowego - Krajobraz leśny leżący na północ od jezior Komorze, Brody i Strzeszyn			
Dziedzictwo przyrodnicze	**Dziedzictwo kulturowe i fizjonomia krajobrazu**	**Walory akustyczne, zapachowe i sanitarne**	**Wytyczne do gminnych aktów planistycznych**
− na stokach o nachyleniu powyżej 10° wykluczenia stosowania rębni zupełnych i sprzyjających erozji; każdorazowo stosowane rębnie (w tym sposoby odnowień drzewostanu) oraz sposób wykonywania zabiegów hodowlanych powinny być dostosowane do rzeźby terenu oraz rodzaju podłoża, zapobiegając zjawiskom erozyjnym, podczas zabiegów gospodarczych unikanie silnego przerzedzenia drzewostanu. − kształtowanie pasów ochronnych z roślinności drzewiastej, krzewiastej wokół śródleśnych mokradeł, oczek wodnych oraz cieków, − prowadzenie gospodarki leśnej na powierzchniach borów i lasów bagiennych oraz torfowisk, zgodnie z ograniczeniami dla Drawskiego Parku Krajobrazowego oraz ze wskazaniami planu ochrony Drawskiego Parku Krajobrazowego i zadań ochronnych obszarów Natura 2000 Jeziora Czaplineckie i Ostoja Drawska,			

− w pasie szerokości 50 m od linii brzegowej jezior, cieków, torfowisk kształtować strefę ekotonową, − pozostawianie w cięciach rębnych fragmentów drzewostanu na kolejne pokolenie, w celu umożliwienia starzenia się drzew i rozwoju ich cech biocenotycznych, − ochrona i kształtowanie stref ekotonowych w trakcie cięć pielęgnacyjnych na granicy między lasem a zewnętrznymi terenami otwartymi.			
Rekomendacje i wnioski dotyczące kształtowania krajobrazu priorytetowego - Jezioro Drawsko, Jezioro Żerdno			
Dziedzictwo przyrodnicze	**Dziedzictwo kulturowe i fizjonomia krajobrazu**	**Walory akustyczne, zapachowe i sanitarne**	**Wytyczne do gminnych aktów planistycznych**
- ochrona form geomorfologicznych krajobrazu, w tym stanowisk głazów narzutowych, - zakaz zabudowy i wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających strome brzegi jezior, - monitoring w zakresie ciągłości strefy buforowej jezior obejmującej szuwar i zarośla oraz nielegalnego przekształcania strefy brzegowej, grodzenia, zabudowy, usuwania roślinności szuwarowej, krzewiastej i drzewiastej oraz nielegalnie wznoszonych pomostów, - likwidacja nielegalnych elementów przekształcenia brzegów jezior, szczególnie pomostów, dojść wędkarskich, ogrodzeń, - kształtowanie i zachowanie strefy ekotonowej w pasie o szerokości do 30 m wokół jezior; wykluczenie stosowania rębni zupełnych oraz gniazdowych i zastąpienie ich pozostałymi rębniami złożonymi z długim okresem odnowienia, z preferowanymi rębniami stopniowymi i przerębowymi w pasie buforowym, z wyjątkiem sytuacji zagrożenia trwałości lasu oraz bezpieczeństwa, - zachowanie stref buforowych wokół bagien, torfowisk, zbiorników wodnych i cieków, - pozostawienie do naturalnego rozwoju drzewostanu w pasie o szerokości 25 m od brzegu jezior i torfowisk, z dopuszczeniem stosowania rębni złożonych z długim okresem odnowienia (preferowane stopniowe lub przerębowe), - ograniczenie zabudowy terenów otwartych, wzdłuż brzegu jezior, - monitoring w zakresie przestrzegania zasad udostępniania jeziora do wędkowania, - niezarybianie jezior gatunkami obcego pochodzenia.	- w budynkach historycznych ceglanych lub tynkowanych posiadających dekoracje fasadowe stosowanie ociepleń wewnętrznych lub odtworzenie elewacji po ociepleniu zewnętrznym, - wprowadzenie ładu w zagospodarowaniu przestrzennym w strefie 100 m od brzegu jezior, - wyłączenie z zabudowy szczytów wzniesień pełniących funkcje punktów widokowych na jeziora, - zwiększanie świadomości społeczeństwa i decydentów w zakresie odpowiedniego kształtowania ładu przestrzennego.	- przestrzeganie ograniczeń w zakresie używania łodzi z napędem spalinowym wskazanych w aktualnych aktach prawnych dotyczących Drawskiego Parku Krajobrazowego, - ochrona stref brzegowych jezior przed zanieczyszczaniem odpadami poprzez egzekwowanie utrzymania czystości w obrębie stanowisk wędkarskich, - regularne usuwanie odpadów stałych, - monitoring czystości wód jezior Drawsko i Żerdno.	- ograniczenie zabudowy terenów otwartych oraz wyznaczenie maksymalnego zasięgu rozwoju jednostek osadniczych, - obowiązuje utrzymanie / odtworzenie istniejącej kompozycji architektonicznej obiektów, w tym gabarytów wysokościowych, form dachu, kompozycji elewacji, wystroju architektonicznego, formy stolarki; zakazuje się zmiany ilości, wielkości i kształtów otworów okiennych i drzwiowych, utrzymuje się lub odtwarza detal architektoniczny; - opuszcza się docieplenie elewacji budynku pod warunkiem powtórzenia detalu wystroju zachowanego i odtworzenia wg dokumentacji archiwalnej.
Rekomendacje i wnioski dotyczące kształtowania krajobrazu priorytetowego - Krajobraz wiejski na wschodnim brzegu jezior Drawsko, Sikory - Lipowa Góra			
Dziedzictwo przyrodnicze	**Dziedzictwo kulturowe i fizjonomia krajobrazu**	**Walory akustyczne, zapachowe i sanitarne**	**Wytyczne do gminnych aktów planistycznych**
− zadarnianie bądź zakrzewianie	- zaleca się ograniczenie możliwości	− usuwanie nielegalnie	− przeciwdziałanie rozlewaniu się

obszarów szczególnie narażonych na erozję, − uwzględnianie zabiegów przeciwerozyjnych (min. poprzecznostokowego układu pól, zmniejszania powierzchni/szerokości pól, stosowanie płodozmianów przeciwerozyjnych z udziałem roślin strukturotwórczych, międzyplonów i roślin ozimych), − nieprzekształcanie trwałych użytków zielonych w grunty orne, − zachowanie lub przywracanie zadrzewień śródpolnych, zakrzewień i miedz oraz alei drzew i krzewów wzdłuż dróg, − ochrona warunków wodnych poprzez zachowanie lub odtwarzanie śródpolnych oczek wodnych i mokradeł, − zachowanie i odtwarzanie stref buforowych w formie naturalnych pasów roślinności wokół śródpolnych oczek wodnych i mokradeł, − wdrażanie Kodeksu Dobrej Praktyki Rolniczej oraz propagowanie wśród rolników programów rolnośrodowiskowo-klimatycznych, ograniczanie do niezbędnego minimum ilości stosowanych nawozów mineralnych i środków ochrony roślin, − maksymalne ograniczenie zmian przeznaczania gruntów rolnych na cele nierolnicze, − ochrona ciągłości powiązań ekologicznych Jezior Drawsko, Żerdno i Komorze z sąsiednimi ekosystemami poprzez pozostawienie wokół jezior niezabudowanych terenów otwartych oraz zachowanie drożności płatowego korytarza ekologicznego, w szczególności w obszarze chronionym Natura 2000 „Jeziora Czaplineckie”, − ograniczenie zabudowy nad brzegiem jeziora Żerdno do terenów zwartej zabudowy wsi Nowe Drawsko, − rekomenduje się niewprowadzanie zabudowy w odległości mniejszej niż 100 m od brzegu Jeziora Drawsko i Jeziora Żerdno, za wyjątkiem obszarów, dla których w dniu wejścia w życie audytu krajobrazowego miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego oraz studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego dopuszczały mniejszą odległość.	wznoszenia nowej zabudowy mieszkaniowej do obszarów przeznaczonych pod tą funkcję w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego i studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, − nowe budynki mieszkalne zaleca się w formie rekomendowanej w części IV a, − dopuszcza się zabudowę rozproszoną w miejscach, w których wcześniej istniały budynki, − w budynkach o wartościach historycznych rekomenduje się ochronę historycznych gabarytów, kształtów dachów, elewacji i układu okien budynków przed przekształceniami, − w budynkach historycznych sprzed 1945 r. ceglanych lub tynkowanych posiadających dekoracje fasadowe zaleca się stosowanie ociepleń wewnętrznych lub odtworzenie elewacji po ociepleniu zewnętrznym, − przeciwdziałanie rozlewaniu się jednostek osadniczych poprzez ograniczenie zabudowy terenów otwartych oraz wyznaczenie maksymalnego zasięgu rozwoju jednostek osadniczych, − ochrona ekspozycji jeziora Sikory z drogi wojewódzkiej 171 w miejscowości Sikory, − ochrona ekspozycji wsi Sikory ze wzgórz położonych na wschód od wsi, − Wyłączenie z zabudowy wzniesień eksponowanych w krajobrazie, − ograniczenie lokalizacji masztów telefonii komórkowej; współpraca z innymi podmiotami w zakresie ich lokalizowania i maskowania; zmiany prawa w tym zakresie, − ochrona układu przestrzennego, rewaloryzacja i uczytelnienie w krajobrazie cmentarza ewangelickiego w Sikorach i występującego tam drzewostanu, nielokalizowanie nowych budynków w pasie 50 m wokół cmentarza; zachowanie ciągłości tradycyjnego sposobu użytkowania terenów otaczających, − ochrona układu przestrzennego cmentarza ewangelickiego w Kuszewie oraz pozostałości mogił.	składowanych odpadów stałych oraz likwidacja „dzikich” składowisk odpadów wraz z prowadzeniem monitoringu miejsc ich powstawania.	jednostek osadniczych poprzez ograniczenie zabudowy terenów otwartych oraz wyznaczenie maksymalnego zasięgu rozwoju jednostek osadniczych, − maksymalne ograniczenie zmian przeznaczania gruntów rolnych na cele nierolnicze, − zachowanie lub przywracanie zadrzewień śródpolnych, zakrzewień i miedz oraz alei drzew i krzewów wzdłuż dróg, − ochrona warunków wodnych poprzez zachowanie lub odtwarzanie śródpolnych oczek wodnych i mokradeł, − zachowanie i odtwarzanie stref buforowych w formie naturalnych pasów roślinności wokół śródpolnych oczek wodnych i mokradeł, − przeciwdziałanie rozprzestrzenianiu się zabudowy w szczególności wzdłuż brzegów jezior, − ochrona ciągłości powiązań ekologicznych Jezior Drawsko, Żerdno i Komorze z sąsiednimi ekosystemami poprzez pozostawienie wokół jezior niezabudowanych terenów otwartych oraz zachowanie drożności płatowego korytarza ekologicznego, w szczególności w obszarze chronionym Natura 2000 „Jeziora Czaplineckie”, − ograniczenie zabudowy nad brzegiem jeziora Żerdno do terenów zwartej zabudowy wsi Nowe Drawsko, − rekomenduje się niewprowadzanie zabudowy w odległości mniejszej niż 100 m od brzegu Jeziora Drawsko i Jeziora Żerdno, za wyjątkiem obszarów, dla których w dniu wejścia w życie audytu krajobrazowego miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego oraz studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego dopuszczały mniejszą odległość, − wyłączenie z zabudowy wzniesień eksponowanych w krajobrazie, − ochrona ekspozycji wsi Sikory ze wzgórz położonych na wschód od wsi, − Ochrona układu ruralistycznego wsi Sikory, − ochrona układu przestrzennego cmentarza ewangelickiego w Sikorach i występującego tam drzewostanu, zakaz lokalizacji budynków w pasie 50 m wokół cmentarza; zachowanie ciągłości tradycyjnego sposobu użytkowania terenów otaczających, − w budynkach o wartościach historycznych rekomenduje się ochronę historycznych gabarytów, kształtów dachów, elewacji i układu okien budynków przed przekształceniami, − w budynkach historycznych sprzed 1945 r. ceglanych lub

			tynkowanych posiadających dekoracje fasadowe zaleca się stosowanie ociepleń wewnętrznych lub odtworzenie elewacji po ociepleniu zewnętrznym, − zaleca się ograniczenie możliwości wznoszenia nowej zabudowy mieszkaniowej do obszarów przeznaczonych pod tą funkcję w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego i studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, − dopuszcza się zabudowę rozproszoną w miejscach, w których wcześniej istniały budynki, z wyłączeniem szczytów wzniesień, − Ochrona walorów ekspozycji krajobrazu, poprzez zakaz zabudowy terenów oraz przeciwdziałanie zarastaniu roślinnością wysoką.
Rekomendacje i wnioski dotyczące kształtowania krajobrazu priorytetowego - Siemczyno			
Dziedzictwo przyrodnicze	**Dziedzictwo kulturowe i fizjonomia krajobrazu**	**Walory akustyczne, zapachowe i sanitarne**	**Wytyczne do gminnych aktów planistycznych**
	− ochrona układu ruralistycznego wsi w tym utrzymania układu ulic i placów wiejskich oraz wyznaczenie zasad kompozycji zabudowy i zagospodarowania terenu, w tym: linii zabudowy, wielkości działek, usytuowanie wjazdów na działki, intensywności zabudowy, rodzajów ogrodzeń, − w budynkach o wartościach historycznych sprzed 1945 r. rekomenduje się ochronę historycznych gabarytów, kształtów dachów, elewacji i układu okien budynków przed przekształceniami, − w budynkach historycznych sprzed 1945 r. stosowanie ociepleń wewnętrznych lub odtworzenie elewacji po ociepleniu zewnętrznym. Rekomenduje się aby instytucje udzielające dofinasowania na termomodernizację budynków uwzględniły wyższe koszty takich termomodernizacji., − likwidacja obiektów degradujących wyraz stylistyczny wsi, takich jak garaże blaszane, − eliminacja bądź ukrywanie elementów dysharmonijnych w przestrzeni publicznej, takich jak pojemniki na odpady, − ochrona i podnoszenie jakości estetycznej przestrzeni publicznych placów i nieczynnego cmentarza. Nie umieszczanie masztów nadajników i stacji bazowych GSM stanowiących dominanty przestrzenne zakłócające postrzeganie krajobrazu, − ograniczenie, zmniejszenie liczby lub usunięcie reklam (wolnostojących i umieszczanych na budynkach), z wyjątkiem tablic informacyjnych i szyldów, − ujednolicenie informacji o zabytkach w sposób estetyczny i nieingerujący w postrzeganie przestrzeni. − ochrona i rewaloryzacja parku przypałacowego oraz dwóch cmentarzy		− ochrona układu ruralistycznego wsi, w tym utrzymania układu ulic i placów wiejskich oraz wyznaczenie zasad kompozycji zabudowy i zagospodarowania terenu, w tym: linii zabudowy, wielkości działek, usytuowanie wjazdów na działki, intensywności zabudowy, rodzajów ogrodzeń, − w budynkach o wartościach historycznych sprzed 1945 r. rekomenduje się ochronę historycznych gabarytów, kształtów dachów, elewacji i układu okien budynków przed przekształceniami, − w budynkach historycznych sprzed 1945 r. stosowanie ociepleń wewnętrznych lub odtworzenie elewacji po ociepleniu zewnętrznym. Rekomenduje się aby instytucje udzielające dofinansowania na termomodernizację budynków uwzględniły wyższe koszty takich termomodernizacji, − likwidacja obiektów degradujących wyraz stylistyczny wsi, takich jak garaże blaszane, − eliminacja bądź ukrywanie elementów dysharmonijnych w przestrzeni publicznej, takich jak pojemniki na odpady, − ochrona i podnoszenie jakości estetycznej przestrzeni publicznych :placów i nieczynnego cmentarza.

	oraz uczytelnienie ich kompozycji przestrzennych.		
Rekomendacje i wnioski dotyczące kształtowania krajobrazu priorytetowego - Jezioro Kaleńskie			
Dziedzictwo przyrodnicze	**Dziedzictwo kulturowe i fizjonomia krajobrazu**	**Walory akustyczne, zapachowe i sanitarne**	**Wytyczne do gminnych aktów planistycznych**
− kształtowanie i zachowanie strefy ekotonowej w pasie o szerokości do 30 m wokół jezior. Wykluczenie stosowania rębni zupełnych oraz gniazdowych i zastąpienie ich pozostałymi rębniami złożonymi z długim okresem odnowienia, z preferowanymi rębniami stopniowymi i przerębowymi w pasie buforowym, z wyjątkiem sytuacji zagrożenia trwałości lasu oraz bezpieczeństwa − monitoring w zakresie nielegalnego przekształcania strefy brzegowej jeziora usuwania roślinności szuwarowej, krzewiastej i drzewiastej oraz grodzenia i występowania samowoli budowlanych, w tym nielegalnie wznoszonych pomostów, − likwidacja nielegalnych elementów przekształcenia brzegów jeziora, − rekomenduje się wyłączenie z zabudowy obszarów znajdujących się w odległości 100 m od brzegu jeziora, za wyjątkiem obszarów, dla których w dniu wejścia w życie audytu krajobrazowego miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego oraz studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego dopuszczały mniejszą odległość, − ochrona ciągłości powiązań ekologicznych Jeziora Kaleńsko z sąsiednimi ekosystemami w obszarze Natura 2000 Jeziora Czaplineckie, w tym w szczególności z jeziorami Łęka i Krzemno m.in. poprzez utrzymanie drożności ponadregionalnego płatowego korytarza ekologicznego.	− pozostawienie niezabudowanych terenów otwartych wokół jeziora.	− uprzątanie zaśmieceń wzdłuż brzegów jeziora, − egzekwowanie utrzymania czystości w obrębie stanowisk wędkarskich, − docelowe podłączenie istniejącej i planowanej zabudowy do systemu kanalizacji zbiorczej, − wdrożenie systematycznej kontroli szczelności zbiorników bezodpływowych i wywozu ścieków z terenów zabudowanych w zlewni jeziora, − wdrażanie Kodeksu Dobrej Praktyki Rolniczej oraz propagowanie wśród rolników programów rolno-środowiskowo-klimatycznych, ograniczanie do niezbędnego minimum ilości stosowanych nawozów mineralnych i środków ochrony roślin.	− rekomenduje się wyłączenie z zabudowy obszarów znajdujących się w odległości 100 m od brzegu jeziora, za wyjątkiem obszarów, dla których w dniu wejścia w życie audytu krajobrazowego miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego oraz studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego dopuszczały mniejszą odległość, − ochrona ciągłości powiązań ekologicznych Jeziora Kaleńsko z sąsiednimi ekosystemami w obszarze Natura 2000 Jeziora Czaplineckie, w tym w szczególności z jeziorami Łęka i Krzemno, − pozostawienie niezabudowanych terenów otwartych wokół jeziora, − docelowe podłączenie istniejącej i planowanej zabudowy do systemu kanalizacji zbiorczej, − wdrożenie systematycznej kontroli szczelności zbiorników bezodpływowych i wywozu ścieków z terenów zabudowanych w zlewni jeziora.

3.2 Stan środowiska

Środowisko, w tym jego zasoby i walory przyrodnicze poddawane są różnym szkodliwym oddziaływaniom. Źródła niekorzystnych oddziaływań mogą być zlokalizowane na terenie miasta, jak również mogą pochodzić z zewnątrz (migracja zanieczyszczeń w wodzie, w powietrzu). Formy antropogeniczne, które negatywnie oddziałują na obszar, powodują zakłócenia w funkcjonowaniu środowiska oraz obniżają wartości ekologiczne i estetyczne to budynki i urządzenia infrastruktury technicznej.

3.2.1 Stan powietrza atmosferycznego

Zgodnie z art. 89 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska* Główny Inspektor Ochrony Środowiska corocznie dokonuje oceny poziomów substancji w powietrzu w strefach województwa zachodniopomorskiego. Ocenę jakości powietrza wykonuje się według obowiązującego układu stref w województwie, zgodnie z załącznikiem do ustawy *Prawo ochrony środowiska*:

- aglomeracja szczecińska (PL3201) – miasto Szczecin,
- miasto Koszalin (PL3202) – miasto o liczbie ludności zbliżonej do 100 tys.,
- strefa zachodniopomorska (PL3203) – stanowiąca pozostały obszar województwa, niewchodzący w skład aglomeracji szczecińskiej i miasta Koszalin.

Gmina Czaplinek należy do strefy zachodniopomorskiej. Oceny poziomów substancji w powietrzu na obszarze stref województwa dokonano na podstawie funkcjonującego systemu oceny jakości powietrza, szczegółowo określonego w *Wykonawczym Programie Państwowego Monitoringu Środowiska za rok 2023. Monitoring jakości powietrza*. Na terenie gminy **w roku 2023 nie prowadzono pomiarów stężeń substancji** w powietrzu, **a oceny** dla tego obszaru, wchodzącego w skład strefy zachodniopomorskiej, **dokonano w oparciu o obliczenia modelowe rozprzestrzeniania zanieczyszczeń powietrza** oraz metody szacowania oparte o wyniki tych obliczeń.

Zgodnie z przepisami, istnieje obowiązek prowadzenia następujących ocen:

- ze względu na ochronę zdrowia ludzi: dwutlenek siarki (SO_2), dwutlenek azotu (NO^2), tlenek węgla (CO), benzen (C_6H_6), ozon (O_3), pył zawieszony PM10, pył zawieszony PM2,5 oraz zawartość ołowiu (Pb), arsenu (As), kadmu (Cd), niklu (Ni) i benzo(a)pirenu (BaP) w pyle zawieszonym PM10,
- ze względu na ochronę roślin: dwutlenek siarki (SO2), tlenki azotu (NOx), ozon (O3).

W przeprowadzonej za 2023 rok klasyfikacji stref dla zanieczyszczeń: dwutlenku siarki (SO2), dwutlenku azotu (NO2), tlenku węgla (CO), benzenu (C6H6), pyłu zawieszonego PM10, pyłu zawieszonego PM2,5, benzo(a)pirenu, ołowiu (Pb), arsenu (As), kadmu (Cd), niklu (Ni) oraz ozonu (O3 – poziom docelowy), nie odnotowano przekroczeń poziomów kryterialnych w strefie zachodniopomorskiej, w skład której wchodzi **gmina Czaplinek – klasa A ze względu na ochronę zdrowia ludzi** (tabela 1). W przypadku wystąpienia klasy A nie są wymagane działania naprawcze.

Tabela 6 Wynikowe klasy strefy zachodniopomorskiej dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej za 2023 r., dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia.[11]

[11] Roczna ocena jakości powietrza w województwie zachodniopomorskim. Raport 2023. GIOŚ Szczecin.

Strefa zachodnio - pomorska	Kod strefy	Symbol klasy wynikowej dla poszczególnych zanieczyszczeń w strefie												
		SO_2	NO_2	CO	C_6H_6	PM10	PM2,5	Pb	As	Cd	Ni	B(a)P	O_3(dc)	O_3(dt)
	PL 3203	**A**	**A**	**A**	**A**	**A**	**A**	**A**	**A**	**A**	**A**	**A**	**A**	**D2**

dc – poziom docelowy
dt – poziom celu długoterminowego

Nie odnotowano również przekroczenia poziomów kryterialnych określonych ze względu na ochronę roślin dla dwutlenku siarki (SO_2), tlenków azotu (NO_x) i ozonu (O_3) – poziom docelowy (tabela 2). Ocenie ze względu na ochronę roślin podlega tylko strefa zachodniopomorska.
W ocenie za rok 2023 **zdiagnozowano przekroczenie dodatkowego kryterium** ustanowionego **dla ozonu, w zakresie dotrzymanie poziomu celu długoterminowego**, zarówno pod kątem ochrony zdrowia, jak i pod kątem ochrony roślin. Z tego powodu strefa zachodniopomorska **otrzymała klasę D2**. W przypadku przekroczenia tego dodatkowego kryterium opracowanie programu ochrony powietrza nie jest wymagane, a podejmowane działania mają dotyczyć ograniczenia emisji ozonu w zakresie (tlenków azotu, węglowodorów i lotnych związków organicznych). Działania te powinny być ujęte w wojewódzkich programach ochrony środowiska.

Tabela 7 Wynikowe klasy strefy zachodniopomorskiej dla poszczególnych zanieczyszczeń uzyskane w ocenie rocznej za 2023 r. dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony roślin.[12]

Strefa zachodnio-pomorska	Kod strefy	Symbol klasy wynikowej dla poszczególnych zanieczyszczeń w strefie			
		SO_2	**NO_x**	**O_3(dc)**	**O_3(dt)**
	PL3203	**A**	**A**	**A**	**D2**

dc – poziom docelowy
dt – poziom celu długoterminowego

3.2.2 Hałas

Podstawowym wskaźnikiem klimatu akustycznego jest sumaryczny poziom hałasu, na który składają się oddziaływania:

- hałasu komunikacyjnego od dróg i linii kolejowych, który rozprzestrzenia się na odległe obszary ze względu na rozległość źródeł,
- hałasu przemysłowego obejmującego swym zasięgiem najbliższe otoczenie,
- hałasu komunalnego towarzyszącego obiektom sportu, rekreacji i rozrywki.

Na terenie gminy Czaplinek największe zagrożenie hałasem jest związane z hałasem komunikacyjnym wzdłuż głównych dróg i linii kolejowych.

[12] Roczna ocena jakości powietrza w województwie zachodniopomorskim. Raport 2023. GIOŚ Szczecin.

Na obszarze opracowania największe zagrożenie hałasem komunikacyjnym występuje wzdłuż drogi krajowej nr 20 i dróg wojewódzkich: nr 163, nr 171 i nr 177 oraz linii kolejowej nr 210 Runowo Pomorskie-Chojnice.
Głównymi czynnikami mającymi wpływ na poziom hałasu komunikacyjnego jest: natężenie ruchu, udział transportu ciężkiego w strumieniu wszystkich pojazdów, stan techniczny pojazdów, rodzaj nawierzchni dróg i organizacja ruchu drogowego.

Zgodnie z *Wykonawczym Programem Państwowego Monitoringu Środowiska na rok 2023 Monitoring hałasu*, w roku 2023 nie prowadzono pomiarów hałasu komunikacyjnego na terenie gminy Czaplinek.

Zgodnie z generalnym pomiarem ruchu w latach 2020/21 r. średni dobowy ruch roczny (SDRR) pojazdów silnikowych w punktach pomiarowych na terenie gminy Czaplinek:

- na drodze krajowej nr 20: Czaplinek ul. Pławieńska – Szczecinek: Rondo Osińskiego, wynosił 4788 poj. /dobę (w tym 686 to samochody ciężarowe a 1169 to lekkie samochody ciężarowe-dostawcze),
- na drodze wojewódzkiej nr 163: Czaplinek (DK 20) – Machliny: wynosił 4816 poj. /dobę (w tym 432 to samochody ciężarowe a 402 to lekkie samochody ciężarowe- dostawcze),
- na drodze wojewódzkiej nr 163: Połczyn-Zdrój (DW 172) – Czaplinek (DK 20): wynosił 3402 poj. /dobę (w tym 245 to samochody ciężarowe a 241 to lekkie samochody ciężarowe- dostawcze),
- na drodze wojewódzkiej nr 171: Barwice (DW 172) – Czaplinek (DW 163): wynosił 1142 poj. /dobę (w tym 44 to samochody ciężarowe a 117 to lekkie samochody ciężarowe- dostawcze),
- na drodze wojewódzkiej nr 177: Czaplinek (DK 20): – Mirosławiec (DK 10): wynosił 1995 poj. /dobę (w tym 156 to samochody ciężarowe a 209 to lekkie samochody ciężarowe- dostawcze).

Na terenach przeznaczonych na pobyt ludzi, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. *w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku* (Dz. U. z 2014 r., poz. 112,) obowiązują następujące dopuszczalne długotrwałe średnie poziomy dźwięku w dB, powodowane przez drogi lub linie kolejowe:

- L_{DWN}(*przedział czasu odniesienia równy wszystkim dobom w roku*) = 64 dB, L_N(*przedział czasu odniesienia równy wszystkim porom nocy*) = 59 dB dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, terenów zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży, terenów domów opieki społecznej, terenów szpitali w miastach;
- L_{DWN} (*przedział czasu odniesienia równy wszystkim dobom w roku*) = 68 dB, L_N(*przedział czasu odniesienia równy wszystkim porom nocy*) = 59 dB dla terenów zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i zamieszkania zbiorowego, terenów zabudowy zagrodowej, terenów rekreacyjno-wypoczynkowych oraz terenów mieszkaniowo – usługowych.

3.2.3 Promieniowanie elektromagnetyczne

W roku 2023 przeprowadzono pomiary natężenia pola elektromagnetycznego (PEM) na terenie województwa zachodniopomorskiego, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 15 grudnia 2020 r. *w sprawie zakresu i sposobu prowadzenia okresowych badań poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku* (Dz. U. 2020, poz. 2311). Zgodnie z wyżej wymienionym rozporządzeniem, zasadą funkcjonowania sieci monitoringu PEM w ramach państwowego monitoringu

środowiska jest wyznaczanie punktów pomiarowych w stałej sieci monitoringu oraz w sieci monitoringu badawczego. Na obszarze każdego województwa punkty pomiarowe stałej sieci monitoringu wyznacza się dla dwuletniego cyklu pomiarowego na obszarze miast. Natomiast punkty pomiarowe dla monitoringu badawczego wyznacza się dla czteroletniego cyklu pomiarowego na obszarze wszystkich gmin wiejskich.

Na terenie gminy źródła promieniowania niejonizującego stanowią: linie elektroenergetyczne wysokich napięć oraz bazowe stacje telefonii komórkowej. Obecnie na terenie gminy funkcjonuje 17 stacji bazowych telefonii komórkowej.

Zgodnie z *Wykonawczym programem Państwowego Monitoringu Środowiska na rok 2023 Monitoring pól elektromagnetycznych*, Centralne Laboratorium Badawcze GIOŚ Oddział w Szczecinie w roku 2023 wykonało pomiary pól elektromagnetycznych na terenie **miasta Czaplinek ul. Wałecka** w ramach stałej sieci monitoringu. Pomiary natężenia składowej elektrycznej pola elektromagnetycznego wykonane w roku 2023, wykazały że wartości dla częstotliwości objętych badaniami w ramach monitoringu PEM, **były poniżej dolnego progu oznaczalności sondy (0,5 V/m - próg oznaczalności sondy pomiarowej).** Dopuszczalne normy natężenia pola elektromagnetycznego (PEM) wynoszą od 28 V/m do 61 V/m i są określone w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 17 grudnia 2019 r. *w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku*.

3.2.4 Jakość wód podziemnych i powierzchniowych

Badania i ocen stanu chemicznego wód podziemnych wykonywane są w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska i prowadzone są w jednolitych częściach wód podziemnych JCWPd. Badania wykonywane są w ramach monitoringu diagnostycznego i operacyjnego. Wykonawcą badań i oceny stanu wód jest Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy (PIG-PIB). Monitoring diagnostyczny jest prowadzony raz na trzy lata a monitoring operacyjny prowadzony jest co roku z wyłączeniem roku w którym wykonywany był monitoring diagnostyczny i obejmuje o statusie wód zagrożonych nieosiągnięciem dobrego stanu chemicznego lub/i ilościowego wód.

Badania przeprowadzone w 2019 r. w ramach monitoringu diagnostycznego wód podziemnych w m. Czaplinek PIG-PIB 375 wykazały wody IV klasy, odpowiadające słabemu stanowi chemicznemu. Przyczyną obniżenia jakości wód w tym punkcie były stężenia azotanów, przekraczające wartości progowe i wskazujące na zanieczyszczenie wód azotanami (stężenie powyżej 50 mg NO3/l)[13].

Na jakość wód podziemnych na analizowanym terenie wpływ mają istniejące tu warunki hydrogeologicze oraz formy prowadzonej działalności. Stan poziomu wód gruntowych uzależniony jest przede wszystkim od ilości opadów, dlatego też jego wzrost odnotowuje się szczególnie w okresie wiosennym podczas roztopów pokrywy śniegowej, oraz wzmożonych opadów atmosferycznych. Skład chemiczny wód gruntowych jest efektem oddziaływania opadów atmosferycznych, litologii, czasu krążenia, sytuacji morfologicznej oraz użytkowania terenu. Coraz częściej wody gruntowe charakteryzuje wzrost zawartości substancji biogennych – związków azotu i fosforu, który spowodowany jest przede wszystkim procesami ługowania nawozów mineralnych do wód gruntowych oraz

[13] http://mjwp.gios.gov.pl/

zanieczyszczeniami ściekami bytowymi nieskanalizowanych wsi. Na pogorszenie jakości wód gruntowych wpływa również depozycja atmosferyczna.
Infiltracja wód opadowych do pokładów zasobów wód podziemnych i gruntowych, wpływająca na pogorszenie jakości tych wód może wynikać z różnorodności izolującej pokrywy w stropie warstw wodonośnych. Ukształtowane warstwy izolujące ujmowanych wód zapobiegają łatwemu przenikaniu do wód zanieczyszczeń z powierzchni, głównie przez infiltrację wód deszczowych wraz z którymi przedostają się do wód gruntowych środki ochrony roślin oraz zanieczyszczenia pochodzące z nieszczelnych zbiorników bezodpływowych (szamb).

Badania jakości wód powierzchniowych realizowano są w ramach monitoringu diagnostycznego, operacyjnego, operacyjnego chemicznego i monitoringu badawczego. Monitoring diagnostyczny obejmuje badania wskaźników biologicznych, fizykochemicznych i hydromorfologiczne oraz substancji szczególnie szkodliwych – specyficznych zanieczyszczeń syntetycznych i niesyntetycznych oraz substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego. Monitoring operacyjny realizowany jest w odniesieniu do wszystkich jednolitych części wód, w przypadku do których uznano ryzyko nieosiągnięcia celów środowiskowych. W ramach tego rodzaju monitoringu badane są elementy biologiczne i fizykochemiczne. Monitoring operacyjny chemiczny dotyczy badania substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego, w szczególności substancji priorytetowych, których źródła uwolnienia znajdują się na obszarze danej JCWP. Monitoring badawczy realizowany jest w określonych w rozporządzeniu sytuacjach. Wyniki monitoringu badawczego są wykorzystywane m.in. do określenia skutków przypadkowego zanieczyszczenia.

Zgodnie z §14 rozporządzenia Ministra Infrastruktury *w sprawie klasyfikacji stanu ekologicznego, potencjału ekologicznego i stanu chemicznego oraz sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych, a także środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych,* klasyfikacji elementów fizykochemicznych, biologicznych i hydromorfologicznych oraz klasyfikacji wskaźników stanu chemicznego jednolitych części wód powierzchniowych dokonuje się w terminie do dnia 30 czerwca roku, bezpośrednio następującego po roku wykonania badań. Klasyfikacja stanu ekologicznego, potencjału ekologicznego i stanu chemicznego jednolitych części wód powierzchniowych oraz oceny stanu jednolitych części wód powierzchniowych dokonywana jest nie rzadziej niż co 3 lata, na podstawie najbardziej aktualnych wyników badań z ostatnich 6 lat.

Podstawą do prowadzenia badań wód powierzchniowych w roku 2023 były: *Strategiczny Program Państwowego Monitoringu Środowiska na lata 2020-2025* oraz Pogram wykonawczy monitoringu wód powierzchniowych na rok 2023.

W roku 2023 w jednolitych częściach wód powierzchniowych (JCWP) rzecznych w gminie Czaplinek **zrealizowano program monitoringu operacyjnego oraz operacyjnego - chemicznego** dla następujących części wód rzecznych: **Drawa do jez. Krosino, Dobrzyca do Świerczyńca.** W JCWP zostały przekroczone środowiskowe normy jakości dla benzo(a)pirenu. W JCWP Drawa do jez. Krosino zostały przekroczone difenyloetery bromowane w biocie.

Tabela 8 Klasyfikacja jakości jednolitych części wód powierzchniowych rzecznych na terenie gminy Czaplinek w 2023 r.[14]

[14] *https://wody.gios.gov.pl/pjwp*

Nazwa JCWP	Klasa elementów biologicznych	Klasa elementów hydromorfologicznych	Klasa elementów fizykochemicznych
Drawa do jez. Krosino	**2**	**-**	**2**
Dobrzyca do Świerczyńca	**2**	**-**	**1**

W roku 2023 zgodnie z *Wykonawczym Programem Państwowego Monitoringu Środowiska* na terenie **gminy Czaplinek** badaniami monitoringowymi zostały objęte następujące JCWP jeziorne: **Kaleńskie, Krosino i Żerdno.** Badania **jeziora Drawsko** zostały przeprowadzone **w roku 2021**. Klasyfikacja wskaźników jakości wód jcwp jeziornych dokonana została zgodnie z rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 25 czerwca 2021 r. *w sprawie klasyfikacji stanu ekologicznego, potencjału ekologicznego i stanu chemicznego oraz sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych, a także środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych* (Dz.U. z 2021 r., poz. 1475).

W roku 2023 w w ramach monitoringu diagnostycznego, operacyjnego i operacyjnego chemicznego przeprowadzono badania **Jezioro Kaleńskie o kodzie LW10605** zaliczone do naturalnych części wód. W roku 2023 badania tego akwenu przeprowadzono w ramach monitoringu operacyjnego i operacyjnego chemicznego. Elementami biologicznymi klasyfikowanymi w JCWP były fitoplankton oraz makrobezkręgowce bentosowe. O wyniku klasyfikacji biologicznej zadecydowała wartość indeksu makrobezkręgowców bentosowych – III klasa. Wynik klasyfikacji badanych wskaźników fizykochemicznych spełnił standardy stanu dobrego. W ramach monitoringu operacyjnego chemicznego w roku 2023 przeprowadzono badania w wodzie z częstotliwością 12 razy w roku stężenia difenyloeterów bromowanych, rtęci, benzo(a)pirenu i benzo(g,h,i)perylenu jako priorytetowych substancji zanieczyszczających. Stwierdzono ponadnormatywną obecność benzo(a)pirenu dla stężenia średniorocznego.

W roku 2023 w ramach monitoringu diagnostycznego, operacyjnego i operacyjnego chemicznego przeprowadzono badania **Jezioro Krosino o kodzie LW10694** zaliczone do naturalnych części wód. Elementami biologicznymi klasyfikowanymi w tej JCWP w roku 2023 były fitoplankton, fitobentos, makrofity i makrobezkręgowce bentosowe. Wynik klasyfikacji elementów biologicznych to III klasa, o czym zadecydowała wartość indeksu fitoplanktonu i makrofitów. W roku 2023 jezioro zostało również objęte badaniami w zakresie przekształceń hydromorfologicznych a wynik obserwacji wskazał na spełnienie kryteriów dla I klasy. Wynik klasyfikacji badanych wskaźników fizykochemicznych nie spełnił standardów stanu dobrego. O wyniku klasyfikacji zdecydowała zbyt mała przezroczystość wody.

W roku 2021 w ramach monitoringu diagnostycznego, operacyjnego i operacyjnego chemicznego przeprowadzono badania **Jezioro Drawsko o kodzie LW10684** zaliczone do naturalnych części wód. Elementami biologicznymi klasyfikowanymi w tej JCWP w roku 2021 były fitoplankton, fitobentos, makrofity i makrobezkręgowce bentosowe. Wynik klasyfikacji elementów biologicznych to III klasa, o czym zadecydowała wartość indeksu fitoplanktonu i makrofitów. W roku 2021 jezioro zostało również objęte badaniami w zakresie przekształceń hydromorfologicznych a wynik obserwacji wskazał

na spełnienie kryteriów dla I klasy. Wynik klasyfikacji badanych wskaźników fizykochemicznych nie spełnił standardów stanu dobrego. O wyniku klasyfikacji zdecydowała zbyt mała przezroczystość wody.

W roku 2023 w ramach monitoringu diagnostycznego, operacyjnego i operacyjnego chemicznego przeprowadzono badania **Jezioro Żerdno o kodzie LW10682** zaliczone do naturalnych części wód. Elementami biologicznymi klasyfikowanymi w tej JCWP w roku 2023 były fitoplankton, fitobentos, makrofity i makrobezkręgowce bentosowe. Wynik klasyfikacji elementów biologicznych to II klasa, o czym zadecydowała wartość indeksu makrofitów i makrobezkręgowców bentosowych. W roku 2023 jezioro zostało również objęte badaniami w zakresie przekształceń hydromorfologicznych, a wynik obserwacji wskazał na nie spełnienie kryteriów dla I klasy. Wynik klasyfikacji badanych wskaźników fizykochemicznych spełnił standardy stanu dobrego. Dla substancji priorytetowych badanych w wodzie 12 razy w roku stwierdzono przekroczenie środowiskowych norm jakości przez benzo(a)piren dla stężenia średniorocznego.

Tabela 9 Stan wód JCWP na terenie gminy Czaplinek[15]

Kod JCWP	Nazwa JCWP	Klasa elementów biologicznych	Klasa elementów hydromorfologicznych	Klasa elementów fizykochemicznych
Drawsko	**LW10684**	**III klasa**	**nie spełnia kryteriów I klasy**	**stan poniżej dobrego**
Kaleńskie	**LW10605**	**III klasa**		**stan dobry**
Krosino	**LW10694**	**II klasa**		**stan poniżej dobrego**
Żerdno	**LW10682**	**II klasa**	**nie spełnia kryteriów I klasy**	**stan dobry**

Do czynników wpływających na jakość wód powierzchniowych należą uwarunkowania naturalne, takie jak warunki klimatyczne i hydrologiczne, czy zdolność samooczyszczania oraz zanieczyszczenia antropogeniczne.

Znaczną część zanieczyszczeń trafiających do wód powierzchniowych stanowią zanieczyszczenia obszarowe. Źródłem tych zanieczyszczeń są przede wszystkim:

- rolnictwo, co wynika głównie z faktu stosowania nawozów sztucznych i naturalnych, a także środków ochrony roślin (obecnie w ilościach malejących) w zlewniach rzek i jezior,
- hodowla zwierząt poprzez niewłaściwe składowanie obornika i gnojowicy oraz ich niewłaściwe, zbyt duże lub zbyt częste stosowanie na polach,
- niedostateczna infrastruktura odprowadzająca ścieki bytowo – gospodarcze, zwłaszcza w miejscowościach korzystających z wodociągów oraz na obszarach rekreacji, zarówno zbiorowej jak i indywidualnej, usytuowanych w sąsiedztwie jezior.

Do zanieczyszczeń punktowych, stwarzających bardzo poważne zagrożenie dla czystości wód powierzchniowych należą przede wszystkim:

- bezpośrednie zrzuty surowych ścieków bytowo – gospodarczych do cieków wodnych i jezior (na nieskanalizowanych obszarach);

[15] https://wody.gios.gov.pl/pjwp/publication/LAKES/87

– zrzuty niedostatecznie oczyszczonych ścieków (nieodpowiadających warunkom pozwolenia wodnoprawnego).

Do najważniejszych zadań w zakresie ochrony wód należy:

– prowadzenie odpowiedniej gospodarki wodno-ściekowej (kanalizacja wsi, budowa oczyszczalni ścieków, prowadzenie monitoringu),
– doskonalenie gospodarki odpadami (likwidacja dzikich wysypisk, modernizacja i monitorowanie legalnych),
– zmniejszenie emisji (zmiana technologii, paliwa, stosowanie urządzeń odpylających),
– budowa sieci kanalizacji sanitarnej co poprawi funkcjonowanie obiektów mieszkalnych i turystycznych położonych nad jeziorami,
– prowadzenie niezbędnych działań proekologicznych dla poprawy bilansu wodnego,
– chronić naturalne zbiorniki retencyjne (jeziora, oczka wodne, bagna, torfowiska),
– wyeliminować odwodnienia torfowisk i źródlisk, przeprowadzić renaturalizację dolin rzek i odwodnionych torfowisk,
– chronić lasy w sposób ukierunkowany,
– zachować struktury krajobrazu w postaci charakterystycznych form rzeźby polodowcowej.

3.2.5 Przekształcenia rzeźby terenu

Rzeźba terenu stanowi jeden z kluczowych elementów środowiska przyrodniczego, jednocześnie bardzo podatny na degradację, a jej obecny kształt jest wynikiem zarówno procesów naturalnych, jak i działalności człowieka. Naturalne procesy geomorfologiczne, takie jak erozja, akumulacja czy denudacja, kształtowały powierzchnię terenu, tworząc różnorodne formy krajobrazu. W ostatnich stuleciach na rzeźbę terenu coraz większy wpływ miała działalność antropogeniczna, związana głównie z rozwojem infrastruktury oraz zmianą użytkowania ziemi.

Najistotniejsze przekształcenia rzeźby na terenie gminy Czaplinek są związane z realizacją ciągów komunikacyjnych drogowych: drogi krajowej nr 20 (Stargard - Gdynia), drogi wojewódzkiej nr 163 (Kołobrzeg - Wałcz), nr 171 (Bobolice - Czaplinek) i nr 177 (Czaplinek - droga krajowa nr 10) oraz linii kolejowej nr 210 (Chojnice - Runowo Pomorskie).

Na zachód od Broczyna znajdują się tereny dawnego lotniska wojskowego przekształcone w wyniku realizacji infrastruktury. Na terenie lotniska znajduje się pas startowy pokryty nawierzchnią asfaltową, miejsca dla postoju samolotów oraz stanowiska postojowe dla samolotów tzw. stojanki, osłonięte z trzech stron wałami ziemnymi.

Na analizowany obszarze występują zagrożenia pokrywy glebowej procesami erozji wodnej i wiatrowej. Erozja wywołana wiatrem nastąpi na równinnych terenach rolniczych i występuje głównie w okresie, gdy powierzchnia pól nie jest porośnięta roślinnością.

Erozja wodna ma potencjalnie większy udział w degradacji gleb na obszarze opracowania. Do obszarów o potencjalnie silnej erozji wodnej należy zaliczyć stoki rynien jeziornych, dolin rzecznych i zagłębień wytopiskowych. Dla ograniczenia erozji gleb wskazane jest zachowanie przydrożnych szpalerów drzew, miedz, niewielkich zadrzewień i terenów leśnych, występujących w obrębie rolniczej przestrzeni. Również utrzymanie korzystnych warunków gruntowo-wodnych oraz zachowanie oczek wodnych w obrębie bezodpływowych obniżeń, pozwoli na skuteczne zapobieganie procesom erozyjnym i uchroni krajobraz od nieodwracalnych zmian.

3.2.6 Odpady

Gospodarka odpadami na terenie Gminy odbywa się zgodnie z Planem Gospodarki Odpadami dla Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2016 – 2022 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2023-28, system gospodarowania odpadami jest oparty o regionalne instalacje przetwarzania odpadów komunalnych. Odpady wytwarzane na terenie gminy są przekazywane do Międzygminnego Przedsiębiorstwa Gospodarki Odpadami sp. z o.o. w Wardyniu Górnym i do Regionalnej Instalacji Przetwarzania Odpadów w Mirosławcu Na terenie gminy znajduje się Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów (PSZOK) przy ul. Leśników 3 w Czaplinku.

Zgodnie z ustawą z dnia 13 września 1996 r. *o utrzymaniu czystości i porządku w gminach* (Dz. U. z 2025 r. poz.733) gminy mają obowiązek sporządzenia regulaminu utrzymania czystości i porządku, który jest aktem prawa miejscowego. Dokumentem prawnym regulującym gospodarkę odpadami w gminie, jest uchwała Nr XXII/190/20 Rady Miejskiej w Czaplinku z dnia 02 lipca 2020 r. w sprawie regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie miasta i gminy Czaplinek (Dz. Urz. Woj. Zach. z 2020 r. poz. 3708 ze zm.).

Koordynacją zadań związanych z gospodarką odpadami zajmuje się Urząd Miejski w Czaplinku. Prowadzi on ewidencję podmiotów realizujących zadania z zakresu usuwania, odzysku i unieszkodliwiania odpadów, wydaje pozwolenia podmiotom ubiegającym się oprawo wywozu odpadów, prowadzi ewidencję ilości odpadów powstających na tym terenie.

3.3 Zasoby przyrodnicze i ich ochrona prawna

3.3.1 Obiekty i obszary objęte ochroną zasobów przyrodniczych

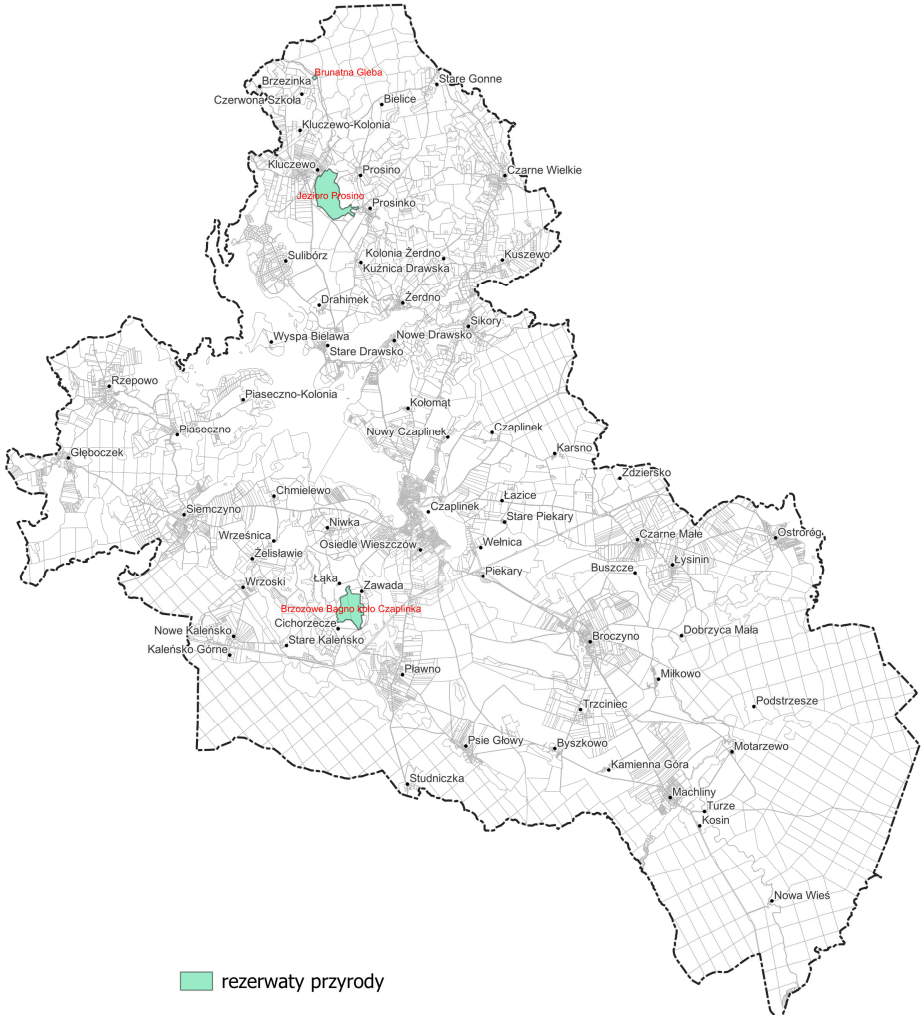
3.3.1.1 Rezerwat przyrody

Rezerwat przyrody „Brunatna Gleba” położony jest na części działki ewid. nr 431/2 w obrębie Brzezinka o powierzchni 1,1 ha. Na tym terenie obowiązuje rozporządzenie Nr 24/2002 Wojewody Zachodniopomorskiego z dnia 30 sierpnia 2002 r. w sprawie określenia zakazów obowiązujących na terenie rezerwatów przyrody położonych na obszarze województwa zachodniopomorskiego (Dz. Urz. Woj. Zach. z 2002 r. Nr 62, poz. 1373 ze zm.) oraz zarządzenie Nr 20/2012 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 7 września 2012 r. w sprawie rezerwatu przyrody "Brunatna Gleba" (Dz. Urz. Woj. Zach. z 2012 r. poz. 2459). Celem ochrony w rezerwacie jest zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych typowo wykształconej leśnej gleby brunatnej.

Rezerwat przyrody „Jezioro Prosino” położony jest na działce ewid. nr 126 obręb Prosino o powierzchni 86 ha. Rozporządzenie Nr 22/2008 Wojewody Zachodniopomorskiego z dnia 13 maja 2008 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody "Jezioro Prosino"(Dz. Urz. Woj. Zach. z 2008 r., Nr 53 poz. 1159). Celem ochrony jest zachowanie populacji chronionych i zagrożonych gatunków roślin nasiennych, w szczególności: narecznicy grzebieniastej, turzycy łuseczkowatej i bobrka trójlistkowego oraz zwierząt w tym ptaków wodno – błotnych, w szczególności: żurawia, bąka, kani rdzawej, rybitwy rzecznej, błotniaka stawowego, zimorodka i gąsiorka. Obszar rezerwatu jest objęty ochrona czynną.

Rezerwat przyrody „Brzozowe Bagno koło Czaplinka” położony jest na części działek nr ewid. nr 50/1 i 51/1 obręb Niwka o powierzchni 58,13 ha. Zarządzenie Nr 13/2010 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 31 marca 2010 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody "Brzozowe Bagno koło Czaplinka". Celem ochrony jest zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych cennych zbiorowisk roślinnych: torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe) 7110, torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z *Scheuchzerio-Caricetea*) 7140, bory i lasy bagienne (*Vaccino uliginosi-Betuletum pubescentis, Vaccinio uliginosi-Pinetum*, *Pino mugo-Sphagnetum*, *Sphagno girgensohnii-Piceetum* i brzozowo-sosnowe bagienne lasy borealne) 91D0 oraz żyzne buczyny (*Dentario glandulosae-Fagenion*, *Galio odorati-Fagenion*) 9130 wraz z charakterystycznymi gatunkami roślin oraz zabezpieczenie populacji rzadkich, chronionych i zagrożonych wyginięciem gatunków roślin, w szczególności: bagniczki pływającej *Cladopodiella fluitans*, rosiczki okrągłolistnej *Drosera rotundifolia*, bagnicy torfowej *Scheuchzeria palustris*, torfowca magellańskiego *Sphagnum magellanicum*, turzycy bagiennej *Carex limosa*, turzycy dzióbkowatej *Carex rostrata*, wełnianki wąskolistnej *Eriophorum angustifolium*, wełnianki pochwowatej *Eriophorum vaginatum*, modrzewnicy zwyczajnej *Andromeda polifolia*, przygiełki białej *Rhynchospora alba*. Obowiązuje zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie w Szczecinie z dnia 29 kwietnia 2016 r. zmieniające zarządzenie w sprawie uznania za rezerwat przyrody "Brzozowe Bagno koło Czaplinka"(Dz. Urz. Woj. Zach. z 2016 r. poz. 1795) i zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 4 grudnia 2019 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Brzozowe Bagno koło Czaplinka” (Dz. Urz. Woj. Zach. z 2019 r. poz. 6476).

Rysunek 8 Schemat położenia rezerwatów przyrody na terenie gminy Czaplinek

3.3.1.2 Drawski Park Krajobrazowy

Jego celem jest ochrona najcenniejszego pod względem przyrodniczym, kulturowym, historycznymi krajobrazowym fragmentu Pojezierza Drawskiego. Powierzchnia Parku przekracza 41 tys. ha, zaś otulina zajmuje ponad 22 tys. ha. W samym Parku aż 10% powierzchni to jeziora. Położony jest on na obszarze sześciu gmin należących do Stowarzyszenia Gmin i Powiatów Pojezierza Drawskiego, pomiędzy miejscowościami: Połczyn Zdrój, Łubowo, Czaplinek i Czaplinek. Najbardziej istotnym elementem wpływającym na krajobraz Parku jest ukształtowanie terenu, będące wynikiem działalności lodowca, głównie zlodowacenia bałtyckiego. W północnej części DPK występują wały moreny czołowej, często poprzecinane licznymi jarami, zaś południowa część odznacza się łagodniejszą konfiguracją i obfituje w jeziora. Na walory przyrodnicze DPK składają się ponadto: występowanie wielu jezior, licznych rzek, małych potoków, źródlisk, mokradeł, torfowisk i lasów, bogactwo ekosystemów w niewielkim stopniu przekształconych przez człowieka oraz występowanie wielu rzadko spotkanych gatunków roślin i zwierząt.

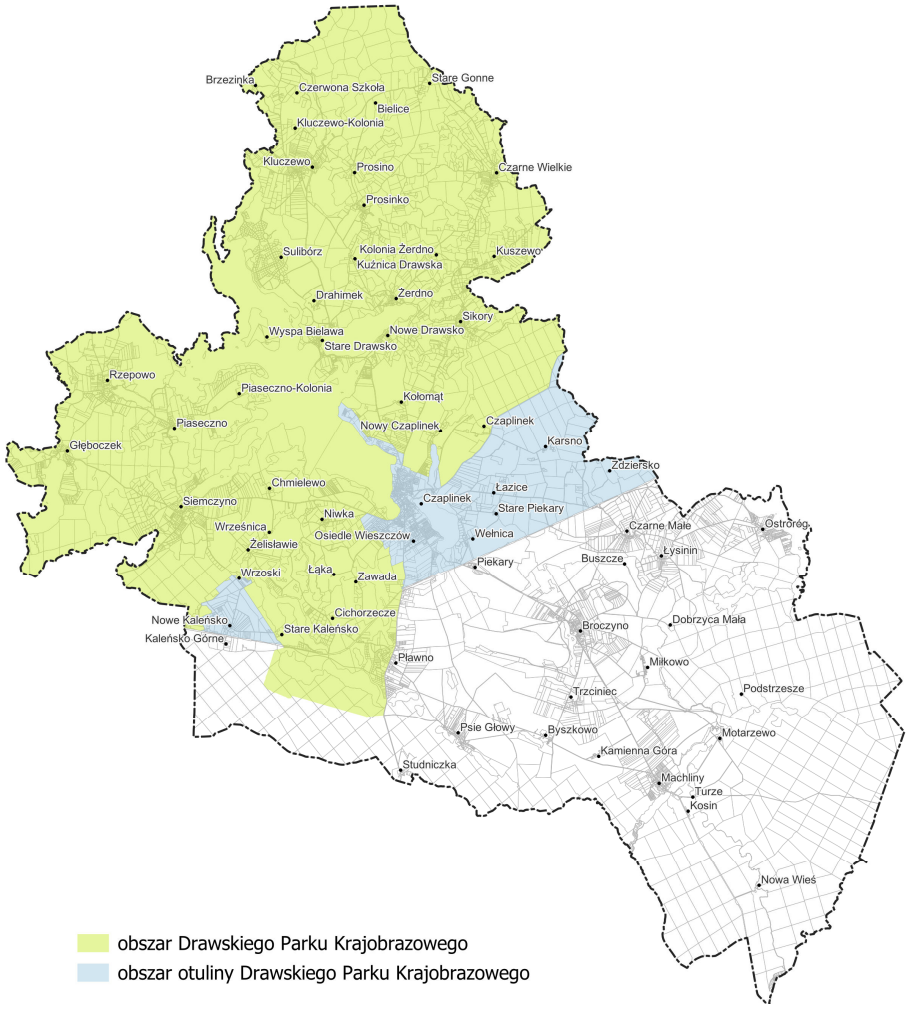
Obszar DPK położony jest w przeważającej części w zlewni rzeki Drawy. Niewielki obszar zlewni jeziora Komorze poprzez Piławkę posiada odpływ do rzeki Gwdy, będącej dopływem Noteci. Północna i północno-wschodnia część Parku leży w zlewni rzeki Dębnicy, odprowadzającej wody poprzez Parsętę, do Morza Bałtyckiego. Górne biegi rzek, mających swe źródła w rejonie wzniesień morenowych, mają często charakter górskich potoków. Wielką atrakcją Parku są jeziora. W granicach

DPK zlokalizowanych jest ich 47, zaś w otulinie 30. Największym spośród nich i drugim co do głębokości w Polsce, jest jezioro Drawsko (powierzchnia 1871 ha, maksymalna głębokość 79,7 m.). Do większych jezior Parku należą także: Siecino, Komorze, Wilczkowo, Żerdno i Krosino. Najbardziej cennymi pod względem przyrodniczym są jeziora lobeliowe, charakteryzujące się występowaniem reliktowej roślinności i bardzo czystymi wodami. Należą do nich: Czarnówek, Kąpka i Leśniówek.
Park odznacza się także bogactwem szaty roślinnej i świata zwierzęcego. W jego florze spotyka się gatunki charakterystyczne dla roślinności atlantyckiej, arktycznej, borealnej, górskiej i południowej. Stwierdzono występowanie ponad 40 gatunków objętych ochroną prawną, m. in.: wawrzynka wilczełyko, rosiczki okrągłolistnej, pośredniej i długolistnej, storczyka plamistego, krwistego, szerokolistnego i Traunsteinera, paprotki zwyczajnej, wiciokrzewu pomorskiego, lilii złotogłów i kopytnika pospolitego. Duże zróżnicowanie biotopów Parku stwarza dogodne warunki dla wielu gatunków zwierząt. W jeziorach i rzekach występuje przeszło 30 gatunków ryb. Obszary wodne i przywodne sprzyjają bytowaniu i gnieżdżeniu się wielu gatunków ptaków, szczególnie wodno-błotnych. Spotyka się tu często: łabędzie, perkozy, kaczki, żurawie, czaple i kormorany. Rozległe kompleksy leśne są ostoją dla ptaków drapieżnych, m. in. bielika, kani rudej i orlika krzykliwego. Spośród ssaków, na terenie DPK licznie występuje bóbr. Na terenie DPK znajduje się około 300 pomników przyrody. Są to najczęściej, odznaczające się sędziwym wiekiem i pięknym pokrojem: dęby, buki, lipy, klony i graby.

Na terenie parku obowiązują przepisy zawarte w uchwale Nr XXXVII/499/14 Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 24 czerwca 2014 r. w sprawie Drawskiego Parku Krajobrazowego (Dz. Urz. Woj. Zach. z 2014 r. poz. 2919 ze zm.) oraz przepisy zawarte w uchwale Nr XLV/543/23 Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 14 września 2023 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochrony dla Drawskiego Parku Krajobrazowego (Dz. Urz. Woj. Zach. z 2023 r. poz. 5051).

Rysunek 9 Obszar Drawskiego Parku Krajobrazowego i jego otuliny na tle gminy Czaplinek[16]

[16] opracowanie własne na podstawie https://www.gov.pl/web/gdos/dostep-do-danych-geoprzestrzennych

3.3.1.3 Obszar chronionego krajobrazu „Pojezierze Drawskie”

Na tym obszarze obowiązuje uchwała Nr XXXII/375/09 Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 15 września 2009 r. w sprawie obszarów chronionego krajobrazu (t.j. Dz. Urz. Woj. Zach. z 2021 r. poz. 2091).

Został utworzony w celu ochrony krajobrazu i naturalnych walorów środowiska przyrodniczego Pojezierza Drawskiego.

Do głównych walorów tego obszaru należą:

- urozmaicona rzeźba terenu ze zwartymi kompleksami leśnymi,
- malowniczy krajobraz z lasami z żyzną buczyną pomorską,
- duża ilość jezior i cieków wodnych, położonych w zagłębieniach i dolinach,
- jeziora bezwapniowe z roślinnością lobeliową,
- mszary i bory bagienne na torfowiskach,
- siedliska przyrodnicze podlegające ochronie,
- miejsca lęgowe i siedliska rzadkich i ginących zwierząt, w tym ptaków: bąka, bielika, błotniaka stawowego i łąkowego, gągoła, kwiczoła, remiza, tracza nurogęsi, oraz miejsca zlotów i przelotów żurawi, gęsi i kaczek.

Celem ochrony jest naturalny i kulturowy krajobraz Pojezierza Drawskiego oraz fragment Pojezierza Szczecińskiego. Mozaika jezior, łąk, pól i lasów. Teren jest mocno zróżnicowany pod względem geologiczno – geomorfologicznym. Występuje tu naturalny krajobraz polodowcowy z jeziorami, oczkami wodnymi i ekosystemami torfowisk mszarnych oraz lądowiejącymi zbiornikami wodnymi. Teren o dużych deniwelacjach. Występują tutaj liczne osobliwości florystyczne, w tym: rosiczka okrągłolistna, widłak jałowcowaty, wrzosiec bagienny, grążel żółty, marzanka wonna, grzybienie białe, kruszyna pospolita oraz unikalne w pełni wykształcone zbiorowiska roślinne o charakterystycznym składzie gatunkowym, m. in.: *Vaccinio uliginosi – Betuletum, Nupharo-Nymphaeetum albae, Luzulo luzuloidis- Fagetum, Luzulo pilosaeFagetum, Galio odorati-Fagetum, Eriophoro angustifolii-Sphagnetum recurvi.*

Rysunek 10 Obszar chronionego krajobrazu "Pojezierze Drawskie" na tle gminy Czaplinek[17]

3.3.1.4 Obszar specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 „Ostoja Drawska" PLB 320019

Obszar Natura 2000 Ostoja Drawska PLB320019 jest jedną z największych w kraju ostoi ptaków (153 906,1 ha), obejmującą swym zasięgiem najcenniejsze pod względem przyrodniczym i

17 opracowanie własne na podstawie https://www.gov.pl/web/gdos/dostep-do-danych-geoprzestrzennych

krajobrazowym fragmenty Pojezierza Drawskiego. Obszar ten, ukształtowany geologicznie przez lądolód skandynawski, charakteryzuje znaczne zróżnicowanie krajobrazowe. Występują tu liczne formy polodowcowe, jak wały moreny czołowej, ozy, jary oraz liczne doliny rzek i jeziora, głównie o charakterze jezior rynnowych i wytopiskowych. Można tu także spotkać także liczne wąwozy, parowy, bezodpływowe zbiorniki wodne, bagna i torfowiska. Na terenie chronionym występuje ponad 50 jezior różnej wielkości (ok. 6 % pow. terenu), które charakteryzują się urozmaiconą linią brzegową, często wysokimi brzegami porośniętymi lasami bukowymi i łęgami. Jeziora o niskich brzegach mają dobrze rozwinięte zbiorowiska roślinności wodnej. Największym i najgłębszym jeziorem jest Jezioro Drawsko o powierzchni 1872 ha i maksymalnej głębokości 79,7 m. Ważną rolę, łączącą poszczególne fragmenty obszaru, odgrywają rzeki ostoi. Największą rzeką jest Drawa, która wypływa z rezerwatu „Dolina Pięciu Jezior". Ponadto, w ostoi biorą początek takie rzeki, jak: Dębnica, Wogra, Piławka, Kokna i Rakon. Lasy ostoi (ok. 45 % pow. terenu) rozczłonkowane są licznymi terenami rolnymi: polami uprawnymi oraz łąkami i pastwiskami. Dominują tu bory sosnowe z niewielkim udziałem świerka. Mniejsze powierzchnie zajmują lasy bukowe, dębowe i olsy. Znaczna część terenu jest użytkowana rolniczo (ok. 43 %).

Łącznie stwierdzono tu występowanie co najmniej 185 gatunków ptaków, z czego 40 to gatunki wymienione w Załączniku I Dyrektywy. Lista gatunków kwalifikujących ostoję zgodnie z kryteriami BirdLife Inernational obejmuje aktualnie 12 gatunków. Są to: bąk (B2,C6) – 1,2 %, kania czarna (C6) – 2 %, kania ruda (A1,B2, C6,C1) – 2,1 %, bielik (B2,C6) – 1,5 %, błotniak stawowy (C6) – 1,45, orlik krzykliwy (B2,C6) – 1,2 %,), żuraw (B2,C6) – 3,3 %, puchacz (B2,C6) – 2,4 %, włochatka (C6) 4,3 %, lelek (C6) – 1,6 %, zimorodek (C6) – 1,3 %, muchołówka mała (C6) – 3,4 %. Na terenie Ostoi Drawskiej notuje się również rozród 14 gatunków ptaków z Polskiej Czerwonej Księgi, 9 z nich (bączek, rybołów, kania ruda, kania czarna, puchacz, bąk, włochatka, bielik, orlik krzykliwy), to przedmioty ochrony w ostoi.

Na obszarze „Ostoi Drawskiej" stwierdzono ponadto występowanie co najmniej 17 gatunków zwierząt wymienionych w II Załączniku Dyrektywy Siedliskowej, w tym ssaki - bóbr, wydra, mopek i nocek duży, gady - żółw błotny, płazy - kumak nizinny, traszka grzebieniasta, ryby - minóg rzeczny, minóg strumieniowy, różanka, głowacz białopłetwy, piskorz i koza oraz owady – przeplatka maturna, przeplatka aurinia, pachnica dębowa i zalotka większa. Ze względu na występujące na tym terenie zagrożone gatunki roślin i zagrożone siedliska (ponad 20 typów siedlisk z Załącznika I Dyrektywy Siedliskowej) wyznaczono dwie ostoje roślinne. Na terenie obszaru powołany jest 1 park krajobrazowy (Drawski Park Krajobrazowy) i 11 rezerwatów (Brunatna Gleba, Dolina Pięciu Jezior, Jezioro Prosino, Torfowisko nad Jeziorem Morzysław, Zielone Bagna, Brzozowe bagno koło Czaplinka, Torfowisko Toporzyk, Przełom Rzeki Dębnicy, Jezioro Głębokie, Jezioro Iłowatka). Wszystkie rezerwaty przyrody położone na terenie gminy Czaplinek znajdują się w granicach tego obszaru.

Obowiązuje zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 31 marca 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 „Ostoja Drawska" PLB320019 (Dz. Urz. Woj. Zachodniopomorskiego z 2014 r. poz. 2674 ze zm.).

Rysunek 11 Schemat rozmieszczenia chronionych gatunków ptaków stanowiących przedmiot ochrony w ramach obszaru Natura 2000 Ostoja Drawska PLB320019

3.3.1.5 Obszar specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 Puszcza nad Gwdą PLB320012

Obszar Natura 2000 Puszcza nad Gwdą PLB320012 to rozległy kompleks leśny borów sosnowych suchych, świeżych i mieszanych, a na dnie i zboczach dolin występują lasy liściaste i mieszane. Rzeźba terenu jest poglacjalna, silnie urozmaicona. Wokół jezior głównie eutroficznych, ale również dystroficznych z cennymi gatunkami i zbiorowiskami roślinnymi, znajdują się rozległe torfowiska niskie, przejściowe i wysokie oraz tereny podmokłe. Częste jest występowanie dobrze wykształconych rozległych kompleksów źródliskowych ze specyficzną szatą roślinną. Największą rzeką na tym obszarze jest Gwda, prawy dopływ Noteci. Gwda jest zasilana przez kilkanaście niewielkich dopływów, najważniejsze to: Rurzyca, Piława i Płytnica. W obrębie obszaru znajdują się także połacie łąk kośnych

oraz pola orne, które stanowią niewielki odsetek. Lasy porozdzielane są polami uprawnymi oraz łąkami i pastwiskami. Występuje tu co najmniej 31 gatunków ptaków z Załącznika I Dyrektywy 2009/147/WE z 30 listopada 2009 w sprawie ochrony dzikiego ptactwa (Dyrektywy Ptasiej), z czego co najmniej 25 gatunków zaliczanych jest do lęgowych lub prawdopodobnie lęgowych. Występuje tu również 10 gatunków z Polskiej Czerwonej Księgi Zwierząt (PCK). Bardzo ważna ostoja lęgowa lelka, lerki i włochatki. W okresie lęgowym obszar zasiedla co najmniej 1% populacji krajowej następujących gatunków ptaków: gągoł, nurogęś, włochatka (PCK), kania czarna (PCK), kania ruda (PCK), lelek, lerka, puchacz (PCK), rybołów (PCK), zimorodek. Na tym terenie okresowo bytuje jedno z 5 wolnożyjących w Polsce stad żubrów. Obowiązuje zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 21 kwietnia 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Puszcza nad Gwdą Drawy PLB320012 (Dz. Urz. Woj. Zach. z 2015 r. poz.2773 ze zm.).
Obszar ten obejmuje niewielki fragment terenu na granicy gminy w obrębie Machliny.

3.3.1.6 Specjalny obszar ochrony siedlisk Natura 2000 Jeziora Czaplineckie PLH320039

Obszar Natura 2000 Jeziora Czaplineckie jest unikalnym obszarem na Pomorzu Zachodnim charakteryzującym się zróżnicowaną budową geomorfologiczną, urozmaiconymi warunkami hydrograficznymi i krajobrazowymi, co przekłada się na bogactwo flory i fauny tego obszaru. Urozmaicona rzeźba terenu ostoi to przede wszystkim efekt ostatniego zlodowacenia bałtyckiego. Składa się na nią wiele form polodowcowych: wały moreny czołowej, ozy, liczne jary, doliny rzek, jeziora rynnowe i wytopiskowe. Większą część obszaru zajmują wysoczyzny polodowcowe z ciągami moren czołowych, poprzecinane polami sandrowymi. Charakterystycznym elementem rzeźby terenu mezoregionu są dwa rodzaje rynien glacjalnych, przecinające się w obrębie jeziora Drawsko. Są to rynny radialne (biegnące z północy na południe) i rynny marginalne (biegnące z zachodu na wschód). W rynnach radialnych usytuowane są m.in.: jezioro Siecino, dolina górnej Drawy, dolina Dębnicy. Rynny marginalne zajęte są przez rynny jezior: Komorze, Żerdno, Wilczkowo. Aktualna struktura krajobrazu jest również następstwem: złożonego układu warunków meteorologicznych, reżimu hydrologicznego rzek, wykształconych gleb, zróżnicowanej szaty roślinnej i wieloletniego użytkowania terenu.
Osady powierzchniowe pokrywające obszar „Jezior Czaplineckich" należą do utworów plejstoceńskich, wśród których wyróżnić można: piaski i żwiry rzecznolodowcowe, głazy, żwiry, piaski i gliny moren czołowych, gliny zwałowe i piaski gliniaste wysoczyzn morenowych. Utwory te stały się fundamentem do powstania na obszarze ostoi: gleb brunatnych (wyługowanych i kwaśnych), pseudobielicowych (strefa moren czołowych i wysoczyzn), gleb bielicowych (równiny sandrowe), gleb bagiennych (torfowych, mułowo-torfowych, murszowo-torfowych). Gleby brunatne wykorzystywane są głównie do celów rolniczych oraz stanowią siedlisko lasów liściastych. Typowy profil gleby brunatnej podlega ochronie w rezerwacie przyrody nieożywionej „Brunatna Gleba". Gleby pseudobielicowe są podłożem lasów mieszanych w ostoi, a gleby bielicowe związane są z lasami iglastymi. Gleby o charakterze bagiennym koncentrują się w rynnach polodowcowych, zajmując obniżenia terenu, doliny rzeczne i baseny pojezierne. Ostoja cechuje się znaczną jeziornością (10% jej powierzchni) o czym decyduje obecność 47 jezior. Jeziora mają urozmaiconą linię brzegową, często dużą powierzchnię i znaczne głębokości. Największym jeziorem w ostoi jest jezioro Drawsko (pow. 1872 ha, max. głębokość 79,7 m), zaliczane do najgłębszych jezior krajowych (drugie miejsce w Polsce). Inne ważne akweny jeziorne w

obszarze to: Siecino (pow. 740 ha, gł. 45 m), Komorze (pow. 416,7 ha, gł. 35 m), Wilczkowo (pow. 300 ha, gł. 27 m), Żerdno (pow. 205 ha, gł. 36 m), Krosino (pow. 177 ha, gł. 17 m), Krzemno (pow. 138,8 ha, gł. 36,4 m), Kaleńskie (pow. 106,2 ha, gł. 33,7 m).

Największą rzeką ostoi jest Drawa, posiadająca swoje źródła w jej północnej części. W obszarze swój początek mają także inne rzeki, jak: Dębnica, Wogra, Piławka, Kokna, Rakon. Lasy pokrywają ponad 35% powierzchni ostoi. Spośród nich ponad połowa to tzw. lasy ochronne. Ok. 50% terenu ostoi jest użytkowana rolniczo.

Obowiązuje zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 29 kwietnia 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Jeziora Czaplineckie PLH320039 (Dz. U. Woj. Zach. z 2014 r. poz.1920 ze zm.).

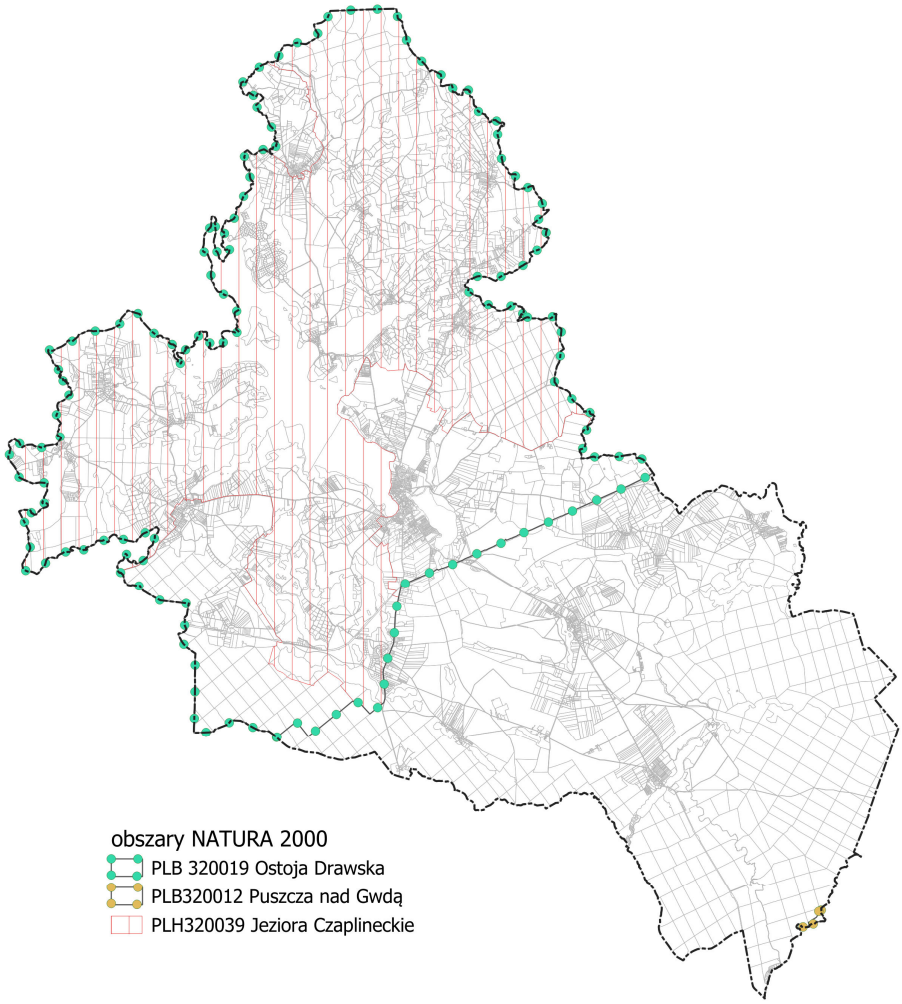
Tabela 10 Siedliska chronione będące przedmiotem ochrony na terenie obszaru Natura 2000 Jeziora Czaplineckie PLH320039[18]

Kod	Nazwa siedliska	Ilość
3110	**Jeziora lobeliowe**	4
3140	**Twardowodne oligo– i mezotroficzne zbiorniki z podwodnymi łąkami ramienic** *Charetea*	3
3150	**Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami** z *Nympheion, Potamion*	47
6410	**Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe** (*Molinion*)	3
6510	**Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie** (*Arrhenatherion elatioris*)	2
7110	**Kwaśne buczyny** (*Luzulo-Fagion*)	1
7120	**Torfowiska wysokie zdegradowane zdolne do naturalnej i stymulowanej regeneracji**	3
7140	**Torfowiska przejściowe i trzęsawiska** (przeważnie z roślinnością z *Scheuchzerio-Caricetea*)	17
9110	**Kwaśne buczyny** (*Luzulo-Fagenion*)	42
9130	**Siedlisko żyzne buczyny** (*Dentario glandulosae-Fagenion, Galio odorati-Fagenion*)	48
9160	**Grąd subatlantycki** (*Stellario-Carpinetum*)	21
91D0	**Bory i lasy bagienne** (*Vaccinio uliginosi-Betuletum pubescentis, Vaccinio uliginosi-Pinetum, Pino mugo- Sphagnetum, Sphagno girgensohnii-Piceetum* i brzozowo-sosnowe bagienne lasy borealne)	33
91E0	**Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe** (*Salicetum albo-fragilis, Populetum albae, Alnenion glutinoso-incanae, olsy źródliskowe*)	37
91F0	**Łęgowe lasy dębowo - wiązowo - jesionowe**	3

Rysunek 12 Obszary Natura 2000 na tle gminy Czaplinek[19]

[18] https://crfop.gdos.gov.pl/CRFOP/widok/viewnatura2000.jsf?fop=PL.ZIPOP.1393.N2K.PLH320039.H

[19] opracowanie własne na podstawie https://www.gov.pl/web/gdos/dostep-do-danych-geoprzestrzennych

3.3.1.7 Chronione siedliska przyrodnicze położone poza obszarami chronionymi

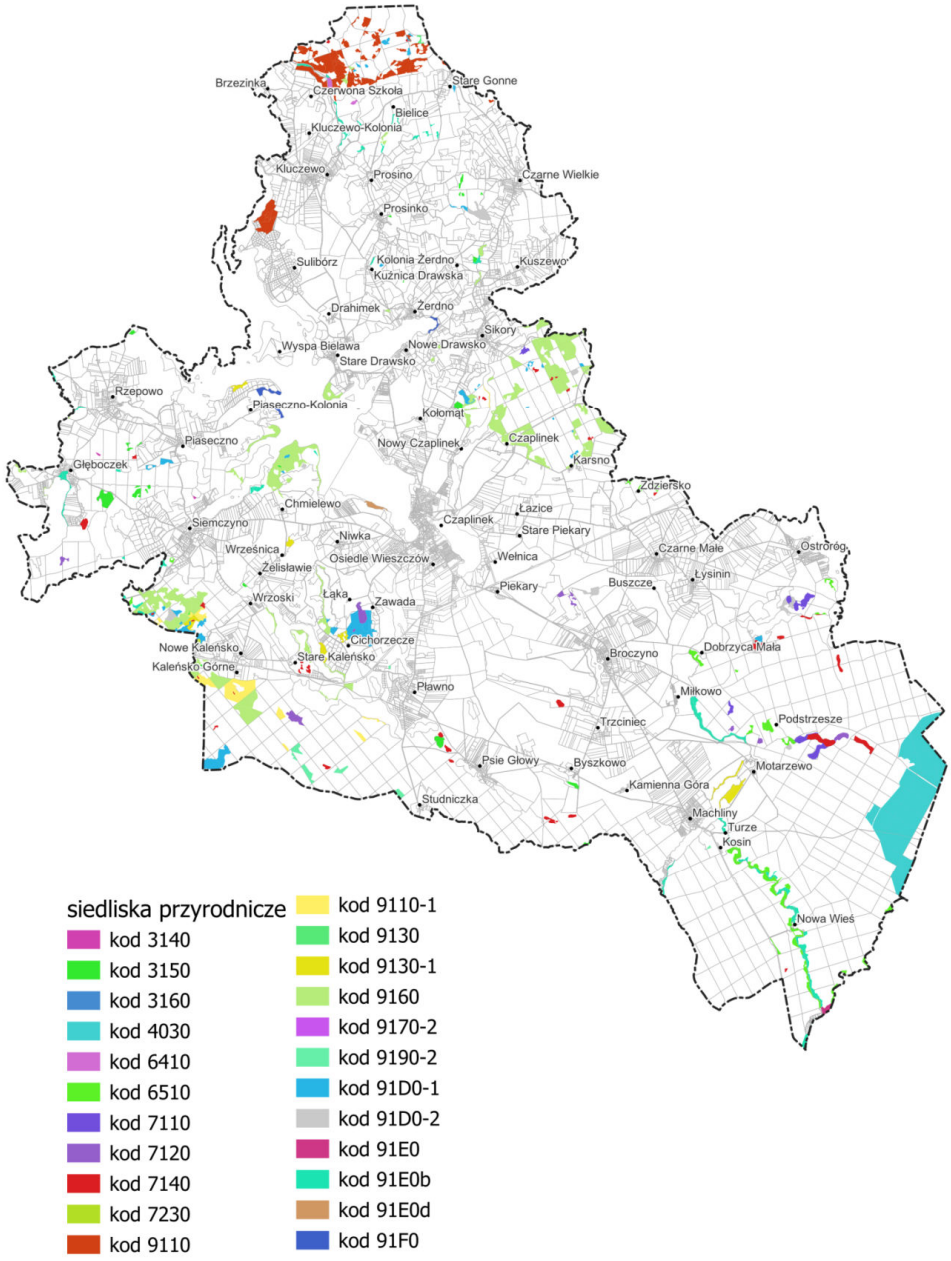
Tabela 11 Siedliska chronione znajdujące się na terenie gminy Czaplinek[20]

Kod	Nazwa siedliska
3110	**Jeziora lobeliowe**
3140	**Twardowodne oligo – i mezotroficzne zbiorniki z podwodnymi łąkami ramienic** *Charetea*
3150	**Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami** z *Nympheion, Potamion*
3160	**Naturalne, dystroficzne zbiorniki wodne**
4030	**Suche wrzosowiska** *Calluno - Genistion Pohlio - callunion Calluno Arctostaphylion*
6410	**Zmiennowilgotne łąki 79rzęś licowe** (*Molinion*)
6430	**Ziołorośla górskie** (*Adenostylion alliariae*) **i ziołorośla nadrzeczne** (*Convolvuletalia*

[20] https://mapy.geoportal.gov.pl/imap/Imgp_2.html?gpmap=gp0

	sepium)
6510	**Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie** (*Arrhenatherion elatioris*)
7110	**Kwaśne buczyny** (*Luzulo-Fagion*)
7120	**Torfowiska wysokie zdegradowane zdolne do naturalnej i stymulowanej regeneracji**
7140	**Torfowiska przejściowe i trzęsawiska** (przeważnie z roślinnością z *Scheuchzerio-Caricetea*)
7230	**Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak turzycowisk i mechowisk**
9110	**Kwaśne buczyny** (*Luzulo-Fagenion*)
9110-1	**Kwaśna buczyna niżowa**
9130	**Siedlisko żyzne buczyny** (*Dentario glandulosae-Fagenion, Galio odorati-Fagenion*)
9130-1	**Siedlisko żyzne buczyny niżowe**
9160	**Grąd subatlantycki** (*Stellario-Carpinetum*)
9170-2	**Grąd subkontynentalny**
9190-2	**Źródłowe kwaśne dąbrowy**
91D0-1	**Brzezina bagienna**
91D0-2	**Sosnowy bór bagienny**
91E0	**Łęgi wierzbowe topolowe - olszowe i jesionowe**
91F0b	**Łęgi olszowe, olszowo – jesionowe, jesionowe**
91F0d	**Źródliskowe lasy olszowe na niżu**
91F0	**Łęgowe lasy dębowo - wiązowo - jesionowe**

Rysunek 13 Schemat położenia siedlisk przyrodniczych na terenie gminy Czaplinek

3.3.1.8 Pomniki przyrody

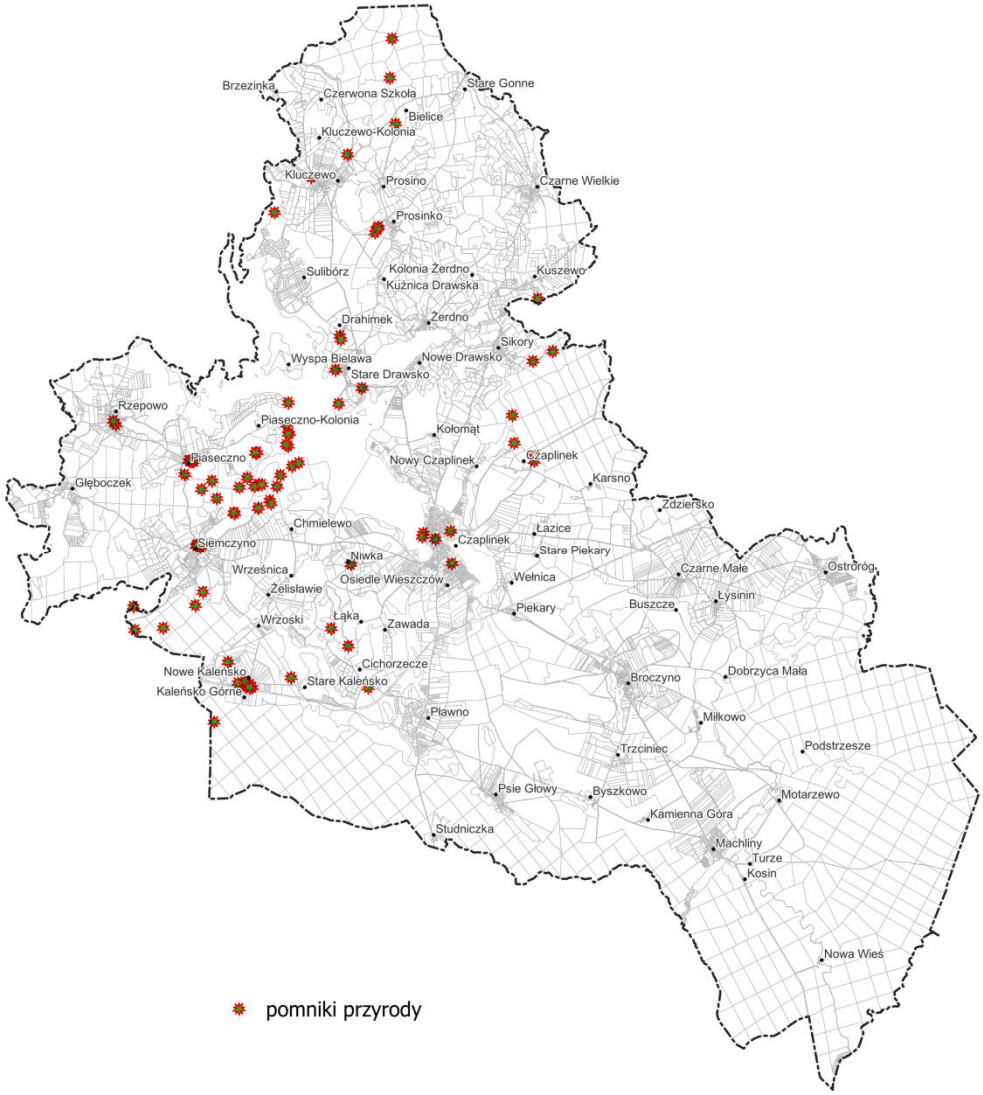
1) Lipa drobnolistna *Tilia cordata* - działka nr 11/3, obręb ewidencyjny 03 Czaplinek (park przy ul. Wałeckiej),
2) Lipa drobnolistna *Tilia cordata* - działka nr 398, obręb ewidencyjny 02 Czaplinek (przy wejściu na nowy cmentarz od strony ul. Szczecineckiej,
3) Jesion wyniosły *Fraxinus excelsior* - działka nr 462/249, obręb ewidencyjny Sulibórz (las prywatny). Drahimek, park,
4) Lipa drobnolistna *Tilia cordata* - działka nr 462/249, obręb ewidencyjny Sulibórz (lasprywatny). Drahimek, park,

5) Klon pospolity *Acer platanoides* - Działka nr 55, obręb ewidencyjny Żelisławie. Kaleńsko Stare, po prawej stronie drogi do Siemczyna, N. Świerczyna, L. Wilczkowo, oddz. 56c,
6) Wiąz szypułkowy Ulmus laevis - działka nr 1, obręb ewidencyjny Kluczewo (droga woj. nr 163, w miejscowości Kluczewo ok. 100 m od skrzyżowania na Barwice),
7) Buk pospolity *Fagus sylvatica* - działka nr 423/1, obręb ewidencyjny Stare Gonne,Nadleśnictwo Połczyn, Leśnictwo Kluczewo, oddział 423h,
8) Lipa drobnolistna *Tilia cordata* - ul. Orła Białego 48, Czaplinek,
9) Dąb szypułkowy *Quercus robur* - działka nr 71/6, obręb ewidencyjny Kołomąt, przy drodze Szczecinek-Czaplinek,
10) Lipa szerokolistna *Tilia platyphyllos* - m. Niwka, obok kapliczki, na skrzyżowaniu drog,
11) Buk pospolity *Fagus sylvatica* - działka nr 174/1, obręb ewidencyjny Piaseczno, na wschodnim brzegu jeziora Piasecznik Wielki, oddz.174 j,
12) Wierzba biała *Salix alba* - 1,5 km na wschód od Piaseczna, na nieużytku, 200 m od brzegu jez. Drawskiego, 400 m od zabudowań p. Brzozowskiego,
13) Dwa buki pospolite *Fagus sylvatica* - działka nr 167/2, obręb ewidencyjny Piaseczno. Na brzegu Połwyspu Sierżawa, nad jeziorem Drawsko, N. Czaplinek, L-ctwo Piaseczno, oddz. 167 Aj,
14) Bluszcz pospolity *Hedera helix* - działka nr 174/1, obręb ewidencyjny Piaseczno. Nadleśnictwo Czaplinek, Leśnictwo Piaseczno, oddział 174c,
15) Aleja 27 lip drobnolistnych *Tilia cordata* - działka nr 158, obręb ewidencyjny Piaseczno (droga gminna- przy kościele),
16) 4 klony *Acer platanoides* - przy drodze dojazdowej do wsi Prosinko,
17) Klon pospolity *Acer platanoides* - w parku wiejskim obok kościoła,
18) Lipa drobnolistna *Tilia mordata* -działka nr 113/1, obręb ewidencyjny Rzepowo (w pobliżu kościoła),
19) 2 wiązy szypułkowe *Ulimus laevis* - działka nr 165, obręb ewidencyjny Siemczyno. 50m od brzegu Zatoki Henrykowskiej, N. Czaplinek, L. Piaseczno, oddz. 165 g,
20) Buk zwyczajny *Fagus sylvatica* - działka nr 171, obręb ewidencyjny Piaseczno. Nad brzegiem Zatoki Henrykowskiej, N. Czaplinek, L. Piaseczno, oddz. 171 c,
21) Buk zwyczajny *Fagus sylvatica* - Nadleśnictwo Czaplinek oddz. 165 b. na granicy lasu. Nad brzegiem zatoki Henrykowskiej jez. Drawskiego,
22) Buk zwyczajny *Fagus sylvatica* - działka nr 173/1, obręb ewidencyjny Piaseczno. Nadleśnictwo Czaplinek oddz. 173 d, nad brzegiem jez. Piasecznik,
23) Buk zwyczajny *Fagus sylvatica* - działka nr 169, obręb ewidencyjny Piaseczno. Na brzegu skarpy wśród starodrzewia, N. Czaplinek, L. Piaseczno, oddz. 169 f,
24) Dąb bezszypułkowy *Quercus petraea* - działka nr 15, obręb ewidencyjny Siemczyno. Nadleśnictwo Świerczyna, Leśnictwo Wilczkowo, pododdział 15l,
25) Olsza czarna *Alnus glutinosa* - nad brzegiem zatoki Henrykowskiej jez. Drawskiego, Nadleśnictwo Czaplinek oddz. 165 b,
26) Dąb szypułkowy *Quercus robur* - działka nr 171, obręb ewidencyjny Piaseczno, nad brzegiem zatoki Henrykowskiej, N. Czaplinek, L. Piaseczno, oddz. 171 l,
27) Sosna zwyczajna *Pinus sylvestris* - działka nr 171, obręb ewidencyjny Piaseczno, nad brzegiem zatoki Henrykowskiej. Nadleśnictwo Czaplinek, oddz. 171 l,

28) Dąb szypułkowy *Quercus robur* - działka nr 167/1, obręb ewidencyjny Piaseczno. Ok. 50 m od brzegu zatoki Rekawica. N. Czaplinek, L. Piaseczno, oddz. 167 i,
29) Dąb szypułkowy *Quercus robur* - działka nr 196/1, obręb ewidencyjny Siemczyno (grunty prywatne). 700 m na południe od wsi, w zadrzewieniu śródpolnym,
30) Grupa drzew - działki nr 71 i 72 obręb ewidencyjny Siemczyno, cmentarz Ewangelicki, po lewej stronie drogi do Piaseczna,
31) Grupa bluszczy pospolitych *Hedera helix* - cmentarz Ewangelicki, ok. 1km na wschód od wsi,
32) Dąb bezszypułkowy *Quercus petraea* - działka nr 106/1, obręb ewidencyjny Stare Drawsko. N-ctwo Czaplinek, L. Sikory, oddz. 106a,
33) Dąb szypułkowy *Quercus robur* - działka nr 35, obręb ewidencyjny Stare Drawsko, nieczynny Cmentarz Ewangelicki,
34) Lipa drobnolistna *Tilia cordata* - działka nr 179, obręb ewidencyjny Żelisławie (teren prywatny na przeciwko posesji nr 8, przy budynku pałacu),
35) Klon pospolity *Acer platanoides* - działka nr 128, obręb ewidencyjny Żelisławie, po prawej str drogi w stronę przejazdu kolejowego,
36) Lipa drobnolistna *Tilia cordata* - działka nr 17, obręb ewidencyjny Żelisławie (teren prywatny park przy budynku pałacu),
37) Klon zwyczajny *Acer platanoides* - działka nr 17, obręb ewidencyjny Żelisławie (teren prywatny park przy budynku pałacu),
38) Klon zwyczajny *Acer platanoides* - działka nr 17, obręb ewidencyjny Żelisławie (teren prywatny park przy budynku pałacu),
39) Lipa drobnolistna *Tilia cordata* - działka nr 17, obręb ewidencyjny Żelisławie. Park przy dworku, miedzy torami kolejowymi a drogą w kierunku Stare Kaleńsko,
40) Klon zwyczajny *Acer platanoides* - działka nr 128, obręb ewidencyjny Żelisławie, po prawej str drogi gminnej, w stronę przejazdu kolejowego (50 m),
41) Buk zwyczajny *Fagus sylvatica* - działka nr 17, obręb ewidencyjny Siemczyno,
42) Głazu narzutowy o obwodzie 6,9 m, wysokości 1,8 m z tablicą okolicznościową "700 lat Czaplinka 1286- 1986" - działka nr 299, obręb ewidencyjny 03 Czaplinek,
43) Głaz narzutowy o obwodzie 10 m, wysokości 1,5 m - działka nr 109/11, obręb ewidencyjny Stare Drawsko, na posesji prywatnej p. Maleszy nad jez. Drawsko,
44) Głaz narzutowy o obwodzie 11 m, wysokości 1,6 m - działka nr 52/1, obręb ewidencyjny Niwka. Nad brzegiem jez. Łąka,
45) Głaz narzutowy o obwodzie 6,0 m, wysokości 1,2 m ponad ziemią - Działka nr 167/1, obręb ewidencyjny Piaseczno,
46) Głaz narzutowy o obwodzie 7,0 m i wysokości ponad ziemią 0,6 m - działka nr 163/1, obręb ewidencyjny Siemczyno, w lesie, nad brzegiem jez. Drawskiego,
47) Głaz narzutowy o obwodzie 7,3 m i wysokości 0,8 m ponad ziemią - działka nr 165, obręb ewidencyjny Siemczyno, w lesie, nad brzegiem zatoki Henrykowskiej jez. Drawskiego,
48) Szary granit (wg inwentaryzacji z roku 2015 granitognejs) z wyrytym napisem "Tempelburg 1858" o obwodzie 19 m i wysokości 3,5 m - działka nr 58/1, obręb ewidencyjny Żelisławie, na granicy lasu, 70 m od drogi z Czaplinka do jez. Krzemno,

49) Głaz narzutowy z wyrytym napisem "TEMPELBURG" o obwodzie 13 m i wysokości ponad ziemia 2 m - działka nr 26/1, obręb ewidencyjny Kołomąt.,
50) Granit o obwodzie 6,0 m i wysokości 1,0 m - działka nr 57/2, obręb ewidencyjny Kołomąt,
51) Głaz narzutowy o obwodzie 7,0 m, wysokości 1,8 m (gnejs) - działka nr 42, obręb ewidencyjny Kołomąt (nad brzegiem jez. Dołgie Wielkie),
52) Świerk pospolity *Picea bies* - oddział 407, pododdział g, Leśnictwo Kluczewo, Nadleśnictwo Połczyn,
53) Modrzew europejski *Larix decidua* – N. Czaplinek, L. Sikory, oddz. 71b, przy przy drodze Czaplinek- Szczecinek,
54) Głaz narzutowy o obwodzie 6,0 m, wysokości 1,2 m - w wodzie na działce nr 146/1, obręb ewidencyjny Stare Drawsko (jez. Drawsko) przy działce nr 167/2 obr. ewidencyjny Piaseczno,
55) Dąb szypułkowy Quercus robur - Działka nr 9/2, obręb ewidencyjny Siemczyno,
56) Głaz narzutowy o obwodzie 7,2 m i wysokości 1,2 m - działka nr 117/6, obręb ewidencyjny Niwka, w odległości 100m od jez. Łąka na obrzeżu pól uprawnych,
57) Głaz narzutowy o obwodzie 10,50 m i wysokości 1,60 m - działka nr 461, obręb ewidencyjny Sulibórz. Nadleśnictwo Połczyn, nad brzegiem jeziora Drawsko,
58) Głaz narzutowy o obwodzie 7,5 m, wysokości 1,0 m - działka nr 42, obręb ewidencyjny Kołomąt (nad brzegiem jez. Dołgie Wielkie),
59) Głaz narzutowy o obwodzie 6,0 m i wysokości 0,7 m ponad ziemią - działka nr 167/1, obręb ewidencyjny Piaseczno,
60) Buk zwyczajny *Fagus sylvatica* - działka nr 167/2, obręb ewidencyjny Piaseczno,
61) Wiąz szypułkowy *Ulmus laevis* i buk zwyczajny *Fagus sylvatica* - działka nr 170, obręb ewidencyjny Piaseczno,
62) Buk zwyczajny *Fagus sylvatica* - działka nr 12, obręb ewidencyjny Sikory,
63) Głaz narzutowy o obwodzie 6,0 m, wysokości ponad ziemią 0,9 m - Działka nr 163/1, obręb ewidencyjny Siemczyno,
64) Dwa głazy narzutowe o obwodach: 6,0 i 6,0 m, wysokości 0,5 i 0,8 m, oddalone od siebie o 80 m - działka nr 170, obręb ewidencyjny Piaseczno,
65) Dwa bluszcze pospolite H*edera helix* - działka nr 70, obręb ewidencyjny Prosino, przy polnej drodze do Prosina (dr gminna dz. nr 64/9 obr. Prosino),
66) Dąb szypułkowy *Quercus robur* - działka nr 43/2, obręb ewidencyjny Żelisławie (teren prywatny przy małym stawku,
67) Dąb szypułkowy *Quercus robur* - działka nr 9/1 obręb ewidencyjny Siemczyno,
68) Dąb szypułkowy *Quercus robur* - działka nr 38/6 obręb ewidencyjny Żelisławie,
69) Buk zwyczajny *Fagus sylvatica* - Działka nr 77/1 obręb ewidencyjny Pławno,
70) Wierzba biała *Salix alba* - rosnące na działce nr 1, obręb ewidencyjny 0001 Czaplinek, położonej nad jeziorem Drawsko przy ujściu Czaplineckiej Strugi,
71) Wierzba biała *Salix alba* - rosnące na działce nr 1, obręb ewidencyjny 0001 Czaplinek.

Rysunek 14 Schemat położenia pomników przyrody na terenie gminy Czaplinek

3.3.2 Obszary objęte ochroną lub proponowane do ochrony

Wg Waloryzacji przyrodniczej gminy Czaplinek zaproponowano do objęcia ochroną następujące użytki ekologiczne:

Proponowany użytek ekologiczny „Ostrożeń łąkowy” - Czarne Wielkie, przy drodze do Polnego. Roślinność kompleksu użytków zielonych – łąkowa, pastwiskowa i szuwarowa, ochrona stanowiska ostrożenia łąkowego *Cirsum rivulare,* rośliny bardzo rzadkiej, reprezentującej element górski na niżu. Miejsce występowania gatunków chronionych (*Dactylorhiza majalis, Menyanthes trifoliata, Ribes nigrum)* i zagrożonych wymarciem *(Cirsum rivulare, Trisetum flavescens).*

Proponowany użytek ekologiczny „Osokowe Jeziorko” - położony po wschodniej stronie drogi Czaplinek - Kluczewo - Połczyn Zdrój. Kompleks roślinności torfowiskowej towarzyszącej mezotroficznemu zbiornikowi wodnemu, w krajobrazie morenowym. Miejsce występowania gatunków chronionych *(Nymphaea alba, Frangula alnus, Menyanthes trifoliata,Primula veris, Viburnum opulus).*

Proponowany użytek ekologiczny „Gytiowisko przy Broczynie” - około 1,5 km na północny- wschód od Broczyna. Olsowa i łęgowa roślinność gytiowiska powstałego po wyeksploatowaniu torfu, pozostałości

torfowiska przejściowego z brzeziną oraz kompleks roślinności łąkowej, pastwiskowej i szuwarowej. Miejsce występowania gatunków chronionych *(Frangula alnus, Ledum palustre),* oraz zagrożonych wymarciem *(Andromeda polifolia, Epilobium obscurum).*

Proponowany użytek ekologiczny - około 1 km na północny - zachód od Dobrzycy Małej i grunty wsi Ostroróg leżące po północno-zachodniej stronie akwenu. Kompleks roślinności torfowiskowej wokół jeziora Szepc, roślinność wodna i szuwarowa oligo-mezotroficznego akwenu, roślinność użytków zielonych. Miejsce występowania gatunków chronionych *(Drosera rotundifolia, Drosera inermedia, Lycopodium annotinum, Nymphaea alba, Frangula alnus, Ledum palustre, Menyanthes trifoliata)* i zagrożonych wymarciem *(Andromeda polifolia, Carex lepidocarpa, Carex limosa, Ophioglossum vulgatum, Rhynchospora alba, Scheuchzeria palustris, Sparganium minimum, Utricularia minor).* Siedlisko bytowania płazów, w tym ropuchy szarej, żab brunatnych i zielonych, gadów: jaszczurki żyworodnej i zaskrońca, ptaków, w tym: perkoza dwuczubego, łabędzia, czernicy, gągoła, błotniaka stawowego, wodnika, żurawia, słonki.

Proponowany użytek ekologiczny „Turzycowe Bagienko" - około 1,5 km na północ od Nowego Kaleńska. Śródleśne oczko wytopiskowe ze stanowiskiem turzycy ciborowatej *Carex bohemica*, rośliny bardzo rzadkiej w regionie i narażonej na wymarcie, w stopniu „V"; porastającej nieomal cały lądowiejący zbiornik. Ochrona stanowiska gatunku zagrożonego wymarciem turzycy ciborowatej *Carex bohemica*.

Proponowany użytek ekologiczny „Torfowisko Siemięcinek" - około 1 km na północ i północny - zachód od Psich Głów. Miejsce występowania gatunków chronionych *(Drosera rotundifolia, Digitalis purpurea)* oraz gatunków zagrożonych wymarciem *(Andromeda polifolia, Carex imosa, Utricularia minor).* Naturalne jeziora eutroficzne z roślinnością *Magnopotamion* lub *Hydrocharition;* naturalne dystroficzne jeziora i stawy; łąki trzęślicowe *Molinia* na wapiennych, torfowych lub ilasto - gliniastych glebach *(Molinion coeruleae)*; nizinne łąki kośne *(Alopecurus pratensis, Sanguisorba officinalis)*; aktywne *torfowiska wysokie; zdegradowane torfowiska wysokie, nadal zdolne do regeneracji*; zagłębienia na podłożach torfowych *(Rhynchosporion);* lasy bagienne. Fauna: żaba jeziorkowa, żaba wodna.

Proponowany użytek ekologiczny „Jezioro Kacze" - około 2,5 km na południowy - wschód od Pławna. Roślinność torfowiska przejściowego i mezotroficznego jeziora dennomorenowym. Miejsce występowania gatunków chronionych *(Nymphaea alba, Nuphar lutea, carthusianorum)*.

Proponowany użytek ekologiczny „Jezioro Broczyno Małe" - na południowy- zachód od Broczyna. Jezioro Broczyno Małe i sieć oczek oraz bagnisk silnie zarośnięte szuwarem i łozą, a także niewielkie kompleksy łąk użytkowanych ekstensywnie o różnym stopniu uwodnienia. Miejsca te są siedliskiem występowania płazów, w tym kumaka, grzebiuszki, ropuchy szarej, rzekotki oraz żab brunatnych i zielonych, gadów: padalca i zaskrońca, ptaków, w tym: perkozka, perkoza rdzawoszyjego, gęgawy, głowienki, czernicy, błotniaka stawowego, kokoszki, kszyka, świerszczaka.

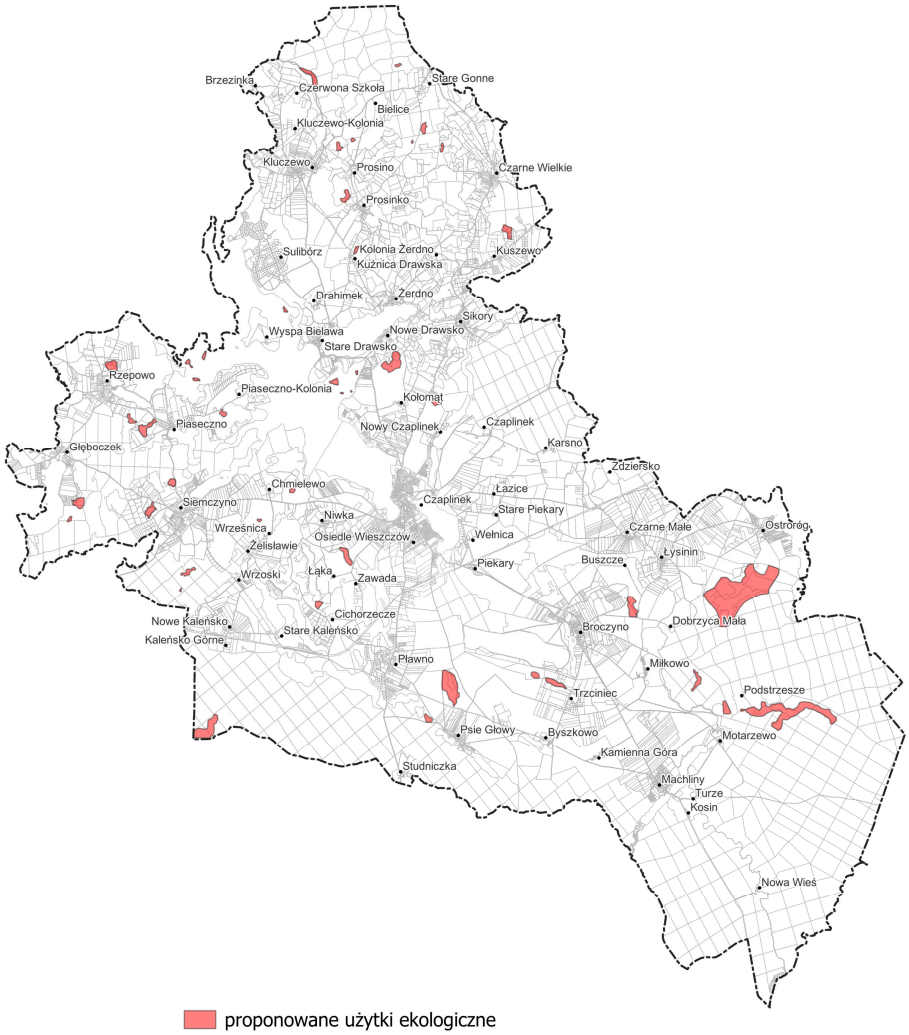
Proponowany użytek ekologiczny „Torfowisko Miłkowo"- około 1,5 km na wschód od Miłkowa. Roślinność torfowiska przejściowego. Miejsce występowania gatunków chronionych *(Drosera*

rotundifolia, Frangula alnus, Menyanthes trifoliata) oraz zagrożonych wymarciem *(Andromeda polifolia, Carex limosa, Scheuchzeria palustris).*

Proponowany użytek ekologiczny „Torfowisko Podstrzesze” - osada leśna Podstrzesze około 1 km na północ od Motarzewa. Roślinność torfowiska w krajobrazie sandrowym. Miejsce występowania gatunków chronionych *(Drosera rotundifolia, Frangula alnus, Ledum palustre i Andromeda polifonia).*

Proponowany użytek ekologiczny „Torfowisko Machliny” - jezioro Łęgi o szerokim szuwarze trzcinowym, wraz z bagniskami silnie zarośniętymi łozą, o różnym stopniu uwodnienia. Miejsca te są siedliskiem występowania płazów, w tym ropuchy szarej, żab brunatnych i zielonych, ptaków: kokoszki wodnej, żurawia, żerowisko rybołowa. Miejsce występowania gatunków chronionych *(Drosera intermedia, Drosera rotundifolia, Nuphar lutea, Nymphaea alba, Frangula alnus, Ledum palustre, Menyanthes trifoliata)* oraz gatunków zagrożonych wymarciem *(Andromeda polifolia, Carex limosa, Dryopteris cristata, Epilobium obscurum, Scheuchzeria palustris, Sparganium minimum, Utricularia intermedia, Utricularia minor, Vaccinium microcarpum, Rhynchospora alba).*

Rysunek 15 Schemat położenia proponowanych użytków ekologicznych na terenie gminy Czaplinek wg Waloryzacji przyrodniczej gminy Czaplinek

Zgodnie z uchwalą w sprawie ustanowienia planu zadań ochrony dla Drawskiego Parku Krajobrazowego w celu ochrony cennych ekosystemów proponuje się utworzenie następujących użytków ekologicznych:

1) **Oddz. 27d Nadleśnictwa Czaplinek** – obszar proponowanego użytku ekologicznego obejmuje żywe torfowisko wysokie (siedlisko przyrodnicze 7110) ze zbiorowiskami *Sphagno recurvi-Eriophoretum vaginati, Ledo-Sphagnetum, Caricetum limosae* oraz dwa naturalne dystroficzne zbiorniki wodne (siedlisko przyrodnicze 3160). Na torfowisku znajdują się liczne stanowiska rzadkich i chronionych gatunków roślin naczyniowych: *Ledum palustre, Scheuchzeria palustris, Drosera rotundifolia, Carex limosa, Andromeda polifolia i mszaków: Aulacomnium palustre, Odontoschisma fluitans, Fuscocephaloziopsis macrostachya, Polytrichum strictum, Sphagnum cuspidatum, S. angustifolium, S. fallax, S. palustre.*
2) **Oddz. 192g, 193b Nadleśnictwa Czaplinek** – obszar proponowanego użytku ekologicznego obejmuje torfowisko z płatem boru bagiennego stanowiącego siedlisko przyrodnicze 91D0, płatami siedlisk przyrodniczych 7140, 7120 oraz naturalnym dystroficznym zbiornikiem wodnym stanowiącym siedlisko 3160. Na torfowisku znajdują się liczne stanowiska rzadkich i chronionych gatunków roślin naczyniowych: *Drosera rotundifolia, Andromeda polifolia, Scheuchzeria palustris, Ledum palustre, Empetrum nigrum, Menyanthes trifoliata i mszaków: Aulacomnium palustre, Polytrichum commune, P. strictum, Sphangum angustifolium, S. fallax, S. magellanicum, S. obtusum.*
3) **Oddz. 195k, 196i Nadleśnictwa Czaplinek** – obszar proponowanego użytku ekologicznego obejmuje płat żywego torfowiska wysokiego stanowiącego siedlisko przyrodnicze 7110 z naturalnym dystroficznym zbiornikiem wodnym (siedlisko przyrodnicze 3160) oraz z licznymi stanowiskami rzadkich i chronionych gatunków roślin naczyniowych: Drosera rotundifolia, Scheuchzeria palustris, Ledum palustre, Andromeda polifolia, Carex limosa i mszaków: Aulacomnium palustre, Odontoschisma fluitans, Polytrichum strictum, Sphagnum angustifolium, S. fallax, S. fuscum, S. magellanicum, S. rubellum.
4) **Oddz. 133h, 133i Nadleśnictwa Czaplinek** – obszar obejmuje torfowiska wysokie i przejściowe z siedliskami przyrodniczymi 7120 i 7140 oraz z licznymi stanowiskami rzadkich i chronionych gatunków roślin naczyniowych: *Andromeda polifolia, Rhynchospora alba, Drosera rotundifolia, Ledum palustre, Scheuchzeria palustris i mszaków.*
5) **Odd. 121g Nadleśnictwa Czaplinek** – śródpolny zbiornik wodny z miejscami lęgowymi ptaków wodnych m. in. mewy siwej, rybitwy rzecznej i śmieszki.

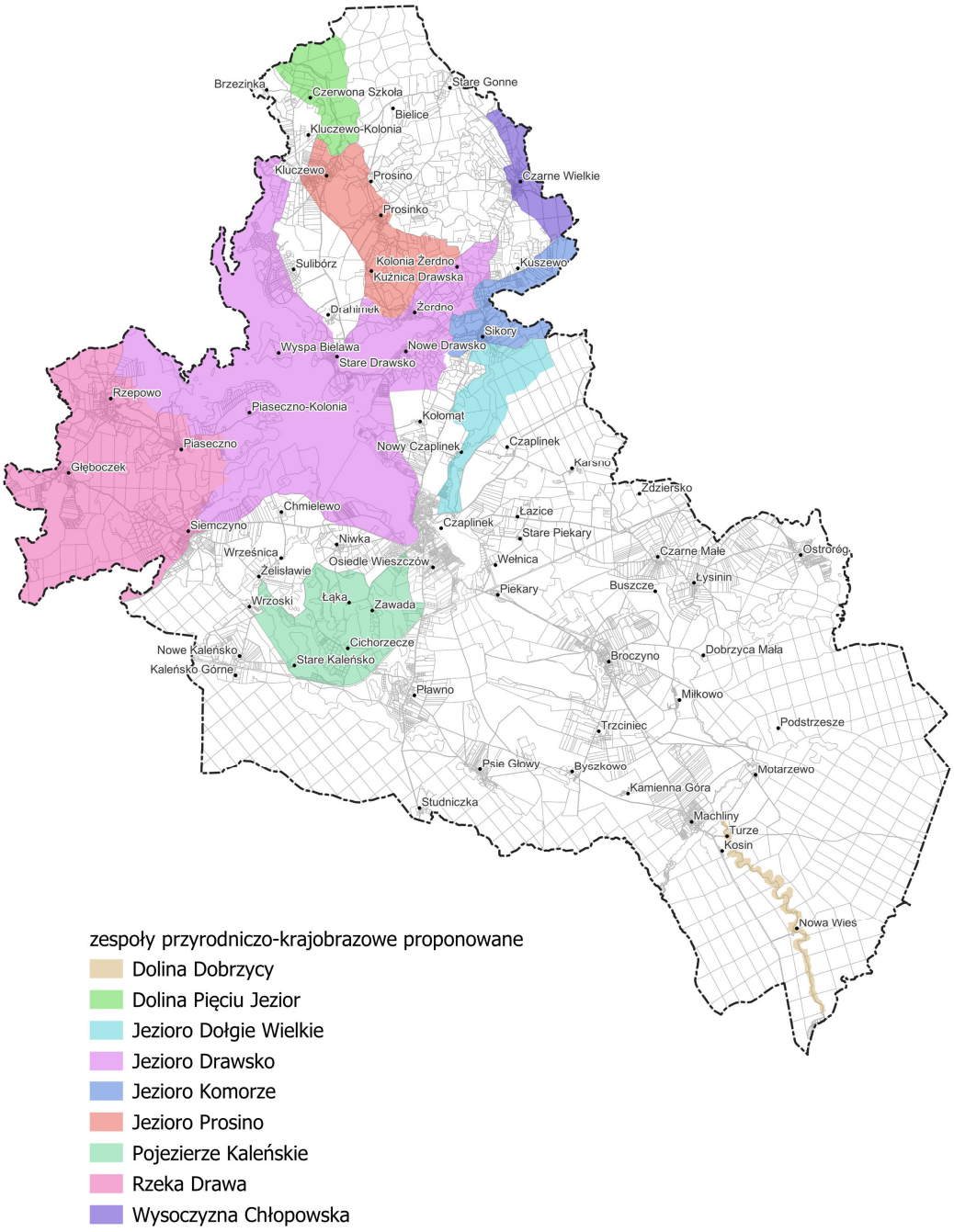
Wg Waloryzacji przyrodniczej gminy Czaplinek zaproponowano do objęcia ochroną następujące zespoły przyrodniczo - krajobrazowe:

1) **Proponowany zespół przyrodniczo-krajobrazowy „Dolina Pięciu Jezior”** obejmuje dolinę rzeki Drawy od północnej granicy gminy po rozwidlenie dróg Kluczewo - Stare Gonne. Celem powołania jest ochrona młodoglacjalnego krajobrazu w strefie czołowomorenowej i dennomorenowej Pojezierza Drawskiego.
2) **Proponowany zespół przyrodniczo-krajobrazowy „Wysoczyzna Chłopowska”** na obszarze gminy Czaplinek leży tylko niewielki skrawek tego zespołu, a mianowicie kilka oddziałów leśnych po południowej stronie drogi Polne – Czarne Wielkie oraz jezioro Kołbackie z terenami przylegającymi

do tego akwenu od zachodu. Celem powołania jest ochrona młodoglacjalnych krajobrazów dennomorenowych Pojezierza Drawskiego.

3) **Proponowany zespół przyrodniczo-krajobrazowy „Jezioro Prosino"** obejmujący obszary wokół Kluczewa, jeziora Prosino, grunty wsi Prosinko oraz Kuźnicy Drawskiej, a także dolina górnego biegu rzeki Drawy. Celem powołania jest ochrona młodoglacjalnych krajobrazów Pojezierza Drawskiego – Niecki Kluczewskiej, czołowomorenowej strefy z kulminacją Spyczyna Góra, z przełomowymi odcinkami doliny górnej Drawy (w Prosinku i koło Żerdna).
4) **Proponowany zespół przyrodniczo-krajobrazowy „Jezioro Drawsko"** obejmuje całą bezpośrednią zlewnię jeziora Drawsko wraz z zespołem krzyżujących się radialnych i marginalnych rynien subglacjalnych. Celem powołania jest ochrona jednego z centralnych obszarów węzłowych młodoglacjalnych krajobrazów Pojezierza Drawskiego.
5) **Proponowany zespół przyrodniczo-krajobrazowy „Jezioro Komorze"** obejmuje jez. Komorze wraz ze strefą krawędziową oraz znaczne obniżenie terenu położone na północny wschód od tego akwenu. Zachodnia część zespołu jest w obrębie moreny dennej, natomiast wschodnia - stanowi rozległy sandr. Celem powołania jest ochrona młodoglacjalnych krajobrazów dennomorenowych Pojezierza Drawskiego.
6) **Proponowany zespół przyrodniczo-krajobrazowy „Rzeka Drawa"** obejmuje wysoczyznę morenową Pagórki Rzepowskie, a także rynny jezior: Krosino, Piasecznik Wielki, Rzepowskie i Wilczkowo. Celem powołania jest ochrona młodoglacjalnych krajobrazów morenowych Pojezierza Drawskiego, z udziałem rynien glacjalnych, pagórków kemowych w rejonie Głęboczka, Piaseczna i Siemczyna.
7) **Zespół przyrodniczo-krajobrazowy „Jezioro Dołgie Wielkie"** obejmuje tereny wokół jez. Dołgie Wielkie oraz część kompleksu drzewostanowego po SW stronie jez. Komorze, należącego do Nadleśnictwa Czaplinek. Celem powołania jest ochrona młodoglacjalnych krajobrazów morenowych Pojezierza Drawskiego.
8) **Zespół przyrodniczo-krajobrazowy „Pojezierze Kaleńskie"** obejmuje obszary między drogą Czaplinek – Siemczyno, a torami kolejowymi trakcji Czaplinek – Złocieniec, rozciągające się wokół trzech jezior - Kaleńskie, Łęka i Pławno, a także wokół torfowiska „Brzozowe Bagno". Celem powołania jest ochrona młodoglacjalnych krajobrazów dennomorenowych najdalej na południe wysuniętej części Pojezierza Drawskiego.
9) **Zespół przyrodniczo-krajobrazowy „Dolina Dobrzycy"** obejmuje teren śródleśny między Machlinami a gminą Wałcz. Celem powołania jest ochrona zasobów nieożywionych i ożywionych. Zachowanie walorów naturalnego przebiegu rzeki Dobrzycy charakteryzującej się cechami rzeki podgórskiej.

Rysunek 16 Schemat położenia proponowanych zespołów przyrodniczo-krajobrazowych na terenie gminy Czaplinek wg Waloryzacji przyrodniczej gminy Czaplinek

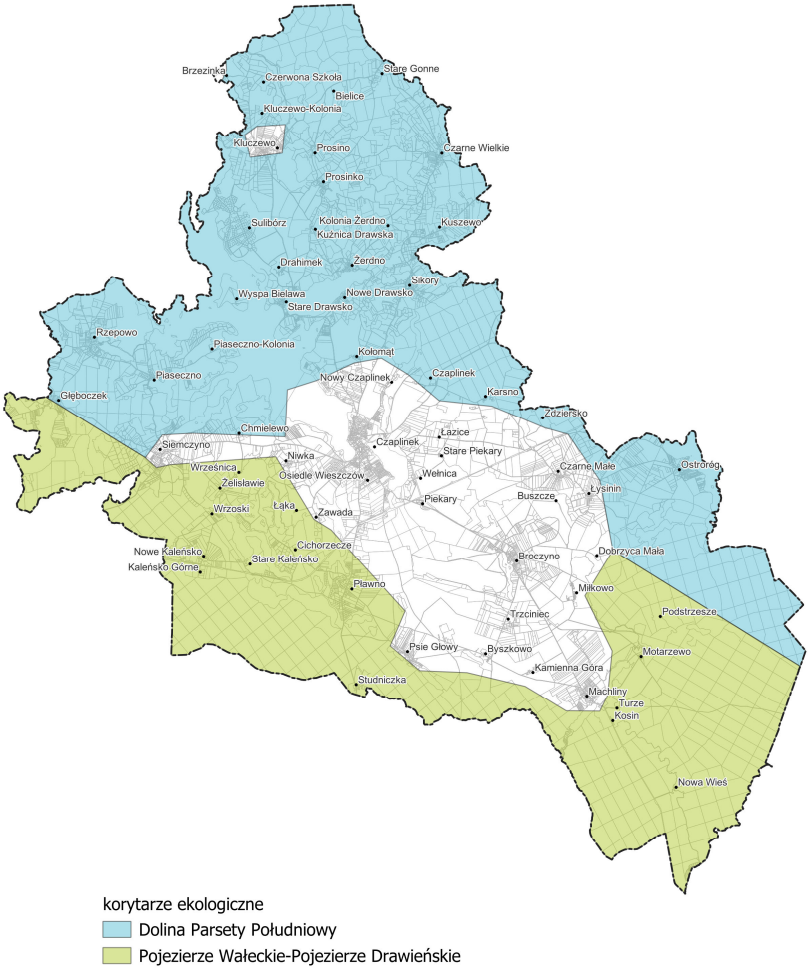

3.3.2.1 Korytarze ekologiczne

Obszar gminy pełni niezwykle ważną funkcję w krajowej sieci korytarzy ekologicznych. Leży on w obrębie dwóch międzynarodowych obszarów węzłowych: od północy Dolina Parsęty Południowy a od południa Pojezierze Wałeckie - Pojezierze Drawieńskie.

Rysunek 17 Korytarze ekologiczne na terenie gminy Czaplinek[21]

21 opracowanie własne na podstawie https://crfop.gdos.gov.pl/CRFOP/index.jsf

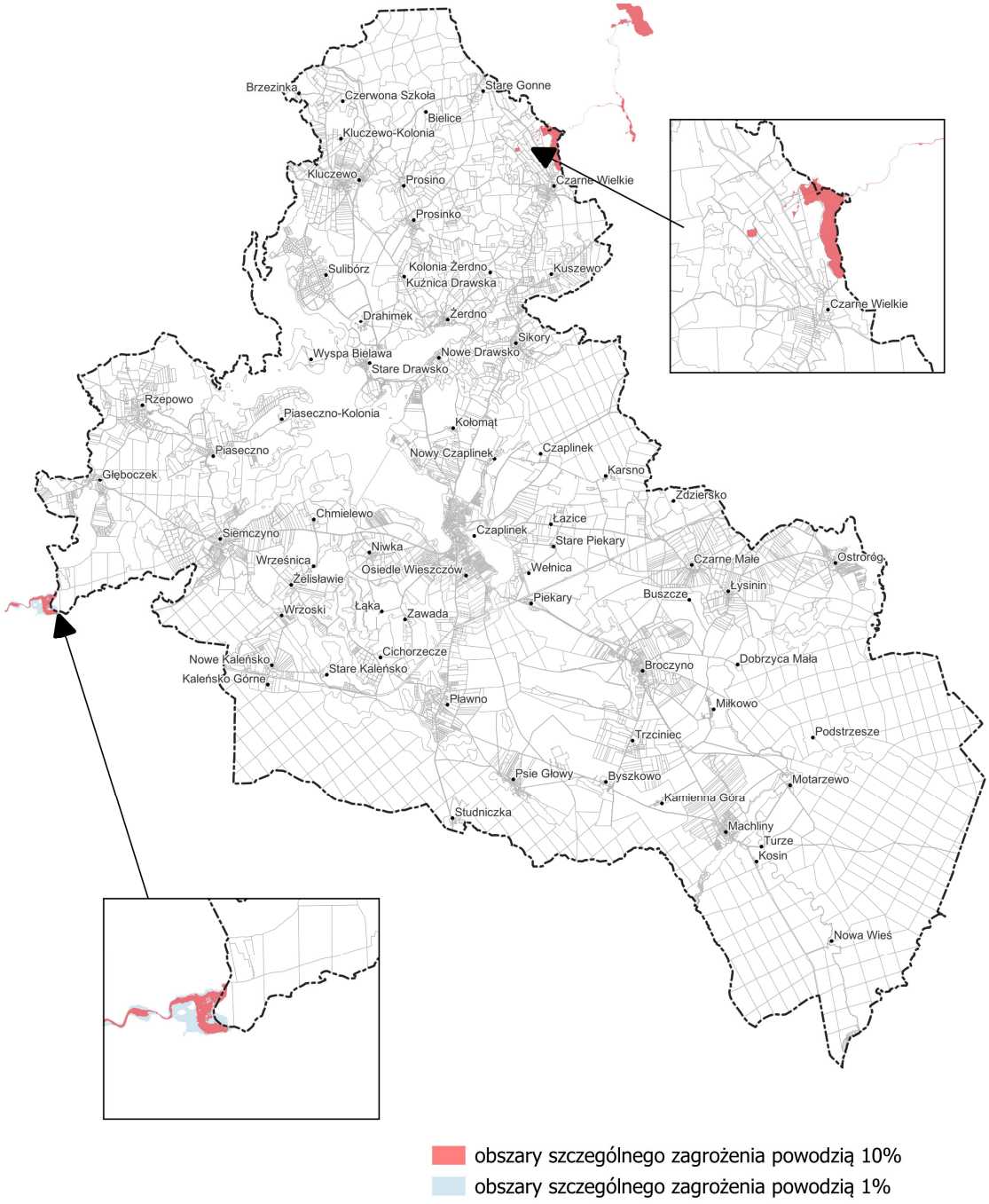

3.4 Tereny zagrożone powodzią

Na terenie gminy znajdują się obszary szczególnego zagrożenia powodzią rzeki Drawy i jeziora Lubie na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi 1% (raz na 100 lat) i obszary na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi 10% (raz na 10 lat). Zostały wyznaczone zgodnie z aktualnymi mapami zagrożenia powodziowego (Hydroportal KZGW ISOK). Według art. 171 ust. 8 ustawy *Prawo wodne* mapy zagrożenia powodziowego podlegają przeglądowi co 6 lat oraz w razie potrzeby ich aktualizacji. Dla tych obszarów obowiązują szczególne warunki zagospodarowania, regulowane przepisami ustawy *Prawo wodne*.

Rysunek 18 Obszary szczególnego zagrożenia powodzią na terenie gminy Czaplinek[22]

22 opracowanie własne na podstawie https://wody.isok.gov.pl/imap_kzgw/?gpmap=gpPDF

Brzezinka
Czerwona Szkoła
Stare Gonne
Bielice
Kluczewo-Kolonia
Kluczewo
Prosino
Czarne Wielkie
Prosinko
Sulibórz
Kolonia Żerdno
Kuźnica Drawska
Kuszewo
Drahimek
Żerdno
Sikory
Wyspa Bielawa
Nowe Drawsko
Stare Drawsko
Rzepowo
Piaseczno-Kolonia
Kołomąt
Piaseczno
Nowy Czaplinek
Czaplinek
Karsno
Głęboczek
Zdzierzsko
Chmielewo
Łazice
Siemczyno
Czaplinek
Stare Piekary
Niwka
Września
Osiedle Wieszczów
Wełnica
Czarne Małe
Ostróg
Żelisławie
Piekary
Buszcze
Łysinin
Wrzoski
Łąka
Zawada
Cichorzecze
Nowe Kaleńsko
Stare Kaleńsko
Broczyno
Dobrzyca Mała
Kaleńsko Górne
Pławno
Miłkowo
Trzciniec
Podstrzesze
Psie Głowy
Byszkowo
Motarzewo
Kamienna Góra
Studniczka
Machliny
Turze
Kosin
Nowa Wieś
Czarne Wielkie
obszary szczególnego zagrożenia powodzią 10%
obszary szczególnego zagrożenia powodzią 1%

4 Analiza istniejących problemów ochrony środowiska istotnych z punktu widzenia realizacji projektu planu ogólnego, w szczególności dotyczących obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy o ochronie przyrody

Z punktu widzenia realizacji projektu planu ogólnego, problemy ochrony środowiska mogą wynikać głównie z faktu położenia na tym terenie następujących obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy o ochronie przyrody:

- rezerwatu przyrody „Brunatna Gleba",
- rezerwatu przyrody „Jezioro Prosino",
- rezerwatu przyrody „Brzozowe Bagno koło Czaplinka",
- Drawskiego Parku Krajobrazowego wraz z otuliną,
- obszaru chronionego krajobrazu „Pojezierze Drawskie",
- obszaru specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 Ostoja Drawska PLB320019,
- obszar specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 Puszcza nad Gwdą PLB320012,
- specjalnego obszaru ochrony siedlisk Natura 2000 Jeziora Czaplineckie PLH320039,
- 71 pomników przyrody,
- chronionych siedlisk przyrodniczych,
- chronionych gatunków roślin i zwierząt.

Pozostałe obszary przyrodnicze na terenie gminy, mające znaczenie jako obszary węzłowe w skali lokalnej:

- 16 proponowanych do objęcia ochroną zespołów przyrodniczo-krajobrazowych,
- 71 proponowanych do objęcia ochroną użytków ekologicznych,
- dwa wąwozy położone na północ od Kluczewo Kolonia; miejsce występowania gatunków chronionych *(Platanthera bifolia, Galium odoratum)* oraz zagrożonego wymarciem *(Veronica montana) i* wąwóz położony po południowej stronie drogi Czaplinek - Połczyn - Zdrój, około 1,5 km na północ od Sikor, z drzewostanem nawiązującym do lasów ze związku *Tilio platyphylli-Acerion pseudoplatani*,
- obszar cenny przyrodniczo położony w pobliżu miejscowości Małe Czarne; łąki i pola z oczkami wodnymi, siedlisko ropuchy paskówki i miejsce bytowania bociana białego,
- obszar cenny przyrodniczo położony w pobliżu miejscowości Nobliny i Ostroróg; ciąg jezior stanowiących siedlisko żab zielonych, brunatnych i ropuchy szarej oraz perkoza dwuczubego,
- obszar cenny przyrodniczo położony w pobliżu miejscowości Dobrzyca Mała i łąki w dolinie Dobrzycy; siedlisko występowania derkacza, perkozka, błotniaka stawowego i przepiórki; miejsce rozrodu płazów, tj. kumak nizinny, ropucha szara, żaba jeziorkowa, żaba moczarowa,
- śródleśne oczka wodne na południe od Byszkowa; siedlisko płazów (żaba jeziorkowa, żaba wodna, żaba moczarowa) i gadów oraz miejsce żerowania orlika,
- rzeka Drawa i Dobrzyca wraz z ich dolinami i roślinnością brzegów, są to główne ponadlokalne korytarze ekologiczne, umożliwiające migrację roślin i zwierząt,

- duże jeziora i sieć małych oczek wodnych, które stanowią element dużego, ponadkrajowego szlaku migracyjnego ptaków,
- zwarte połacie lasów, które pozwalają na migrację ponadlokalną, głównie zwierząt,
- kompleks pagórkowatych pól i użytków zielonych położonych na północ od jeziora Drawsko z bardzo licznymi zagłębieniami bezodpływowymi wypełnionymi wodą lub torfem, które są potencjalnymi siedliskami i obszarami żerowiskowymi dla chronionych gatunków roślin i zwierząt.

Zgodnie z wytycznymi do opracowań planistycznych gminy Czaplinek dla rezerwatów przyrody, utrzymano dotychczasowy sposób przeznaczenia i użytkowania gruntów na działkach ewidencyjnych należących do rezerwatu. **Tereny rezerwatów znajdują sie w strefie SO – strefa otwarta.**

Projekt planu ogólnego nie może naruszać zakazów zawartych w § 4 uchwały Nr XXXVII/499/14 Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 24 czerwca 2014 r. w sprawie Drawskiego Parku Krajobrazowego (Dz. Urz. Woj. Zach. z 2014 r. poz. 2919 ze zm.).

Ustalenia/rekomendacje dla gminy Czaplinek zawarte w § 9 ust 1 uchwały Nr XLV/543/23 Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 14 września 2023 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochrony dla Drawskiego Parku Krajobrazowego (Dz.Urz. Woj. Zach. z 2023 r. poz. 5051):

1. Nie wyznaczać nowych terenów pod zabudowę z wyłączeniem terenów: na których planuje się realizacje inwestycji celu publicznego oraz przeznaczonych pod zabudowę i dopuszczających budowę nowych obiektów budowlanych w obowiązujących studiach uwarunkowań i kierunkach zagospodarowania przestrzennego oraz miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, (na których w dniu wejścia w życie uchwały funkcjonowały w obrocie prawnym ostateczne decyzje o warunkach zabudowy – do czasu wykonania na ich podstawie inwestycji w zakresie w jakim zostały jednoznacznie dopuszczone w tych decyzjach lub utraty mocy obowiązującej tych decyzji), dotyczy to w szczególności terenów oznaczonych na rysunku obowiązującego SUiKZP:
   - w granicach obrębu Siemczyno jako: MNr, T,ML – tereny zabudowy rezydencjonalnej, tereny usług turystyki, tereny zabudowy rekreacji indywidualnej – dotyczy to szczególnie południowo wschodniego brzegu jeziora Wilczkowo (stwierdzono tam fragment 91E0) – **tereny położone w południowo - wschodnim brzegu jeziora Wilczkowo włączono do strefy SO,**
   - w granicach obrębu Kołomąt jako: 1MR, Ut - wielofunkcyjna zabudowa wiejska o różnej intensywności w obrębie zwartych jednostek osadniczych;
   - w granicach obrębu Sikory jako: MNr – tereny zabudowy rezydencjonalnej (we wcześniejszej wersji, SUiKZP M2* - teren ekstensywnej zabudowy mieszkaniowej);
   - w granicy obrębu Żerdno jako: UT, ML – tereny usług turystyki, tereny zabudowy rekreacji indywidualnej (we wcześniejszej wersji SUiKZP, 8 RTL), MR – tereny wielofunkcyjnej zabudowy wsi (we wcześniejszej wersji SUiKZP 1MR), ze względu na zwiększającą się presje turystyczną rekomenduje się sporządzenie mpzp w miejscowości Żerdno w bezpośrednim sąsiedztwie jeziora Żerdno – **plan miejscowy zostanie sporządzony w oparciu o ustalenia planu ogólnego,**
   - w granicach obrębu Głęboczek: ze względu na zwiększającą się presję turystyczną rekomenduje się sporządzenie mpzp w obrębie Głęboczek w bezpośrednim sąsiedztwie jeziora

Krosino (dotyczy działek o nr ewid. 421/1 do 421/21), obecnie tereny rolne – **plan miejscowy zostanie sporządzony w oparciu o ustalenia planu ogólnego,**

- w granicach obrębu Sulibórz: w granicach obrębu Sulibórz w 2012 roku uchwalono mpzp „Ostoja Drahimska" o powierzchni ponad 665 ha, skonsumowanie wszystkich terenów przeznaczonych pod zabudowę w granicy mpzp zaspokoiłoby potrzeby całej gminy w zakresie uruchamiania nowych terenów pod zabudowę; rekomenduje się dodanie do mpzp warunkowego uruchamiania terenów w granicach mpzp, tak by zabudowa nie była rozproszona, a koszty gminy w zakresie zapewnienia infrastruktury były zoptymalizowane – **plan ogólny nie reguluje etapowości realizacji planu miejscowego,**
- w granicach obrębu Kluczewo jako: UT – tereny usług turystyki – **teren włączono do strefy usługowej 37SU.**

Strefy 49SN i 64SN wyznaczono bliżej niż 100 m ponieważ ich zagospodarowanie może służyć turystyce wodnej, **pozostałe strefy SN położone bliżej niż 100 m od brzegów jezior wyznaczono zgodnie z obowiązującym SUiKZP lub zgodnie z faktycznym stanem użytkowania,** profile funkcjonalne (podstawowy i dodatkowy) dla strefy SN umożliwiają wskazanie przeznaczenia terenów w mpzp zgodnie ze stanem faktycznym (lasy, wody, zieleń nieurządzona itd.);

Na terenie obszaru chronionego krajobrazu „Pojezierze Drawskie", obowiązuje ochrona szczególnie cennych ekosystemów: wodnych z pasem roślinności przybrzeżnej, leśnych z obowiązkiem zachowania różnorodności biologicznej siedlisk, oraz enklaw zbiorowisk roślinności naturalnej (oczek wodnych, bagienek, torfowisk) w obrębie ekosystemów lądowych. **Ustalenia projektu planu ogólnego nie mogą naruszać zakazów określonych w uchwale** XXXII/375/09 Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 15 września 2009 r. w sprawie obszarów chronionego krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Zach. z 2021 r. poz. 2091).

Na terenie obszaru specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 Ostoja Drawska PLB320019 obowiązuje zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 31 marca 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 „Ostoja Drawska" PLB320019 (Dz. Urz. Woj. Zach. z 2014 r. poz. 2674 ze zm.).
W ramach opracowania występują siedliska i potencjalne miejsca żerowania ptaków, które stanowią przedmiot ochrony w obszarze Natura 2000 Ostoja Drawska PLB320019. **Głównym zagrożeniem dla najcenniejszych gatunków ptaków na tych terenach jest antropopresja w strefie przybrzeżnej jezior** (niszczenie i wydeptywanie roślinności szuwarowej, płoszenie ptaków, zabudowa rozproszona obrzeży zbiorników wodnych itp.) skutkująca utratą miejsc bytowania. **Głównym działaniem ochronnym jest unikanie zabudowy rozproszonej w okolicach jezior** (wnikliwe nadzorowanie procedur zmian planistycznych), nie należy przeznaczać pod zabudowę nowych terenów zlokalizowanych bliżej niż 100 metrów od brzegów jezior poza obszarami zwartej zabudowy. Przez zabudowę rozproszoną rozumie się zabudowę, w której kolejny budynek od już istniejących przynajmniej 3 budynków jest oddalony o więcej niż 150 m.

W obszarze specjalnej ochrony **Natura 2000 Puszcza nad Gwdą PLB320012** obowiązuje zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 21 kwietnia 2014 r. w

sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Puszcza nad Gwdą Drawy PLB320012 (Dz. Urz. Woj. Zach. z 2015 r. poz. 2773 ze zm.). W celu ochrony ptaków będących przedmiotem ochrony na tym obszarze, **wyznaczono strefy otwarte SO – teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren lasu, teren zieleni naturalnej, teren wód, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej.**

W granicach obszaru **Natura 2000 Jeziora Czaplineckie PLH320039** obowiązuje zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 29 kwietnia 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Jeziora Czaplineckie PLH320039 (Dz. U. Woj. Zach. z 2014 r. poz.1920 ze zm.). W celu ochrony siedlisk przyrodniczych będących przedmiotem ochrony obszaru Natura 2000 Jeziora Czaplineckie PLH320039, **wyznaczono strefy otwarte SO – teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren lasu, teren zieleni naturalnej, teren wód, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej.**

Zgodnie z *Waloryzacją przyrodniczą województwa zachodniopomorskiego* na obszarze objętym opracowaniem, stwierdzono stanowiska chronionych gatunków zwierząt i roślin (opisanych w rozdziałach 3.1.6. Szata roślinna i 3.1.7 Fauna). Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. z 2014 r., poz. 1409) oraz rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (t. j. Dz. U. z 2022 r., poz. 2380), **mogące występować na terenie objętym projektem planu ogólnego gatunki roślin i zwierząt, powinno się chronić na zasadach określonych w ustawie o ochronie przyrody**.

5 Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektu planu ogólnego oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu

Podstawowym celem ochrony środowiska, ustanowionym na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, które zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu jest ochrona zasobów środowiska (wód, powietrza, powierzchni ziemi, zwierząt i roślin). Na szczeblu krajowym jest ona realizowana na podstawie ustawy Prawo ochrony środowiska (art. 81) oraz przepisów szczegółowych:

- ochrona wód – Prawo wodne;
- ochrona obszarów i obiektów o wartościach przyrodniczych i krajobrazu, zwierząt i roślin zagrożonych wyginięciem oraz drzew, krzewów i zieleni – ustawa o ochronie przyrody.

Aby ochrona zasobów środowiska mogła być prawidłowo realizowana, w projekcie planu, określono sposoby działań, służące nieprzekraczaniu standardów jakości środowiska lub ich przywracaniu.

Prawo krajowe, w wyniku przystąpienia Polski do Unii Europejskiej, zobligowane zostało do stosowania zasad i celów w realizacji zrównoważonego rozwoju i ochrony środowiska określonych przez Unię. W odniesieniu do realizacji celów i zasad z zakresu ochrony środowiska, przy pracach nad projektem planu ogólnego uwzględniono w szczególności zapisy następujących dyrektyw:

- Dyrektywa 92/43/EWG w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (tzw. dyrektywa siedliskowa);
- Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa (tzw. dyrektywa ptasia).

Aktami prawnymi międzynarodowymi, określającym niektóre z celów ochrony środowiska, uwzględnionych przy sporządzaniu projektu planu ogólnego są:

- Konwencja Berneńska o ochronie gatunków dzikiej flory i fauny europejskiej oraz ich siedlisk, podpisana w Bernie dnia 19 września 1979 r.;
- Konwencja Bońska o ochronie wędrownych gatunków dzikich zwierząt sporządzona w Bonn dnia 23 czerwca 1979 r.;
- Konwencja o różnorodności biologicznej podpisana w Rio de Janeiro w 1992 roku. Zobowiązuje ona do ochrony różnorodności biologicznej na trzech poziomach organizacji: gatunku, biocenozy i krajobrazu.

Przy sporządzaniu analizowanego dokumentu, wzięto pod uwagę cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, a odnoszące się do utrzymania określonych w przepisach szczegółowych norm jakości powietrza, dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku, norm jakości wód powierzchniowych i podziemnych oraz zachowania gatunków roślin i zwierząt oraz siedlisk przyrodniczych.

6 Analiza przewidywanych znaczących oddziaływań różnego rodzaju na poszczególne komponenty środowiska przyrodniczego i kulturowego

Potencjalne oddziaływania ustaleń planu ogólnego na środowisko są zróżnicowane i zależne od lokalnych uwarunkowań, takich jak: typ krajobrazu, budowa geologiczna, ukształtowanie terenu, stosunki wodne, walory przyrodnicze, stan czystości powietrza oraz zainwestowanie terenu.
Generalnie zmiany, które występują w wyniku wyznaczenia stref planistycznych, można oceniać jako:

- korzystne dla środowiska – służące poprawie standardów jakości środowiska przyrodniczego oraz warunków życia mieszkańców i ich bezpieczeństwa, obejmujące działania ochronne na obszarach cennych przyrodniczo lub poprawiające walory przyrodnicze na obszarach o niskiej wartości (przede wszystkim obszary zdegradowane);
- neutralne – zachowujące istniejący stan środowiska, niekorzystne dla środowiska, ale korzystne z punktu widzenia warunków życia człowieka, za takie można uznać każde zagospodarowanie terenów naturalnych lub półnaturalnych, które generuje przekształcenie antropogeniczne istniejącej szaty roślinnej i świata zwierzęcego, ale prowadzi do poprawy warunków życia społeczności lokalnej; ocena wpływu zagospodarowania zależy od wartości przyrodniczej przekształcanego obszaru, a niekorzystne oddziaływanie można ograniczyć dzięki zastosowaniu właściwych zasad zagospodarowania poszczególnych terenów;
- negatywne – prowadzące do degradacji środowiska.

Każda realizacja zagospodarowania przestrzennego wywołuje i wywoływać będzie skutki w środowisku i krajobrazie. Analizując projektowany dokument, oceniono możliwość wystąpienia niekorzystnych oddziaływań na środowisko m.in. z tytułu:

- wykorzystywania zasobów środowiska,
- wprowadzania gazów lub pyłów do powietrza,
- emitowania hałasu.

Za szczególnie istotne należy uznać, oddziaływania na środowisko prowadzące do przeobrażeń struktur przyrodniczych:

- zmniejszenie powierzchni biologicznie czynnej i związane z tym zagrożenie obniżenia walorów przyrodniczych i krajobrazowych oraz naruszenia harmonii otoczenia,
- fragmentacja systemów przyrodniczych i zaburzenia w funkcjonowaniu ekosystemów,
- zmiany w strukturze gatunkowej fauny i flory,
- zmiana krajobrazu,
- degradację gleb,
- powstawanie nowych źródeł hałasu.

6.1 Skutki dla środowiska wynikające z projektowanego dokumentu

W analizie ustaleń projektu planu ogólnego należy brać pod uwagę wystąpienie niekorzystnych oddziaływań na środowisko m.in. z tytułu:

przeobrażeń struktur przyrodniczych**,** które będzie zależne od profilu funkcjonalnego stref planistycznych i gminnych standardów urbanistycznych w zakresie wartości maksymalnej nadziemnej intensywności zabudowy, maksymalnej wysokości zabudowy oraz maksymalnego udziału powierzchni zabudowy – w strefach planistycznych oraz wartości minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej – w strefach planistycznych;

oddziaływania na wody powierzchniowe i podziemne - realizacja ustaleń projektu planu ogólnego może potencjalnie wpłynąć na zmianę stanu czystości powietrza atmosferycznego na obszarze przewidzianym do zagospodarowania;

oddziaływanie na glebę - nastąpią zaburzenia struktury gruntu i gleby w miejscach budowy obiektów kubaturowych, infrastruktury technicznej i budowy dróg;

oddziaływania na krajobraz - znaczące przekształcenie krajobrazu nastąpi w strefie górnictwa - SG, w strefie otwartej - SO, gdzie w profilu dodatkowym wyznaczono elektrownie wiatrowe i fotowoltaiczne, w strefie handlu wielkopowierzchniowego - SH i strefach gospodarczych - SP;

zanieczyszczenie powietrza i hałasu - realizacja ustaleń projektu planu ogólnego może potencjalnie wpłynąć na zmianę stanu czystości powietrza atmosferycznego na obszarze przewidzianym do zagospodarowania;

ryzyka wystąpienia poważnych awarii **-** zaliczenie do zakładów zagrożonych poważna awarią następuje na podstawie Rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 29 stycznia 2016 r. w sprawie rodzajów i ilości znajdujących się w zakładzie substancji niebezpiecznych, decydujących o zaliczeniu go do zakładu o zwiększonym lub o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (Dz. U. z 2016 r. poz. 138).

Rozpatrując te potencjalne zmiany na poziomie gminy i jej otoczenia należy zauważyć, że w obrębie roślinności nie spowodują one zakłóceń w przebiegu szlaków migracyjnych ani nie będą skutkowały zniszczeniem wartościowych z przyrodniczego punktu widzenia ekosystemów. Szata roślinna ulegnie przebudowie i podlegać będzie stopniowej antropizacji, jednak należy zauważyć, że wpływ człowieka na środowisko będzie się w nim zaznaczał stopniowo także w przypadku zaniechania realizacji ustaleń projektu planu ogólnego. Gatunki zwierząt w zróżnicowany sposób zareagują na przekształcenia w środowisku. Całkowicie przekształcone zostaną warunki siedliskowe na terenach użytkowanych rolniczo, łąkach i pastwiskach. Na skutek likwidacji znacznych powierzchni biologicznych część fauny utraci przestrzeń życiową (zarówno bytową jak i żerowiskową). Powstaną także bariery uniemożliwiające lub utrudniające przemieszczanie się zwierząt, co będzie szczególnie dotyczyć teriofauny. W związku z tym większa część gatunków zwierząt związanych z terenami rolnymi i łąkowymi wyemigruje. Część gatunków przystosuje się do nowych warunków. Ulegnie natomiast

ograniczeniu zaplecze żywnościowe dla części gatunków żerujących na polach uprawnych i łąkach w wyniku ich urbanizacji.

Zakres powyższych negatywnych oddziaływań uzależniony jest w dużym stopniu od zasad zagospodarowania zastosowanych na następnych etapach prac planistycznych w ustaleniach projektów planów miejscowych i w decyzjach o warunkach zabudowy a dalej od sposobu realizacji inwestycji i ich eksploatacji.

6.2 Wpływ ustaleń planu ogólnego na poszczególne komponenty środowiska

6.2.1 Przewidywane oddziaływania na ludzi

W projekcie planu ogólnego wyznaczono potencjalne tereny lokalizacji wież elektrowni wiatrowych, jednak dopiero na etapie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego i w raporcie oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko **zostanie ustalone usytuowanie** poszczególnych wież w stosunku do terenów chronionych akustycznie, **w sposób wykluczający negatywne oddziaływanie na zdrowie ludzi.** Turbiny wiatrowe są źródłem hałasu mechanicznego, emitowanego przez przekładnię i generator, szumu aerodynamicznego, emitowanego przez obracające się łopaty wirnika oraz hałasu infradźwiękowego. Podstawowym sposobem na ograniczenie uciążliwości hałasu generowanego przez elektrownie wiatrowe, jest utrzymanie odpowiedniej odległości wież od terenów zabudowy mieszkaniowej.

Dla planowanych lokalizacji elektrowni wiatrowych zostanie sporządzony miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, w którym:

- zostaną wyznaczone miejsca lokalizacji elektrowni wiatrowych oraz zostanie określona ich ilość w celu wykluczenia ewentualnego negatywnego wpływu ich eksploatacji na zdrowie ludzi,
- w tym celu w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego zostaną wyznaczone strefy z zakazem zabudowy, w których nie będą mogły być sytuowane obiekty na stały pobyt ludzi,
- strefy z zakazem zabudowy zostaną wyznaczone na podstawie analizy hałasowej w celu odsunięcia miejsc lokalizacji elektrowni wiatrowych na odległości wykluczające oddziaływanie hałasu na tereny chronione akustycznie.

Ostatecznie ilość i rozmieszczenie elektrowni wiatrowych nastąpi na etapie uzyskiwania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, po zebraniu i przeanalizowaniu wszystkich informacji, dotyczących oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko. Na tym etapie będzie również musiała zostać przeprowadzona analiza oddziaływania przedsięwzięcia na zdrowie ludzi w zakresie oddziaływania infradźwięków oraz pola i promieniowania elektromagnetycznego. W związku z art. 147 ustawy *Prawo Ochrony Środowiska* z dnia 27 kwietnia 2001 r. instalacje emitujące do środowiska hałas wymagają przeprowadzenia okresowych pomiarów wielkości emisji hałasu do środowiska.

Na terenach przeznaczonych na pobyt ludzi, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. *w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku* (Dz. U. z 2014 r., poz. 112,) obowiązują następujące dopuszczalne długotrwałe średnie poziomy dźwięku w dB, powodowane przez drogi lub linie kolejowe:

- L_{DWN}(*przedział czasu odniesienia równy wszystkim dobom w roku*) = 64 dB, L_N(*przedział czasu odniesienia równy wszystkim porom nocy*) = 59 dB dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, terenów zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży, terenów domów opieki społecznej, terenów szpitali w miastach;
- L_{DWN} (*przedział czasu odniesienia równy wszystkim dobom w roku*) = 68 dB, L_N(*przedział czasu odniesienia równy wszystkim porom nocy*) = 59 dB dla terenów zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i zamieszkania zbiorowego, terenów zabudowy zagrodowej, terenów rekreacyjno-wypoczynkowych oraz terenów mieszkaniowo – usługowych.

Na etapie wykonywania robót budowlanych podczas realizacji zagospodarowania poszczególnych terenów nastąpią negatywne oddziaływania związane z pracą maszyn (emisja spalin, pyłów, hałasu). Przy zagospodarowaniu muszą być spełnione normy zawarte w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 845).

W strefie górnictwa - SG nastąpią negatywne oddziaływania związane z pracą maszyn (emisja spalin, pyłów, hałasu). Będą to oddziaływania krótkotrwałe i chwilowe. Eksploatacja kruszywa odbywać się będzie wyłącznie w porze dnia, co oznacza, że emisja hałasu z terenu złoża, nie może przekroczyć dopuszczalnego poziomu, określonego w przepisach odrębnych, na terenach najbliżej położonej zabudowy mieszkaniowej.

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 17 grudnia 2019 r. *w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku* (Dz.U. z 2019 r. poz. 2448), n**ie przewiduje się przekroczenia** dopuszczalnych poziomów **natężenia pola elektromagnetycznego w strefach, gdzie dopuszczono możliwość lokalizacji elektrowni wiatrowych i fotowoltaicznych.**

6.2.2 Przewidywane oddziaływania na różnorodność biologiczną, zwierzęta i rośliny

Realizacja ustaleń projektu planu ogólnego będzie miała zróżnicowane skutki dla środowiska. Na terenach obejmujących lasy, wody oraz tereny rolnicze warunki siedliskowe pozostaną niezmienione. Na terenach lasów obowiązuje ustawa z dnia 28 września 1991 r. *o lasach* i ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. *o ochronie gruntów rolnych i leśnych*. Tereny rolnicze chronione są przepisami ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. *o ochronie gruntów rolnych i leśnych*. Tereny wód powierzchniowych śródlądowych są chronione przepisami ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. *Prawo wodne*.

Najbardziej odczuwalne skutki dla środowiska nastąpią na terenach użytkowanych rolniczo i na terenach zadrzewionych, na których projekt planu ogólnego wprowadza nowe strefy. W efekcie realizacji ustaleń planu na obszarach, na których obecnie prowadzona jest gospodarka rolna i tereny zadrzewione, **całkowitemu przekształceniu ulegnie szata roślinna a na części ulegnie zmianie jej skład gatunkowy.** Likwidacji ulegnie roślinność na terenach zadrzewionych, na których nastąpiła sukcesja naturalna w wyniku braku użytkowania oraz roślinność segetalna. Do całkowitej likwidacji roślinności może dojść w obrębie terenów przeznaczonych pod zabudowę kubaturową, a także pod infrastrukturę drogową, usługi oraz uzbrojenie terenu.
Realizacja ustaleń projektu planu na terenach rolnych, na których wprowadza nowe funkcje, spowoduje **przekształcenie znacznych powierzchni biologicznie czynnych w powierzchnie nieprzepuszczalne**. Obecnie istniejące **grunty orne zostaną zlikwidowane i zastąpione roślinnością urządzoną** towarzyszącą obiektom mieszkaniowym, usługowym i produkcyjnym.

Gatunki zwierząt zareagują w zróżnicowany sposób na przekształcenia środowiska wynikające z realizacji ustaleń projektu planu. Całkowicie **przekształcone zostaną warunki siedliskowe** na **terenach użytkowanych rolniczo, łąkach i pastwiskach**. Na skutek likwidacji znacznych powierzchni biologicznych **część fauny utraci przestrzeń życiową (zarówno bytową jak i żerowiskową**). **Powstaną także bariery uniemożliwiające lub utrudniające przemieszczanie się zwierząt**, co będzie szczególnie dotyczyć teriofauny. W wyniku zmiany warunków siedliskowych **wyemigruje część fauny obecnie bytującej** na terenach przeznaczonych do zagospodarowania. **Część gatunków przystosuje się do nowych warunków**. Warunki gniazdowania ptaków na drzewach nie ulegną zmianie dzięki wprowadzeniu ochrony znacznej części zadrzewień oraz roślinności zaroślowej na terenie objętym planem. Ulegnie natomiast ograniczeniu zaplecze żywnościowe dla części gatunków żerujących na polach uprawnych w wyniku ich urbanizacji.

Potencjalne negatywne oddziaływania nastąpią na terenach użytkowanych rolniczo (użytkach rolnych, łąkach i pastwiskach) na których projekt planu wyznaczył nowe strefy zieleni i rekreacji – SN opisane w pkt 6.2.10. **Profil podstawowy (tereny wód) i funkcje z profilu dodatkowego tj. tereny lasów i tereny zieleni nieurządzonej, umożliwiają w następnym etapie prac planistycznych (planach miejscowych) wyznaczenie terenów elementarnych z uwzględnieniem uwarunkowań przyrodniczych.**

Strefa górnictwa - SG obejmuje głównie grunty rolne, które nie sprzyjają dłuższemu przebywaniu zwierząt**.** Siedliska na obszarze objętym inwestycją nie wykazują obecnie cech wyróżniających je spośród otaczających terenów rolniczych ani gatunków roślin i zwierząt, ze względu na które, należałoby ten teren chronić. **W czasie eksploatacji złoża kruszywa naturalnego, jego teren trwale utraci swoje walory przyrodnicze oraz żerowisko dla fauny bytującej w sąsiedztwie.** Jednakże nie wpłynie to znacząco na populacje najcenniejszych gatunków zwierząt. W wyniku zdjęcia nadkładu zniszczona zostanie jedynie drobna fauna glebowa (nicienie, roztocza, dżdżownice, larwy owadów). Zrealizowanie inwestycji spowoduje **zmniejszenie przestrzeni życiowej niektórych ptaków** bytujących na otwartych przestrzeniach (m.in. skowronka polnego), z tego względu należałoby zaplanować rozpoczęcie prac (zdejmowanie nadkładu) w okresie jesiennym, co pozwoli ptakom na znalezienie nowych terenów na wiosnę. Bezpośredni wpływ inwestycji na najbliższe środowisko ogranicza się **głównie do lokalnej emisji hałasu i spalin, generowanych przez pojazdy i maszyny obecne w wyrobisku.**

Z powodu eksploatacji złoża **powstanie lokalna bariera ekologiczna** stwarzająca trudności dla migracji fauny naziemnej, w związku z tym zwierzęta migrujące po powierzchni ziemi, w celu przemieszczania się na inne tereny będą zmuszone omijać wyrobisko.

Szczegółowe oddziaływanie przedsięwzięcia zostanie przeprowadzone, na etapie sporządzania raportu oddziaływania na środowisko

W granicach terenów planowanych lokalizacji elektrowni wiatrowych w dotychczasowym stanie użytkowania będą zachowane wszystkie elementy środowiska przyrodniczego w gminie. Szczególnej ochronie będą podlegały lasy, które w całości będą pozostawione w dotychczasowym użytkowaniu, z wykluczeniem zainwestowania. Ochronie będą podlegały również wszystkie oczka wodne, śródpolne mokradła, wartościowe przyrodniczo nieużytki oraz tereny wodno – błotne oraz rowy melioracyjne, stanowiące ważne elementy powiązań ekologicznych. Ochronie będą podlegały również śródpolne

zadrzewienia oraz drzewa rosnące wzdłuż dróg, cieków wodnych i rowów melioracyjnych, jako ważny składnik lokalnych powiązań ekologicznych.

Obszar objęty opracowaniem nie przedstawia poważniejszej wartości przyrodniczej i jest on zdominowany przez użytkowane rolniczo grunty orne. W granicach tego obszaru nie ma rozległych i podmokłych użytków zielonych, nie przedziela on takich terenów oraz nie jest usytuowany pomiędzy nimi. W granicach obszaru opracowania nie ma jezior, a istniejące oczka wodne są niewielkie. Z tego powodu w ich granicach nie gromadzą się ptaki wodne w okresach migracji oraz nie stanowią one dla nich atrakcyjnych żerowisk, miejsc odpoczynku i zimowisk. Oczka wodne mają znaczenie głównie dla lokalnej ornitofauny, przede wszystkim dla drobnych ptaków wróblowatych.

Z uwagi na brak szczegółowych danych w zakresie gniazdowania, żerowania i migracji cennych gatunków ptaków i nietoperzy, na tym etapie nie jest możliwa ocena oddziaływania na te gatunki w zakresie lokalizacji elektrowni wiatrowych.

Przed sporządzeniem planu miejscowego dla terenów elektrowni wiatrowych zostanie przeprowadzony monitoring ornitologiczny i chiropterologicznego. W monitoringu zostaną przestawione zalecenia, **które zostaną uwzględnione na etapie sporządzania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego oraz raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko.** Zalecenia dotyczą doboru ilości i rozmieszczenia elektrowni wiatrowych w sposób pozwalający na wykluczenie ich negatywnego oddziaływania na warunki bytowania, żerowania i przemieszczania się ptaków. Wynikające z monitoringu zalecenia będą również uwzględnione na etapie uzyskiwania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, w trakcie wykonywania oceny oddziaływania na środowisko przedsięwzięcia. Dopiero na tym etapie dojdzie do ostatecznego określenia ilości i rozmieszczenia elektrowni wiatrowych oraz ich ostatecznej mocy.

Na terenie gminy wyznaczono następujące strefy położone poza obszarami chronionymi, które wynikają ze zgłoszonych wniosków:

26SO - na terenie znajdują się stanowiska chronionych gatunków zwierząt, tereny użytkowane rolniczo, lasy, tereny zadrzewione, nieużytki - profile funkcjonalne (podstawowy i dodatkowy) dla strefy SO umożliwiają wskazanie przeznaczenia terenów w mpzp zgodnie ze stanem faktycznym, aby zapewnić ochronę przyrody,

27SO - na terenie znajdują się stanowiska chronionych gatunków zwierząt, tereny użytkowane rolniczo, lasy, tereny zadrzewione, nieużytki - profile funkcjonalne (podstawowy i dodatkowy) dla strefy SO umożliwiają wskazanie przeznaczenia terenów w mpzp zgodnie ze stanem faktycznym, aby zapewnić ochronę przyrody,

41SO - na terenie znajdują się stanowiska chronionych gatunków zwierząt i roślin, siedlisko 7120, tereny użytkowane rolniczo, lasy, tereny zadrzewione, nieużytki - profile funkcjonalne (podstawowy i dodatkowy) dla strefy SO umożliwiają wskazanie przeznaczenia terenów w mpzp zgodnie ze stanem faktycznym, aby zapewnić ochronę przyrody,

23SR - tereny użytkowane rolniczo - profile funkcjonalne (podstawowy i dodatkowy) dla strefy SR umożliwiają wskazanie przeznaczenia terenów w mpzp zgodnie ze stanem faktycznym, aby zapewnić ochronę przyrody,

28SR - na terenie znajdują się stanowiska chronionych gatunków zwierząt, tereny użytkowane

rolniczo, tereny zadrzewione, nieużytki - profile funkcjonalne (podstawowy i dodatkowy) dla strefy SR umożliwiają wskazanie przeznaczenia terenów w mpzp zgodnie ze stanem faktycznym, aby zapewnić ochronę przyrody,

36SR - tereny użytkowane rolniczo, tereny zadrzewione, nieużytki - profile funkcjonalne (podstawowy i dodatkowy) dla strefy SR umożliwiają wskazanie przeznaczenia terenów w mpzp zgodnie ze stanem faktycznym, aby zapewnić ochronę przyrody,

37SR - tereny użytkowane rolniczo - profile funkcjonalne (podstawowy i dodatkowy) dla strefy SR umożliwiają wskazanie przeznaczenia terenów w mpzp zgodnie ze stanem faktycznym, aby zapewnić ochronę przyrody.

1SG - tereny użytkowane rolniczo, rowy melioracyjne - profile funkcjonalne (podstawowy i dodatkowy) dla strefy SG umożliwiają wskazanie przeznaczenia terenów w mpzp zgodnie ze stanem faktycznym, aby zapewnić ochronę przyrody,

2SG - tereny użytkowane rolniczo, rowy melioracyjne - profile funkcjonalne (podstawowy i dodatkowy) dla strefy SG umożliwiają wskazanie przeznaczenia terenów w mpzp zgodnie ze stanem faktycznym, aby zapewnić ochronę przyrody,

3SG - stanowiska zwierząt chronionych, tereny użytkowane rolniczo, rowy melioracyjne - profile funkcjonalne (podstawowy i dodatkowy) dla strefy SG umożliwiają wskazanie przeznaczenia terenów w mpzp zgodnie ze stanem faktycznym, aby zapewnić ochronę przyrody,

4SG - stanowisko roślin chronionych, tereny użytkowane rolniczo, rowy melioracyjne - profile funkcjonalne (podstawowy i dodatkowy) dla strefy SG umożliwiają wskazanie przeznaczenia terenów w mpzp zgodnie ze stanem faktycznym, aby zapewnić ochronę przyrody,

2SH - tereny użytkowane rolniczo - profile funkcjonalne (podstawowy i dodatkowy) dla strefy SH umożliwiają wskazanie przeznaczenia terenów w mpzp zgodnie ze stanem faktycznym, aby zapewnić ochronę przyrody,

4SH - tereny użytkowane rolniczo - profile funkcjonalne (podstawowy i dodatkowy) dla strefy SH umożliwiają wskazanie przeznaczenia terenów w mpzp zgodnie ze stanem faktycznym, aby zapewnić ochronę przyrody.

Szczegółowe oddziaływania, które może nastąpić w wyniku wyznaczenia stref, będzie określone na etapie planu miejscowego, ponieważ **plan ogólny nie określa docelowego przeznaczenia terenów, a jedynie wskazuje na katalog przeznaczeń terenów możliwych do wyznaczenia w planach miejscowych. Profil podstawowy (tereny wód) i funkcje z profilu dodatkowego tj. tereny lasów i tereny zieleni nieurządzonej, umożliwiają w następnym etapie prac planistycznych (planach miejscowych) wyznaczenie terenów elementarnych z uwzględnieniem uwarunkowań przyrodniczych.**

6.2.3 Przewidywane oddziaływania na wody powierzchniowe i podziemne

Obszar objęty opracowaniem położony jest w granicach Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 125 Zbiornik międzymorenowy Wałcz-Piła i musi spełniać wymogi ochrony określone w przepisach odrębnych.

Na większości terenów objętych opracowaniem zaopatrzenie w wodę i odprowadzenie ścieków odbywać się będzie poprzez istniejącą gminną sieć wodociągową i kanalizacyjną. Należy dążyć do uporządkowania gospodarki ściekowej i podłączenia istniejącej i planowanej zabudowy do systemu kanalizacji zbiorczej. Brak systemów odprowadzanie ścieków komunalnych powoduje odprowadzanie nieczyszczonych ścieków bezpośrednio do wód i do ziemi. Taki sposób odprowadzania nieczyszczonych ścieków w rezultacie prowadzi w szczególności do eutrofizacji cieków powierzchniowych oraz pogorszenia jakości wód podziemnych w postaci podwyższenia się wskaźników azotu azotanowego. Zastosowanie takich rozwiązań spowoduje racjonalną eksploatację i ochronę wód.

W strefie handlu wielkopowierzchniowego - SH i strefie gospodarczej - SP nastąpi wzrost ilości powierzchni utwardzonych (place, parkingi) co wpłynie na zmiany w sposobie obiegu wody. Do głównych efektów należy zaliczyć zmniejszenie ewapotranspiracji, infiltracji i retencji, oraz zwiększenie spływu powierzchniowego wód opadowych. Aby temu przeciwdziałać należy zastosować nowoczesne materiały i urządzenia, które zminimalizują potencjalne zagrożenia.

W strefie górnictwa SG istnieje prawdopodobieństwo odsłonięcia poziomu górnej warstwy wodonośnej. **Na etapie sporządzania niniejszego opracowania z uwagi na brak przeprowadzonych badań hydrogeologicznych, nie jest możliwe wykazanie oddziaływania na wody powierzchniowe i podziemne. Szczegółowe badania zostaną przeprowadzone na etapie sporządzania raportu oddziaływania na środowisko.**

W celu zapewnienia ochrony wód, należy dążyć do:

- zapewnienia odprowadzenia ścieków do kanalizacji, z tymczasowym dopuszczeniem gromadzenia w szczelnych zbiornikach bezodpływowych, a następnie ich efektywnego oczyszczania oraz kontroli ich szczelności,
- pełnej kanalizacji miejscowości z odprowadzeniem ścieków do oczyszczalni gwarantującej eliminację związków azotu i fosforu,
- nie lokalizowania budynków w miejscach podmokłych i potencjalnie podtapianych, ani na glebach torfowych,
- utrzymania dostępu do jezior tylko w miejscach zorganizowanych, przy pełnej ochronie roślinności strefy brzegowej jezior na pozostałych odcinkach,
- ochrony jezior poprzez utrzymanie powiązań ekologicznych z siedliskami.

6.2.4 Przewidywane oddziaływania na powietrze i klimat

Realizacja ustaleń projektu planu ogólnego może potencjalnie wpłynąć na zmianę stanu czystości powietrza atmosferycznego na obszarze przewidzianym do zagospodarowania. Będą to jednak zmiany okresowe, krótkotrwałe i bezpośrednie (emisja występować będzie wyłącznie w czasie budowy) zgodne z obowiązującymi normami, wystąpią tylko na etapie budowlanym i będą wiązały się z

lokalnym wzrostem emisji zanieczyszczeń powietrza – zwłaszcza pyłu – na skutek prac ziemnych (wykopów, itp.), wzrostem substancji spalinowych, których źródłem będą maszyny budowlane i sprzęt ciężki obsługujący poszczególne budowy.

Głównym źródłem emisji powierzchniowej (tzw. niskiej emisji) są indywidualne źródła ciepła. Z uwagi na zasilanie kotłowni węglem słabej jakości, wyeksploatowanym piecom i spalaniu odpadów stanowią one najważniejsze przyczyny wysokiej emisji pyłów i benzo(a)pirenu. Należy dążyć do większego wykorzystania alternatywnych źródeł energii w zakresie gospodarstw indywidualnych.

Głównymi źródłami emisji zanieczyszczeń komunikacyjnych drogowych jest droga krajowa DK 20 oraz drogi wojewódzkie DW: nr 163, nr 171 i nr 177. Na stopień zanieczyszczeń ma wpływ przede wszystkim stan techniczny pojazdów oraz stan techniczny dróg.

Na terenie opracowania nie powstaną przedsięwzięcia o wysokiej emisji gazów i pyłów do atmosfery, które mogłyby mieć negatywny wpływ na klimat w skali lokalnej, ponadlokalnej czy regionu.

W strefie handlu wielkopowierzchniowego - SH i strefie gospodarczej - SP potencjalnie powstaną nowe zakłady produkcyjne i usługowe, które będą stanowiły potencjalnie źródło emisji szkodliwych substancji do atmosfery. Jednak na tym etapie, nie możemy stwierdzić jakiego typu będzie to oddziaływanie. Przy zagospodarowaniu tych terenów muszą być spełnione normy zawarte w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 845).

Strefa górnictwa - SG będzie źródłem emisji gazów i pyłów jednak będzie to emisja nieznaczna i krótkotrwała związana głównie z ruchem pojazdów i pracą maszyn służących wydobyciu. Aby zminimalizować oddziaływanie w tym zakresie, należy dążyć do właściwego eksploatowania maszyn i urządzeń wykorzystywanych w procesie produkcji.

Powstanie elektrowni wiatrowych i słonecznych na tym terenie w dłuższym okresie czasu będzie miało pozytywny wpływ na klimat. Przyczyni sie do ograniczania produkcji energii elektrycznej ze źródeł konwencjonalnych i w konsekwencji obniżania emisji szkodliwych gazów i pyłów do atmosfery.

6.2.5 Przewidywane oddziaływania na klimat akustyczny i pola elektromagnetyczne

Podstawowym wskaźnikiem klimatu akustycznego jest sumaryczny poziom hałasu, na który składają się oddziaływania:

- hałasu komunikacyjnego od dróg i linii kolejowych, który rozprzestrzenia się na odległe obszary ze względu na rozległość źródeł,
- hałasu przemysłowego obejmującego swym zasięgiem najbliższe otoczenie,
- hałasu komunalnego towarzyszącego obiektom sportu, rekreacji i rozrywki.

Na terenie gminy Czaplinek największe zagrożenie hałasem jest związane z hałasem komunikacyjnym wzdłuż głównych dróg i linii kolejowych.

Głównymi czynnikami mającymi wpływ na poziom hałasu komunikacyjnego jest: natężenie ruchu, udział transportu ciężkiego w strumieniu wszystkich pojazdów, stan techniczny pojazdów, rodzaj nawierzchni dróg i organizacja ruchu drogowego. Na obszarze opracowania największe zagrożenie hałasem komunikacyjnym występuje wzdłuż drogi krajowej nr 20 oraz dróg wojewódzkich DW: nr 163, nr 171 i nr 177.

Strefa górnictwa SG będzie generowała hałas związany z pracą maszyn służących wydobyciu oraz samochodów transportowych. Jednak tereny te znajdują się poza terenami zabudowy

mieszkaniowej, związanej z pobytem ludzi, dlatego nie przewiduje się negatywnego oddziaływania w tym zakresie.

W projekcie planu ogólnego wyznaczono potencjalne tereny lokalizacji elektrowni wiatrowych, jednak dopiero na etapie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego i w raporcie oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko **zostanie ustalone usytuowanie** poszczególnych wież w stosunku do terenów chronionych akustycznie, **w sposób wykluczający negatywne oddziaływanie na zdrowie ludzi.** Turbiny wiatrowe są źródłem hałasu mechanicznego, emitowanego przez przekładnię i generator, szumu aerodynamicznego, emitowanego przez obracające się łopaty wirnika oraz hałasu infradźwiękowego. Podstawowym sposobem na ograniczenie uciążliwości hałasu generowanego przez elektrownie wiatrowe, jest utrzymanie odpowiedniej odległości wież od terenów zabudowy mieszkaniowej.

Dla planowanych lokalizacji elektrowni wiatrowych zostanie sporządzony miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, w którym:

- zostaną wyznaczone miejsca lokalizacji elektrowni wiatrowych oraz zostanie określona ich ilość w celu wykluczenia ewentualnego negatywnego wpływu ich eksploatacji na zdrowie ludzi,
- w tym celu w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego zostaną wyznaczone strefy z zakazem zabudowy, w których nie będą mogły być sytuowane obiekty na stały pobyt ludzi,
- strefy z zakazem zabudowy zostaną wyznaczone na podstawie analizy hałasowej w celu odsunięcia miejsc lokalizacji elektrowni wiatrowych na odległości wykluczające oddziaływanie hałasu na tereny chronione akustycznie.

Ostatecznie ilość i rozmieszczenie elektrowni wiatrowych nastąpi na etapie uzyskiwania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, po zebraniu i przeanalizowaniu wszystkich informacji, dotyczących oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko. Na tym etapie będzie również musiała zostać przeprowadzona analiza oddziaływania przedsięwzięcia na zdrowie ludzi w zakresie oddziaływania infradźwięków oraz pola i promieniowania elektromagnetycznego. W związku z art. 147 ustawy *Prawo Ochrony Środowiska* z dnia 27 kwietnia 2001 r. instalacje emitujące do środowiska hałas wymagają przeprowadzenia okresowych pomiarów wielkości emisji hałasu do środowiska.

Na terenach przeznaczonych na pobyt ludzi, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. *w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku* (Dz. U. z 2014 r., poz. 112,) obowiązują następujące dopuszczalne długotrwałe średnie poziomy dźwięku w dB, powodowane przez drogi lub linie kolejowe:

- L_{DWN}(*przedział czasu odniesienia równy wszystkim dobom w roku*) = 64 dB, L_N(*przedział czasu odniesienia równy wszystkim porom nocy*) = 59 dB dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, terenów zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży, terenów domów opieki społecznej, terenów szpitali w miastach;
- L_{DWN} (*przedział czasu odniesienia równy wszystkim dobom w roku*) = 68 dB, L_N(*przedział czasu odniesienia równy wszystkim porom nocy*) = 59 dB dla terenów zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i zamieszkania zbiorowego, terenów zabudowy zagrodowej, terenów rekreacyjno-wypoczynkowych oraz terenów mieszkaniowo – usługowych.

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 17 grudnia 2019 r. *w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku* (Dz.U. z 2019 r. poz. 2448), n**ie przewiduje się przekroczenia** dopuszczalnych poziomów **natężenia pola elektromagnetycznego w strefach, gdzie dopuszczono możliwość lokalizacji elektrowni wiatrowych i fotowoltaicznych.**

6.2.6 Przewidywane oddziaływania na powierzchnię ziemi

Oddziaływanie na glebę i powierzchnię terenu będzie wynikiem różnych form użytkowania terenu. **Zaburzenia struktury gruntu i gleby nastąpią w miejscach budowy obiektów kubaturowych, infrastruktury technicznej i budowy dróg.** Będą one miały charakter trwały. Znaczące przekształcenia wystąpią na skutek zainwestowania terenów rolnych. Na terenach tych w związku z realizacją zainwestowania, nastąpi zabudowanie powierzchni materiałami nieprzepuszczalnymi. Grunt zostanie częściowo zniwelowany a powierzchniowa warstwa gleby zniszczona i zastąpiona gruntem antropogenicznym. Wystąpią zatem oddziaływania bezpośrednie, długoterminowe i stałe poprzez zajmowanie gruntów pod obiekty produkcyjne, magazyny oraz zabudowę usługowa. Wystąpią również krótkoterminowe i chwilowe oddziaływania, związane z etapem prowadzenia prac budowlanych (czasowe deformacje terenu, wykopy itp.).

W strefie górnictwa SG znaczącemu przekształceniu ulegnie rzeźba terenu oraz naturalna pokrywa glebowa. Zmieni się ukształtowanie terenu wykorzystywanego obecnie jako grunty rolnicze. Mając na uwadze powyższe zmiany, należy przeprowadzić prawidłową rekultywację wyrobiska, w trakcie i po zakończeniu procesu wydobycia, zgodnie z przepisami odrębnymi. **Szczegółowe oddziaływanie przedsięwzięcia na powierzchnię ziemi, zostanie przeprowadzone, na etapie sporządzania raportu oddziaływania na środowisko**

Lokalizacja elektrowni wiatrowych wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną będzie miała wpływ na naturalną powierzchnię ziemi w fazie budowy. Jednakże nie spowoduje jej deformacji w stopniu niekorzystnym dla środowiska i krajobrazu, gdyż elektrownie wiatrowe są obiektami punktowymi. Budowa dróg niezbędnych dla obsługi elektrowni wiatrowych nie będzie powodowała deformacji naturalnej powierzchni ziemi, gdyż zostaną one wkomponowane w naturalną rzeźbę terenu. **Szczegółowe oddziaływanie przedsięwzięcia na powierzchnię ziemi, zostanie przeprowadzone, na etapie sporządzania raportu oddziaływania na środowisko**

Tereny lokalizacji elektrowni fotowoltaicznych z liniami elektroenergetycznymi wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną, będą to elementy nietrwale związane z gruntem, które po okresie eksploatacji będą mogły być usunięte i na tych terenach może zostać przywrócone użytkowanie rolnicze.

6.2.7 Zagrożenia poważną awarią

Poważna awaria, zgodnie z definicją ustawową, to zdarzenie, w szczególności emisja, pożar lub eksplozja powstałe w trakcie procesu przemysłowego, magazynowania lub transportu, w którym występuje jedna lub więcej substancji niebezpiecznych prowadzących do natychmiastowego powstania zagrożenia życia lub zdrowia ludzi lub środowiska lub powstania takiego zagrożenia z opóźnieniem. Ochrona środowiska przed poważną awarią, zwaną dalej „awarią", oznacza zapobieganie zdarzeniom mogącym powodować awarię oraz ograniczanie jej skutków dla ludzi i środowiska.

Zaliczenie do zakładów zagrożonych poważna awarią następuje na podstawie Rozporządzenia Ministra Rozwoju z dnia 29 stycznia 2016 r. w sprawie rodzajów i ilości znajdujących się w zakładzie substancji niebezpiecznych, decydujących o zaliczeniu zakładu do zakładu o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (Dz. U. z 2016 r. poz. 138). Tego typu inwestycje mogą powstać w strefie gospodarczej -SP.

6.2.8 Przewidywane oddziaływania na krajobraz

Znaczące przekształcenie krajobrazu w wyniku realizacji projektu planu ogólnego nastąpi na terenach, na których wybudowane zostaną nowe obiekty produkcyjne i usługowe, w otoczeniu których pojawi się zupełnie inna szata roślinna**.** Krajobraz terenów otwartych zastąpi krajobraz zurbanizowany zamknięty, charakterystyczny dla terenów związanych z produkcją i składowaniem.

W strefie górnictwa -SG, w trakcie eksploatacji nastąpi całkowita zmiana krajobrazu. Jednaki po zakończeniu eksploatacji, tereny zostaną zrekultywowane zgodnie z przepisami odrębnymi. Po zakończeniu eksploatacji powodującej degradację walorów krajobrazowych, nastąpi bardzo wyraźne urozmaicenie rzeźby terenu i wzbogacenie walorów siedliskowych czyli elementów decydujących o percepcji krajobrazu.

Znaczące przekształcenie krajobrazu nastąpi w strefach produkcji rolniczej w których w dodatkowym profilu funkcjonalnym wyznaczono tereny elektrowni wiatrowych i słonecznych. Wpływ planowanych lokalizacji elektrowni wiatrowych na krajobraz zostanie dokładnie przeanalizowany na etapie wykonywania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Na etapie planu zostaną wyznaczone miejsca lokalizacji elektrowni wiatrowych, po wykonaniu specjalistycznego opracowania „Studium krajobrazowe", którego celem będzie przeanalizowanie wpływu planowanych lokalizacji elektrowni wiatrowych na krajobraz kulturowy, w tym na dobra kultury materialnej, ich ekspozycję oraz panoramy widokowe.

6.2.9 Przewidywane oddziaływania na zabytki i dobra materialne

Nie przewiduje się wpływu planowanego zagospodarowania na zabytki i dobra materialne.

6.2.10 Przewidywane oddziaływania na obszary chronione

Z punktu widzenia realizacji projektu planu ogólnego, mogą wystąpić oddziaływania na położone na tym terenie następujące obszary chronione:

- rezerwatu przyrody „Brunatna Gleba",
- rezerwatu przyrody „Jezioro Prosino",
- rezerwatu przyrody „Brzozowe Bagno koło Czaplinka",
- Drawskiego Parku Krajobrazowego wraz z otuliną,
- obszaru chronionego krajobrazu „Pojezierze Drawskie",
- obszaru specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 Ostoja Drawska PLB320019,
- obszar specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 Puszcza nad Gwdą PLB320012,
- specjalnego obszaru ochrony siedlisk Natura 2000 Jeziora Czaplineckie PLH320039,
- 71 pomników przyrody,
- chronionych siedlisk przyrodniczych,
- chronionych gatunków roślin i zwierząt.

Zgodnie z art. 13d ust. 1 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, wyznaczając strefy planistyczne, w pierwszej kolejności uwzględnia się obszary, dla których w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego określono przeznaczenie umożliwiające realizację funkcji mieszkaniowej, oraz obszary uzupełnienia zabudowy w ramach istniejącej zabudowy.
Na terenach objętych miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego wprowadzono strefy zgodnie z ich wytycznymi. Na terenach nie objętych miejscowymi planami, wyznaczono strefy zgodnie z obowiązującym SUiKZP gminy Czaplinek lub z faktycznym stanem użytkowania. Pozostałe strefy wyznaczono zgodnie ze zgłoszonymi wnioskami.
Jednocześnie należy wskazać iż, zgodnie z pismem Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 09 lipca 2025 r. znak: DPR-II.720.93.2025.RR **plan ogólny przedstawia schemat zagospodarowania przestrzeni**, normy w nim zawarte maja na celu wskazanie ram w jakich ma się mieścić docelowe zagospodarowanie przestrzeni i stanowią wytyczne dla szczegółowych działań projektowych na kolejnych etapach procesu planistycznego. Podkreślić należy, że **plan ogólny nie będzie określał docelowego przeznaczenia terenu, a będzie jedynie wskazywał na katalog przeznaczeń terenu możliwych do wyznaczenia w planach miejscowych.** W ustawie wskazano, że plan ogólny pomimo statusu aktu prawna miejscowego, nie kształtuje sposobu wykonywania prawa własności, w takim rozumieniu, że **normy ustanowione w planie ogólnym nie są wiążące wprost w przypadku podejmowania działań bezpośrednio wpływających na zagospodarowanie terenu, w tym procedur budowlanych.**

OPIS STREF PLANISTYCZNYCH WYZNACZONYCH NA PODSTAWIE ZGŁOSZONYCH WNIOSKÓW WRAZ Z UZASADNIENIEM ICH WYZNACZENIA:

1SG - tereny użytkowane rolniczo, rowy melioracyjne - profile funkcjonalne (podstawowy i dodatkowy) dla strefy SG umożliwiają wskazanie przeznaczenia terenów w mpzp zgodnie ze stanem faktycznym, aby zapewnić ochronę przyrody,

2SG - tereny użytkowane rolniczo, rowy melioracyjne - profile funkcjonalne (podstawowy i dodatkowy) dla strefy SG umożliwiają wskazanie przeznaczenia terenów w mpzp zgodnie ze stanem faktycznym, aby zapewnić ochronę przyrody,

3SG - stanowiska zwierząt chronionych, tereny użytkowane rolniczo, rowy melioracyjne - profile funkcjonalne (podstawowy i dodatkowy) dla strefy SG umożliwiają wskazanie przeznaczenia terenów w mpzp zgodnie ze stanem faktycznym, aby zapewnić ochronę przyrody,

4SG - stanowisko roślin chronionych, tereny użytkowane rolniczo, rowy melioracyjne - profile funkcjonalne (podstawowy i dodatkowy) dla strefy SG umożliwiają wskazanie przeznaczenia terenów w mpzp zgodnie ze stanem faktycznym, aby zapewnić ochronę przyrody,

2SH - tereny użytkowane rolniczo - profile funkcjonalne (podstawowy i dodatkowy) dla strefy SH umożliwiają wskazanie przeznaczenia terenów w mpzp zgodnie ze stanem faktycznym, aby zapewnić ochronę przyrody,

3SH - obszar specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 Ostoja Drawska PLB320019, obszar chronionego krajobrazu „Pojezierze Drawskie”, tereny użytkowane rolniczo - profile funkcjonalne (podstawowy i dodatkowy) dla strefy SH umożliwiają wskazanie przeznaczenia terenów w mpzp zgodnie ze stanem faktycznym, aby zapewnić ochronę przyrody,

4SH - tereny użytkowane rolniczo - profile funkcjonalne (podstawowy i dodatkowy) dla strefy SH umożliwiają wskazanie przeznaczenia terenów w mpzp zgodnie ze stanem faktycznym, aby zapewnić ochronę przyrody,

1SN - obszar Natura 2000 Jeziora Czaplineckie PLH320039, obszar specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 Ostoja Drawska PLB320019, Drawski Park Krajobrazowy, tereny użytkowane rolniczo - profile funkcjonalne (podstawowy i dodatkowy) dla strefy SN umożliwiają wskazanie przeznaczenia terenów w mpzp zgodnie ze stanem faktycznym, aby zapewnić ochronę przyrody,

2SN - obszar Natura 2000 Jeziora Czaplineckie PLH320039, obszar specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 Ostoja Drawska PLB320019, Drawski Park Krajobrazowy, obszar chronionego krajobrazu „Pojezierze Drawskie", tereny użytkowane rolniczo - profile funkcjonalne (podstawowy i dodatkowy) dla strefy SN umożliwiają wskazanie przeznaczenia terenów w mpzp zgodnie ze stanem faktycznym, aby zapewnić ochronę przyrody,

4SN - obszar Natura 2000 Jeziora Czaplineckie PLH320039, obszar specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 Ostoja Drawska PLB320019, Drawski Park Krajobrazowy, obszar chronionego krajobrazu „Pojezierze Drawskie" - profile funkcjonalne (podstawowy i dodatkowy) dla strefy SN umożliwiają wskazanie przeznaczenia terenów w mpzp zgodnie ze stanem faktycznym, aby zapewnić ochronę przyrody,

6SN - obszar Natura 2000 Jeziora Czaplineckie PLH320039, obszar specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 Ostoja Drawska PLB320019, Drawski Park Krajobrazowy, obszar chronionego krajobrazu „Pojezierze Drawskie", tereny użytkowane rolniczo - profile funkcjonalne (podstawowy i dodatkowy) dla strefy SN umożliwiają wskazanie przeznaczenia terenów w mpzp zgodnie ze stanem faktycznym, aby zapewnić ochronę przyrody,

7SN - obszar Natura 2000 Jeziora Czaplineckie PLH320039, obszar specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 Ostoja Drawska PLB320019, Drawski Park Krajobrazowy, obszar chronionego krajobrazu „Pojezierze Drawskie", tereny użytkowane rolniczo, nieużytek - profile funkcjonalne (podstawowy i dodatkowy) dla strefy SN umożliwiają wskazanie przeznaczenia terenów w mpzp zgodnie ze stanem faktycznym, aby zapewnić ochronę przyrody,

10SN - tereny użytkowane rolniczo - profile funkcjonalne (podstawowy i dodatkowy) dla strefy SN umożliwiają wskazanie przeznaczenia terenów w mpzp zgodnie ze stanem faktycznym, aby zapewnić ochronę przyrody,

20SN - obszar specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 Ostoja Drawska PLB320019, Drawski Park Krajobrazowy, obszar chronionego krajobrazu „Pojezierze Drawskie", tereny użytkowane rolniczo - profile funkcjonalne (podstawowy i dodatkowy) dla strefy SN umożliwiają wskazanie przeznaczenia terenów w mpzp zgodnie ze stanem faktycznym, aby zapewnić ochronę przyrody,

21SN - obszar Natura 2000 Jeziora Czaplineckie PLH320039, obszar specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 Ostoja Drawska PLB320019, Drawski Park Krajobrazowy, obszar chronionego krajobrazu „Pojezierze Drawskie", tereny użytkowane rolniczo - profile funkcjonalne (podstawowy i dodatkowy) dla strefy SN umożliwiają wskazanie przeznaczenia terenów w mpzp zgodnie ze stanem faktycznym, aby zapewnić ochronę przyrody,

31SN - tereny użytkowane rolniczo i nieużytek - profile funkcjonalne (podstawowy i dodatkowy) dla strefy SN umożliwiają wskazanie przeznaczenia terenów w mpzp zgodnie ze stanem faktycznym, aby zapewnić ochronę przyrody,

41SN - tereny użytkowane rolniczo - profile funkcjonalne (podstawowy i dodatkowy) dla strefy SN umożliwiają wskazanie przeznaczenia terenów w mpzp zgodnie ze stanem faktycznym, aby zapewnić ochronę przyrody,

46SN - obszar Natura 2000 Jeziora Czaplineckie PLH320039, obszar specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 Ostoja Drawska PLB320019, Drawski Park Krajobrazowy, obszar chronionego krajobrazu „Pojezierze Drawskie", tereny użytkowane rolniczo - profile funkcjonalne (podstawowy i dodatkowy) dla strefy SN umożliwiają wskazanie przeznaczenia terenów w mpzp zgodnie ze stanem faktycznym, aby zapewnić ochronę przyrody,

49SN - obszar Natura 2000 Jeziora Czaplineckie PLH320039, obszar specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 Ostoja Drawska PLB320019, Drawski Park Krajobrazowy, obszar chronionego krajobrazu „Pojezierze Drawskie", teren położony w odległości mniejszej niż 100 m od brzegów jeziora przeznaczony na plażę z zapleczem, tereny użytkowane rolniczo, nieużytek - profile funkcjonalne (podstawowy i dodatkowy) dla strefy SN umożliwiają wskazanie przeznaczenia terenów w mpzp zgodnie ze stanem faktycznym, aby zapewnić ochronę przyrody,

53SN - obszar Natura 2000 Jeziora Czaplineckie PLH320039, obszar specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 Ostoja Drawska PLB320019, Drawski Park Krajobrazowy, obszar chronionego krajobrazu „Pojezierze Drawskie", tereny użytkowane rolniczo - profile funkcjonalne (podstawowy i dodatkowy) dla strefy SN umożliwiają wskazanie przeznaczenia terenów w mpzp zgodnie ze stanem faktycznym, aby zapewnić ochronę przyrody,

58SN - obszar Natura 2000 Jeziora Czaplineckie PLH320039, obszar specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 Ostoja Drawska PLB320019, Drawski Park Krajobrazowy, obszar chronionego krajobrazu „Pojezierze Drawskie", tereny użytkowane rolniczo - profile funkcjonalne (podstawowy i dodatkowy) dla strefy SN umożliwiają wskazanie przeznaczenia terenów w mpzp zgodnie ze stanem faktycznym, aby zapewnić ochronę przyrody,

59SN - obszar specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 Ostoja Drawska PLB320019, Drawski Park Krajobrazowy, obszar chronionego krajobrazu „Pojezierze Drawskie", tereny użytkowane rolniczo - profile funkcjonalne (podstawowy i dodatkowy) dla strefy SN umożliwiają wskazanie przeznaczenia terenów w mpzp zgodnie ze stanem faktycznym, aby zapewnić ochronę przyrody,

63SN - obszar Natura 2000 Jeziora Czaplineckie PLH320039, obszar specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 Ostoja Drawska PLB320019, Drawski Park Krajobrazowy, obszar chronionego krajobrazu „Pojezierze Drawskie", tereny użytkowane rolniczo - profile funkcjonalne (podstawowy i dodatkowy) dla strefy SN umożliwiają wskazanie przeznaczenia terenów w mpzp zgodnie ze stanem faktycznym, aby zapewnić ochronę przyrody,

64SN - obszar Natura 2000 Jeziora Czaplineckie PLH320039, obszar specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 Ostoja Drawska PLB320019, Drawski Park Krajobrazowy, obszar chronionego krajobrazu „Pojezierze Drawskie", teren położony w odległości mniejszej niż 100 m od brzegów jeziora przeznaczony na plażę z zapleczem, tereny użytkowane rolniczo - profile funkcjonalne (podstawowy i dodatkowy) dla strefy SN umożliwiają wskazanie przeznaczenia terenów w mpzp zgodnie ze stanem faktycznym, aby zapewnić ochronę przyrody,

71SN - obszar Natura 2000 Jeziora Czaplineckie PLH320039, obszar specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 Ostoja Drawska PLB320019, Drawski Park Krajobrazowy, obszar chronionego krajobrazu „Pojezierze Drawskie", tereny użytkowane rolniczo - profile funkcjonalne (podstawowy i dodatkowy) dla

strefy SN umożliwiają wskazanie przeznaczenia terenów w mpzp zgodnie ze stanem faktycznym, aby zapewnić ochronę przyrody,

73SN - obszar Natura 2000 Jeziora Czaplineckie PLH320039, obszar specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 Ostoja Drawska PLB320019, Drawski Park Krajobrazowy, obszar chronionego krajobrazu „Pojezierze Drawskie", tereny użytkowane rolniczo, nieużytek - profile funkcjonalne (podstawowy i dodatkowy) dla strefy SN umożliwiają wskazanie przeznaczenia terenów w mpzp zgodnie ze stanem faktycznym, aby zapewnić ochronę przyrody,

74SN - obszar Natura 2000 Jeziora Czaplineckie PLH320039, obszar specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 Ostoja Drawska PLB320019, Drawski Park Krajobrazowy, obszar chronionego krajobrazu „Pojezierze Drawskie", tereny użytkowane rolniczo, nieużytek, las - profile funkcjonalne (podstawowy i dodatkowy) dla strefy SN umożliwiają wskazanie przeznaczenia terenów w mpzp zgodnie ze stanem faktycznym, aby zapewnić ochronę przyrody,

79SN – nieużytek, tereny użytkowane rolniczo - profile funkcjonalne (podstawowy i dodatkowy) dla strefy SN umożliwiają wskazanie przeznaczenia terenów w mpzp zgodnie ze stanem faktycznym, aby zapewnić ochronę przyrody,

89SN - obszar chronionego krajobrazu „Pojezierze Drawskie", tereny użytkowane rolniczo - profile funkcjonalne (podstawowy i dodatkowy) dla strefy SN umożliwiają wskazanie przeznaczenia terenów w mpzp zgodnie ze stanem faktycznym, aby zapewnić ochronę przyrody,

90SN - obszar Natura 2000 Jeziora Czaplineckie PLH320039, obszar specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 Ostoja Drawska PLB320019, Drawski Park Krajobrazowy, obszar chronionego krajobrazu „Pojezierze Drawskie", tereny użytkowane rolniczo - profile funkcjonalne (podstawowy i dodatkowy) dla strefy SN umożliwiają wskazanie przeznaczenia terenów w mpzp zgodnie ze stanem faktycznym, aby zapewnić ochronę przyrody,

91SN - obszar Natura 2000 Jeziora Czaplineckie PLH320039, obszar specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 Ostoja Drawska PLB320019, Drawski Park Krajobrazowy, obszar chronionego krajobrazu „Pojezierze Drawskie", tereny użytkowane rolniczo, nieużytki - profile funkcjonalne (podstawowy i dodatkowy) dla strefy SN umożliwiają wskazanie przeznaczenia terenów w mpzp zgodnie ze stanem faktycznym, aby zapewnić ochronę przyrody,

92SN - obszar Natura 2000 Jeziora Czaplineckie PLH320039, obszar specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 Ostoja Drawska PLB320019, Drawski Park Krajobrazowy, obszar chronionego krajobrazu „Pojezierze Drawskie", tereny użytkowane rolniczo, nieużytki, grunty zadrzewione - profile funkcjonalne (podstawowy i dodatkowy) dla strefy SN umożliwiają wskazanie przeznaczenia terenów w mpzp zgodnie ze stanem faktycznym, aby zapewnić ochronę przyrody,

94SN - grunty zadrzewione i nieużytki - profile funkcjonalne (podstawowy i dodatkowy) dla strefy SN umożliwiają wskazanie przeznaczenia terenów w mpzp zgodnie ze stanem faktycznym, aby zapewnić ochronę przyrody,

95SN - obszar Natura 2000 Jeziora Czaplineckie PLH320039, obszar specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 Ostoja Drawska PLB320019, Drawski Park Krajobrazowy, obszar chronionego krajobrazu „Pojezierze Drawskie", tereny użytkowane rolniczo - profile funkcjonalne (podstawowy i dodatkowy) dla strefy SN umożliwiają wskazanie przeznaczenia terenów w mpzp zgodnie ze stanem faktycznym, aby zapewnić ochronę przyrody,

96SN - obszar Natura 2000 Jeziora Czaplineckie PLH320039, obszar specjalnej ochrony ptaków

Natura 2000 Ostoja Drawska PLB320019, Drawski Park Krajobrazowy, obszar chronionego krajobrazu „Pojezierze Drawskie", tereny użytkowane rolniczo - profile funkcjonalne (podstawowy i dodatkowy) dla strefy SN umożliwiają wskazanie przeznaczenia terenów w mpzp zgodnie ze stanem faktycznym, aby zapewnić ochronę przyrody,

97SN - obszar Natura 2000 Jeziora Czaplineckie PLH320039, obszar specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 Ostoja Drawska PLB320019, Drawski Park Krajobrazowy, obszar chronionego krajobrazu „Pojezierze Drawskie", tereny użytkowane rolniczo - profile funkcjonalne (podstawowy i dodatkowy) dla strefy SN umożliwiają wskazanie przeznaczenia terenów w mpzp zgodnie ze stanem faktycznym, aby zapewnić ochronę przyrody,

98SN - obszar Natura 2000 Jeziora Czaplineckie PLH320039, obszar specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 Ostoja Drawska PLB320019, Drawski Park Krajobrazowy, obszar chronionego krajobrazu „Pojezierze Drawskie", tereny użytkowane rolniczo - profile funkcjonalne (podstawowy i dodatkowy) dla strefy SN umożliwiają wskazanie przeznaczenia terenów w mpzp zgodnie ze stanem faktycznym, aby zapewnić ochronę przyrody,

99SN - obszar Natura 2000 Jeziora Czaplineckie PLH320039, obszar specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 Ostoja Drawska PLB320019, Drawski Park Krajobrazowy, obszar chronionego krajobrazu „Pojezierze Drawskie", tereny użytkowane rolniczo, nieużytek - profile funkcjonalne (podstawowy i dodatkowy) dla strefy SN umożliwiają wskazanie przeznaczenia terenów w mpzp zgodnie ze stanem faktycznym, aby zapewnić ochronę przyrody,

102SN - obszar Natura 2000 Jeziora Czaplineckie PLH320039, obszar specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 Ostoja Drawska PLB320019, Drawski Park Krajobrazowy, obszar chronionego krajobrazu „Pojezierze Drawskie", tereny użytkowane rolniczo, tereny zadrzewione - profile funkcjonalne (podstawowy i dodatkowy) dla strefy SN umożliwiają wskazanie przeznaczenia terenów w mpzp zgodnie ze stanem faktycznym, aby zapewnić ochronę przyrody,

26SO - na terenie znajdują się stanowiska chronionych gatunków zwierząt, tereny użytkowane rolniczo, lasy, tereny zadrzewione, nieużytki - profile funkcjonalne (podstawowy i dodatkowy) dla strefy SO umożliwiają wskazanie przeznaczenia terenów w mpzp zgodnie ze stanem faktycznym, aby zapewnić ochronę przyrody,

27SO - na terenie znajdują się stanowiska chronionych gatunków zwierząt, tereny użytkowane rolniczo, lasy, tereny zadrzewione, nieużytki - profile funkcjonalne (podstawowy i dodatkowy) dla strefy SO umożliwiają wskazanie przeznaczenia terenów w mpzp zgodnie ze stanem faktycznym, aby zapewnić ochronę przyrody,

41SO - na terenie znajdują się stanowiska chronionych gatunków zwierząt i roślin, siedlisko 7120, tereny użytkowane rolniczo, lasy, tereny zadrzewione, nieużytki - profile funkcjonalne (podstawowy i dodatkowy) dla strefy SO umożliwiają wskazanie przeznaczenia terenów w mpzp zgodnie ze stanem faktycznym, aby zapewnić ochronę przyrody,

23SR - tereny użytkowane rolniczo - profile funkcjonalne (podstawowy i dodatkowy) dla strefy SR umożliwiają wskazanie przeznaczenia terenów w mpzp zgodnie ze stanem faktycznym, aby zapewnić ochronę przyrody,

28SR - na terenie znajdują się stanowiska chronionych gatunków zwierząt, tereny użytkowane rolniczo, tereny zadrzewione, nieużytki - profile funkcjonalne (podstawowy i dodatkowy) dla strefy SR umożliwiają wskazanie przeznaczenia terenów w mpzp zgodnie ze stanem faktycznym, aby

zapewnić ochronę przyrody,
5SU - obszar specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 Ostoja Drawska PLB320019, Drawski Park Krajobrazowy, obszar chronionego krajobrazu „Pojezierze Drawskie", tereny użytkowane rolniczo - profile funkcjonalne (podstawowy i dodatkowy) dla strefy SU umożliwiają wskazanie przeznaczenia terenów w mpzp zgodnie ze stanem faktycznym, aby zapewnić ochronę przyrody,
62SU - obszar specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 Ostoja Drawska PLB320019, Drawski Park Krajobrazowy, obszar chronionego krajobrazu „Pojezierze Drawskie", tereny użytkowane rolniczo - profile funkcjonalne (podstawowy i dodatkowy) dla strefy SU umożliwiają wskazanie przeznaczenia terenów w mpzp zgodnie ze stanem faktycznym, aby zapewnić ochronę przyrody,
36SR - tereny użytkowane rolniczo, tereny zadrzewione, nieużytki - profile funkcjonalne (podstawowy i dodatkowy) dla strefy SR umożliwiają wskazanie przeznaczenia terenów w mpzp zgodnie ze stanem faktycznym, aby zapewnić ochronę przyrody,
37SR - tereny użytkowane rolniczo - profile funkcjonalne (podstawowy i dodatkowy) dla strefy SR umożliwiają wskazanie przeznaczenia terenów w mpzp zgodnie ze stanem faktycznym, aby zapewnić ochronę przyrody.

Zgodnie z wytycznymi do opracowań planistycznych gminy Czaplinek dla rezerwatów przyrody, utrzymano dotychczasowy sposób przeznaczenia i użytkowania gruntów na działkach ewidencyjnych należących do rezerwatu. **Tereny rezerwatów włączono do stref SO – strefy otwarte (bez funkcji zieleni urządzonej w profilu dodatkowym).** W związku z wyznaczeniem strefy otwartej na tych terenach, zastosowano się do *wytycznych do opracowań planistycznych gminy Czaplinek dla rezerwatów przyrody.*

Teren rezerwatu „Brunatna Gleba" znajduje się w strefie 23SO– strefa otwarta(bez funkcji zieleni urządzonej w profilu dodatkowym).

Teren rezerwatu "Jezioro Prosino" znajduje się w strefie 22SO– strefa otwarta(bez funkcji zieleni urządzonej w profilu dodatkowym).

Teren rezerwatu "Brzozowe Bagno koło Czaplinka" znajduje się w strefie 37SO– strefa otwarta(bez funkcji zieleni urządzonej w profilu dodatkowym).

Projekt planu ogólnego nie narusza zakazów zawartych w § 4 uchwały Nr XXXVII/499/14 Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 24 czerwca 2014 r. w sprawie Drawskiego Parku Krajobrazowego (Dz. Urz. Woj. Zach. z 2014 r. poz. 2919 ze zm.):

1) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko;
2) umyślnego zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk i złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności w ramach racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej, rybackiej i łowieckiej;
3) likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej lub zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych; zakaz nie

dotyczy - **w ramach niezabudowanych stref planistycznych mogą znajdować się obszary zadrzewione, jednak** funkcje **profilu podstawowego i funkcje z profilu dodatkowego tj. tereny lasów i tereny zieleni nieurządzonej, umożliwiają w następnym etapie prac planistycznych (planach miejscowych) wyznaczenie terenów elementarnych z uwzględnieniem istniejących uwarunkowań przyrodniczych;**

4) samosiewów drzew i krzewów do wieku 20 lat, nie stanowiących siedlisk przyrodniczych w rozumieniu rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 13 kwietnia 2010 r. w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000;
5) drzew i krzewów stanowiących źródło gradacji szkodliwych owadów;
6) miejsc wyznaczonych do prowadzenia czynnej ochrony przyrody;
7) pozyskiwania dla celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu;
8) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwpowodziowym lub przeciwosuwiskowym lub budową, odbudową, utrzymaniem, remontem lub naprawą urządzeń wodnych;
9) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody lub racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej;
10) budowania nowych obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegów rzek, jezior i innych zbiorników wodnych, z wyjątkiem obiektów służących turystyce wodnej, gospodarce wodnej lub rybackiej; zakaz, nie dotyczy kompleksów zwartej zabudowy wskazanych w planie ochrony Parku lub planach ochrony innych form ochrony przyrody pokrywających się z obszarem Parku lub studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego i miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego - **strefy 49SN i 64SN wyznaczono bliżej niż 100 m ponieważ jch zagospodarowanie może służyć turystyce wodnej**, **pozostałe strefy SN położone bliżej niż 100 m od brzegów jezior wyznaczono zgodnie z obowiązującym SUiKZP lub zgodnie z faktycznym stanem użytkowania,** profile funkcjonalne (podstawowy i dodatkowy) dla strefy SN umożliwiają wskazanie przeznaczenia terenów w mpzp zgodnie ze stanem faktycznym (lasy, wody, zieleń nieurządzona itd.);
11) likwidowania, zasypywania i przekształcania zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodnobłotnych: **w ramach niezabudowanych stref planistycznych znajdują się takie obszary, jednak profil podstawowy (tereny wód) i funkcje z profilu dodatkowego tj. tereny lasów i tereny zieleni nieurządzonej, umożliwiają w następnym etapie prac planistycznych (planach miejscowych) wyznaczenie terenów elementarnych z uwzględnieniem istniejących uwarunkowań przyrodniczych;**
12) wylewania gnojowicy, z wyjątkiem nawożenia własnych gruntów rolnych;
13) prowadzenia chowu i hodowli zwierząt metodą bezściółkową;
14) utrzymywania otwartych rowów ściekowych i zbiorników ściekowych;
15) organizowania rajdów motorowych i samochodowych;
16) używania łodzi motorowych i innego sprzętu motorowego na otwartych zbiornikach wodnych.

W odniesieniu do zakazów, obowiązują odstępstwa wskazane w art. 17 ust. 2-4 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.

Projekt planu ogólnego nie może naruszać zakazów zawartych w § 4 uchwały Nr XXXVII/499/14 Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 24 czerwca 2014 r. w sprawie Drawskiego Parku Krajobrazowego (Dz. Urz. Woj. Zach. z 2014 r. poz. 2919 ze zm.).

Ustalenia/rekomendacje dla gminy Czaplinek zawarte w § 9 ust 1 uchwały Nr XLV/543/23 Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 14 września 2023 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochrony dla Drawskiego Parku Krajobrazowego (Dz.Urz. Woj. Zach. z 2023 r. poz. 5051):

1. Nie wyznaczać nowych terenów pod zabudowę z wyłączeniem terenów: na których planuje się realizacje inwestycji celu publicznego oraz przeznaczonych pod zabudowę i dopuszczających budowę nowych obiektów budowlanych w obowiązujących studiach uwarunkowań i kierunkach zagospodarowania przestrzennego oraz miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, (na których w dniu wejścia w życie uchwały funkcjonowały w obrocie prawnym ostateczne decyzje o warunkach zabudowy – do czasu wykonania na ich podstawie inwestycji w zakresie w jakim zostały jednoznacznie dopuszczone w tych decyzjach lub utraty mocy obowiązującej tych decyzji), dotyczy to w szczególności terenów oznaczonych na rysunku obowiązującego SUiKZP:
   - w granicach obrębu Siemczyno jako: MNr, T,ML – tereny zabudowy rezydencjonalnej, tereny usług turystyki, tereny zabudowy rekreacji indywidualnej – dotyczy to szczególnie południowo wschodniego brzegu jeziora Wilczkowo (stwierdzono tam fragment 91E0) – **tereny położone w południowo - wschodnim brzegu jeziora Wilczkowo włączono do strefy SO,**
   - w granicach obrębu Kołomąt jako: 1MR, Ut - wielofunkcyjna zabudowa wiejska o różnej intensywności w obrębie zwartych jednostek osadniczych;
   - w granicach obrębu Sikory jako: MNr – tereny zabudowy rezydencjonalnej (we wcześniejszej wersji, SUiKZP M2* - teren ekstensywnej zabudowy mieszkaniowej);
   - w granicy obrębu Żerdno jako: UT, ML – tereny usług turystyki, tereny zabudowy rekreacji indywidualnej (we wcześniejszej wersji SUiKZP, 8 RTL), MR – tereny wielofunkcyjnej zabudowy wsi (we wcześniejszej wersji SUiKZP 1MR), ze względu na zwiększającą się presje turystyczną rekomenduje się sporządzenie mpzp w miejscowości Żerdno w bezpośrednim sąsiedztwie jeziora Żerdno – **plan miejscowy zostanie sporządzony w oparciu o ustalenia planu ogólnego,**
   - w granicach obrębu Głęboczek: ze względu na zwiększającą się presję turystyczną rekomenduje się sporządzenie mpzp w obrębie Głęboczek w bezpośrednim sąsiedztwie jeziora Krosino (dotyczy działek o nr ewid. 421/1 do 421/21), obecnie tereny rolne – **plan miejscowy zostanie sporządzony w oparciu o ustalenia planu ogólnego,**
   - w granicach obrębu Sulibórz: w granicach obrębu Sulibórz w 2012 roku uchwalono mpzp „Ostoja Drahimska" o powierzchni ponad 665 ha, skonsumowanie wszystkich terenów przeznaczonych pod zabudowę w granicy mpzp zaspokoiłoby potrzeby całej gminy w zakresie uruchamiania nowych terenów pod zabudowę; rekomenduje się dodanie do mpzp warunkowego uruchamiania terenów w granicach mpzp, tak by zabudowa nie była rozproszona, a koszty gminy w zakresie zapewnienia infrastruktury były zoptymalizowane – **plan ogólny nie reguluje etapowości realizacji planu miejscowego,**

- w granicach obrębu Kluczewo jako: UT – tereny usług turystyki – **teren włączono do strefy usługowej 37SU.**

W ramach obszaru Drawskiego Parku Krajobrazowego, **wskazano strefy SO z profilem dodatkowym teren elektrowni słonecznej, które wynikają z ustalonych warunków zabudowy.**

Na terenie obszaru chronionego krajobrazu „Pojezierze Drawskie", obowiązuje ochrona szczególnie cennych ekosystemów: wodnych z pasem roślinności przybrzeżnej, leśnych z obowiązkiem zachowania różnorodności biologicznej siedlisk, oraz enklaw zbiorowisk roślinności naturalnej (oczek wodnych, bagienek, torfowisk) w obrębie ekosystemów lądowych.

Ustalenia projektu planu ogólnego nie naruszają zakazów określonych w uchwale Nr XXXII/375/09 Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 15 września 2009 r. w sprawie obszarów chronionego krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Zach. z 2021 r. poz. 2091):

1. zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;
2. realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko;
3. likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych - **w ramach stref planistycznych znajdują się takie tereny, dlatego w następnym etapie prac planistycznych (planach miejscowych) należy w taki sposób wyznaczyć tereny elementarne, aby uwzględnić te ograniczenia;**
4. wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu;
5. wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztormowym, przeciwpowodziowym lub przeciwosuwiskowym lub utrzymaniem, budową, odbudową, naprawą lub remontem urządzeń wodnych;
6. dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybacka;
7. likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych - **w ramach niezabudowanych stref planistycznych znajdują się takie obszary, jednak profil podstawowy (tereny wód) i funkcje z profilu dodatkowego tj. tereny lasów i tereny zieleni nieurządzonej, umożliwiają w następnym etapie prac planistycznych (planach miejscowych) wyznaczenie terenów elementarnych z uwzględnieniem istniejących uwarunkowań przyrodniczych;**
8. lokalizowania obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegów rzek, jezior i innych zbiorników wodnych, z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej - **strefy 49SN i 64SN wyznaczono bliżej niż 100 m ponieważ jch zagospodarowanie może służyć turystyce wodnej**, **pozostałe strefy SN**

położone bliżej niż 100 m od brzegów jezior wyznaczono zgodnie z obowiązującym SUiKZP lub zgodnie z faktycznym stanem użytkowania, profile funkcjonalne (podstawowy i dodatkowy) dla strefy SN umożliwiają wskazanie przeznaczenia terenów w mpzp zgodnie ze stanem faktycznym (lasy, wody, zieleń nieurządzona itd.).

Zakaz, o którym mowa w pkt 2, nie dotyczy realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, dla których przeprowadzona ocena oddziaływania na środowisko wykazała brak znacząco negatywnego wpływu na ochronę przyrody obszaru chronionego krajobrazu.

Zakaz, o którym mowa w pkt 3, nie dotyczy likwidowania zadrzewień śródpolnych obejmujących: drzewa i krzewy do lat 20 niestanowiące siedlisk przyrodniczych w rozumieniu rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 13 kwietnia 2010 r. w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000**.**

W ramach obszaru chronionego krajobrazu „Pojezierze Drawskie", **wskazano strefy SO z profilem dodatkowym teren elektrowni słonecznej, które wynikają z ustalonych warunków zabudowy.**

Na terenie obszaru specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 Ostoja Drawska PLB320019 obowiązuje zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 31 marca 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 „Ostoja Drawska" PLB320019 (Dz. Urz. Woj. Zach. z 2014 r. poz. 2674 ze zm.).

Na terenach objętych opracowaniem występują siedliska i potencjalne miejsca żerowania ptaków, które stanowią przedmiot ochrony w obszarze Natura 2000 Ostoja Drawska PLB320019. W tabeli poniżej zamieszono gatunki ptaków będące przedmiotem ochrony na terenie gminy Czaplinek **wraz z zagrożeniami dla każdego gatunku**. **Podkreślono te zagrożenia, które mogą być następstwem wprowadzenia ustaleń planu ogólnego** do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennegoi decyzji o warunkach zabudowy.

Tabela 12 Zagrożenia dla poszczególnych gatunków ptaków będących przedmiotem ochrony na obszarze specjalnej ochrony ptaków Ostoja Drawska (PLH320019) na terenie gminy Czaplinek[23]

[23] *Natura 2000 – Standardowy Formularz Danych*

PRZEDMIOT OCHRONY	ZAGROŻENIA
Perkozek *Tachybaptus ruficollis*	• prace melioracyjne, osuszanie terenów podmokłych, zasypywanie zbiorników wodnych skutkujące utratą siedlisk, • koszenie lub usuwanie szuwarów skutkujące zanikiem miejsc bytowania gatunku, niekontrolowane i niewłaściwe pozyskiwanie trzciny, • intensyfikacja gospodarowania na stawach rybnych i jeziorach: pogłębianie, zarybianie, niszczenie roślinności, metody odłowu, usuwanie wysp itp., • eutrofizacja cieków i zbiorników wskutek działania biogenów pochodzenia antropogenicznego (nawozy, ścieki, odpady komunalne), • zabudowa rozproszona wszelkiego typu (produkcja, osadnictwo, rekreacja) niewłaściwie zaplanowana skutkuje niekontrolowanymi zmianami w krajobrazie i utratą siedlisk;
Perkoz dwuczuby *Podiceps cristatus*	• antropopresja w strefie przybrzeżnej jezior (niszczenie i wydeptywanie roślinności szuwarowej, płoszenie ptaków, zabudowa rozproszona obrzeży zbiorników wodnych itp.) skutkująca utratą miejsc bytowania, • koszenie lub usuwanie szuwarów skutkujące zanikiem miejsc bytowania gatunku, niekontrolowane i niewłaściwe pozyskiwanie trzciny, • prace melioracyjne, osuszanie terenów podmokłych, zasypywanie zbiorników wodnych skutkujące utratą siedlisk, • presja drapieżnicza, w tym gatunków inwazyjnych (jenot, norka amerykańska, szop pracz), • zabudowa rozproszona wszelkiego typu (produkcja, osadnictwo, rekreacja) niewłaściwie zaplanowana skutkuje niekontrolowanymi zmianami w krajobrazie i utratą siedlisk, • eutrofizacja cieków i zbiorników wskutek działania biogenów pochodzenia antropogenicznego (nawozy, ścieki, odpady komunalne), • intensyfikacja gospodarowania na stawach rybnych i jeziorach: pogłębianie, zarybianie, niszczenie roślinności, metody odłowu, usuwanie wysp itp.;
Perkoz rdzawoszyi *Podiceps grisegena*	• antropopresja w strefie przybrzeżnej jezior (niszczenie i wydeptywanie roślinności szuwarowej, płoszenie ptaków, zabudowa rozproszona obrzeży zbiorników wodnych itp.) skutkująca utratą miejsc bytowania, • koszenie lub usuwanie szuwarów skutkujące zanikiem miejsc bytowania gatunku, niekontrolowane i niewłaściwe pozyskiwanie trzciny, • prace melioracyjne, osuszanie terenów podmokłych, zasypywanie zbiorników wodnych skutkujące utratą siedlisk, • presja drapieżnicza, w tym gatunków inwazyjnych (jenot, norka amerykańska, szop pracz), • intensyfikacja gospodarowania na stawach rybnych i jeziorach: pogłębianie, zarybianie, niszczenie roślinności, metody odłowu, usuwanie wysp itp., • wypalanie trzcinowisk i szuwarów skutkujące utratą miejsc bytowania gatunku;
Bąk *Botaurus stellaris*	• antropopresja w strefie przybrzeżnej jezior (niszczenie i wydeptywanie roślinności szuwarowej, płoszenie ptaków, zabudowa rozproszona obrzeży zbiorników wodnych itp.) skutkująca utratą miejsc bytowania, • prace melioracyjne, osuszanie terenów podmokłych, zasypywanie zbiorników wodnych skutkujące utratą siedlisk, • koszenie lub usuwanie szuwarów skutkujące zanikiem miejsc bytowania gatunku, niekontrolowane i niewłaściwe pozyskiwanie trzciny, • wypalanie trzcinowisk i szuwarów skutkujące utratą miejsc bytowania gatunku, • zabudowa rozproszona wszelkiego typu (produkcja, osadnictwo, rekreacja) niewłaściwie zaplanowana skutkuje niekontrolowanymi zmianami w krajobrazie i utratą siedlisk;
Bączek *Ixobrychus minutus*	• antropopresja w strefie przybrzeżnej jezior (niszczenie i wydeptywanie roślinności szuwarowej, płoszenie ptaków, zabudowa rozproszona obrzeży zbiorników wodnych itp.) skutkująca utratą miejsc bytowania,

	• prace melioracyjne, osuszanie terenów podmokłych, zasypywanie zbiorników wodnych skutkujące utratą siedlisk, • koszenie lub usuwanie szuwarów skutkujące zanikiem miejsc bytowania gatunku, niekontrolowane i niewłaściwe pozyskiwanie trzciny, • wypalanie trzcinowisk i szuwarów skutkujące utratą miejsc bytowania gatunku, • zabudowa hydrotechniczna dolin rzecznych zapobiegająca ich okresowym wylewom, co skutkuje zanikiem siedlisk gatunku w korytach rzek i ich dolinach, • intensyfikacja gospodarowania na stawach rybnych i jeziorach: pogłębianie, zarybianie, niszczenie roślinności, metody odłowu, usuwanie wysp itp.;
Czapla siwa *Ardeacinerea*	• brak spójności granic obszaru Natura 2000 (fragmentacja obszaru Natura 2000), • odstrzał na żerowiskach w okresie lęgowym, • aktywne przepłaszanie i niszczenie gniazd ze strony użytkowników stawów rybnych i jezior;
Bocian czarny *Ciconia nigra*	• możliwość kolizji z napowietrznymi liniami elektrycznymi, zlokalizowanymi w sąsiedztwie stanowisk; • usuwanie lub ograniczanie powierzchni starodrzewi, zmniejszanie wieku rębności, upraszczanie struktury gatunkowej, piętrowej i wiekowej drzewostanu skutkujące utratą lęgowisk, • brak spójności granic obszaru Natura 2000 (fragmentacja obszaru Natura 2000), • niepokojenie ptaków w wyniku działalności gospodarczej (w tym prace leśne) i penetracji turystycznej skutkujące płoszeniem ptaków lub niszczeniem gniazd, • budowa farm wiatrowych na terenie obszaru Natura 2000 i w jego sąsiedztwie skutkująca zmniejszeniem się areału żerowisk, zwiększeniem śmiertelności, czy zmianą lokalnych tras przelotu;
Bocian biały *Ciconia ciconia*	• możliwość kolizji z napowietrznymi liniami elektrycznymi, masztami i antenami komunikacyjnymi, • zarastanie użytków zielonych w wyniku zaniechania ich koszenia lub uprawy skutkujące utratą żerowisk, • zakładanie gniazd na niezabezpieczonych słupach energetycznych, • presja drapieżnicza, w tym gatunków inwazyjnych (jenot, norka amerykańska, szop pracz), • brak spójności granic obszaru Natura 2000 (fragmentacja obszaru Natura 2000), • intensyfikacja rolnictwa związana z chemizacją upraw (środki ochrony roślin i nawozy sztuczne) skutkująca zmianą jakości bazy pokarmowej i siedlisk, • prace melioracyjne, osuszanie terenów podmokłych, zasypywanie zbiorników wodnych skutkujące utratą siedlisk, • zmiana struktury fizycznej siedliska rolnego poprzez zakładanie wielkoobszarowych plantacji monokulturowych skutkujące utratą siedlisk, • budowa dużych (pow. 0,5 ha) farm fotowoltaicznych na terenie obszaru Natura 2000 i w jego sąsiedztwie skutkująca utratą miejsc bytowania, • zmiana ekstensywnie użytkowanych łąk i pastwisk na intensywne użytkowanie uprawy skutkuje utratą siedlisk, • budowa farm wiatrowych na terenie obszaru Natura 2000 i w jego sąsiedztwie skutkująca zmniejszeniem się areału żerowisk, zwiększeniem śmiertelności, czy zmiana lokalnych tras przelotu, • scalanie mniejszych upraw w uprawy wielkoobszarowe prowadzące do zaniku miedz i zakrzaczeń śródpolnych/ śródłąkowych z udziałem niewielkich obszarowo nieużytków, które stanowią dogodne miejsca żerowiskowe dla gatunku, • zabudowa rozproszona wszelkiego typu (produkcja, osadnictwo, rekreacja) niewłaściwie zaplanowana skutkuje niekontrolowanymi zmianami krajobrazie i utratą siedlisk, • zabudowa hydrotechniczna dolin rzecznych zapobiegająca ich okresowym wylewom, co skutkuje zanikiem żerowisk gatunku w korytach rzek i ich dolinach;
Łabędź niemy	• antropopresja w strefie przybrzeżnej jezior (niszczenie i wydeptywanie roślinności

Cygnus olor	szuwarowej, płoszenie ptaków, zabudowa rozproszona obrzeży zbiorników wodnych itp.) skutkująca utratą miejsc bytowania, • brak spójności granic obszaru Natura 2000 (fragmentacja obszaru Natura 2000), • Intensyfikacja rolnictwa związana z chemizacją upraw (środki ochrony roślin i nawozy sztuczne) skutkująca zmianą jakości bazy pokarmowej i siedlisk, • możliwość kolizji z napowietrznymi liniami elektrycznymi, masztami i antenami komunikacyjnymi, • prace melioracyjne, osuszanie terenów podmokłych, zasypywanie zbiorników wodnych skutkujące utratą siedlisk, • presja drapieżnicza, w tym gatunków inwazyjnych (jenot, norka amerykańska, szop pracz), • zabudowa rozproszona wszelkiego typu (produkcja, osadnictwo, rekreacja) niewłaściwie zaplanowana skutkuje niekontrolowanymi zmianami w krajobrazie i utratą siedlisk, • eutrofizacja cieków i zbiorników wskutek działania biogenów pochodzenia antropogenicznego (nawozy, ścieki, odpady komunalne), • budowa dużych (pow. 0,5 ha) farm fotowoltaicznych na terenie obszaru Natura 2000 i w jego sąsiedztwie skutkująca potencjalną śmiertelnością wynikająca z mylenia powierzchni ogniw z taflą wody, • budowa farm wiatrowych na terenie obszaru Natura 2000 i w jego sąsiedztwie;
Łabędź krzykliwy *Cygnuscygnus*	• antropopresja w strefie przybrzeżnej jezior (niszczenie i wydeptywanie roślinności szuwarowej, płoszenie ptaków, zabudowa rozproszona obrzeży zbiorników wodnych itp.) skutkująca utratą miejsc bytowania, • presja drapieżnicza, w tym gatunków inwazyjnych (jenot, norka amerykańska, szop pracz), • prace melioracyjne, osuszanie terenów podmokłych, zasypywanie zbiorników wodnych skutkujące utratą siedlisk, • intensyfikacja rolnictwa związana z chemizacją upraw (środki ochrony roślin i nawozy sztuczne) skutkująca zmianą jakości bazy pokarmowej i siedlisk, • możliwość kolizji z napowietrznymi liniami elektrycznymi, masztami i antenami komunikacyjnymi, • możliwość kolizji z napowietrznymi liniami elektrycznymi, masztami i antenami komunikacyjnymi, • brak spójności granic obszaru Natura 2000 (fragmentacja obszaru Natura 2000), • zabudowa rozproszona wszelkiego typu (produkcja, osadnictwo, rekreacja) niewłaściwie zaplanowana skutkuje niekontrolowanymi zmianami w krajobrazie i utratą siedlisk, • budowa dużych (pow. 0,5 ha) farm fotowoltaicznych na terenie obszaru Natura 2000 i w jego sąsiedztwie skutkująca potencjalną śmiertelnością wynikająca z mylenia powierzchni ogniw z taflą wody, • budowa farm wiatrowych na terenie obszaru Natura 2000 i w jego sąsiedztwie, • eutrofizacja cieków i zbiorników wskutek działania biogenów pochodzenia antropogenicznego (nawozy, ścieki, odpady komunalne);
Gęgawa (Gęś) *Anser anser*	• koszenie lub usuwanie szuwarów skutkujące zanikiem miejsc bytowania gatunku, niekontrolowane i niewłaściwe pozyskiwanie trzciny, • antropopresja w strefie przybrzeżnej jezior (niszczenie i wydeptywanie roślinności szuwarowej, płoszenie ptaków, zabudowa rozproszona obrzeży zbiorników wodnych itp.) skutkująca utratą miejsc bytowania, • brak spójności granic obszaru Natura 2000 (fragmentacja obszaru Natura 2000), • intensyfikacja rolnictwa związana z chemizacją upraw (środki ochrony roślin i nawozy sztuczne) skutkująca zmianą jakości bazy pokarmowej i siedlisk, • presja drapieżnicza, w tym gatunków inwazyjnych (jenot, norka amerykańska, szop • pracz), • intensyfikacja rolnictwa związana z chemizacją upraw (środki ochrony roślin i nawozy sztuczne) skutkująca zmianą jakości bazy pokarmowej i siedlisk, • możliwość kolizji z napowietrznymi liniami elektrycznymi, masztami i antenami

	komunikacyjnymi, • prace melioracyjne, osuszanie terenów podmokłych, zasypywanie zbiorników wodnych skutkujące utratą siedlisk, • zabudowa rozproszona wszelkiego typu (produkcja, osadnictwo, rekreacja) niewłaściwie zaplanowana skutkuje niekontrolowanymi zmianami w krajobrazie i utratą siedlisk, • zalesianie terenów podmokłych łąk i pół sąsiadujących ze zbiornikami wodnymi skutkujące utratą żerowisk, • eutrofizacja cieków i zbiorników wskutek działania biogenów pochodzenia antropogenicznego (nawozy, ścieki, odpady komunalne);
Krakwa *Anser strepera*	• brak spójności granic obszaru Natura 2000 (fragmentacja obszaru Natura 2000), • antropopresja w strefie przybrzeżnej jezior (niszczenie i wydeptywanie roślinności szuwarowej, płoszenie ptaków, zabudowa rozproszona obrzeży zbiorników wodnych itp.) skutkująca utratą miejsc bytowania, • presja drapieżnicza, w tym gatunków inwazyjnych (jenot, norka amerykańska, szop • pracz), • prace melioracyjne, osuszanie terenów podmokłych, zasypywanie zbiorników wodnych skutkujące utratą siedlisk, • koszenie lub usuwanie szuwarów skutkujące zanikiem miejsc bytowania gatunku, niekontrolowane i niewłaściwe pozyskiwanie trzciny, • intensyfikacja gospodarowania na stawach rybnych i jeziorach: pogłębianie, zarybianie, niszczenie roślinności, metody odłowu, usuwanie wysp itp., • zabudowa rozproszona wszelkiego typu (produkcja, osadnictwo, rekreacja) niewłaściwie zaplanowana skutkuje niekontrolowanymi zmianami w krajobrazie i utratą siedlisk, • eutrofizacja cieków i zbiorników wskutek działania biogenów pochodzenia antropogenicznego (nawozy, ścieki, odpady komunalne);
Cyraneczka (zwyczajna*)* *Anas crecca*	• zalesianie użytków zielonych i terenów podmokłych (oczek wodnych, mokradeł) skutkujące utratą siedlisk, • prace melioracyjne, osuszanie terenów podmokłych, zasypywanie zbiorników wodnych skutkujące utratą siedlisk, • brak spójności granic obszaru Natura 2000 (fragmentacja obszaru Natura 2000), • koszenie lub usuwanie szuwarów skutkujące zanikiem miejsc bytowania gatunku, niekontrolowane i niewłaściwe pozyskiwanie trzciny, • antropopresja w strefie przybrzeżnej jezior (niszczenie i wydeptywanie roślinności szuwarowej, płoszenie ptaków, zabudowa rozproszona obrzeży zbiorników wodnych itp.) skutkująca utratą miejsc bytowania, • presja drapieżnicza, w tym gatunków inwazyjnych (jenot, norka amerykańska, szop • pracz), • zabudowa rozproszona wszelkiego typu (produkcja, osadnictwo, rekreacja) niewłaściwie zaplanowana skutkuje niekontrolowanymi zmianami w krajobrazie i utratą siedlisk, • zabudowa hydrotechniczna dolin rzecznych zapobiegająca ich okresowym wylewom, co skutkuje zanikiem siedlisk;
Cyranka (zwyczajna) *Anas querquedula*	• koszenie lub usuwanie szuwarów skutkujące zanikiem miejsc bytowania gatunku, niekontrolowane i niewłaściwe pozyskiwanie trzciny, • brak spójności granic obszaru Natura 2000 (fragmentacja obszaru Natura 2000), • antropopresja w strefie przybrzeżnej jezior (niszczenie i wydeptywanie roślinności szuwarowej, płoszenie ptaków, zabudowa rozproszona obrzeży zbiorników wodnych itp.) skutkująca utratą miejsc bytowania, • prace melioracyjne, osuszanie terenów podmokłych, zasypywanie zbiorników wodnych skutkujące utratą siedlisk, • presja drapieżnicza, w tym gatunków inwazyjnych (jenot, norka amerykańska, szop • pracz), • zalesianie użytków zielonych i terenów podmokłych (oczek wodnych, mokradeł) skutkujące utratą siedlisk,

	• zarastanie użytków zielonych w wyniku zaniechania ich koszenia lub uprawy skutkujące utratą lęgowisk, • zabudowa hydrotechniczna dolin rzecznych zapobiegająca ich okresowym wylewom, co skutkuje zanikiem siedlisk gatunku w korytach rzek i ich dolinach, • zmiana ekstensywnie użytkowanych łąk i pastwisk na intensywne użytkowanie uprawy skutkuje utratą siedlisk, • zabudowa rozproszona wszelkiego typu (produkcja, osadnictwo, rekreacja) niewłaściwie zaplanowana skutkuje niekontrolowanymi zmianami w krajobrazie i utratą siedlisk, • wielkopowierzchniowe zalesienia skutkujące utratą terenów żerowiskowych;
Gągoł *Bucephala clangula*	• .usuwanie lub ograniczanie powierzchni starodrzewi, zmniejszanie wieku rębności, upraszczanie struktury gatunkowej, piętrowej i wiekowej drzewostanu skutkujące utratą lęgowisk, • usuwanie drzew dziuplastych skutkujące utratą miejsc lęgowych gatunku, • rekreacja wodna, w tym zwłaszcza spływy kajakowe w okresie wodzenia piskląt, • prace melioracyjne i utrzymaniowe na ciekach, osuszanie terenów podmokłych, zasypywanie zbiorników wodnych skutkujące utratą siedlisk, • koszenie lub usuwanie szuwarów skutkujące zanikiem miejsc bytowania gatunku, niekontrolowane i niewłaściwe pozyskiwanie trzciny, • brak spójności granic obszaru Natura 2000 (fragmentacja obszaru Natura 2000), • antropopresja w strefie przybrzeżnej jezior (niszczenie i wydeptywanie roślinności szuwarowej, płoszenie ptaków, zabudowa rozproszona obrzeży zbiorników wodnych itp.) skutkująca utratą miejsc bytowania, • eutrofizacja cieków i zbiorników wskutek działania biogenów pochodzenia antropogenicznego (nawozy, ścieki, odpady komunalne), • zabudowa rozproszona wszelkiego typu (produkcja, osadnictwo, rekreacja) niewłaściwie zaplanowana skutkuje niekontrolowanymi zmianami w krajobrazie i utratą siedlisk, • zabudowa hydrotechniczna dolin rzecznych zapobiegająca ich okresowym wylewom, co skutkuje zanikiem siedlisk gatunku w korytach rzek i ich dolinach;
Bielik *Haliaeetus albicilla*	• wzrost presji rekreacyjnej na jeziorach uniemożliwiającej skuteczne żerowanie, • usuwanie lub ograniczanie powierzchni starodrzewi, zmniejszanie wieku rębności, upraszczanie struktury gatunkowej, piętrowej i wiekowej drzewostanu skutkujące utratą lęgowisk, • możliwość kolizji z napowietrznymi liniami elektrycznymi, masztami i antenami komunikacyjnymi, • brak spójności granic obszaru Natura 2000 (fragmentacja obszaru Natura 2000). • budowa farm wiatrowych na terenie obszaru Natura 2000 i w jego sąsiedztwie skutkująca zmniejszeniem się areału żerowisk, zwiększeniem śmiertelności, czy zmianą lokalnych tras przelotu, • niepokojenie ptaków w wyniku działalności gospodarczej (w tym prace leśne) i penetracji turystycznej skutkujące płoszeniem ptaków lub niszczeniem gniazd, • płoszenie lub nielegalne odstrzały na stawach rybnych;
Błotniak stawowy *Circus aeruginosus*	• presja drapieżnicza, w tym gatunków inwazyjnych (jenot, norka amerykańska, szop pracz), • brak spójności granic obszaru Natura 2000 (fragmentacja obszaru Natura 2000), • intensyfikacja rolnictwa związana z chemizacją upraw (środki ochrony roślin i nawozy sztuczne) skutkująca zmianą jakości bazy pokarmowej i siedlisk, • koszenie lub usuwanie szuwarów skutkujące zanikiem miejsc bytowania gatunku, niekontrolowane i niewłaściwe pozyskiwanie trzciny, • możliwość kolizji z napowietrznymi liniami elektrycznymi, masztami i antenami komunikacyjnymi, • prace melioracyjne, osuszanie terenów podmokłych, zasypywanie zbiorników wodnych skutkujące utratą siedlisk, • budowa farm wiatrowych na terenie obszaru Natura 2000 i w jego sąsiedztwie skutkująca zmniejszeniem się areału żerowisk, zwiększeniem śmiertelności, czy zmiana lokalnych tras

	przelotu, • budowa dużych (pow. 0,5 ha) farm fotowoltaicznych na terenie obszaru Natura 2000 i jego sąsiedztwie skutkująca utratą miejsc bytowania, • zabudowa rozproszona wszelkiego typu (produkcja, osadnictwo, rekreacja) niewłaściwie zaplanowana skutkuje niekontrolowanymi zmianami w krajobrazie i utratą siedlisk., • zalesianie użytków zielonych skutkujące utratą żerowisk, • zabudowa hydrotechniczna dolin rzecznych zapobiegająca ich okresowym wylewom, co skutkuje zanikiem siedlisk gatunku w korytach rzek i ich dolinach, • zarastanie terenów łąkowych skutkujące utratą żerowisk gatunku;
Orlik krzykliwy *Aquila pomarina*	• zanik różnorodności otwartego krajobrazu w wyniku intensyfikacji rolnictwa (likwidacja zabagnień i oczek wodnych, usuwanie zadrzewień, monokultury) powoduje utratę żerowisk, • możliwość kolizji z napowietrznymi liniami elektrycznymi, masztami i antenami komunikacyjnymi, • usuwanie lub ograniczanie powierzchni starodrzewi, zmniejszanie wieku rębności, upraszczanie struktury gatunkowej, piętrowej i wiekowej drzewostanu skutkujące utratą lęgowisk, • zalesianie użytków zielonych i terenów podmokłych (oczek wodnych, mokradeł) skutkujące utratą siedlisk, • zarastanie użytków zielonych w wyniku zaniechania ich koszenia lub uprawy skutkujące utratą lęgowisk, • brak spójności granic obszaru Natura 2000 (fragmentacja obszaru Natura 2000), • intensyfikacja rolnictwa związana z chemizacją upraw (środki ochrony roślin i nawozy sztuczne) skutkująca zmianą jakości bazy pokarmowej i siedlisk, • zalesianie śródleśnych i przyleśnych terenów otwartych skutkujące utratą żerowisk, • zabudowa rozproszona wszelkiego typu (produkcja, osadnictwo, rekreacja) niewłaściwie zaplanowana skutkuje niekontrolowanymi zmianami w krajobrazie i utratą siedlisk, • niepokojenie ptaków w wyniku działalności gospodarczej (w tym prace leśne) i penetracji turystycznej skutkujące płoszeniem ptaków lub niszczeniem gniazd, • budowa farm wiatrowych na terenie obszaru Natura 2000 i w jego sąsiedztwie skutkująca zmniejszeniem się areału żerowisk, zwiększeniem śmiertelności, czy zmiana lokalnych tras przelotu, • zmiana ekstensywnie użytkowanych łąk i pastwisk na intensywne użytkowanie uprawy skutkuje utratą siedlisk.;
Rybołów *Pandio**n** haliaetus*	• brak spójności granic obszaru Natura 2000 (fragmentacja obszaru Natura 2000), • możliwość kolizji z napowietrznymi liniami elektrycznymi, masztami i antenami komunikacyjnymi, • usuwanie lub ograniczanie powierzchni starodrzewi, zmniejszanie wieku rębności, upraszczanie struktury gatunkowej, piętrowej i wiekowej drzewostanu skutkujące utratą lęgowisk, • wzrost presji rekreacyjnej na jeziorach uniemożliwiającej skuteczne żerowanie, • płoszenie lub nielegalne odstrzały na stawach rybnych, • zabudowa rozproszona wszelkiego typu (produkcja, osadnictwo, rekreacja) niewłaściwie zaplanowana skutkuje niekontrolowanymi zmianami w krajobrazie i utratą siedlisk, • eutrofizacja cieków i zbiorników wskutek działania biogenów pochodzenia antropogenicznego (nawozy, ścieki, odpady komunalne);
Wodnik *Rallus aquaticus*	• antropopresja w strefie przybrzeżnej jezior (niszczenie i wydeptywanie roślinności szuwarowej, płoszenie ptaków, zabudowa rozproszona obrzeży zbiorników wodnych itp.) skutkująca utratą miejsc bytowania, • brak spójności granic obszaru Natura 2000 (fragmentacja obszaru), • koszenie lub usuwanie szuwarów skutkujące zanikiem miejsc bytowania gatunku, niekontrolowane i niewłaściwe pozyskiwanie trzciny, • prace melioracyjne, osuszanie terenów podmokłych, zasypywanie zbiorników wodnych

	skutkujące utratą siedlisk, • presja drapieżnicza, w tym gatunków inwazyjnych (jenot, norka amerykańska, szop pracz), • wypalanie trzcinowisk i szuwarów skutkujące utratą miejsc bytowania gatunku, • intensyfikacja gospodarowania na stawach rybnych i jeziorach: pogłębianie, zarybianie, niszczenie roślinności, metody odłowu, usuwanie wysp itp., • zabudowa hydrotechniczna dolin rzecznych zapobiegająca ich okresowym wylewom, co skutkuje zanikiem siedlisk gatunku w korytach rzek i ich dolinach;
Kropiatka *Porzana porzana*	• prace melioracyjne, osuszanie terenów podmokłych, zasypywanie zbiorników wodnych skutkujące utratą siedlisk, • koszenie lub usuwanie szuwarów skutkujące zanikiem miejsc bytowania gatunku, niekontrolowane i niewłaściwe pozyskiwanie trzciny, • antropopresja w strefie przybrzeżnej jezior (niszczenie i wydeptywanie roślinności szuwarowej, płoszenie ptaków, zabudowa rozproszona obrzeży zbiorników wodnych itp.) skutkująca utratą miejsc bytowania, • brak spójności granic obszaru Natura 2000 (fragmentacja obszaru Natura 2000), • presja drapieżnicza, w tym gatunków inwazyjnych (jenot, norka amerykańska, szop pracz), • wypalanie trzcinowisk i szuwarów skutkujące utratą miejsc bytowania gatunku, • zabudowa hydrotechniczna dolin rzecznych zapobiegająca ich okresowym wylewom, co skutkuje zanikiem siedlisk gatunku w korytach rzek i ich dolinach, • intensyfikacja gospodarowania na stawach rybnych i jeziorach: pogłębianie, zarybianie, niszczenie roślinności, metody odłowu, usuwanie wysp itp., • zmiana ekstensywnie użytkowanych łąk i pastwisk na intensywne użytkowanie uprawy skutkuje utratą siedlisk, • zabudowa rozproszona wszelkiego typu (produkcja, osadnictwo, rekreacja) niewłaściwie zaplanowana skutkuje niekontrolowanymi zmianami w krajobrazie i utratą siedlisk;
Derkacz *Crex crex*	• zarastanie użytków zielonych w wyniku zaniechania ich koszenia lub uprawy skutkujące utratą lęgowisk, • zalesianie użytków zielonych i terenów podmokłych (oczek wodnych, mokradeł) skutkujące utratą siedlisk, • prace melioracyjne, osuszanie terenów podmokłych, zasypywanie zbiorników wodnych skutkujące utratą siedlisk, • możliwość kolizji z napowietrznymi liniami elektrycznymi, masztami i antenami komunikacyjnymi, • mechanizacja rolnictwa (szybkotnące kosiarki rotacyjne, przyspieszenie terminów koszenia, metody koszenia) skutkuje utratą lęgowisk, • intensyfikacja rolnictwa związana z chemizacją upraw (środki ochrony roślin i nawozy sztuczne) skutkująca zmianą jakości bazy pokarmowej i siedlisk, • brak spójności granic obszaru Natura 2000 (fragmentacja obszaru Natura 2000), • presja drapieżnicza, w tym gatunków inwazyjnych (jenot, norka amerykańska, szop pracz), • zaniechanie wypasu prowadzące do sukcesji roślinności wysokiej (krzewy i drzewa), • zaniechanie koszenia prowadzące do sukcesji roślinności wysokiej (krzewy i drzewa), skutkujące utratą siedlisk, • zmiana ekstensywnie użytkowanych łąk i pastwisk na intensywne użytkowanie uprawy skutkuje utratą siedlisk, • wielkopowierzchniowe zalesienia skutkujące utratą terenów żerowiskowych, • scalanie mniejszych upraw w uprawy wielkoobszarowe prowadzące do zaniku miedz i zakrzaczeń śródpolnych/śródłąkowych z udziałem niewielkich obszarowo nieużytków, które stanowią dogodne siedlisko dla gatunku, • zabudowa rozproszona wszelkiego typu (produkcja, osadnictwo, rekreacja) niewłaściwie zaplanowana skutkuje niekontrolowanymi zmianami w krajobrazie i utratą siedlisk, • budowa farm wiatrowych na terenie obszaru Natura 2000 i w jego sąsiedztwie skutkująca zmniejszeniem się areału żerowisk, zwiększeniem śmiertelności, czy zmianą lokalnych tras

	przelotu, • zabudowa hydrotechniczna dolin rzecznych zapobiegająca ich okresowym wylewom, co skutkuje zanikiem siedlisk gatunku w korytach rzek i ich dolinach;
Kokoszka *Gallinula chloropus*	• prace melioracyjne, osuszanie terenów podmokłych, zasypywanie zbiorników wodnych skutkujące utratą siedlisk, • antropopresja w strefie przybrzeżnej jezior (niszczenie i wydeptywanie roślinności szuwarowej, płoszenie ptaków, zabudowa rozproszona obrzeży zbiorników wodnych itp.) skutkująca utratą miejsc bytowania, • brak spójności granic obszaru Natura 2000 (fragmentacja obszaru Natura 2000), • koszenie lub usuwanie szuwarów skutkujące zanikiem miejsc bytowania gatunku, niekontrolowane i niewłaściwe pozyskiwanie trzciny, • presja drapieżnicza, w tym gatunków inwazyjnych (jenot, norka amerykańska, szop pracz), • wypalanie trzcinowisk i szuwarów skutkujące utratą miejsc bytowania gatunku, • zabudowa hydrotechniczna dolin rzecznych zapobiegająca ich okresowym wylewom, co skutkuje zanikiem siedlisk gatunku w korytach rzek i ich dolinach, • intensyfikacja gospodarowania na stawach rybnych i jeziorach: pogłębianie, zarybianie, niszczenie roślinności, metody odłowu, usuwanie wysp itp., • zabudowa rozproszona wszelkiego typu (produkcja, osadnictwo, rekreacja) niewłaściwie zaplanowana skutkuje niekontrolowanymi zmianami w krajobrazie i utratą siedlisk;
Łyska *Fulica atra*	• presja drapieżnicza, w tym gatunków inwazyjnych (jenot, norka amerykańska, szop pracz), • prace melioracyjne, osuszanie terenów podmokłych, zasypywanie zbiorników wodnych skutkujące utratą siedlisk, • koszenie lub usuwanie szuwarów skutkujące zanikiem miejsc bytowania gatunku, niekontrolowane i niewłaściwe pozyskiwanie trzciny, • brak spójności granic obszaru Natura 2000 (fragmentacja obszaru Natura 2000), • antropopresja w strefie przybrzeżnej jezior (niszczenie i wydeptywanie roślinności szuwarowej, płoszenie ptaków, zabudowa rozproszona obrzeży zbiorników wodnych itp.) skutkująca utratą miejsc bytowania, • zabudowa hydrotechniczna dolin rzecznych zapobiegająca ich okresowym wylewom, co skutkuje zanikiem siedlisk gatunku w korytach rzek i ich dolinach, • zabudowa rozproszona wszelkiego typu (produkcja, osadnictwo, rekreacja) niewłaściwie zaplanowana skutkuje niekontrolowanymi zmianami w krajobrazie i utratą siedlisk • wypalanie trzcinowisk i szuwarów skutkujące utratą miejsc bytowania gatunku;
Żuraw Grus grus	• możliwość kolizji z napowietrznymi liniami elektrycznymi, masztami i antenami komunikacyjnymi, • zalesianie użytków zielonych i terenów podmokłych (oczek wodnych, mokradeł) skutkujące utratą siedlisk, • prace melioracyjne, osuszanie terenów podmokłych, zasypywanie zbiorników wodnych skutkujące utratą siedlisk, • intensyfikacja rolnictwa związana z chemizacją upraw (środki ochrony roślin i nawozy sztuczne) skutkująca zmianą jakości bazy pokarmowej i siedlisk, • brak spójności granic obszaru Natura 2000 (fragmentacja obszaru Natura 2000), • budowa farm wiatrowych na terenie obszaru Natura 2000 i w jego sąsiedztwie skutkująca zmniejszeniem się areału żerowisk, zwiększeniem śmiertelności, czy zmiana lokalnych tras przelotu, • zmiana struktury fizycznej siedliska rolnego poprzez zakładanie wielkoobszarowych plantacji monokulturowych skutkujące utratą siedlisk, • zabudowa rozproszona wszelkiego typu (produkcja, osadnictwo, rekreacja) niewłaściwie zaplanowana skutkuje niekontrolowanymi zmianami w krajobrazie i utratą siedlisk, • budowa dużych (pow. 0,5 ha) farm fotowoltaicznych na terenie obszaru Natura 2000 i jego sąsiedztwie skutkująca utratą miejsc bytowania, • wielkopowierzchniowe zalesienia skutkujące utratą terenów żerowiskowych,

	• zabudowa hydrotechniczna dolin rzecznych zapobiegająca ich okresowym wylewom, co skutkuje zanikiem siedlisk gatunku w korytach rzek i ich dolinach;
Kszyk *Gallinago gallinago*	• presja drapieżnicza, w tym gatunków inwazyjnych (jenot, norka amerykańska, szop pracz), • prace melioracyjne, osuszanie terenów podmokłych, zasypywanie zbiorników wodnych skutkujące utratą siedlisk, • brak spójności granic obszaru Natura 2000 (fragmentacja obszaru Natura 2000), • zarastanie użytków zielonych w wyniku zaniechania ich koszenia lub uprawy skutkujące utratą lęgowisk, • zmiana ekstensywnie użytkowanych łąk i pastwisk na intensywne użytkowanie uprawy skutkuje utratą siedlisk, • zabudowa hydrotechniczna dolin rzecznych zapobiegająca ich okresowym wylewom, co skutkuje zanikiem siedlisk gatunku w korytach rzek i ich dolinach, • zabudowa rozproszona wszelkiego typu (produkcja, osadnictwo, rekreacja) niewłaściwie zaplanowana skutkuje niekontrolowanymi zmianami w krajobrazie i utratą siedlisk;
Słonka *Scolopax rusticola*	• brak możliwości określenia innych istniejących i potencjalnych zagrożeń w związku z niepełnym rozpoznaniem stanu populacji i siedlisk gatunku na terenie ostoi • brak spójności granic obszaru Natura 2000 (fragmentacja obszaru Natura 2000), • prace melioracyjne, osuszanie terenów podmokłych, zasypywanie zbiorników wodnych skutkujące utratą siedlisk, • wycinka drzewostanów w dolinach rzek i na brzegach zbiorników wodnych skutkująca utratą lęgowisk, • zabudowa hydrotechniczna dolin rzecznych zapobiegająca ich okresowym wylewom, co skutkuje zanikiem siedlisk gatunku w korytach rzek i ich dolinach, • fragmentaryzacja obszarów leśnych może znacząco ograniczyć populację lęgową słonki;
Samotnik *Tringa ochropus*	• brak spójności granic obszaru Natura 2000 (fragmentacja obszaru Natura 2000), • prace melioracyjne, osuszanie terenów podmokłych, zasypywanie zbiorników wodnych skutkujące utratą siedlisk, • wycinka drzewostanów w dolinach rzek i na brzegach zbiorników wodnych skutkująca utratą lęgowisk, • zabudowa hydrotechniczna dolin rzecznych zapobiegająca ich okresowym wylewom, co skutkuje zanikiem siedlisk gatunku w korytach rzek i ich dolinach;
Brodziec piskliwy *Actitis hypoleucos*	• brak spójności granic obszaru Natura 2000 (fragmentacja obszaru Natura 2000), • wycinka drzewostanów w dolinach rzek i na brzegach zbiorników wodnych skutkująca utratą lęgowisk, • zabudowa hydrotechniczna dolin rzecznych zapobiegająca ich okresowym wylewom, co skutkuje zanikiem siedlisk gatunku w korytach rzek i ich dolinach, • zabudowa rozproszona wszelkiego typu (produkcja, osadnictwo, rekreacja) niewłaściwie zaplanowana skutkuje niekontrolowanymi zmianami w krajobrazie i utratą siedlisk, • nadmierna penetracja piaszczystych brzegów;
Rybitwa czarna *Chlidonias niger*	• brak spójności granic obszaru Natura 2000 (fragmentacja obszaru Natura 2000), • prace melioracyjne, osuszanie terenów podmokłych, zasypywanie zbiorników wodnych skutkujące utratą siedlisk, • presja drapieżnicza, w tym gatunków inwazyjnych (jenot, norka amerykańska, szop pracz), • zabudowa hydrotechniczna dolin rzecznych zapobiegająca ich okresowym wylewom, co skutkuje zanikiem siedlisk gatunku w korytach rzek i ich dolinach, • intensyfikacja gospodarowania na stawach rybnych i jeziorach: pogłębianie, zarybianie, niszczenie roślinności, metody odłowu, usuwanie wysp itp.;
Siniak *Columba oenas*	• brak spójności granic obszaru Natura 2000 (fragmentacja obszaru Natura 2000), • presja drapieżnicza, w tym gatunków inwazyjnych (jenot, norka amerykańska, szop pracz), • usuwanie lub ograniczanie powierzchni starodrzewi, zmniejszanie wieku rębności, upraszczanie struktury gatunkowej, piętrowej i wiekowej drzewostanu skutkujące utratą lęgowisk,

	• usuwanie drzew dziuplastych skutkująca utratą miejsc lęgowych gatunku, • niepokojenie ptaków w wyniku działalności gospodarczej (w tym prace leśne) i penetracji turystycznej skutkujące płoszeniem ptaków lub niszczeniem gniazd;
Włochatka *Aegolius funereus*	• usuwanie lub ograniczanie powierzchni starodrzewi, zmniejszanie wieku rębności, upraszczanie struktury gatunkowej, piętrowej i wiekowej drzewostanu skutkujące utratą lęgowisk, • brak spójności granic obszaru Natura 2000 (fragmentacja obszaru Natura 2000), • niepokojenie ptaków w wyniku działalności gospodarczej (w tym prace leśne) i penetracji turystycznej skutkujące płoszeniem ptaków lub niszczeniem gniazd, • usuwanie drzew dziuplastych skutkujące utratą legowisk;
Lelek *Caprimulgus europaeus*	• brak spójności granic obszaru Natura 2000 (fragmentacja obszaru Natura 2000), • intensyfikacja rolnictwa związana z chemizacją upraw (stosowanie środków ochrony roślin i nawozów sztucznych) skutkująca zmniejszaniem się bazy pokarmowej dla gatunku, • zalesianie śródleśnych i przyleśnych terenów otwartych skutkujące utratą siedlisk;
Zimorodek *Alcedo atthis*	• rozwój turystyki i rekreacji na zbiornikach wodnych i ciekach np. kajakarstwo, skutkujący zmniejszeniem sukcesu rozrodczego, • brak spójności granic obszaru Natura 2000 (fragmentacja obszaru Natura 2000), • penetracja brzegów rzek przez wędkarzy skutkująca utratą lęgowisk, • zabudowa rozproszona wszelkiego typu (produkcja, osadnictwo, rekreacja) niewłaściwie zaplanowana skutkuje niekontrolowanymi zmianami w krajobrazie i utratą siedlisk, • zabiegi melioracyjne i utrzymaniowe w korytach rzek skutkujące utratą lęgowisk.;
Dzięcioł czarny *Dryocopus martius*	• usuwanie lub ograniczanie powierzchni starodrzewi, zmniejszanie wieku rębności, upraszczanie struktury gatunkowej, piętrowej i wiekowej drzewostanu skutkujące utratą lęgowisk, • brak spójności granic obszaru Natura 2000 (fragmentacja obszaru Natura 2000), • usuwania z lasu martwych i obumierających drzew skutkujące utratą bazy pokarmowej, • niepokojenie ptaków w wyniku działalności gospodarczej (w tym prace leśne) i penetracji turystycznej skutkujące płoszeniem ptaków lub niszczeniem gniazd;
Muchołówka mała *Ficedula parva*	• usuwanie lub ograniczanie powierzchni starodrzewi, zmniejszanie wieku rębności, upraszczanie struktury gatunkowej, piętrowej i wiekowej drzewostanu skutkujące utratą lęgowisk, • brak spójności granic obszaru Natura 2000 (fragmentacja obszaru Natura 2000), • brak możliwości określenia innych istniejących i potencjalnych zagrożeń w związku z niepełnym rozpoznaniem stanu populacji i siedlisk gatunku na terenie obszaru Natura 2000, • usuwanie z lasu martwych i obumierających drzew skutkujące utratą siedlisk, • niepokojenie ptaków w wyniku działalności gospodarczej (w tym prace leśne) i penetracji turystycznej skutkujące płoszeniem ptaków lub niszczeniem gniazd;
Kormoran *Phalacrocorax carbo sinensi*	• brak spójności granic obszaru Natura 2000 (fragmentacja obszaru Natura 2000), • odstrzał na żerowiskach w okresie lęgowym, • aktywne przepłaszanie i niszczenie gniazd ze strony użytkowników stawów rybnych i jezior.

Zgodnie z planem zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Drawska można wskazać **główne zagrożenia wynikające z istniejącego i planowanego zagospodarowania dla najcenniejszych gatunków ptaków** na tych terenach:

- **antropopresja w strefie przybrzeżnej jezior** (niszczenie i wydeptywanie roślinności szuwarowej, płoszenie ptaków, zabudowa rozproszona obrzeży zbiorników wodnych itp.) skutkująca utratą miejsc bytowania,
- **zabudowa rozproszona wszelkiego typu** (produkcja, osadnictwo, rekreacja) niewłaściwie zaplanowana skutkuje niekontrolowanymi zmianami w krajobrazie i utratą siedlisk,

- **rozwój turystyki i rekreacji na zbiornikach wodnych i ciekach** np. kajakarstwo, skutkujący zmniejszeniem sukcesu rozrodczego,
- **eutrofizacja cieków i zbiorników** wskutek działania biogenów pochodzenia antropogenicznego (nawozy, ścieki, odpady komunalne).

W celu ochrony miejsc bytowania ptaków, będących przedmiotem ochrony w ramach obszaru Natura 2000 Ostoja Drawska **wyznaczono strefy najbardziej adekwatne dla istniejącego stanu zagospodarowania - strefy otwarte SO** o profilu podstawowym – teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren lasu, teren zieleni naturalnej, teren wód, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej. **W następnym etapie prac planistycznych** (planach miejscowych), **zostaną wyznaczone tereny elementarne z uwzględnieniem uwarunkowań przyrodniczych, w szczególności tereny wód, lasu, zieleni naturalnej lub tereny rolnictwa z zakazem zabudowy.**

Głównym działaniem ochronnym wynikającym z planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Drawska **jest unikanie zabudowy rozproszonej w okolicach jezior (**wnikliwe nadzorowanie procedur zmian planistycznych), **nie należy przeznaczać pod zabudowę nowych terenów zlokalizowanych bliżej niż 100 metrów od brzegów jezior** poza obszarami zwartej zabudowy. **W projekcie planu ogólnego zostały zachowane te wytyczne, ponieważ strefy 49SN i 64SN wyznaczono bliżej niż 100 m ponieważ ich zagospodarowanie może służyć turystyce wodnej**, **pozostałe strefy SN położone bliżej niż 100 m od brzegów jezior wyznaczono zgodnie z obowiązującym SUiKZP lub zgodnie z faktycznym stanem użytkowania,** profile funkcjonalne (podstawowy i dodatkowy) dla strefy SN umożliwiają wskazanie przeznaczenia terenów w mpzp zgodnie ze stanem faktycznym (lasy, wody, zieleń nieurządzona itd.).

W ramach obszaru specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 Ostoja Drawska PLB320019**, wskazano strefy SO z profilem dodatkowym teren elektrowni słonecznej, które wynikają z ustalonych warunków zabudowy.**

Obszar specjalnej ochrony Natura 2000 **Puszcza nad Gwdą PLB320012** obejmuje niewielki fragment terenu na granicy gminy w obrębie Machliny**. Na tym terenie wyznaczono strefy najbardziej adekwatne dla istniejącego stanu zagospodarowania - strefy otwarte SO** o profilu podstawowym – teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren lasu, teren zieleni naturalnej, teren wód, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej.
Obowiązuje zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 21 kwietnia 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Puszcza nad Gwdą Drawy PLB320012 (Dz. Urz. Woj. Zach. z 2015 r. poz.2773 ze zm.).

W granicach obszaru **Natura 2000 Jeziora Czaplineckie PLH320039** obowiązuje zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 29 kwietnia 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Jeziora Czaplineckie PLH320039 (Dz. U. Woj. Zach. z 2014 r. poz.1920 ze zm.). W tabeli poniżej przedstawiono potencjalne zagrożenia dla siedlisk przyrodniczych będących przedmiotem ochrony na terenie obszaru Natura 2000 Jeziora Czaplineckie na terenie gminy Czaplinek.

Tabela 13 Potencjalne zagrożenia dla siedlisk przyrodniczych będących przedmiotem ochrony na terenie obszaru Natura 2000 Jeziora Czaplineckie PLH320039[24]

Kod	Nazwa siedliska	Opis zagrożenia
3110	**Jeziora lobeliowe**	Pogorszenie stanu siedliska lub jego zanik poprzez: eutrofizację (wzrost żyzności zbiorników wskutek działalności człowieka m.in. poprzez nieuregulowaną gospodarkę wodno-ściekową w zlewni, intensywną działalność rolniczą, planowaną zabudowę mieszkaniowo-rekreacyjną), wędkarstwo (zanęcanie ryb, wydeptywanie roślinności obrzeża i litoralu), nieuregulowaną gospodarkę wodnościekową w zlewni, intensywną gospodarkę rolną w zlewni jezior.
3140	**Twardowodne oligo– i mezotroficzne zbiorniki z podwodnymi łąkami ramienic** *Charetea*	Pogorszenie stanu siedliska lub jego zanik poprzez: intensywną gospodarkę leśną (eutrofizacja lub dystrofizacja w wyniku rębni zupełnej, nasadzeń drzewostanów niezgodnych z siedliskiem), użytkowanie rybackie (ichtioeutrofizacja), eutrofizację (wzrost żyzności zbiornika wskutek działalności człowieka poprzez m.in. nieuregulowaną gospodarkę wodnościekową w zlewni, intensywną działalność rolniczą).
3150	**Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami** z *Nympheion, Potamion*	Pogorszenie stanu siedliska lub jego zanik poprzez: nadmierną eutrofizację (intensywny wzrost żyzności zbiorników wskutek działalności człowieka m.in. nieuregulowana gospodarka wodnościekowa w zlewni, działalność rolnicza i leśna), nadmierne użytkowanie rekreacyjne, wędkarstwo (zanęcanie ryb, wydeptywanie roślinności obrzeża i litoralu), zabudowę strefy brzegowej jezior (wzrost antropopresji siedliska związany z fragmentacją strefy szuwarowej, zaśmieceniem obszaru itp.)
6410	**Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe** (*Molinion*)	Pogorszenie stanu siedliska lub jego zanik poprzez: melioracje nastawione tylko na odwadnianie gruntów (przyspieszenie procesów sukcesji i wycofanie się gatunków charakterystycznych dla siedliska).
6510	**Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie** (*Arrhenatherion elatioris*)	Pogorszenie stanu siedliska lub jego zanik poprzez: nieprawidłowo prowadzoną gospodarkę rolną (zaniechanie/brak koszenia, niewłaściwa wysokość i termin koszenia, pozostawianie biomasy po pokosie) lub jej brak (sukcesja w kierunku zbiorowisk krzewiasto-zaroślowych), melioracje nastawione tylko na odwadnianie gruntów (przyspieszenie procesów sukcesji i wycofanie się gatunków charakterystycznych dla siedliska) i presja urbanizacyjna związana z zabudową terenów otwartych.
7110	**Kwaśne buczyny** (*Luzulo-Fagion*)	Pogorszenie stanu siedliska lub jego zanik poprzez: wykonywanie leśnych prac zrębowych bez uwzględniania przynajmniej 50 m strefy buforowej, liczonej od krawędzi utworów hydrogenicznych, osuszania terenów bagiennych skutkujące obniżeniem poziomu wody i przyspieszeniem procesu sukcesji
7120	**Torfowiska wysokie zdegradowane zdolne do naturalnej i stymulowanej regeneracji**	Pogorszenie stanu siedliska lub jego zanik poprzez: - postępującą sukcesję prowadzącą do przekształcenia siedliska w bór bagienny, degradację siedliska powodowaną przez zaburzenie stosunków hydrologicznych (okresowe lub trwałe przesuszenie).

[24] https://crfop.gdos.gov.pl/CRFOP/widok/viewnatura2000.jsf?fop=PL.ZIPOP.1393.N2K.PLH320039.H

7140	**Torfowiska przejściowe i trzęsawiska** (przeważnie z roślinnością z *Scheuchzerio-Caricetea*)	Pogorszenie stanu siedliska lub jego zanik poprzez: zaburzenie stosunków hydrologicznych (konserwacja istniejących rowów lub budowa nowej sieci odwadniającej), prowadzące do ustępowania gatunków charakterystycznych dla torfowisk przejściowych, pojawiania się gatunków ekspansywnych (np. trzęślica, trzcina), wzrost trofii, zwiększony udział podrostu drzew i krzewów, eutrofizację w wyniku rębni zupełnej, próby zalesiania siedliska.
9110	**Kwaśne buczyny** (*Luzulo-Fagenion*)	Pogorszenie stanu siedliska lub jego zanik poprzez: deficyt martwego drewna i starodrzewi, odnowienie lasu gatunkami niezgodnymi z siedliskiem, niewykorzystywanie zdolności siedliska do naturalnego odnowienia, wytyczanie ścieżek, szlaków pieszych i rowerowych powodujących fragmentację siedlisk.
9130	**Siedlisko żyzne buczyny** (*Dentario glandulosae-Fagenion, Galio odorati-Fagenion*)	Pogorszenie stanu siedliska lub jego zanik poprzez: deficyt martwego drewna i starodrzewi, odnowienie lasu gatunkami niezgodnymi z siedliskiem, niewykorzystywanie zdolności siedliska do naturalnego odnowienia, wytyczanie ścieżek, szlaków pieszych i rowerowych powodujących fragmentację siedlisk.
9160	**Grąd subatlantycki** (*Stellario-Carpinetum*)	Pogorszenie stanu siedliska lub jego zanik poprzez: deficyt martwego drewna i starodrzewi, odnowienie lasu gatunkami niezgodnymi z siedliskiem, niewykorzystywanie zdolności siedliska do naturalnego odnowienia, wytyczanie ścieżek, szlaków pieszych i rowerowych powodujących fragmentację siedlisk.
91D0	**Bory i lasy bagienne** (*Vaccinio uliginosi-Betuletum pubescentis, Vaccinio uliginosi-Pinetum, Pino mugo- Sphagnetum, Sphagno girgensohnii-Piceetum* i brzozowo-sosnowe bagienne lasy borealne)	Pogorszenie stanu siedliska lub jego zanik poprzez: obniżenie poziomu wód gruntowych poprzez konserwację istniejących rowów lub budowę nowej sieci odwadniającej, ekspansję gatunków rodzimych i ustępowanie gatunków charakterystycznych dla torfowiska wskutek długotrwałego przesuszenia.
91E0	**Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe** (*Salicetum albo-fragilis, Populetum albae, Alnenion glutinoso-incanae, olsy źródliskowe*)	Pogorszenie stanu siedliska lub jego zanik poprzez: niewłaściwie prowadzoną gospodarkę leśną, presję turystyczna i wędkarską (wydeptywanie, zaśmiecenie, wykopywanie przynęty), rozwój zabudowy w bezpośrednim sąsiedztwie jezior.
91F0	**Łęgowe lasy dębowo - wiązowo - jesionowe**	Pogorszenie stanu siedliska lub jego zanik poprzez: deficyt martwego drewna i starodrzewi, presję turystyczną i wędkarską (wydeptywanie, zaśmiecenie, wykopywanie przynęty).

Główne zagrożenia wynikające z istniejącego i planowanego zagospodarowania na tym obszarze to:

- zabudowa strefy brzegowej jezior - strefy 49SN i 64SN wyznaczono bliżej niż 100 m ponieważ jch zagospodarowanie może służyć turystyce wodnej**,** pozostałe strefy SN położone bliżej niż 100 m od brzegów jezior wyznaczono zgodnie z obowiązującym SUiKZP lub zgodnie z faktycznym stanem użytkowania, **profile funkcjonalne (podstawowy i dodatkowy) dla strefy SN umożliwiają wskazanie przeznaczenia terenów w mpzp zgodnie ze stanem faktycznym (lasy, wody, zieleń nieurządzona itd.); w następnym etapie prac planistycznych (planach miejscowych), zostaną**

wyznaczone tereny elementarne z uwzględnieniem uwarunkowań przyrodniczych, w szczególności tereny wód, lasu, zieleni naturalnej lub tereny rolnictwa z zakazem zabudowy,

- presja urbanizacyjna związana z zabudową terenów otwartych – **większość wyznaczonych stref wynika z obowiązującego SUiKZP i planów miejscowych,**
- nieuregulowana gospodarka wodno - ściekowa w zlewni – **należy dążyć do skanalizowania istniejących i nowych terenów przeznaczonych pod zabudowę poprzez odpowiednie zapisy w planach miejscowych.**

W celu ochrony siedlisk przyrodniczych będących przedmiotem ochrony obszaru Natura 2000 Jeziora Czaplineckie PLH320039 na ich obszarze **wyznaczono strefy otwarte SO** – teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren lasu, teren zieleni naturalnej, teren wód, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej. **W następnym etapie prac planistycznych (planach miejscowych), zostaną wyznaczone tereny elementarne z uwzględnieniem uwarunkowań przyrodniczych, w tym tereny wód, lasów i zieleni naturalnej. W związku z powyższym nie przewiduje się, aby planowane przeznaczenie** terenów wynikające z planu **ogólnego przyczyniło się do pogorszenie stanu siedlisk przyrodniczych.**

W ramach obszaru Natura 2000 Jeziora Czaplineckie**, wskazano strefy SO z profilem dodatkowym teren elektrowni słonecznej, które wynikają z ustalonych warunków zabudowy.**

Zgodnie z *Waloryzacją przyrodniczą województwa zachodniopomorskiego* na obszarze objętym opracowaniem, stwierdzono stanowiska chronionych gatunków zwierząt i roślin (opisanych w rozdziałach 3.1.6. Szata roślinna i 3.1.7 Fauna). Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. *w sprawie ochrony gatunkowej roślin* (Dz. U. z 2014 r., poz. 1409) oraz rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. *w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt* (t. j. Dz. U. z 2022 r., poz. 2380), **mogące występować na terenie objętym projektem planu ogólnego gatunki roślin i zwierząt, powinno się chronić na zasadach określonych w ustawie o ochronie przyrody.**

7 Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru

Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko **w projekcie planu ogólnego nastąpiło w momencie określenia profilu funkcjonalnego stref planistycznych i gminnych standardów urbanistycznych** w zakresie wartości maksymalnej nadziemnej intensywności zabudowy, maksymalnej wysokości zabudowy oraz maksymalnego udziału powierzchni zabudowy – w strefach planistycznych oraz wartości minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej – w strefach planistycznych.
Jednocześnie należy wskazać iż, zgodnie z pismem Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 09 lipca 2025 r. znak: DPR-II.720.93.2025.RR **plan ogólny przedstawia schemat zagospodarowania przestrzeni**, normy w nim zawarte maja na celu wskazanie ram w jakich ma się mieścić docelowe zagospodarowanie przestrzeni i stanowią wytyczne dla szczegółowych działań projektowych na kolejnych etapach procesu planistycznego. Podkreślić należy, że **plan ogólny nie będzie określał docelowego przeznaczenia terenu, a będzie jedynie wskazywał na katalog przeznaczeń terenu możliwych do wyznaczenia w planach miejscowych.** W ustawie wskazano, że plan ogólny pomimo statusu aktu prawna miejscowego, nie kształtuje sposobu wykonywania prawa własności, w takim rozumieniu, że **normy ustanowione w planie ogólnym nie są wiążące wprost w przypadku podejmowania działań bezpośrednio wpływających na zagospodarowanie terenu, w tym procedur budowlanych.**

Na terenie obszaru specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 Ostoja Drawska PLB320019 obowiązuje zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 31 marca 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Drawska PLB320019 (Dz. Urz. Woj. Zach. z 2014 r. poz. 2674 ze zm.). **Na terenach objętych opracowaniem występują siedliska i potencjalne miejsca żerowania ptaków,** które stanowią przedmiot ochrony w obszarze Natura 2000 Ostoja Drawska. **Zgodnie z planem zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Drawska** można wskazać **główne zagrożenia wynikające z istniejącego i planowanego zagospodarowania dla najcenniejszych gatunków ptaków** na tych terenach:

- **antropopresja w strefie przybrzeżnej jezior** (niszczenie i wydeptywanie roślinności szuwarowej, płoszenie ptaków, zabudowa rozproszona obrzeży zbiorników wodnych itp.) skutkująca utratą miejsc bytowania,
- **zabudowa rozproszona wszelkiego typu** (produkcja, osadnictwo, rekreacja) niewłaściwie zaplanowana skutkuje niekontrolowanymi zmianami w krajobrazie i utratą siedlisk,
- **rozwój turystyki i rekreacji na zbiornikach wodnych i ciekach** np. kajakarstwo, skutkujący zmniejszeniem sukcesu rozrodczego,

- **eutrofizacja cieków i zbiorników** wskutek działania biogenów pochodzenia antropogenicznego (nawozy, ścieki, odpady komunalne).

W celu ochrony miejsc bytowania ptaków, będących przedmiotem ochrony w ramach obszaru Natura 2000 Ostoja Drawska wyznaczono strefy najbardziej adekwatne dla istniejącego stanu zagospodarowania - strefy otwarte SO o profilu podstawowym – teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren lasu, teren zieleni naturalnej, teren wód, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej. **W następnym etapie prac planistycznych (planach miejscowych), zostaną wyznaczone tereny elementarne z uwzględnieniem uwarunkowań przyrodniczych, w szczególności tereny wód, lasu, zieleni naturalnej lub tereny rolnictwa z zakazem zabudowy.**

Głównym działaniem ochronnym wynikającym z planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Drawska **jest unikanie zabudowy rozproszonej w okolicach jezior (**wnikliwe nadzorowanie procedur zmian planistycznych), **nie należy przeznaczać pod zabudowę nowych terenów zlokalizowanych bliżej niż 100 metrów od brzegów jezior** poza obszarami zwartej zabudowy. **W projekcie planu ogólnego zostały zachowane te wytyczne, strefy 49SN i 64SN wyznaczono bliżej niż 100 m ponieważ ich zagospodarowanie może służyć turystyce wodnej**, **pozostałe strefy SN położone bliżej niż 100 m od brzegów jezior wyznaczono zgodnie z obowiązującym SUiKZP lub zgodnie z faktycznym stanem użytkowania,** profile funkcjonalne (podstawowy i dodatkowy) dla strefy SN umożliwiają wskazanie przeznaczenia terenów w mpzp zgodnie ze stanem faktycznym (lasy, wody, zieleń nieurządzona itd.). **W następnym etapie prac planistycznych (planach miejscowych), zostaną wyznaczone tereny elementarne z uwzględnieniem uwarunkowań przyrodniczych, w szczególności tereny wód, lasu, zieleni naturalnej lub tereny rolnictwa z zakazem zabudowy.**

W ramach obszaru obszaru specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 Ostoja Drawska PLB320019, **wskazano strefy SO z profilem dodatkowym teren elektrowni słonecznej, które wynikają z ustalonych warunków zabudowy.**

Obszar specjalnej ochrony Natura 2000 **Puszcza nad Gwdą PLB320012** obejmuje niewielki fragment terenu na granicy gminy w obrębie Machliny**. Na tym terenie wyznaczono strefy najbardziej adekwatne dla istniejącego stanu zagospodarowania - strefy otwarte SO** o profilu podstawowym – teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren lasu, teren zieleni naturalnej, teren wód, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej.
Obowiązuje zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 21 kwietnia 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Puszcza nad Gwdą Drawy PLB320012 (Dz. Urz. Woj. Zach. z 2015 r. poz.2773 ze zm.).

W granicach obszaru **Natura 2000 Jeziora Czaplineckie PLH320039** obowiązuje zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 29 kwietnia 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Jeziora Czaplineckie PLH320039 (Dz. U. Woj. Zach. z 2014 r. poz.1920 ze zm.). Główne zagrożenia wynikające z istniejącego i planowanego zagospodarowania na tym obszarze to:

- zabudowa strefy brzegowej jezior - strefy 49SN i 64SN wyznaczono bliżej niż 100 m ponieważ jch zagospodarowanie może służyć turystyce wodnej**,** pozostałe strefy SN położone bliżej niż 100 m od brzegów jezior wyznaczono zgodnie z obowiązującym SUiKZP lub zgodnie z faktycznym stanem użytkowania, **profile funkcjonalne (podstawowy i dodatkowy) dla strefy SN umożliwiają wskazanie przeznaczenia terenów w mpzp zgodnie ze stanem faktycznym (lasy, wody, zieleń nieurządzona itd.).**
- presja urbanizacyjna związana z zabudową terenów otwartych – **większość wyznaczonych stref wynika z obowiązującego SUiKZP i planów miejscowych,**
- nieuregulowana gospodarka wodno - ściekowa w zlewni – **należy dążyć do skanalizowania istniejących i nowych terenów przeznaczonych pod zabudowę poprzez odpowiednie zapisy w planach miejscowych.**

W celu ochrony siedlisk przyrodniczych będących przedmiotem ochrony obszaru Natura 2000 Jeziora Czaplineckie PLH320039 na ich obszarze **wyznaczono strefy otwarte SO** – teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren lasu, teren zieleni naturalnej, teren wód, teren komunikacji, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej. **W następnym etapie prac planistycznych (planach miejscowych), zostaną wyznaczone tereny elementarne z uwzględnieniem uwarunkowań przyrodniczych, w tym tereny wód, lasów i zieleni naturalnej. W związku z powyższym nie przewiduje się, aby planowane przeznaczenie** terenów wynikające z planu **ogólnego przyczyniło się do pogorszenie stanu siedlisk przyrodniczych.**

W ramach obszaru Natura 2000 Jeziora Czaplineckie PLH320039 **wskazano strefy SO z profilem dodatkowym teren elektrowni słonecznej, które wynikają z ustalonych warunków zabudowy.**

8 Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania.

Analiza skutków realizacji postanowień planu ogólnego będzie dokonywana w ramach oceny aktualności planu ogólnego i planów miejscowych. Obowiązek wykonywania takiej analizy wynika z art. 32 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2024 r., poz. 1130 ze zm.) zgodnie z którym organ sporządzający zobowiązany jest przynajmniej raz w czasie kadencji rady gminy do przeprowadzenia analizy aktualności planu ogólnego i planów miejscowych.

Wpływ skutków realizacji ustaleń planu na środowisko przyrodnicze w zakresie jakości poszczególnych elementów przyrodniczych i ich zmian, dotrzymywania standardów jakości środowiska, określenia obszarów występowania przekroczeń kontrolowany będzie w ramach państwowego systemu monitoringu środowiska.

9 Informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko.

Realizacja ustaleń planu ogólnego Gminy Czaplinek nie będzie skutkować oddziaływaniem o zasięgu transgranicznym. Dokument nie wprowadza zmian w skali, która mogłaby przynieść skutki środowiskowe poza granicami kraju.

10 Streszczenie w języku niespecjalistycznym.

Prognoza oddziaływania na środowisko powstała jako realizacja zapisów ustawy o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, a także ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Stanowi ona niezbędny załącznik do projektu planu ogólnego, która podlega opiniowaniu przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska oraz inspekcji sanitarnej. Celem sporządzenia prognozy jest zdefiniowanie zagrożeń dla środowiska przyrodniczego jakie może przynieść realizacja założeń planu i ewentualne podjęcie działań mających na celu ograniczenie zagrożeń.

Przedmiotem opracowania jest prognoza oddziaływania na środowisko ustaleń projektu planu ogólnego dla obszaru określonego w uchwale Nr LXVIII/612/24 Rady Miejskiej w Czaplinek z dnia 29 lutego 2024 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia planu ogólnego gminy Czaplinek.

Celem opracowania prognozy jest:

wypełnienie wymogów ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz ustaw związanych z ochroną środowiska,

określenie warunków lokalizacji, zagospodarowania terenu i procesu budowy, które spowodują, że podstawowe walory środowiska przyrodniczego nie ulegną zniszczeniu. Ponadto zagospodarowanie musi spełnić takie warunki, ażeby w procesie eksploatacji nie wystąpiły zjawiska niekorzystne dla człowieka i przyrody.

Zgodnie z pismem Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 09 lipca 2025 r. znak: DPR-II.720.93.2025.RR plan ogólny przedstawia schemat zagospodarowania przestrzeni, normy w nim zawarte maja na celu wskazanie ram w jakich ma się mieścić docelowe zagospodarowanie przestrzeni i stanowią wytyczne dla szczegółowych działań projektowych na kolejnych etapach procesu planistycznego. Podkreślić należy, że plan ogólny nie będzie określał docelowego przeznaczenia terenu, a będzie jedynie wskazywał na katalog przeznaczeń terenu możliwych do wyznaczenia w planach miejscowych. W ustawie wskazano, że plan ogólny pomimo statusu aktu prawna miejscowego, nie kształtuje sposobu wykonywania prawa własności, w takim rozumieniu, że normy ustanowione w planie ogólnym nie są wiążące wprost w przypadku podejmowania działań bezpośrednio wpływających na zagospodarowanie terenu, w tym procedur budowlanych.

Gmina Czaplinek jest gminą miejsko - wiejską, położoną w środkowo-wschodniej części województwa zachodniopomorskiego, w powiecie drawskim. Powierzchnia gminy wynosi 364,8 km². Przez teren gminy przebiega droga krajowa nr 20 (Stargard - Gdynia), droga wojewódzka nr 163 (Kołobrzeg - Wałcz), droga wojewódzka nr 171 (Bobolice - Czaplinek) i droga wojewódzka nr 177 (Czaplinek - droga krajowa nr 10) oraz linia kolejowa nr 210 (Chojnice - Runowo Pomorskie).

Pod względem regionalizacji fizycznogeograficznej Polski wg Kondrackiego, tereny objęte opracowaniem położone są w: Makroregion Pojezierze Zachodniopomorskie - mezoregion Pojezierze Drawskie, Makroregion Pojezierze Południowopomorskie - mezoregion Pojezierze Szczecineckie i mezoregion Równina Wałecka.

Ukształtowanie powierzchni terenu jest silnie zróżnicowane, wykazuje wyraźne cechy rzeźby młodoglacjalnej. Omawiany obszar leży w obrębie oddziaływania lądolodów dwóch faz stadiału górnego zlodowacenia Wisły: fazy leszczyńsko - poznańskiej i pomorskiej. Faza leszczyńsko – poznańska zaznacza się jednym, lokalnie dwoma poziomami glin zwałowych oraz strefą recesyjnych moren

martwego lodu. Maksymalny zasięg lądolodu fazy pomorskiej odwzorowuje się marginalną depresją jezior wytopiskowych oraz odrębnym poziomem glin na jej zapleczu.

Gleby na terenie gminy Czaplinek powstały głównie z osadów pozostawionych przez lodowiec i jego wody roztopowe. Przeważają gleby bielicowe wytworzone z piasków luźnych i słabo gliniastych a także z glin zwałowych oraz piasków naglinowych. Południowa część gminy zajmuje rozległe obszary sandrowe powstałe ze żwirów i piasków naniesionych przez wody spływające z topniejącego lodowca. Na tych terenach wykształciły się gleby bielicowe.

Zgodnie z hydrogeologicznym podziałem Polski dokonanym przez Paczyńskiego obszar opracowania należy do makroregionu północno-zachodniego, regionu V-pomorskiego, rejonu VA-pilskiego. Teren znajduje się w Prowincji Odry, Regionie Warty, Subregionie Warty nizinnym w obrębie zlewni Drawy IV rzędu i Gwdy IV rzędu i należy do Jednolitej Części Wód Podziemnych JCWPd nr 25 i nr 26. Zachodnie krańce gminy Czaplinek w rejonie jeziora Krosino położone są w granicach Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 125 Zbiornik międzymorenowy Wałcz-Piła. Jest to czwartorzędowy zbiornik międzymorenowy Wałcz - Piła, wymagający wysokiej ochrony OWO.

Wody powierzchniowe na tym terenie reprezentowane są przez rzeki, strumienie oraz sieć kanałów i rowów, w tym melioracyjnych. Przez obszar gminy Czaplinek przebiega główny dział wodny oddzielający dorzecze Odry od zlewni Parsęty, należącej do zlewni rzek Przymorza. Położenie gminy Czaplinek na granicy różnych systemów zlewniowych sprawia, że na jej obszarze nie ma dużych rzek. Występują tu natomiast strumienie, biorące początek w wododziałowych rejonach lub też górne odcinki rzek, które dopiero po kilkunastu, kilkudziesięciu kilometrach nabierają charakteru większych rzek. Gmina leży w obrębie i pomiędzy wododziałami następujących rzek: Dębnicy, Drawy, Piławy i Dobrzycy

Pod względem występowania jezior, stawów i innych stałych i okresowych zbiorników wód stojących gmina Czaplinek jest zaliczana do gmin o najwyższej jeziorności w województwie zachodniopomorskim. Na terenie gminy jest 47 zbiorników wodnych liczących ponad 1 ha. Największe jeziora położone na terenie gminy to: Drawsko , Żerdno, Krosino, Niewlino (Nobliny), Krzemno, Czaplino, Kaleńskie, Prosino, Kołbackie , Machliny Małe i Machliny Duże . W granicach gminy Czaplinek znajduje się 5 jezior lobeliowych: Ciemniak, Łęka, Kaleńskie, Krzemno oraz Siemięcin.

Według potencjalnej mapy roślinności naturalnej Polski (J. M. Matuszkiewicz, 2008 r.), obszar gminy znajduje się w następujących grupach: acydofilny pomorski las bukowo-dębowy i kontynentalne bory mieszane sosnowo – dębowe.W obniżeniach terenu i w pobliżu cieków wodnych położone są: grąd subatlantycki, seria uboga, kontynentalny bór bagienny, niżowy łęg jesionowo-olszowy i olsy środkowoeuropejskie.

Na obszarze gminy stwierdzono 205 różnego typu zbiorowisk roślinnych. Przeważają zbiorowiska powstałe pod wpływem czynników naturalnych, jest ich 146 (72 % powierzchni gminy). Spośród nich największą łączną powierzchnię zajmują zbiorowiska leśne (42% obszaru gminy) oraz różne typy naturalnych zespołów występujących w powiązaniu z kompleksami drzewostanowymi, jak fitocenony oszyjkowe, okrajkowe, porębowe, murawowe, dróg leśnych, czy niektóre wrzosowiskowe. Zbiorowiska seminaturalne, czyli półnaturalne, podobnie jak naturalne złożone z rodzimych gatunków, są powiązane z użytkami zielonymi (łąkami i pastwiskami) i zajmują około 6,4 % powierzchni gruntów rolnych w gminie. Wykształcają się także jako murawy napiaskowe (psammofilne) oraz ugrupowania wrzosowiskowe, głównie na obszarach sandrowych i piaszczystych. Pozostałą część gminy zajmują zbiorowiska synantropijne tj. antropogeniczne, zbudowane głównie z gatunków obcych. Część z nich,

występuje w powiązaniu z gruntami ornymi, które zajmują obecnie w gminie około 33 % jej powierzchni, a także z uprawami w przydomowych ogródkach.

Fauna gminy należy do najbogatszych w województwie zachodniopomorskim. W gminie Czaplinek zanotowano 238 gatunków kręgowców: 36 gatunków ryb, 13 gatunków płazów, 5 gatunków gadów, 159 gatunków ptaków i 25 gatunków ssaków. Z uwagi na brak aktualnych danych można przypuszczać, że część gatunków prawdopodobnie zmniejszyła swoją liczebność w stosunku do lat wcześniejszych m.in. perkoz dwuczuby, gągoł, łabędź niemy, kokoszka, wodnik czy brzęczka a inne, jak żuraw, dzięcioł czarny, muchołówka mała i trzciniak prawdopodobnie zwiększyły swoja liczebność.

Na terenie gminy znajdują się następujące obszary i obiekty podlegające ochronie na podstawie ustawy o ochronie przyrody:

- rezerwat przyrody „Brunatna Gleba",
- rezerwat przyrody „Jezioro Prosino",
- rezerwat przyrody „Brzozowe Bagno koło Czaplinka",
- Drawski Parku Krajobrazowego wraz z otuliną,
- obszar chronionego krajobrazu „Pojezierze Drawskie",
- obszar specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 Ostoja Drawska PLB320019,
- obszar specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 Puszcza nad Gwdą PLB320012,
- specjalny obszaru ochrony siedlisk Natura 2000 Jeziora Czaplineckie PLH320039,
- 71 pomników przyrody,
- chronione siedliska przyrodnicze,
- chronione gatunki roślin i zwierząt.

Pozostałe obszary przyrodnicze na terenie gminy, mające znaczenie jako obszary węzłowe w skali lokalnej:

- 16 proponowanych do objęcia ochroną zespołów przyrodniczo-krajobrazowych,
- 71 proponowanych do objęcia ochroną użytków ekologicznych,
- dwa wąwozy położone na północ od Kluczewo Kolonia; miejsce występowania gatunków chronionych *(Platanthera bifolia, Galium odoratum)* oraz zagrożonego wymarciem *(Veronica montana) i* wąwóz położony po południowej stronie drogi Czaplinek - Połczyn - Zdrój, około 1,5 km na północ od Sikor, z drzewostanem nawiązującym do lasów ze związku *Tilio platyphylli-Acerion pseudoplatani*,
- obszar cenny przyrodniczo położony w pobliżu miejscowości Małe Czarne; łąki i pola z oczkami wodnymi, siedlisko ropuchy paskówki i miejsce bytowania bociana białego,
- obszar cenny przyrodniczo położony w pobliżu miejscowości Nobliny i Ostroróg; ciąg jezior stanowiących siedlisko żab zielonych, brunatnych i ropuchy szarej oraz perkoza dwuczubego,
- obszar cenny przyrodniczo położony w pobliżu miejscowości Dobrzyca Mała i łąki w dolinie Dobrzycy; siedlisko występowania derkacza, perkozka, błotniaka stawowego i przepiórki; miejsce rozrodu płazów, tj. kumak nizinny, ropucha szara, żaba jeziorkowa, żaba moczarowa,
- śródleśne oczka wodne na południe od Byszkowa; siedlisko płazów (żaba jeziorkowa, żaba wodna, żaba moczarowa) i gadów oraz miejsce żerowania orlika,
- rzeka Drawa i Dobrzyca wraz z ich dolinami i roślinnością brzegów, są to główne ponadlokalne korytarze ekologiczne, umożliwiające migrację roślin i zwierząt,

- duże jeziora i sieć małych oczek wodnych, które stanowią element dużego, ponadkrajowego szlaku migracyjnego ptaków,
- zwarte połacie lasów, które pozwalają na migrację ponadlokalną, głównie zwierząt,
- kompleks pagórkowatych pól i użytków zielonych położonych na północ od jeziora Drawsko z bardzo licznymi zagłębieniami bezodpływowymi wypełnionymi wodą lub torfem, które są potencjalnymi siedliskami i obszarami żerowiskowymi dla chronionych gatunków roślin i zwierząt.

W analizie ustaleń projektu planu ogólnego należy brać pod uwagę wystąpienie niekorzystnych oddziaływań na środowisko m.in. z tytułu:

- przeobrażeń struktur przyrodniczych**,** które będzie zależne od profilu funkcjonalnego stref planistycznych i gminnych standardów urbanistycznych w zakresie wartości maksymalnej nadziemnej intensywności zabudowy, maksymalnej wysokości zabudowy oraz maksymalnego udziału powierzchni zabudowy – w strefach planistycznych oraz wartości minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej – w strefach planistycznych;

oddziaływania na wody powierzchniowe i podziemne - realizacja ustaleń projektu planu ogólnego może potencjalnie wpłynąć na zmianę stanu czystości powietrza atmosferycznego na obszarze przewidzianym do zagospodarowania;

oddziaływanie na glebę - nastąpią zaburzenia struktury gruntu i gleby w miejscach budowy obiektów kubaturowych, infrastruktury technicznej i budowy dróg;

oddziaływania na krajobraz - znaczące przekształcenie krajobrazu nastąpi w strefie górnictwa - SG, w strefie otwartej - SO, gdzie w profilu dodatkowym wyznaczono elektrownie wiatrowe i fotowoltaiczne, w strefie handlu wielkopowierzchniowego - SH i strefach gospodarczych - SP;

zanieczyszczenie powietrza i hałasu - realizacja ustaleń projektu planu ogólnego może potencjalnie wpłynąć na zmianę stanu czystości powietrza atmosferycznego na obszarze przewidzianym do zagospodarowania;

- ryzyka wystąpienia poważnych awarii **-** zaliczenie do zakładów zagrożonych poważna awarią następuje na podstawie Rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 29 stycznia 2016 r. w sprawie rodzajów i ilości znajdujących się w zakładzie substancji niebezpiecznych, decydujących o zaliczeniu go do zakładu o zwiększonym lub o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (Dz. U. z 2016 r. poz. 138).

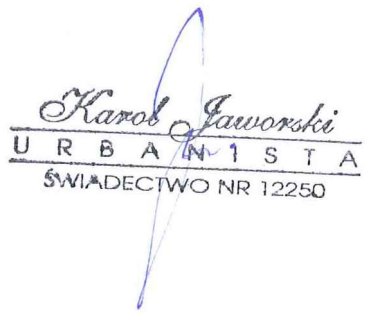
Rozpatrując te potencjalne zmiany na poziomie gminy i jej otoczenia należy zauważyć, że w obrębie roślinności nie spowodują one zakłóceń w przebiegu szlaków migracyjnych ani nie będą skutkowały zniszczeniem wartościowych z przyrodniczego punktu widzenia ekosystemów. Szata roślinna ulegnie przebudowie i podlegać będzie stopniowej antropizacji, jednak należy zauważyć, że wpływ człowieka na środowisko będzie się w nim zaznaczał stopniowo także w przypadku zaniechania realizacji ustaleń projektu planu ogólnego. Gatunki zwierząt w zróżnicowany sposób zareagują na przekształcenia w środowisku. Całkowicie przekształcone zostaną warunki siedliskowe na terenach użytkowanych rolniczo, łąkach i pastwiskach. Na skutek likwidacji znacznych powierzchni biologicznych część fauny utraci przestrzeń życiową (zarówno bytową jak i żerowiskową). Powstaną także bariery uniemożliwiające lub utrudniające przemieszczanie się zwierząt, co będzie szczególnie dotyczyć teriofauny. W związku z tym większa część gatunków zwierząt związanych z terenami rolnymi i

łąkowymi wyemigruje. Część gatunków przystosuje się do nowych warunków. Ulegnie natomiast ograniczeniu zaplecze żywnościowe dla części gatunków żerujących na polach uprawnych i łąkach w wyniku ich urbanizacji.

Szczegółowe oddziaływania, które może nastąpić w wyniku wyznaczenia stref, będzie określone na etapie planu miejscowego, ponieważ **plan ogólny nie określa docelowego przeznaczenia terenów, a jedynie wskazuje na katalog przeznaczeń terenów możliwych do wyznaczenia w planach miejscowych. Profil podstawowy (tereny wód) i funkcje z profilu dodatkowego tj. tereny lasów i tereny zieleni nieurządzonej, umożliwiają w następnym etapie prac planistycznych (planach miejscowych) wyznaczenie terenów elementarnych z uwzględnieniem uwarunkowań przyrodniczych.**

11 Oświadczenie, o którym mowa w art. 74a ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Oświadczam, że spełniam wymagania zawarte w art. 74a ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2024 r. poz. 1112 ze zm.). Jednocześnie oświadczam, że jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

SPIS RYSUNKÓW

Rysunek 1 Schemat położenia obszarów i terenów górniczych na terenie gminy Czaplinek 11
Rysunek 2 Udokumentowane złoża kopalin na terenie gminy Czaplinek 12
Rysunek 3 Zasięg Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 125 na terenie gminy Czaplinek 14
Rysunek 4 Położenie lasów i gruntów klasy III na terenie gminy Czaplinek 24
Rysunek 5 Schemat rozmieszczenia chronionych gatunków roślin na terenie gminy Czaplinek 33
Rysunek 6 Schemat rozmieszczenia chronionych gatunków zwierząt na terenie gminy Czaplinek 37
Rysunek 7 Środowisko kulturowe na terenie gminy Czaplinek 50
Rysunek 8 Schemat położenia rezerwatów przyrody na terenie gminy Czaplinek 70
Rysunek 9 Obszar Drawskiego Parku Krajobrazowego i jego otuliny na tle gminy Czaplinek 72
Rysunek 10 Obszar chronionego krajobrazu "Pojezierze Drawskie" na tle gminy Czaplinek 74
Rysunek 11 Schemat rozmieszczenia chronionych gatunków ptaków stanowiących przedmiot ochrony w ramach obszaru Natura 2000 Ostoja Drawska PLB320019 75
Rysunek 12 Obszary Natura 2000 na tle gminy Czaplinek 78
Rysunek 13 Schemat położenia siedlisk przyrodniczych na terenie gminy Czaplinek 80
Rysunek 14 Schemat położenia pomników przyrody na terenie gminy Czaplinek 84
Rysunek 15 Schemat położenia proponowanych użytków ekologicznych na terenie gminy Czaplinek wg Waloryzacji przyrodniczej gminy Czaplinek 87
Rysunek 16 Schemat położenia proponowanych zespołów przyrodniczo-krajobrazowych na terenie gminy Czaplinek wg Waloryzacji przyrodniczej gminy Czaplinek 89
Rysunek 17 Korytarze ekologiczne na terenie gminy Czaplinek 90
Rysunek 18 Obszary szczególnego zagrożenia powodzią na terenie gminy Czaplinek 91

SPIS TABEL

Tabela 1 Wykaz udokumentowanych złóż kopalin na terenie gminy Czaplinek 11
Tabela 2 Wykaz zabytków wpisanych do rejestru zabytków nieruchomych województwa zachodniopomorskiego 38
Tabela 3 Wykaz zabytków nieruchomych ujętych w Wojewódzkiej Ewidencji Zabytków 39
Tabela 4 Wykaz stanowisk archeologicznych proponowanych do objęcia ochroną w Gminnej Ewidencji Zabytków 43
Tabela 5 Rekomendacje i wnioski dotyczące kształtowania krajobrazów priorytetowych na terenie gminy Czaplinek 53
Tabela 6 Wynikowe klasy strefy zachodniopomorskiej dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej za 2023 r., dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia. 61
Tabela 7 Wynikowe klasy strefy zachodniopomorskiej dla poszczególnych zanieczyszczeń uzyskane w ocenie rocznej za 2023 r. dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony roślin. 62
Tabela 8 Klasyfikacja jakości jednolitych części wód powierzchniowych rzecznych na terenie gminy Czaplinek w 2023 r. .. 65
Tabela 9 Stan wód JCWP na terenie gminy Czaplinek 67
Tabela 10 Siedliska chronione będące przedmiotem ochrony na terenie obszaru Natura 2000 Jeziora Czaplineckie PLH320039 78
Tabela 11 Siedliska chronione znajdujące się na terenie gminy Czaplinek 79
Tabela 12 Zagrożenia dla poszczególnych gatunków ptaków będących przedmiotem ochrony na obszarze specjalnej ochrony ptaków Ostoja Drawska (PLH320019) na terenie gminy Czaplinek 119
Tabela 13 Potencjalne zagrożenia dla siedlisk przyrodniczych będących przedmiotem ochrony na terenie obszaru Natura 2000 Jeziora Czaplineckie PLH320039 131